A. TIGRILI

ΚΟΚΑΪΝΑ

ΔΕΣΜΗ ΠΛΟΥΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

ΣΠ. Γ. ΠΡΙΣΤΟΥΡΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 34
ΑΘΗΝΑΙ

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ
19 15
437
ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

~~124~~
Μ. Β. Αβ. 12
4
459

ΚΟΚΑΪΝΑ

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝΟΣ" ΛΕΣΒΙΟΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

Μ. Β. Αρ. 19

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΤΟΥ κ. Ν. ΝΙΚΒΑ

PITIGRILLI

ΚΟΚΑΪΝΑ

ΡΟΜΑΝΤΖΟ

Μετάφραση ἀπὸ τὰ Ἰταλικὰ
τοῦ κ. Μ. ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΕΝΕΣΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ ΛΕΣΒΟΥ • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ «ΕΝΩΣΙΣ»
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 34β
ΑΘΗΝΑΙ
1933

Copyright: Μεταπολεμικῆς Βιβλιοθήκης 1933.

Κάθε γνήσιο ἀντίτυπο φέρει τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Λογοτεχνικοῦ διευθυντοῦ τῆς «Μεταπολεμικῆς Βιβλιοθήκης» κ. Ν. Νίκβα καὶ τὴ σφραγίδα τῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρίας «Ἕνωσις».

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἡ ἱστορία τῆς Ἰταλικῆς Λογοτεχνίας στάθηκεν ἕνα περίεργο φαινόμενο ἀνάμεσα στὸν κόσμο τῶν γραμμάτων. Ἀντλώντας τὶς πηγές της ἀπὸ τὴ Ρωμαϊκὴ παράδοση, δὲν μπόρεσε ν' ἀποκτήση αὐτεξούσια ὑπόσταση παρὰ μόνο μὲ τὸν Ντάντε ποὺ τὴν ἀπολύτρωσε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς πιὰ λατινικοὺς τύπους.

Ὁ Φλωρεντινὸς ποιητής στὴ «Θεία Κωμωδία» ἐπέβαλε τὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσε ἐκεῖνον τὸ καιρὸ ὁ λαὸς καὶ τὸ ἔργο του στάθηκε ἡ ἀληθινὴ ἀφετηρία ποὺ ἀπ' αὐτὴν ξεκίνησε ὕστερότερα ὅλη ἡ νεώτερη πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἰταλίας. Πλάϊ στὸ ἔργο τοῦ Ντάντε δυὸ ἄλλα γεγονότα, ἡ ἅλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους ποὺ εἶχε γιὰ συνέπεια της τὴ μετανάστευση τῶν βυζαντίνων σοφῶν στὴν Εὐρώπη καὶ ἡ ἀνακάλυψη τῆς τυπογραφίας, συνέβαλαν ἐπίσης πολὺ στὴ διάπλαση καὶ στὴ διαμόρφωση τῆς νέας αὐτῆς καταστάσεως.

Λίγο ὕστερότερα ἀπὸ τὴν τεράστια προσωπικότητα τοῦ Ντάντε ἡ Ἰταλικὴ λογοτεχνία μᾶς παρουσιάζει ἕνα Λορέντζο ντὲ Μέντιτσι, ἕναν Ἀμπροζίνι, ἕναν Ῥισπέτι, ἕναν Ποῦλτσι, ἕναν Μπογιάρντο ποὺ χωρὶς νὰ ὁλοκληρώνουν ἀκόμα τὴν ἐργασία τους, προετοιμάζουν τὸ ἔδαφος γιὰ τὰ μεταγενέστερα δημιουργήματα.

Καὶ τὰ ἔργα αὐτὰ πέρνουν εὐθὺς ἀμέσως ξεχωριστὴ θέση ἀνάμεσα στὴν παγκόσμια λογοτεχνία. Ὁ «Orlando Furioso» τοῦ Ἀριόστου, ὁ «Πρίγκηπας» τοῦ Μακιαβέλλι, τὸ «Ragionamenti»

τοῦ Ἀρετίνου, οἱ στίχοι τοῦ Πετράρχη, τὰ διηγήματα τοῦ Βοκακίου, ἡ τραγωδίες τοῦ Τουρκουάτου Τάσσου, χαρακτηρίζουν ὁλόκληρη μιὰν ἐποχὴ ἀληθινοῦ πνευματικοῦ ὀργασμοῦ.

Ἡ ἀντιζηλίες ὅμως μεταξὺ τῶν μικρῶν κρατιδίων, ὁ πόλεμος ἐναντίον τῆς Τουρκίας κι' ἀργότερα ἡ Αὐστριακὴ κατοχή, ἐπιδροῦν σ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἄνθηση καὶ σημειώνεται μιὰ κατάπτωσι ποὺ μόλις μὲ τὴν ἀπολευθέρωση τῆς Ἰταλίας ἀπ' τὸ ξένο ζυγὸ ἐξουδετερώνεται.

Στὴ νεώτερη Ἰταλικὴ λογοτεχνία, στὴν προπολεμική, ξεχωρίζουν δυὸ μεγάλα ὀνόματα: ὁ Carducci στὴ ποίησι κι' ὁ Gabriele d' Annunzio στὴ πρόζα καὶ στὸ θέατρο. Ἀκόμα φανερώνεται κι' ὁ περίφημος Marinetti, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ φουτουρισμοῦ, ποὺ ἡ χρεωκοπημένη πιὰ σήμερα προσπάθειά του βρῆκε ἀρκετοὺς μιμητὰς στὴ σύγχρονη Ρωσσία, ὅπως ὁ Μαγιακόφσκυ.

Κι' ἐρχόμαστε τώρα στὴ Μεταπολεμικὴ ἐποχή. Μιὰ καινούργια κατάσταση δημιουργήθηκε, μιὰ νέα κατάσταση ποὺ ἦρθε νὰ ἀναθεωρήση τὶς καθιερωμένες ἀρχὲς καὶ ποὺ βρῆκε στὸ πρόσωπο τοῦ Luigi Pirandello τὸν καλλίτερο της ἐκπρόσωπο. Πλάϊ στὸν Pirandello κι' ὁ Pitigrilli πρέπει νὰ θεωρηθῆ σὰν γέννημα καθαρῶς μεταπολεμικό, μὲ τὸ περίεργο κι' ἰδιότυπο σαρκαστικὸ τρόπο ποὺ μ' αὐτὸν ἀντικρύζει καὶ περιγράφει τὰ γεγονότα τῆς μεταπολεμικῆς ζωῆς. Ὁ Pitigrilli σχίζει ἀλύπητα μὲ τὸ νιστέρι τῆς ἀλήθειας κι' ἑνὸς ὠμοῦ ρεαλισμοῦ τὰ ἐμπυασμένα σπειριὰ τῶν προλήψεων καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως. Ὁ συγγραφεὺς τῆς «Κοκαΐνας» ἐπιτίθεται ἐναντίον τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, μ' ἕνα περίεργο δαιμονικὸ χαμόγελο στὰ χείλη, πονώντας μαζὺ καὶ σαρκάζοντας γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεταπολεμικῆς ἐξελίξεως.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ ποὺ συμπεριλάβαμε στὴ «Με-

ταπολεμικὴ Βιβλιοθήκη» ἡ «Κοκαΐνα» θεωρεῖται σὰν τὸ καλλίτερο ἀνάμεσα στὰ κυριότερα του ἔργα: «Τὰ Μαστοφόρα Πολυτελείας». «Ἡ ζώνη τῆς Ἀγνότητος», «Ὕβρις πρὸς τὴν Αἰδώ», «Ἡ παρθένος τῶν 18 καρατίων».

Ἡ «Κοκαΐνα» καθρεφτίζει ρεαλιστικώτατα, ἕνα ἀνακάτωμα χιοῦμορ καὶ αἰσθηματισμοῦ, τραγικῆς εἰρωνίας καὶ βαθύτατου ἀνθρώπινου πόνου, ὅλα τὰ βίτσια κι' ὅλη τὴν περίεργη κι' ἀρριβιστικὴ ζωὴ τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς, τῆς ἐποχῆς μας....

Ν. ΝΙΚΒΑΣ

ΑΘΗΝΑ, Φεβρουάριος 1933

ΔΕΣΜΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878

1

Τρία πράγματα κατόρθωσε νὰ μάθη στὴ σχολὴ τῶν Μπαρναμπίτι : Ἔμαθε λατινικά, ἔμαθε νὰ ψάλλη, καὶ νὰ κάνῃ ψεύτικους ὅρκους.

Τρία πράγματα ποὺ θὰ τοῦ ἦσαν χρήσιμα στὴ ζωή, κ' ἐν τούτοις ὅταν βγῆκε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἐλησμόνησε καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἐκπαιδευτικὰ χαρίσματα.

Ἐσπούδασε ἰατρικὴ γιὰ κάμποσα χρόνια, στὶς τελικὲς ὅμως ἐξετάσεις χειρουργικῆς, ὁ καθηγητὴς ἔτυχε νὰ τοῦ πῇ :

— Δὲν μπορῶ νὰ ἐπιτρέψω νὰ δίδουν ἐξετάσεις φορώντας τζαμιλῆκι στὸ μάτι. Ἢ βγάζετε τὸ μονύελο ἢ δὲν δέχομαι νὰ σᾶς ἐξετάσω !

— Πολὺ καλά... κ' ἐγὼ δὲν δίδω ἐξετάσεις, - ἀπήντησε ὁ Τῖτος κ' ἐβγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσα.

Κ' ἔτσι ἐγκατέλειψε τὸ δίπλωμα.

Ἐμασοῦσε chawing—gum ἕνα καραμελομάστιχο ποὺ τοὔστελνε ἕνας θεῖος του ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὡς προκαταβολὴ στὴν κληρονομιὰ ποὺ θὰ τἄφηνε, κ' ἐκάπνιζε φτηνὰ σιγαρέτα.

Ὅταν ἐρωτευότανε μὲ καμιὰ γυναίκα ἔγραφε τὄνομα της σ' ἕνα σημειωματάριο, βάζοντας την στὴ σειρά, ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ τοῦ ἀρέσωνε, γιὰ νὰ τὴς μεταχειριστῆ μόλις θὰ μπούχτιζε ἀπὸ τὴς προηγούμενες. Καὶ τότε συνεβουλεύετο τὸν κατάλογο : Τώρα εἶναι ἡ σειρὰ τῆς Λουϊζέλας. Καὶ πήγαινε στὴ Λουϊζέλα :

— Εἶναι ἡ σειρά σου, τῆς ἔλεγε, μὴ μ' ἀργο-

πορῆς, γιατὶ μὲ περιμένει ἡ Μαριούτσα.

Κι' ἂν συναντοῦσε πρὶν τὴ Μαριοῦτσα τῆς ἔλεγε :

— Δὲν εἶναι ἡ σειρά σου ἀκόμα, πηγαίνω στὴ Λουϊζέλα.

Μουστάκια δὲν εἶχε, τραβοῦσε ὅμως τὰ φρύδια του ἀπὸ νευρικότητα.

— Γιατὶ τραβᾶς τὰ φρύδια σου ;—τὸν ρώτησε κάποτε μιὰ δεσποινίς.

— Ὁ καθένας, ἀπάντησε ὁ Τῖτος—τραβᾶ τὴς τρίχες ποὺ ἔχει ἀναλόγως τὴν ἡλικία του ἢ τὸ γένος του.

Ἡ δεσποινὶς ὅταν ἄκουσε αὐτὸ ποὺ τῆς εἶπε, τὸ πῆρε γιὰ πολὺ πνευματῶδες... καὶ τὸν ἀγάπησε.

Ἡ δεσποινὶς αὐτὴ ἦταν γειτόνισά του, καὶ ἡλικίας εἴκοσι χρονῶν.

Λεγότανε **Μαγδαληνὴ** καὶ σύχναζε σὲ κάποιο σχολεῖο δακτυλογραφίας, ἦταν ἕνα τίμιο κορίτσι. Ἡ μητέρα της κάθε Κυριακὴ σὰν ἔβγαινε περίπατο μαζί της, λὲς κ' ἔκανε ἐπίδειξι τῆς παρθενίας τῶν εἴκοσι χρόνων τῆς κόρης της. Ὁ πατέρας, ἄνθρωπος ἀπὸ κείνους τοὺς παληούς, μὲ τὸ πουράκι σβυσμένο ἀνάμεσα στὰ χείλη, καὶ τὰ γυαλιὰ στὴ μύτη κάτω ἀπὸ τὰ μάτια περίμενε κάθε βράδυ τὴν ἐπιστροφὴ τῆς κόρης του κι' ἂν τύχαινε ν' ἀργήση δέκα λεπτὰ ἄρχιζε τὴν ἀνάκρισι, βαστώντας ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του ἕνα παληὸ ρωλόγι.

Ἤξερε πὼς τὰ κορίτσια ἀρχίζουν μὲ μιὰ καθυστέρησι πέντε λεπτῶν καὶ καταλήγουν σὲ καθυστερήσεις δεκαπέντε ἡμερῶν. Ὅλη ἡ σεξουαλικὴ ἠθική, κατὰ βάθος, δὲν βασίζεται σ' ἄλλο τίποτα παρὰ στὸ νὰ ἐξορκίζουν τὰ κορίτσια καὶ νὰ τοὺς ὑποδεικνύουν τὸν κίνδυνο μιᾶς ἀργοπορίας.

Ἡ ἠθικὲς ἀρχὲς τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας ἦσαν ἀμετάβλητες. Κάποτε, μιὰ μέρα εἶδανε τὴ Μαγδαληνὴ νὰ φιλιέται μὲ τὸν Τῖτο, τὸ φοιτητὴ τῆς ἰατρικῆς, τὸ γείτονά τους. Κι' ὡς ποὺ ν' ἀνεβῆ τὴ σκάλα

ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ φωνακλάδικο στῆθος τῆς μητέρας, ἡ πιὸ ἀναπαραστατικὲς λέξεις ἑνὸς ὑβρεολογίου παρμένες ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς ζωολογίας. Ἔπειτα συνέχισε τὴν ἀγανάκτησί της πρὸς τὸ στραπατσάρισμα τῆς ἠθικῆς μὲ ἐκφράσεις παρμένες ἀπὸ ὅρους νομικοϊατρικοὺς (ἔκφυλος, σάτυρος. ἐκπόρνευσις) : Καὶ ὅταν ἐξήντλησε τὸ λεξιλόγιο καὶ τὰ πλεμόνια της ἀπὸ τὶς φωνές, τότες ἅρπαξε τὴν κοπέλα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν τράβηξε μὲ ὁρμὴ μέσα στὸ σπίτι. Τὴν ἄλλη μέρα ἔκλειναν τὴ Μαγδαληνὴ σ' ἕνα «Ἀναμορφωτικὸν ἵδρυμα διὰ δεσποινίδας ὑποπεσούσας εἰς σφάλματα». Ἐκεῖ θἄμενε κλεισμένη δέκα μῆνες ἴσαμε νὰ ἐνηλικιωθῇ γιατὶ «ἡ μητέρα της, ἦταν μὲν φτωχὴ ἀλλὰ τιμία, ὁ πατέρας της φτωχὸς ἀλλ' ἀνεπίληπτος» καὶ φυσικὰ δὲν μποροῦσαν νὰ ἐπιτρέψουν στὴν κόρη τους νὰ πάρῃ τὸν κακὸ δρόμο.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ «Ἀναμορφωτικὸν Ἵδρυμα» ἡ ἐπαφὴ μὲ τὶς ἄλλες διεφθαρμένες συντρόφισες ἐξουδετερόνονταν ἀπὸ τὶς καθημερινὲς ἐπισκέψεις μερικῶν φιλανθρώπων κυριῶν τῆς ἀριστοκρατίας, ἡ ὁποῖες μὲ τὴν παρουσία τους, τὰ λόγια τους τὰ παραδείγματά τους ὤφειλαν νὰ ὑποδεικνύουν στὰ κορίτσια αὐτὰ τὴν ἀξία τοῦ ἀνθισμένου κληματόφυλλου τῆς ἀρετῆς. Ἡ κυρίες ὅμως αὐτές, γεροντοκόρες ἡ περισσότερες, μὲ γένεια καὶ μουστάκια, χωρὶς βυζιὰ καὶ ὠοθῆκες, ἔδιναν τὴ χειρότερη ἐντύπωσι ἀνάμεσα στὶς ἀφράτες κοπελοῦδες, ποὺ ἐδικαιολογοῦσαν ὑπέροχα τὶς αἰτίες ποὶ τὶς ἀνάγκασαν νὰ καταλήξουν ἐκεῖ ποὺ κατέληξαν. Κι' ἄφηναν τὴ φαντασία τους νὰ δουλεύῃ σύμφωνα μὲ τὶς ὁρμές τους κι' ὄχι μὲ τὴ διδασκαλία. Εἶναι τρομερὸ σφᾶλμα νὰ ἐμπιστεύεται κανεὶς σὲ ἄσχημες καὶ ἀποκρουστικὲς γυναῖκες, τὸ καλειδοσκόπιο τῆς ἀρετῆς. Οἱ θηλυκοὶ ἀναμορφωταὶ ἔπρεπε, ἔναντι μιᾶς ἀμοιβῆς. νὰ προσκαλοῦν τὶς πιὸ ὤμορφες κοκότες νὰ ἐπισκέπτονται τὰ κορίτσια αὐτὰ γιὰ νὰ τοὺς δίνουν παραδείγματα ὠμορφιᾶς καὶ κοκεταρίας ποὺ νὰ προσαρμόζονται μὲ τὴν ἀρετή

τους.

Ἡ πιὸ παληὲς συντρόφισες τῆς Μαγδαληνῆς τὴν ἐδίδαξαν ὅλες τὴς τέχνες τῆς ***γυναικαρέσκειας***, τὴν πρώϊμη ἀποβολὴ μὰ καὶ τὴν τεχνικὴ ἀποκατάσταση της παρθενιᾶς. Ἐπῆρε ὅλα τὰ μαθήματα μιᾶς θεωρητικῆς, προπαρασκευαστικῆς προόδου στὴν πορνεία.

Κι' ὅταν ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ σχολεῖο κ' ἐπέστρεψε στὴν πατρικὴ στέγη ἐσυγχώρησε στοὺς ἀγαπητούς της γονεῖς τὰ αὐστηρὰ καὶ ὑπερβολικὰ μέτρα ποὺ πήρανε πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο γιὰ νὰ τὴν ἀποτρέψουνε ἀπ' τὸν κακὸ δρόμο.

Λίγες μέρες ὕστερα ἀπ' τὴν ἐπιστροφή της ἡ Μαγδαληνὴ ἄρχισε νὰ ὀνομάζεται Μώντ, γιατὶ εἶχε γίνη ἡ ἐρωμένη ἑνὸς μεγάλου βιομήχανου καὶ ἑνὸς πολὺ πλούσιου ἱερωμένου.

Οἱ γονεῖς της, φτωχοί, ἀλλὰ τίμιοι δὲ θέλησαν νὰ νὰ τὴν ἐμποδίσουν ἀπ' τὴν καινούργια αὐτὴ σταδιοδρομία της ἀκόμα περισσότερο μάλιστα ποὺ ἡ μητέρα της εἶχε ἐξουσιοδοτηθεῖ νὰ πηγαίνη κάθε μέρα νὰ πέρνη νέα ἀπὸ τὴν κόρη της ὡς καὶ τὰ περισσεύματα τῆς κουζίνας.

Ὁ πατέρας λέγοντας «***ὄχι, ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ***» δεχόταν ταυτόχρονα κάτι τραπεζογραμμάτια, καὶ δοκίμαζε τὰ ποῦρα τοῦ βιομήχανου καὶ τὰ λικὲρ τοῦ ἱερωμένου ἀπὸ τὸν ὁποῖο μάλιστα πῆρε κι' ἕνα ράσο ἀπὸ πολὺ καλὴ τσόχα καὶ τὸ μεταποίησε σ' ἕνα θαυμάσιο παλτό, ἀπαραίτητο γιὰ τὴς ἐμφανίσεις του, κάθε φορὰ ποὺ ἐπεσκέπτονταν τὴν κοροῦλα του. Ἡ κοροῦλα του ποὺ δὲν παρέλειπε νὰ τὸν ὑποχρεώνη νὰ τῆς πουλᾶ παπούτσια καὶ κάλτσες ὁλοκαίνουργιες ποὺ τὴς περίσσευαν, γιὰ νὰ βγάλη ἕνα χαρτζιλῆκι ποὺ τὸ μοιραζότανε σὰν καλὸς νοικοκύρης σὲ δυὸ ἴσα μέρη, μὲ τὴ γυναίκα του.

Ὁ Τῖτος σὰν ἔμαθε πὼς ἡ Μαγδαληνὴ κλείστηκε μέσα στὸ «Ἀναμορφωτικὸ Ὕδρυμα» ἐρρίχτηκε

ἀπὸ τὴν ἀπελπισία του μέσα σ' ἕνα τραῖνο ποὺ τὸν ἔβγαλε ἔπειτα ἀπὸ δεκαοκτὼ ὧρες στὸ Παρίσι.

Εἶχε στὴς τσέπες του μερικὰ ἑκατοστάρικα καὶ κανένα συστατικὸ χαρτί. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν κάνει μεγάλα ταξίδια ἔχουν φύγει δίχως συστατικὲς ἐπιστολές.

Ἡ πρώτη του δουλειὰ ἦταν νὰ τυπώση μιὰ ἑκατοστὴ ἐπισκεπτήρια:

ΤΙΤΟΣ ΑΡΝΑΟΥΝΤΙ

Ἐπιστήμων Ἰατρὸς

Κάθισε καὶ διάβασε ἕνα-ἕνα ὅλα τὰ ἐπισκεπτήρια. Ὅταν ἔφθασε στὸ ἑκατοστὸ ἐπείσθηκε κι' ὁ ἴδιος πιὰ πραγματικὰ πὼς ἦταν «ἐπιστήμων ἰατρός». Γιὰ νὰ πείσης τοὺς ἄλλους πρέπει πρῶτα νὰ πείσης τὸν ἑαυτό σου. Τὸ πρῶτο ἐπισκεπτήριο τὤστειλε ὁ Τῖτος σὲ κεῖνον τὸ σχολαστικὸ καθηγητή του, ποὺ τοῦ ἔκανε τὴν παρατήρησι νὰ βγάλη τὸ μονύελο ἀπὸ τὸ μάτι, καὶ ποὺ ἐξ αἰτίας του, δὲν πῆρε τὸ δίπλωμά του.

Τί χρησιμεύουν ὅμως τὰ διπλώματα ὅταν ἕνα ἐπισκεπτήριο μπορεῖ ν' ἀναγράφη ὅσα κι' ἕνα δίπλωμα;

Χαζεύοντας στὰ πεζοδρόμια τῶν **μπουλβὰρ,** μιὰν ἀπὸ τὴς πρῶτες ἡμέρες τοῦ ἐρχομοῦ του στὸ Παρίσι, συνάντησε ἕνα φίλο, παληὸ συμμαθητή του ἀπὸ τὸ σχολεῖο.

—Σὲ θυμᾶμαι πολὺ καλά. Μελετοῦσες τὴς ἡμερομηνίες στὴν ἱστορία ὅπως τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ τηλεφώνου Ἔλεγες: Στέψις τοῦ Καρλομάγνου: Ὀκτώ, μηδέν, μηδέν. Ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς: Δεκατέσσαρα ἐννέα δύο. Ἔχεις πολὺ καιρὸ στὸ Παρίσι; Ποῦ τρῶς;

—Στὰ Dîners de Paris, τοῦ ἀπάντησε ὁ ἄλλος. Ἔλα καὶ σύ. Περνῶ ὑπέροχα.

—Πηγαίνεις κάθε μέρα; τὸν ρώτησε ὁ Τῖτος.

—Κάθε μέρα.

—Ἀλλά... χρειάζεται μεγάλη ὑπομονὴ νὰ πηγαίνῃ κανεὶς κάθε μέρα στὸ ἴδιο ἑστιατόριο!

—Ὄχι—ἀπάντησε ὁ ἄλλος. Φτάνει νὰ κάνει κανεὶς ὅτι κάνω ἐγώ.

—Καὶ σὺ τί κάνεις;

—Τὸ σερβιτόρο.

Ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι ἐπῆγε κι' ἔφαγε στὰ Dîners de Paris.

—Πῶς μπορεῖ – ρώτησε τὸ φίλο του τὸ σερβιτόρο, —νὰ βρῇ κανεὶς μιὰν ἐρωμένη σ' αὐτὸν τὸν τόπο;

—Σταματᾶς μιὰ γυναίκα, τῆς προτείνεις νὰ πιῆτε μαζὶ ἕνα πιοτό. Ἐκείνη δέχεται. Τῆς προσφέρεις ὕστερα τὸ δεῖπνο. Δὲν τὸ ἀρνεῖται. Τῆς προσφέρεις τέλος μιὰ θεσοῦλα στὸ κρεβάτι σου κι' ἂν αὐτὴ δὲν ἔχει ὑποχρεώσεις σὲ ἄλλο κρεβάτι, ἀσφαλῶς ἔρχεται μαζί σου.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι πλησίασε μιὰ δεσποινίδα καὶ τῆς πρότεινε νὰ πιοῦν μαζὶ κάτι, ὕστερα φάγανε μαζὶ κι' ὅταν χωρίστηκαν τῆς ἔδωσε ραντεβοῦ γιὰ τὴν ἄλλη μέρα μπροστὰ στὸ θέατρο.

— Θὰ πάρω τὰ εἰσιτήρια.

— Νὰ τὰ πάρῃς.

— Δὲν θὰ λείψεις;

— Δὲν θὰ λείψω.

— Ἀλήθεια;

— Sans blague!

Ἡ δεσποινὶς ἦταν ὥμορφη. Τοῦ εἶχε πεῖ πὼς ἔκανε τὸ ***μανεκὲν*** σ' ἕνα μεγάλο ραφτάδικο κοντὰ στὴν ***Ὄπερα.*** Κομψή, ζωηρή, ἐπιδεικτική, εἶχε ὅλα τά προσόντα γιὰ νὰ γίνῃ μιὰ ἰδεώδης ἐρωμένη. Στὸ ἐξωτερικὸ εἶναι ἀδύνατο νὰ ζήσῃ κανεὶς δίχως ἐρωμένη, κι' ἂν τύχει καὶ τοῦ συμβεῖ κάτι παρόμοιο θὰ πλήξει καὶ θὰ θελήσει νὰ φύγῃ.

Ὁ Τῖτος ἦταν ἐνθουσιασμένος. Εἶχε βρεῖ τὴ γυναίκα ποὺ τοῦ χρειαζότανε.

Μ' αὐτὴ τὴ βεβαιότητα ἄρχισε νὰ γυρίζῃ στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ κυττάζοντας τὶς βιτρίνες. Τὸ

Παρίσι τοῦ ἄρεσε. Ἡ γυναίκα εἶναι ἕνα κρύσταλλο ποὺ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ πρῖσμα του βλέπεις ὅλα τὰ πράγματα ὡραία.

Ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς μέρες ὁ σερβιτόρος ρωτοῦσε τὸν Τίτο.

— Βρῆκες ἐρωμένη ;

— Μὴ μοῦ μιλᾶς,—ἀπάντησε ὁ Τίτος.—Γιὰ μιὰ γυναίκα ποὺ συνάντησα σ' ἕνα καφενεῖο ἀγόρασα δύο εἰσιτήρια νὰ πᾶμε στὸ Pie qui chante. Μισὴ ὥρα πρὶν ἀρχίσει ἡ παράσταση βρέθηκα μπροστὰ στὸ θέατρο καὶ τὴν περίμενα ὅπως εἴχαμε συμφωνήσει. Στὶς ἐννιὰ ἡ δεσποινὶς δὲν εἶχε ἔρθει ἀκόμα. Τὰ δύο εἰσιτήρια μοῦ κοστίζανε πενῆντα φράγκα καὶ ἑβδομῆντα λεπτά. Νὰ πάω μόνος; Ἦταν μιὰ σκέψη! Ἐκείνη ἡ κενὴ ὅμως θέση δίπλα μου θὰ μὲ πείραζε καὶ θὰ μοῦ χαλοῦσε ὅλο μου τὸ κέφι. Νὰ μὴν πάω ; Τὰ δύο εἰσιτήρια ποὖχα στὴν τσέπη μοὖχανε σταματήσει τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Κάθησα λοιπὸν στὴν εἴσοδο τοῦ θεάτρου γιὰ νὰ βρῶ κανένα ποὺ ἔμπαινε νὰ τοῦ τὰ πουλήσω. Ἕνας γέρος μὲ μονόκλ καὶ μὲ γυναίκα πῆγε νὰ μπῆ. Τοῦ τὰ πρόσφερα καὶ χωρὶς συζήτηση μοῦ τὰ πλήρωσε καὶ μοὔδωσε κι' ἄλλα πέντε φράγκα γιὰ **πουρμπουὰρ**. Μὲ πῆρε φαίνεται γιὰ κανένα μεσίτη εἰσιτηρίων. Ἐγὼ δέν τὰ δέχτηκα. Αὐτὸς ἐνόμισε πὼς δὲν μοῦ φτάνουν πέντε φράγκα καὶ μοῦ πρόσφερε δέκα. Ἐγὼ λοιπὸν μὲ τὰ λίγα μου γαλλικὰ ἀρνήθηκα καὶ πάλι. Ἐκεῖνος μοῦ δίνει τότες εἴκοσι κι' ἄρχισε μάλιστα νὰ μὲ λέῃ καὶ κλέφτη.

— Καὶ σύ ;

— Ἐγὼ θύμωσα.

— Καὶ τοῦ πέταξες στὰ μοῦτρα του τὰ εἴκοσι του φράγκα ;

— Νομίζεις ; Ἂν ἦσαν πέντε ἢ δέκα. Ἀλλὰ εἴκοσι !... Τἄβανα στὴν τσέπη μου.

— Μπράβο. Κι' ἡ γυναίκα ἐκείνη ;

— Δὲν τὴν ξαναεῖδα πιά !...

Εἶχανε περάσει κι' ὅλας ἡ πρῶτες μέρες κι' ὁ Τίτος εἶχε κατατοπισθεῖ. Ἡ κάθε μιὰ περαστικὴ γυναίκα τὸν ἔκανε νὰ ξεχάσῃ τὴ Μαγδαληνή. Καὶ τώρα ποὺ τὴν εἶχε ξεχάσει δὲν τὴν θυμότανε πιὰ καθόλου. Κουτὸ ἀλλὰ πραγματικό.

Ἡ γυναῖκες εἶναι στὴν καρδιά μας σὰν τὶς ρεκλάμες ποὺ κολλοῦνε στοὺς τοίχους. Γιὰ νὰ σκεπάσῃς τὴ μία κολλᾶς μιὰν ἄλλη ἀπὸ πάνω ποὺ τὴν σβύνει ὁλότελα ἀπὸ τὰ μάτια μας. Ἴσως, καμμιὰ φορά, τυχαίνει ἡ κόλλα νὰ εἶναι πολὺ ὑγρὴ καὶ τὸ χαρτὶ ποὺ μπῆκε πάνω στὸ ἄλλο νὰ εἶναι διαφανές. Βλέπουμε τότες νὰ διακρίνονται πάνω στὴ καινούρια ρεκλάμα, τὰ χρώματα τῆς ἄλλης ποὺ βρίσκεται ἀπὸ κάτω της. Αὐτὸ ὅμως δὲν κρατᾶ καὶ πολύ. Θὰ στεγνώσει γρήγορα καὶ τότε δὲν βλέπουμε πιὰ τίποτα. Καμιὰ φορὰ τραβᾶμε τὶς ρεκλάμες ἀπ' τὸν τοῖχο, κι' ὅπως εἶναι κολλημένες ἡ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, ξεκολλᾶνε ὅλες μαζὶ κι' ἔτσι μένουν τόσο ἡ ἀνάμνησι ὅσο κι' ἡ καρδιά μας γυμνὴ ὅπως κι' ὁ τοῖχος.

Ὁ σερβιτόρος ὁ φίλος του, τὸν ὡδηγοῦσε κάθε βράδι μετὰ τὴ δουλειά του, γύρω κι' ἀνάμεσα στὸ Παρίσι.

— Γυρνῶντας ἔτσι, μποροῦμε νὰ βροῦμε καμιὰ δουλε ἀ—τοὔλεγε, ὁ σερβιτόρος.—Ἂν θέλεις νὰ γίνῃς σερβιτόρος σἂν καὶ μένα θὰ σοῦ βρῶ ἀμέσως μιὰ θεσοῦλα. Δὲν εἶναι καὶ δύσκολη δουλειά. Φτάνει νὰ εἶσαι εὐγενικὸς στοὺς πελάτες. Ὅταν βρίσκεσαι στὴν κουζίνα μπορεῖς νὰ φτύσῃς καὶ μέσα στὸ πιάτο: τὸ πιάτο ὅμως θὰ τὸ παρουσιάσῃς μ' ἕνα σχετικὸ χαμόγελο καὶ μιὰ εὐγενικὴ ὑπόκλισι. Ἂν τἀποφασίσῃς σοῦ ἐγγυοῦμαι νὰ σὲ μάθω νὰ κρατᾶς ὀκτὼ πιάτα μὲ τ' ἀριστερὸ καὶ δώδεκα μὲ τὸ δεξί σου χέρι.

Ὁ Τίτος ἀπάντησε :

— Ὄχι, εὐχαριστῶ. Ὅταν θἄχω ἀνάγκη νὰ φτύσω κάπου, τότε θὰ φτύσω κατὰ γῆς.

Ὁ Τίτος καθότανε σ' ἕνα μικρὸ ξενοδοχεῖο τῆς Μονμάρτης, ποὺ ἡ σκάλα του ἤταν ἡ μισὴ κατειλλημένη ἀπὸ τὸ ἀσσανσὲρ καὶ τὸ ὑπόλοιπό της τόσο ἀπότομο καὶ στενὸ ποὺ γιὰ ν' ἀνεβάσουν τὰ μπαοὺλα στὰ πάνω πατώματα ἀναγκαζόντανε νὰ τὰ σηκώνουν μὲ σκοινιὰ ἀπ' τὰ παράθυρα ἔξω στὸ δρόμο. Κάθε πόρτα καὶ κάθε γωνιὰ τοῦ ξενοδοχείου εἶχε καὶ μιὰ δική της μυρωδιά: Σαπουνιοῦ, καπνοῦ, γυναικείου ἰδρώτα, πετσιοῦ ἀρβύλας. Σχεδὸν κάθε νύχτα τὸ ξενοδοχεῖο δεχότανε τὴν ἐπίσκεψι τῆς ἀστυνομίας. Μόνιμοι πελάτες δὲν ὑπῆρχαν ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τίτο κι' ἕνα μυστηριώδη τῦπο, περίπου πενῆντα χρονῶ, ποὺ τοῦ ἔλλειπε τὸ ἕνα πόδι καὶ τὸ εἶχε ἀντικαταστήσει μ' ἕνα χονδροκαμωμένο καὶ θορυβῶδες ξύλινο μέλος. Ἔμοιαζε μὲ μεσίτη ζώων ἢ καὶ μὲ λοστρόμο καραβιοῦ.

Κανένας δὲν ἤξερε ποιὰ ἦταν ἡ δουλειά του. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ξενοδοχείου ἔλεγε:—Αὐτὸ ποὺ ξέρω εἶναι, πὼς μὲ πληρώνει τακτικώτατα κάθε πέντε μέρες!

Στὴς τέσσερις κάθε πρωΐ, νύχτα ἀκόμη, ἄκουγε κανεὶς τὸ ξύλινο ποδάρι του νὰ σκαρφαλώνῃ τὴς σκάλες γιὰ νὰ τὸν ἀνεβάσῃ.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν πελάτες περαστικοὶ ποὺ ἐρχόντανε δύο, δύο καὶ δὲν χασομερούσαν μέσα στὴς κάμαρες παραπάνω ἀπὸ μισὴ ὥρα.

Ὁ Τίτος, εἶχε συνειθίσει πιὰ νὰκούῃ τρεῖς, τέσσερις μὰ καὶ πέντε φορὲς τὴν ἴδια νύχτα, ἀπὸ τὴ μιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς κάμαρας του, στὰ δύο γειτονικὰ δωμάτια, τὸ συνειθισμένο θόρυβο ποὺ γίνεται ἀπὸ τὴν ἀγοραπωλησία τοῦ ἔρωτα: Ἡ πόρτα ποὺ ἀνοίγει, ὁ θόρυβος τοῦ διακόπτη π' ἀνάβει τὸ φῶς, βήματα σιγανὰ μέσα στὸ δωμάτιο, μιὰ φωνὴ ἀντρός, μία φωνὴ γυναίκας, ψίθυρος ἀπὸ φιλιά, μιὰ λαχανιασμένη ἀναπνοή, τὰ νερὰ ποὺ πλένονται, μιὰ φωνὴ ἀντρός, μιὰ φωνὴ γυναίκας, ἀ διακόπτης ποὺ ξαναγυρίζει γιὰ νὰ σβύσῃ τὸ φῶς, ἡ πόρτα ποὺ κλεί-

νει γιὰ νὰ ξανανοίξη ἔπειτα ἀπὸ λίγο καὶ γιὰ νὰ ξαναρχίση ἡ ἴδια ἱστορία μὲ τοὺς ἴδιους ρυθμικοὺς θόρυβους.

«Πόσο μοιάζουν μεταξύ τους,—σκεφτότανε—ὅλοι οἱ ἔρωτες! Ὁ ἔρως ποὺ χαρίζεται ἔχει πάντα τὰ ἴδια λόγια. Ὁ ἔρως ποὺ πουλιέται ἔχει πάντα τὴς ἴδιες συνταγές.»

—Ἀπὸ ποιὸ μέρος εἶσαι ;

—Ἀπὸ τὴν Τουλούζη.

—Πῶς σὲ λένε;

—Μαργκώ.

—Ἀπὸ πόσο καιρὸ κάνεις αὐτὴ τὴ ζωή;

—Ἕνα χρόνο.

—Μήπως εἶσαι ἄρρωστη ;

—Θεὸς φυλάξει !

—Τότε γδύσου...

Στὴν ἄλλη κάμαρα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἕνας ἄλλος ἄντρας μὲ μιὰ ἄλλη γυναίκα κάνει τὸν ἴδιο διάλογο:

—Πῶς σὲ λένε ;

—Λουΐζα.

—Εἶσαι ἀπὸ τὸ Παρίσι ;

—Ὄχι, ἀπὸ τὴ Λυών.

—Πόσον καιρὸ ἔχεις πού...

—Ὀχτὼ μῆνες.

—Εἶσαι καθαρή;

—Ἄ, ποτέ μου δὲν ἀρρώστησα.

—Βγάλε τὸ πουκαμισάκι σου...

Πάνω στὴς κλειστὲς πόρτες ποὺ χωρίζουνε τὸ δωμάτιο του ἀπ' τὴς διπλανὲς κάμαρες διάφοροι ἄγνωστοι, περίεργοι, ἔχουνε ἀνοίξει τρυποῦλες, ἀπάνω κάτω, σὲ διάφορα ὕψη. Τὴς ἔχουνε ἔπειτα κλείσει μὲ χαρτὶ μασημένο.

Ἡ ὁμιλίες τῶν ζευγαριῶν, ποὺ ἐρχόντανε γιὰ λίγα λεπτὰ νὰ γλεντήσουν τὸν ἔρωτα, ἔπειτα ἡ ξενοκολουθητικὲς πλήσεις, εἶχανε νευριάσει στὴν ἀρχὴ τὸν Τίτο, τόσο ποὺ δὲν ἀπέφυγε κι' αὐτὸς τὸν πειρα-

σμὸ νὰ περνᾶ τὴς ὧρες του κυττάζοντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὴς τρυποῦλες, τί γινότανε στὴς διπλανὲς κάμαρες.

Τὸ θέαμα ὅμως ἤτανε πάντα τὸ ἴδιο.

Κάθε ἄντρας ποὺ ἐρχότανε μὲ μιὰ γυναίκα ἢ καὶ μὲ τὴν ἴδια νόμιζε πὼς θὰ τοῦ παρουσίαζε κάτι τὸ νέο, τὸ ἔκτακτο, τὸ πιὸ ἔκφυλο ἀπὸ τὸν προηγούμενο. Ὁ ἕνας ἀντέγραφε τὸν ἄλλο τόσο στὰ χάδια, ὅσο καὶ στὴ γρηγοράδα.

Monmartre! Μονμάρτη, ἡ μοντέρνα Βαβυλωνία. ἡ ἑλκυστικὴ Ἀντιόχεια, ἡ μικρὴ Βαγδάτη, τὸ ὄνειρο τοῦ ξενύχτη κοσμοπολίτη, ἡ ἐκθαμπωτική, ἡ ἐκκωφαντική, ἡ ἐκπληκτικὴ αὐτὴ γωνιὰ ποὺ φτερουγίζουν ὅλα τὰ ὄνειρα τῶν *μπλαζὲ* ὅλου τοῦ κόσμου. Μονμάρτη ἡ Σφίγγα, ἡ Κίρκη, ἡ Μέδουσα ἡ ξελογιάστρα μὲ τὰ πολλά της δηλητήρια καὶ τ' ἄπειρα φίλτρα της.

Ὅλα τὰ δράματα, ἡ κωμωδίες, τὰ ρομάντσα, ἡ ἐφημερίδες ἀναπνέουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὸ ἄρωμα τῆς Μονμάρτης: Ἄρωμα συγγραφικό, φιλολογικό, θεατρικό, δημοσιογραφικό, ποὺ κάθε καλλιτέχνης γυρεύει νὰ προσαρμόσῃ τὸ ἄτομό του. Μονμάρτη ποὺ στέλνει μακριὰ σὲ κάθε κατεύθυνσι τὴ λάμψη ποὺ περικλείει τόσες κορυφὲς τῆς ἀριστοκρατίας: Πρίγκηπες, δοῦκες, κόμητες, βαρώνους. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἔχει πλάσει ἀπὸ μακριὰ μέσα στὸ μυαλό του μιὰ Μονμάρτη, ποὺ τὴν ἔφτιασε σύμφωνα μὲ τὰ γοῦστα του καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασία του.

Καὶ ὅταν φθάσουμε στὴ Μονμάρτη δοκιμάζουμε μιὰ ἀπογοήτευση, ποὺ δὲν τολμοῦμε οὔτε νὰ τὴν ὁμολογήσουμε, ἀπὸ φόβο μὴ τύχει καὶ γίνουμε γελοῖοι στὴ δυσπιστία τῶν ἄλλων.

—Αὐτὴ εἶναι ἡ Μονμάρτη; ρωτοῦσε ὁ Τῖτος τὸ φίλο του σερβιτόρο, ποὺ τὸν συνόδευε στὴς νυχτερινές του περιπέτειες.

Ὁ Τῖτος εἶχε βρεῖ ἕνα τρόπο νὰ κερδίζῃ λεφτά.

—Σοῦ τὸ εἶπα—τοῦ ἀπάντησε μὲ ἐνθουσιασμὸ ὁ

φίλος του.—Σοῦ τὸ εἶπα πὼς γυρίζοντας τὸ Παρίσι εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ βρῇς τὸ μέσο ποὺ θὰ κερσίσῃς λεφτά.

—Ναί,—ἀπάντησε ὁ Τίτος,—ἔχεις δίκηο μὲ τὴ διαφορὰ πὼς γυρίζοντας στὸ Παρίσι βρῆκα τὰ λεφτὰ στὴ Νέα Ὑόρκη.

—Γιὰ ἐξηγήσου καλά...

—Ἕνας θεῖος μου ἀπὸ τὴν Ἀμερική...

—Λοιπόν;

—... διευθυντὴς μιᾶς μεγάλης πρωϊνῆς ἐφημερίδος μοῦ τηλεγράφησε ἀπαντώντας σ' ἕνα μου γράμμα πὼς εὐχαρίστως θὰ δημοσιεύει τὰ ἄρθρα ποὺ θὰ τοῦ στέλλω. Ἀνάμεσα στὴ γενναιοδωρία τοῦ θείου μου καὶ τὴ συναλλαγματικὴ διαφορά, νομίζω πὼς μπορῶ νἄχω ἕνα καλὸ εἰσόδημα. Τὸ πρῶτο ἄρθρο ποὺ θὰ γράψω θἆναι γιὰ τὴν κοκαΐνα καὶ τοὺς κοκαϊνομανεῖς.

Κι' ὁ σερβιτόρος τοῦ ἑστιατορίου, ὁ φίλος τοῦ Τίτου, τὸν ὡδήγησε τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ στὴ Μονμάρτη, γιὰ νὰ βροῦν τὰ ἄδυτα τῶν ἀδύτων τῶν λατρῶν τῆς λευκῆς θεᾶς.

— Ἐδῶ—εἶναι;—ρώτησε ὁ Τίτος μπαίνοντας σ' ἕνα καφενεδάκι.

— Ἐδῶ, τοῦ ἀπάντησε ὁ φίλος του.

Τὸ καφενεῖο εἶχε ἀπόξω μιὰ θλιβερὴ πρόσοψη. Ὅλα τὰ καφενεῖα στὸ Παρίσι εἶναι πολὺ θλιβερὰ ἀπόξω: στὶς τζαμένιες πόρτες καὶ στὰ παράθυρα ὑπάρχει πάρα πολὺ λίγο γυαλὶ καὶ περισσότερο ξύλο. Κι' αὐτὸ τὸ λιγοστὸ φῶς ποὺ μποροῦσε νὰ προσπεράσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ μικρὰ κρύσταλλα, ἐμποδιζότανε ἀπὸ τὰ φαρδειὰ μεγάλα ἀπὸ σμάλτο γράμματα ποὺ ἀναγράφανε τὶς ὀνομασίες τῶν ποτῶν καὶ τὶς τιμές τους.

Τὴ στιγμὴ ποὺ πηγαίνανε νὰ προσπεράσουνε τὸ κατῶφλι, συναντήθηκαν μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὖχε τὸ ξύλινο ποδάρι.

— Αὐτὸς κάθεται στὸ ξενοδοχεῖο μου—εἶπε ὁ

Τίτος—καὶ κανεὶς δὲν ξέρει τὶ δουλειὰ κάνει.

— Τὶ δουλειά;—ἀπάντησε ὁ φίλος.—Ἕνα ἐμπόριο πολὺ προσοδοφόρο. Θὰ δεῖς. Ὅλο τὸ ἐμπόρευμά του βρίσκεται μέσα στὸ ξύλινο ποδάρι του.

— Θὰ κάνει τὸ ζητιάνο—εἶπε ὁ Τίτος.

— Μπά!

— Ἕνα ξύλινο ποδάρι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῇ κανεὶς ἀλλοιώτικα.

— Νομίζεις; Αὐτὸς τὸ ἐκμεταλλεύεται πολὺ καλά. Ἀλλὰ μὴ βιάζεσαι. Θὰ πεισθεῖς καὶ μόνος σου ὑστερότερα.

Ὁ καταστηματάρχης βρισκότανε πίσω ἀπὸ τὸ μπάγκο καὶ σερβίριζε μεγάλα ποτήρια μπύρας σ' ἕνα ὅμιλο ἀπὸ σωφέρ, ποὺ μυρίζανε ἀδιάβροχο καὶ καπνό. Πίσω του σειρὲς ἀπὸ μπουκάλες μὲ διάφορα ποτά.

Ἀπάνω στὸ μπάγκο ὑπῆρχε μιὰ μεγάλη γυάλα στρογγυλὴ γεμάτη νερὸ ποὺ μέσα της στριφογυρνούσανε κόκκινα ψαράκια. Τὸ φῶς ἔλαμπε ἀπάνω τους καὶ τοὺς ἔδινε σχήματα ποὺ μοιάζανε μὲ κινέζικους δράκους.

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι εἶπε ὁ Τίτος, πίνοντας στὸ μπάγκο ἕνα ποτηράκι Πορτὸ—ποὺ σὰν βραγοῦν μὲ λίγες σταγόνες νερὸ ἀναγκάζονται νὰ πέσουν στὸ κρεβάτι κρυολογημένοι, ἐνῶ τὰ ψάρια ποὺ περνοῦν ὅλη τὴ ζωή τους μέσα στὸ νερὸ καὶ δὲν ξέρουν τὶ πᾶνε νὰ ποῦν ρευματισμοί. Ἕνα γέλοιο ἠχηρό, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὸν ἦχο ποτηριῶν σὲ μιὰ λεκάνη ὅταν τὰ ἀνακατεύουν γιὰ νὰ τὰ πλύνουν, τὸν διέκοψε.

— Φύγε ἀπὸ δῶ ἀνόητη! – φώναξε ὁ καταστηματάρχης.

Κι' ἡ κοπέλα μὲ τὰ γυάλινα μάτια καὶ τὸ χλωμό της πρόσωπο ποὺ γέλασε προτήτερα, ἔκανε πρὸς τὰ πίσω δύο τρία βήματα, κ' ἐπέρασε πίσω ἀπὸ μιὰ κόκκινη κουρτίνα ποὺ χώριζε τὸ καφενεδάκι ἀπὸ μιὰ διπλανὴ αἴθουσα.

— Pas de pétard ici—πρόσθεσε ὁ καταστημα-

τάρχης μιλῶντας στὴ γλῶσσα τῶν ἀπάχηδων τοῦ Παρισιοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως κατάλαβε πὼς ὁ Τῖτος ἤτανε ξένος, ἐπανάλαβε μεταφράζοντας σὲ γνήσια γαλλικά:—Pas de bruit !—Μὴ κάνεις φασαρία.

— Σὲ μένα τὸ λέει ;— ἐρώτησε ξαφνιασμένος ὁ Τῖτος.

— A la môme—ἐξήγησε ὁ καταστηματάρχης : à la poule.—Στὴ γυναίκα.

Σὰν ἔφυγαν οἱ σωφέρ, ὁ φίλος τοῦ Τίτου ψιθύρισε μερικὲς λέξεις στὸν καταστηματάρχη, κι' αὐτὸς ἀντὶ γιὰ κάθε ἄλλη ἀπάντηση σήκωσε τὴν κόκκινη βελουδένια κουρτίνα, ἔκανε μιὰ ὑπόκλιση κι' εἶπε :

— A votre service !

Ὁ Τῖτος κι' ὁ φίλος του πέρασαν μὲ τὸ φόβο ἐκεῖνο ποὺ περνᾶ κανεὶς μέσα στὰ μουσεῖα κέρινων ἀνατομικῶν ἀναπαραστάσεων, ποὺ ἡ εἴσοδος τους ἐπιτρέπεται μονάχα σὲ ἄντρες ἄνω τῶν δέκα ὀκτὼ ἐτῶν.

Τοὺς ὑπεδέχθηκαν μὲ κάποια δυσπιστία. Ἕνα κιτρινωπὸ φῶς ἔπεφτε πάνω σὲ τραπέζια σκεπασμένα ἀπὸ πράσινες τσόχες, σὰν κι' αὐτὲς ποὺ μεταχειρίζονται στὰ χαρτοπαίγνια καὶ στὰ τραπέζια τῶν ἐξετάσεων τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὸ δωμάτιο δὲν ἤτανε καὶ τόσο μεγάλο : τριγύρω σ' ὅλο τὸ μῆκος τοῦ τοίχου, βρισκότανε ἕνα ντιβάνι, ὀκτὼ τραπεζάκια, ἕνα πιάνο, μερικὲς ἐφημερίδες λερωμένες ἀπὸ δαχτυλιές, κι' ἕνας καθρέφτης χαρακωμένος ἀπὸ διαμαντένια δαχτυλίδια.

Ὁ Τῖτος ἔκανε πὼς δὲν τὸν ἐνδιέφεραν αὐτοὶ ποὺ ἦταν μέσα καὶ προχωρῶντας κάθησε μαζὶ μὲ τὸ φίλο του στὸ ντιβάνι κι' ἐπῆρε στὰ χέρια μιὰν ἐφημερίδα.

Τρεῖς γυναῖκες τὸν κυττάζανε μὲ μιὰν ὕποπτη ματιά. Κάτι μουρμούρισαν μεταξύ τους, ποὺ ὁ Τῖτος δὲν τὸ ἄκουσε. Ἡ κοπέλλα ὅμως ποὺ πρὶν λίγο βρισκότανε ἔξω στὸν μπάγκο κι' ἐγέλασε τόσο δυνατά, γύρισε πρὸς τὴς ἄλλες καὶ τοὺς εἶπε δείχνοντας τὸ

νεοφερμένο :

— Pas bête le type !

Ὁ Τίτος γύρισε τὸ κεφάλι κι' ἄρχισε νὰ κυττάζῃ τὴς γυναῖκες μιά, μιά. Ἦσαν καὶ ἡ τέσσερις ντυμένες κομψὰ μὲ φορέματα καλοραμμένα μὰ γεμάτα ζάρες καὶ τσαλακωμένα.

Καθόντανε ἡ μία δίπλα στὴν ἄλλη, σὰν τὰ πουλάκια ποὺ κάθονται γραμμὴ πάνω στὸ σῦρμα. Καθὼς πλησιάζανε τὰ πρόσωπά τους, μοιάζανε σὰν νὰ θέλανε νὰ ζεσταθοῦνε ἀπὸ τὴς ἀναπνοές τους. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς εἶχε ἀκουμπήσει τὰ τακούνια της στὸ ἀποκάτω ὁριζόντιο σίδηρο τοῦ τραπεζιοῦ, ἔτσι ποὺ τὰ γόνατά της φθάνανε λυγισμένα τόσο ψηλά, ποὺ μποροῦσε εὔκολα νἀκουμπήσῃ τὸ σκυμμένο της κεφάλι. Εἶχανε κι' ἡ τέσσερίς τους κάτι τὸ γυάλινο μέσα στὸ βλέμμα τους. Τὰ χείλια τους βαμμένα μὲ τὸ κόκκινο κραγιόνι προσδίνανε μιὰ ψεύτικη ζωηράδα στὰ χλωμά τους πρόσωπα.

Αὐτὲς ἡ τέσσερις γυναῖκες σταματούσανε τὸ βλέμμα τους ποῦ καὶ ποῦ πάνω στὴν κουρτίνα τῆς πόρτας, σιωπηλές, σὰ νὰ περιμέναν μὲ ἀγωνία κἄτι ποὺ ἀργοῦσε νὰ φανῇ.

Κάτω ἀπὸ τὸν καθρέφτη δύο ἀδύνατοι ἄντρες παίζανε μηχανικὰ ζάρια, μὲ τὴ συνειθισμένη ἐκείνη ἀδιαφορία ποὺ βρίσκει κανεὶς στοὺς δημόσιους ὑπάλληλους, ποὺ πληρώνονται ὄχι γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ κάνουνε, μὰ γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ μένουνε καθισμένοι πάνω σὲ μιὰ καρέκλα. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶχε σηκώσει τὸ γιακά του πάνω ἀπὸ ἕνα μεταξωτὸ μαντῆλι ποὺ ἀντικαταστοῦσε τὸ κολλάρο καὶ τὴ γραβάτα ποὺ δὲν φοροῦσε. Τοῦ ἀλλουνοῦ, ὁ Τίτος, δὲν ἔβλεπε παρὰ μονάχα τὴς πλάτες. Σὰν μπῆκε ὅμως ὁ Τίτος μὲ τὸ φίλο του, τοὺς ἔρριξε μιὰ ματιὰ καὶ μὲ τὸ στρίψιμο αὐτὸ τοῦ κεφαλιοῦ ἀντίκρυσε ἕνα πρόσωπο ἀσχημοκαμωμένο κι' ἀγριωπὸ ἀπ' αὐτὰ ποὺ συναντᾶ κανεὶς ἀνάμεσα σὲ ἀπεργούς. Ἕνα μακρὺ πρόσωπο, ἀδύνατο, μελαχροινό, πάντα

θυμωμένο.

Ἡ κοπέλλα ποὺ εἶχε γελάσει ἀπ' ἔξω, σηκώθηκε καὶ πλησίασε τὸν ἕναν ἀπὸ τοὺς δύο ἄντρες. Σκύβοντας τοῦ χάϊδεψε μὲ τὸ πηγοῦνι τὸ αὐτί. Ἐκεῖνος ὅμως ἀτάραχος ξακολουθοῦσε τὸ παιχνίδι του. Τότες ἐκείνη ἔχωσε τὸ χέρι της στὴν τσέπη του ἔβγαλε μιὰ ταμπακέρα, πῆρε ἕνα τσιγάρο, τὸ ἄναψε κ' ἔπειτα γύρισε σήκωσε τὸ πόδι της ψηλὰ κάνοντας μιὰ στροφὴ καὶ τἀκούμπησε στὸ πιάνο. Μερικὰ ποτήρια ποὺ βρισκότανε πάνω στὸ πιάνο σείστηκαν ἀπὸ τὸ ἀπότομο ἀκούμπημα τοῦ τακουνιοῦ.

— Διασκεδάζετε; — ρώτησε κυττάζοντας τὸν Τίτο ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμη βγάλει μιλιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του.—Δὲν ὑπάρχει καὶ μεγάλη εὐθυμία ἐδῶ μέσα.

— Τὸ βλέπω. Στὸ νεκροτομεῖο διασκεδάζει κανεὶς καλλίτερα—ἀπάντησε ὁ Τίτος.

—Τότε μπορεῖς νὰ φύγῃς!—ἐμούγγρισε ἡ γυναίκα

Ὁ ἄντρας ποὺ ἔπαιζε ζάρια κ' εἶχε γυρισμένες τὴς πλάτες, τῆς ἐφώναξε:

— Χριστίνα!

Ὁ φίλος τοῦ Τίτου ψιθύρισε:

— Ἀσφαλῶς μᾶς ἔχουνε πάρει γιὰ ἀστυνομικοὺς ἢ πάντως γιὰ κάτι σχετικό...

Ὁ Τίτος γέλασε κι' ἔστρεψε στὴ γυναίκα ποὖχε ἀκουμπήσει τὸ πηγοῦνι της στὰ γόνατα.

— Ἡ φιλενάδες σου καθὼς κι' οἱ κύριοι ποὺ παίζουνε, ἀσφαλῶς θἄχουνε σχηματίσει κάποια παράξενη γνώμη γιὰ μᾶς. Ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς μᾶλλον σᾶς δυσαρεστοῦμε μὲ τὴν παρουσία μας.

»Δὲν εἴμαστε ὅμως ἐκεῖνο ποὺ φοβᾶστε. Ἐγὼ εἶμαι ἕνας δημοσιογράφος κι' ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ ἕνας συνάδελφός μου. Τίποτα τὸ ἐπικίνδυνο, ὅπως βλέπετε.

-- Δημοσιογράφοι:—ρώτησε μία ἀπὸ τὴς σιωπηλὲς γυναῖκες.

— Καὶ τί ἤρθατε νὰ κάνετε δῶ;

— Αὐτὸ ποὺ κάνει κανεὶς πηγαίνοντας σ' ἕνα καφενεῖο.

— Καὶ γιατὶ διαλέξατε αὐτὸ εἰδικῶς καὶ δὲν πήγατε σὲ κανένα ἄλλο τῶν μπουλβὰρ ποὺ θὰ εὐχαριστιόσαστε περισσότερο ;

— Γιατὶ σ' αὐτὸ πιστεύω νὰ βρῶ ἐκεῖνο ποὺ ζητῶ...

— Καὶ τὶ ζητᾶτε ;

— Κοκαΐνα !

Οἱ δύο παῖχτες παρατήσανε ἀμέσως τὰ ζάρια καὶ πλησίασαν τὸν Τίτο. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς πῆρε μιὰ καρέκλα, τὴν καβάλησε ἀκουμπῶντας τὸ στῆθος του πάνω στὸ στήριγμα, καὶ βγάζοντας ἀπὸ τὸ τσεπάκι τοῦ παντελονιοῦ του ἕνα ἀσημένιο κουτάκι, τἄνοιξε καὶ τὸ πρόσφερε στὸν Τίτο.

Ἡ τέσσερις γυναῖκες ὥρμησαν ἐπάνω του.

— Ἄ, κανάγια !

— Vilain monstre.

— Sale bête.

— Ἐγωϊστή.

— Καὶ μοῦ εἶπε πὼς δὲν εἶχε...

— Καὶ μᾶς ἄφηνε στὴν ἀγωνία.

Μιὰ ἀπ' αὐτὲς πλησίασε τὸ δείκτη μὲ τὸν ἀντίχειρα πάνω ἀπὸ τἀνοιγμένο κουτάκι. Αὐτὸς ὅμως μὲ μιὰ κίνησι ἀπομάκρυνε τὸ χέρι της.

— Μάζεψε τὰ χέρια σου !

Ἡ γυναῖκες ἐπέμεναν.

— Κοκό !

— Λιγάκι !

— Δός μου !

Ὁ Τίτος κυττοῦσε τὸ ἀνακάτωμα αὐτὸ τῶν μπερδεμένων κορμιῶν ποὺ ταράζονταν ὅλα ἀπ' τὴν ἴδια ἐπιθυμία γύρω ἀπὸ ἕνα μετάλλινο κουτάκι, ποὺ περιεῖχε κάτι, ποὺ ξέφυγε ἀπὸ τὴν πρόστυχη φαρμακευτικὴ ἀσχήμια καὶ προοριζότανε νὰ χρησιμεύσῃ σὰν ἕνα σύμβολο πίστεως. Ὁ Τίτος κύτταζε μὰ δὲν ἔβλεπε παρὰ μονάχα χέρια προκλητικά, χέρια μὲ

δάχτυλα κοκαλένια, στριμμένα σὰν ἀγκίστρια.

Εἶναι δύσκολο νὰ ξεχάσῃς τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Νομίζει κανεὶς πὼς ζοῦνε κι' αὐτὰ μιὰ ζωὴ χωριστή, ἕτοιμα νὰ πεθάνουνε χώρια ἀπὸ τὸ κορμὶ ἢ νὰ ζήσουνε μιὰ ζωὴ δική τους.

Τὰ μάτια τους ξαναμμένα ἀπὸ τὴν ἀγωνία τῆς ἀναμονῆς ἢ καὶ σβυσμένα ἀπὸ τὴ μελαγχολία ποὺ τοὺς δίνει ἡ στέρηση ἔχουνε μιὰ λάμψη σβυσμένη, κάτι τὸ ἑτοιμοθάνατο, τὸ ἀγωνιῶδες ἐνῶ τὰ ρουθούνια ἀνοιγοκλείνουν ἀδιάκοπα γιὰ ν' ἀναπνεύσουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὴν ἀτμόσφαιρα μόρια ὑποθετικὰ ποὺ θἄχουνε ἴσως ἀνακατευθῆ μὲ τὸν ἀέρα.

Πρὶν ἀκόμη ὁ Τίτος προφθάσει νὰ πάρῃ μιὰ πρέζα, ἡ τέσσερις γυναῖκες εἶχανε κι' ὅλας βουτήξει τὰ δάχτυλά τους μέσα στὸ κουτάκι καὶ μ' εὐλάβεια ἀνοίγοντας τὴν παλάμη τοῦ ἄλλου χεριοῦ, ἀπομακρύνονταν στὴς γωνιές, σὰν τὰ σκυλιὰ ποὺ ἔχουνε κλέψει ἕνα κόκκαλο καὶ πᾶνε νὰ τὸ γλύψουν μὲ τὴν ἡσυχία τους.

Τὰ δύο δάχτυλά τους πάνω ἀπὸ τὴν τεντωμένη παλάμη, πλησίαζαν τὰ ρουθούνια ποὺ ἀνοιγοκλείνοντας ἀνάπνεαν μὲ δύναμη τὴ λίγη σκόνη ποὺ κρατοῦσαν ἀνάμεσά τους. Μὲ προσοχή, μὲ μεγάλη προσοχὴ μὴ τοὺς ξεφύγει οὔτε ἕνα μόριο ἀπὸ τὴ λευκὴ ἐκείνη σκόνη.

Ὁ πιὸ τσιγγούνης ἄντρας, ἡ πιὸ ἀχόρταγη γυναίκα γιὰ διαμαντικά, δὲν λατρεύουν τοὺς θησαυροὺς τόσο πολὺ ὅσο οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τὴν κοκαΐνα. Γι' αὐτούς, ἡ λευκὴ οὐσία, ἡ γυαλιστερή, ἡ μικρούτσικη εἶναι κάτι τὸ ἱερό: τῆς δίνει τὰ πιὸ ἀγαπητὰ ὀνόματα, τὰ πιὸ τρυφερά, τὰ πιὸ γλυκά. Τῆς μιλᾶ ὅπως μιλᾶ κανεὶς σὲ μιὰ ἐρωμένη ποὺ φοβᾶται μὴ τὴ χάσῃ. Τὸ κουτάκι ποὺ τὴν περιέχει εἶναι γι' αὐτὸν τὸ πιὸ ἱερὸ κειμήλιο τῆς λατρείας του. Τὸ φυλάει, τὸ κρύβει σὲ μέρος καθαρό, ἀπρόσιτο, κι' ὅταν τὸ ἀκουμπήσει πάνω στὸ τραπέζι τὸ κυττάζει, τοῦ μιλᾶ, τὸ χαϊδεύει.

Ἡ μιὰ ἀπὸ τὴς γυναῖκες πλησίασε πάλι γρήγορα γρήγορα κ' ἔσκυψε πάνω στὸ κουτάκι ποὺ βαστοῦσε ὁ ἄντρας ἀνάμεσα στὰ χέρια του. Τὴν ἔσπρωξε πέρα κ' ἔχωσε αὐτὸς τὰ ρουθούνια του νὰ ρουφήξη ὅ,τι ἀπόμενε ἀπὸ τὴ λεπτὴ σκόνη. Μὲ μιὰ κίνηση ἡ γυναίκα τὸν ἀγκάλιασε, κ' ἐκόλλησε τὸ στόμα της, τὴ γλῶσσα της πάνω στὰ χείλη του, στὰ ρουθούνια του, γιὰ νὰ μαζέψη, γιὰ νὰ γλύψη ὅση σκόνη ἀπόμενε πάνω στὰ χείλη καὶ στὸ δέρμα του.

—Θὰ μὲ σκάσεις —φώναξε αὐτὸς καὶ τὴν ἔσπρωξε.

Ἡ γυναίκα ἄφησε τὸ κορμί της νὰ πέση πάνω στὸ ταμπουρὲ τοῦ πιάνου καὶ τὰ χέρια της κτύπησαν τὰ κοκαλένια πλῆκτρα του ποὺ ἀνάδοσαν ἕνα μουσικὸ μούγγρισμα.

Ὁ νέος ποὺ καθότανε ἀπέναντι στὸν Τῖτο καὶ τοῦ πρόσφερε τὴν κοκαΐνα, σηκώθηκε κ' ἔκανε μερικὰ βήματα. Ὁ φίλος του ἦρθε καὶ κάθησε στὴ θέση του. Σὲ λίγο γύρισε κι' εἶπε στὸν Τῖτο:

—Τὰ θηλυκὰ δὲν σᾶς ἄφησαν νὰ πάρετε οὔτε μιὰ πρέζα. Εἶναι τρομερὰ αὐτὰ τὰ κορίτσια. Λυπᾶμαι ποὺ δὲν ἔχω κ' ἐγὼ νὰ σᾶς προσφέρω, μὰ σὲ λίγο ὅπου νᾶναι θἄρθει ὁ κουτσός.

—Ὁ κουτσός;

—Δὲν τὸν ξέρετε ;

—Μὰ βέβαια—εἶπε ὁ φίλος τοῦ Τίτου, ὁ σερβιτόρος.—Ἐκεῖνος ποὺ κάθεται στὸ ξενοδοχεῖο σου.

—Ἄ, λοιπόν, αὐτὸς μᾶς ἔρχεται πάντα αὐτὴ τὴν ὥρα. Δὲ βγαίνει ἀπὸ τὴν κάμαρά του πρὶν ἀπὸ τὴς πεντέμισι. Στοὺς ἡμεροδεῖχτες συνήθως γράφουν: Ἀνατολὴ ἡλίου 5, 45′, 27″: Δύσις ἡλίου 6, 9′, 12″... Ἄ, λοιπὸν θἄλεγε κανεὶς πὼς ὁ κουτσὸς συμβουλεύεται πιστὰ τὸν ἡμεροδείχτη. Τὸν βλέπει κανεὶς μόλις πέσει ὁ ἥλιος νὰ περπατᾶ ἀνάμεσα στοὺς δρόμους τῆς Μονμάρτης, σύριζα, σύριζα μὲ τὸ τοῖχο ἀπὸ φόβο μὴ τὸν τσακίση κανένα αὐτοκίνητο. Ἀνταμώνεται μὲ κάτι παράξενα μοῦτρα, ποὺ γιὰ μιὰ στιγμὴ τοὺς χάνεις, μὰ πάλι τοὺς ξαναβλέπεις νὰ βγαίνουν

μέσα ἀπὸ καμιὰ πόρτα ἢ ἀπὸ κανένα καφενεδάκι. Χωρίζονται σὰν δύο ἄνθρωποι ποὺ δὲ γνωρίζονται κ' ἐξακολουθοῦν τὸ δρόμο τους.

—Μὰ πρὶν λίγο ποὺ ἤρθαμε ὁ κουτσὸς ἤτανε ἀπέξω, εἶπε ὁ Τίτος.

—Τὸ ξέρω. Δὲν εἶχε ὅμως ἀκόμα πράμα. Δὲν εἶχε ἀνταμώσει τὸ φοιτητὴ τῆς φαρμακευτικῆς. Σὲ λίγο ὅμως θὰ μᾶς ἔρθει.

—Νάτος!—ξεφώνισε ὁ ἄλλος.

Ἡ τέσσερις γυναῖκες πεταχτήκανε ἀπάνω του νὰ τὸν προϋπαντήσουν.

—Πιὸ πέρα, τσακάλια!—μουρμούρισε ὁ κουτσός. Ἡσυχᾶστε, γιατὶ ἀλλοιῶς δὲ σᾶς δίνω τίποτα.

—Πέντε γραμμάρια ἐμένα!—μουρμούρισε ἡ μία.

—Ἐγὼ θέλω ὀκτώ!—φώναξε μιὰ ἄλλη.

—Εἶναι τρομερό, τρομερό. — εἶπε μιὰ ἄλλη, — πρῶτα νὰ δώσης σὲ μένα ποὺ σὲ ἔχω πληρώση ἀπὸ τὰ χθές.

Ὁ κουτσὸς πρὶν ἀρχίσει νὰ δίνη στὴ μιὰ ἢ στὴν ἄλλη ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸν Τίτο καὶ φώναξε :

— Ὤ ! Ὁ κύριος τοῦ ἑβδομῆντα ἕνα !

— Πῶς ; Γνωριζόσαστε ἀπὸ τὴ φυλακή;—εἶπε ὁ ἕνας.

Ὄχι, εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῆς κάμαράς μου.

Ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς γυναῖκες πλησίασε τὸν νέο ποὺ καθότανε :

— T' as du pèze ?

— Δὲν ἔχω οὔτε μιὰ πεντάρα ! τῆς εἶπε ὁ ἀγαπητικός.

— Τόσο τὸ χειρότερο ! —ἀπάντησε ἐκείνη.—Θὰ τοῦ δώσω τὸ βραχιόλι μου.

— Τὰ λεφτὰ μπροστά!—Εἶπε ὁ κουτσός.—Πρῶτα τὰ λεφτὰ κ' ἔπειτα τὸν παράδεισο.

Ἡ γυναίκα ποὺ ζήτησε πέντε γραμμάρια ἔβγαλε ἀπὸ τὸ τσαντάκι της ἕνα πενηντάρικο.

— Δόσε μου εἰκοσιπέντε ρέστα.

— Δὲν ἔχω ψιλά.

— Τότε κράτα τα κι' ἀντὶς γιὰ πέντε, δός μου δέκα γραμμάρια.

Ὁ κουτσὸς ἔβαλε τὸ πενηντάρι στὴν τσέπη καὶ βούτηξε τἄλλο χέρι μέσα ἀπὸ τὴς φόντρες τοῦ παντα-λονιοῦ. Τὸ χέρι πῆγε βαθειὰ κ' ἔβγαλε μέσα ἀπὸ τὴν κουφάλα τοῦ ξύλου ἕνα κουτάκι.

— Πόσο μοῦ δίνεις γι' αὐτὸ τὸ χρυσὸ βραχιόλι;— ρώτησε ἡ γυναίκα στριφογυρίζοντας τὸ βραχιόλι της κάτω ἀπὸ τὴ μύτη τοῦ κουτσοῦ.

— C' est du toc !—ἀπάντησε ὁ κουτσός. — Εἶ-ναι, ναπολιτάνικο χρυσάφι.

— Ἐσὺ εἶσαι Ναπολιτάνος, κλέφτης,—ἔκανε ἡ γυναῖκα. — Ἂν θὲς λεφτά, θὰ σὲ πληρώσω αὔριο.

— Τὰ λεφτὰ μπροστά. Μὲ πίστωση δὲ δίνω ποτέ, —ἀπάντησε ὁ κουτσὸς καὶ βγάζοντας ἕνα κουτάκι τὸ πρόσφερε στὸν Τίτο: Τέσσερα γραμμάρια, εἴκοσι φράγκα.

Ὁ Τίτος πῆρε τὸ κουτάκι, τοὔδωσε εἴκοσι φράγκα, κι' ἐδιάβασε ἐπάνω: L' Universelle Idole

Ἔπειτα γύρισε πρὸς τὴ γυναίκα ποὺ θυσίαζε τὸ βραχιόλι της.

—Μοῦ ἐπιτρέπετε;—καὶ τῆς τὄδωσε.

— Γιά μένα ;

—Σᾶς τὸ προσφέρω.

Ἡ κοπέλα δὲν ἔφερε καμιὰν ἄρνηση. Μὲ τὰ ὁλόλευκα χεράκια της ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Τίτου μαζί μὲ τὸ κουτάκι, κ' ἔτσι βαστῶντας καὶ τὰ δύο ἔσκυψε καὶ φίλησε μὲ μιὰ ἄγρια χαρὰ εὐγνωμοσύνης χέρι καὶ κουτὶ μαζί.

— Ἄ, τὸ μικράκι, τὸ ὠμορφοῦλι μου, ἡ ἀγαπη-μένη μου ***κοκὸ,*** ὁ παράδεισος τῆς ζωῆς μου, ἡ ἀγά-πη μου, τὸ φῶς μου!—ξακολουθοῦσε νὰ μονολογῇ σηκώνοντας τὸ κουτάκι ψηλὰ ἴσαμε τὸ μέτωπό της, ὅπως σηκώνει ὁ παπᾶς μὲ κατάνυξι τὰ «***ἅγια τῶν ἁγίων***». Ἔπειτα μὲ μιὰ φουρκέτα, ἔσκιψε τὸ χαρ-τάκι ποὺ βρισκότανε τριγύρω ἀπὸ τὸ κουτὶ καὶ μὲ μεγάλη προσοχὴ ἄνοιξε σιγά, σιγὰ τὸ καπάκι. Προ-χώρησε ὑστερότερα σ' ἕνα τραπεζάκι, γονάτισε

χάμω, ἀπόθεσε πάνω στὸ μάρμαρο τὸ κουτάκι κι' ἔβγαλε ἀπὸ τὴ τσαντίτσα της ἕνα ἄλλο μικρὸ κουτάκι ἀπὸ ταρταροῦγκα. Καὶ μὲ μιὰ ἀτέλειωτη λεπτότητα, μὲ μιὰ ἡρεμία στὰ χέρια κρατῶντας τὴν ἀναπνοή της, μετέφερε τὴ λευκὴ σκόνη ἀπὸ τὸ χάρτινο καὶ πρόστυχο ἐκεῖνο κουτὶ στὸ εὐγενικὸ σκαλιστὸ κουτάκι της. Σὰν τἄδειασε, ἀναποδογύρισε καὶ πάλι τὸ χάρτινο κουτάκι, τὸ χτύπησε ἐλαφρὰ μὲ τὰ δακτυλάκια της, ἔξυσε τὴς γωνιὲς μὲ μιὰ ὀδοντογλυφίδα, ξαναχτύπησε καὶ τῶφερε ἄδειο ὅπως ἦτανε στὰ ρουθούνια. Ἀνάπνευσε, ρούφηξε καὶ μὲ τὴ γλῶσσα της ἔγλυψε τὴς χάρτινες πλευρές του. Ἔτσι, ἦτανε πιὰ βέβαιη πὼς δὲν ἔμεινε τίποτα.

Ὕστερα κούνησε, κι' ἴσιωσε τὴ σκόνη ποὺ βρισκότανε μέσα στὸ δικό της κουτάκι, ρίχνοντας ποὺ καὶ ποὺ κι' ἀπὸ μιὰ ματιὰ τριγύρω της. Καὶ σὰ νά ἐπρόκειτο γιὰ τὸ πιὸ πολύτιμο ἀντικείμενο, μὲ χίλιες προφυλάξεις, πῆρε στὴν ἄκρη τῆς ὀδοντογλυφίδας μιὰν ἐλάχιστη ποσότητα καὶ τὴν ἔφερε στὸ ἀριστερὸ καὶ ἄλλο τόσο ἔπειτα στὸ δεξὶ ρουθοῦνι της.

Τὸ στῆθος φούσκωσε ἀπὸ μιὰν ἀτελείωτη θαρρεῖς εἰσπνοή. Ἔρριξε ἔπειτα λίγο πάνω στὸ χέρι της κι ἄρχισε νὰ τὸ πιπιλᾶ μὲ τὴ γλῶσσα καὶ νὰ πασαλείβη τὰ βρεμένα της χείλη.

Εἶναι πολὺ ἀνόητο νὰ θέλη κανένας νὰ κάνη τὸν ἠθικό, καὶ τὸν ἄψογο, μὰ πιὸ χειρότερο εἶναι νὰ φαίνεται ἀτζαμὴς ἀνάμεσα σὲ τόσα πρόσωπα ποὺ σὲ νομίζουνε γιὰ δικό τους, γιὰ ἐνήμερο καὶ γνώστη στὴς συνήθειές τους.

Γι' αὐτὸ ὁ Τῖτος μόλις ἡ γυναίκα ἐκείνη τοῦ παρεχώρησε τὴ θέση της, ἔκανε ὅτι εἶχε δεῖ νὰ κάνη προηγούμενα κι' αὐτή.

Ἡ λευκὴ σκόνη μπαίνοντας μὲ τὴν εἰσπνοὴ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ρουθούνια στὸ ἐπάνω μέρος τῆς μύτης του, τοῦ προξένησε μιὰ φρεσκάδα κι' ὕστερα σὰν προσπέρασε μὲ τὴν ἀναπνοὴ ἕνα μικρὸ κάψιμο στὸ λαρύγγι. Ὅταν ὁ Τῖτος δοκίμασε τὴ σκόνη στὰ χεί-

λη του, ἀνατινάχτηκε ἀπὸ ἕνα ρῖγος ποὺ τοῦ κέντρισε τὰ νεῦρα σὰν ἠλεκτρικὸ ρεῦμα.

—Ἀκόμα λιγάκι;—τοῦπε ἡ γυναίκα.

Ὁ Τῖτος πῆρε ἀκόμα μιὰ πρέζα. Καὶ τότε... ἄρχισε νὰ νιώθῃ κι' ἄλλα συναισθήματα : ἡ μύτη του πάγωνε δροσερὰ καὶ σ' ὅλο του τὸ κορμὶ ξεχυνότανε ἀνάλαφρα ἕνα ἤρεμο ξεκούρασμα.

Ὁ κουτσὸς μὲ τὸ ξύλινο μαγαζί του ξακολουθοῦσε νὰ εἰσπράττῃ καὶ νὰ μοιράζῃ κουτάκια στὶς ἄλλες γυναῖκες ποὺ κάθε μιά τους εἶχε πιάσει κι' ἀπὸ ἕνα τραπεζάκι.

—Σᾶς χαιρετῶ, κυρίες μου, καὶ κύριοι, — ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ κουτσοῦ.

—Ἄ, ὄχι ἀκόμα,—τοῦ φώναξε ὁ Τῖτος.—Θὰ κάτσῃς νὰ σὲ κεράσουμε ἕνα πιοτό.

Ὁ κουτσὸς κάθισε δίπλα στὸν Τῖτο, ἄπλωσε τὸ ξύλινο ποδάρι του κάτω ἀπὸ τὸ τραπεζάκι, καὶ μάζεψε τὸ ἄλλο, τὸ γερό.

—Κερδίζεις περισσότερα ἔτσι παρὰ μὲ τὴ ζητιανιὰ...—τοῦ εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄντρες.

—Ναί,—ἀπάντησε ὁ κουτσὸς,—μὰ μὴ φαντάζεστε πὼς κι' ἡ ζητιανιὰ εἶναι ἕνα ἄσχημο ἐπάγγελμα.—Ἔχει βέβαια ἡ δουλειά μας καὶ τὸ κίνδυνό της μὰ ἔχει καὶ μεγάλη ἱκανοποίηση σὰν κατορθώνω νὰ ἐξυπηρετῶ τὴ πελατεία μου στὴν ὥρα της.

Ὁ κουτσὸς ρούφηξε τὸ ποτήρι του κι' εὐχαρίστησε. Τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε, μιὰ γυναίκα τοῦ ἀγόρασε ἀκόμα ἕνα κουτί.

—Χαίρετε !

Ἔπαιζε μὲ τὰ «χαίρετε». Σὲ κάθε «χαίρετε» ἡ γυναῖκες τὸν πλησιάζανε καὶ τοῦ δίνανε καὶ τὰ ὑπόλοιπα λεφτά τους. Κι' ὁ Τῖτος ἀγόρασε γιὰ τὸν ἑαυτό του ἀκόμα ἕνα κουτί.

—Σὲ τί πράγματα μᾶς φέρνει ἡ δημοσιογραφία —εἶπε ὁ φίλος του σερβιτόρος.—Γιὰ νὰ γράψῃς ἕνα ἄρθρο, νὰ μελετήσῃς τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ἀναγκάστηκες νὰ πρεζάρῃς καὶ σύ...

—Τί νὰ γίνῃ;—ἀπάντησε ὁ Τῖτος. — Μποροῦσε νὰ μοῦ εἶχε συμβεῖ καὶ τίποτα ἄλλο χειρότερο. Ὁ Πυθαγόρας, ταξιδεύοντας στὴν Αἴγυπτο, ἀναγκάστηκε νὰ ὑποστῇ τὴν περιτομὴ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ εἰσχωρήσῃ ἐλεύθερα στὰ μυστήρια τους...

—Καὶ σὲ ποιὰ ἐφημερίδα γράφεις; -τὸν ρώτησε κρυφὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄντρες.

—Σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς Ἀμερικῆς—ἀπάντησε ὁ Τῖτος.—Καὶ σὺ τί δουλειὰ κάνεις ;

—Τίποτα, δουλεύει ἡ Χριστίνα γιὰ μένα. Ἂν μποροῦσα νὰ ἐργασθῶ χωρὶς κόπο ὅπως ἐργάζεται ἐκείνη, θὰ ἐργαζώμουνα τότε ἐγὼ γιὰ κείνην. Μὰ μιὰ καὶ δὲν μπορῶ...

—Τί ὥρα εἶναι;—ρώτησε ὁ Τῖτος γιὰ νὰ φύγῃ.

—Δὲν ἔχω ρολόγι. Ὁ ἄνθρωπος συντόμεψε τὶς ἡμέρες ἐφευρίσκοντας τὰ ρωλόγια, καὶ χρόνια ἐφευρίσκοντας τὰ καλαντάρια. Ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε ρωλόγι, οὔτε καλαντάρι.

—Τὸ καλαντάρι τὸ ἔχω ἐδῶ, — εἶπε ἡ Χριστίνα κ' ἔκανε μιὰ πρόστυχη χειρονομία.

—Καὶ δὲ λαθεύεις ποτὲ—πρόσθεσε ὁ ἀγαπητικός της γελῶντας.

Ὁ Τῖτος ἔσκυψε στὸ φίλο του καὶ τοῦπε μὲ σιγανὴ φωνή:

—Τὰ πρῶτα πράματα ποὺ καταστρέφει ἡ κοκαΐνα εἶναι ἡ θέληση καὶ ἡ ντροπή.

—Ἀστεῖο !—μουρμούρισε ὁ φίλος του ὁ σερβιτόρος.– Ποιὰ ντροπὴ νὰ καταστρέψῃ ἀκόμα ; Ἐκείνη ποῦ χάσανε ἡ τίμιες ;

2

Οἱ φανατικοὶ ὀπαδοὶ τῆς κοκαΐνας ὑποδέχτηκαν τὸ ἄρθρο του μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό. Ὁ Διευθυντὴς τῆς ἀμερικάνικης ἐφημερίδας, πρὶν ἀκόμα τὸ ἄρθρο τυπωθεῖ καὶ πιάσει τὴ μέση τῆς πρώτης σελίδας, φρόντισε νὰ στείλη τηλεγραφικῶς στὸν ἀνεψιό του ἑκατὸ δολλάρια. Ἑκατὸ δολλάρια ἰσοδυναμοῦνε μὲ χίλια φράγκα καὶ σοῦ τονώνουν τὴν πεποίθηση πὼς εἶσαι πιὰ ἕνας μεγάλος δημοσιογράφος. Μὲ αὐτὴ τὴ πεποίθηση στὸ ἐπιγάστριο (γιατὶ στὸ ἐπιγάστριο ἔχουν ἐντοπισθεῖ ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ ἔπαρση κι᾽ ὁ ἐγωϊσμὸς)—ὁ Τῖτος τὸ πρῶτο πράμα ποὺ φρόντισε νὰ κάνη ἤτανε νὰ μπῆ μέσα σ᾽ ἕνα ταξί, νὰ τρέξη ἴσαμε τὸ μικρὸ καὶ σκοτεινὸ ξενοδοχεῖο τῆς Μονμάρτης ποὺ ἔμενε, νὰ πληρώση, νὰ μαζέψη τὰ πράματά του καὶ νὰ τὰ μεταφέρη στὸ Hôtel Napoléon, στὴν πλατεία Vendôme, ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀριστοκρατικὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Παρισιοῦ, καὶ νὰ ἐγκατασταθῆ σ᾽ ἕνα δωμάτιο τοῦ τέταρτου πατώματος, ἐσωτερικὸ καὶ χωρὶς θέρμανση.

Τὸ ἀπόγεμα τῆς ἴδιας μέρας παρουσιάστηκε στὸ διευθυντὴ μιᾶς μεγάλης ἐφημερίδας, ποὺ εἶχε τὴν πρώτη κυκλοφορία: «*Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμή.*»

Ἤτανε ντυμένος πολὺ κομψά. Στὸ δάχτυλο λαμποκοποῦσε ἕνα μεγάλο ρουμπίνι ποὺ ἔμοιαζε μὲ μικρὸ φαναράκι. Ἕνα ἀπὸ κεῖνα τὰ φαναράκια ποὺ οἱ μυθιστοριογράφοι παρομοιάζουν μὲ μεγάλα ρουμπίνια.

—Μάλιστα, γνωρίζω τὸ θεῖο σας — τοῦ εἶπε ὁ διευθυντής, κουνῶντας τὸ κορμί του μαζὶ μὲ τὴν πο-

λυθρόνα μπρὸς καὶ πίσω, σὰν τὴ συνείδησι κάθε διευθυντὴ ἐφημερίδας ποὺ πρέπει πάντα νὰ τὴ κρατᾶ ἴσια, ὁποιαδήποτε θέση κι' ἂν πάρη ἡ βάρκα του.—Κι' ἂν ἔχετε πράγματι ἰδιοσυγκρασία δημοσιογραφικὴ ὅπως τοῦ θείου σας—πρόσθεσε ὁ διευθυντὴς τρίβοντας πάνω στὸ μποῦτι του ἕνα κοκάλινο μαχαιράκι λὲς κ' ἤθελε νὰ τὸ ἀκονίσει — θἄχετε εὐρὺ μέλλον. Στὴν Ἰταλία ποῦ ἐργαζόσαστε ;

—Στὸ Corriere della Sera.

—Καὶ τί θέση εἴχατε ;

—Ἀρχισυντάκτης.

—Ἔχετε κανένα δίπλωμα ;

—Νομικῶν καὶ Ἰατρικῆς.

—Καὶ τί ἰδέα ἔχετε γιὰ τὴν πολιτική ;

—Δὲν ἔχω καμιὰ ἰδέα.

—Ὡραία. Γιὰ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ θετικὰ μιὰ γνώμη, δὲν πρέπει νἄχῃ καμιὰν ἰδέα γι' αὐτὸ ποὺ ὑποστηρίζει. Ἡ δυσκολία ὅμως εἶναι— πρόσθεσε ὁ διευθυντὴς καθὼς τοποθετοῦσε ἕνα ψαλίδι πάνω σὲ μιὰν ἐφημερίδα—πὼς τὸ συντακτικό μου ἐπιτελεῖο εἶναι πλῆρες, καὶ δὲν ξέρω ποιὰ δουλειὰ νὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ. Πάντως θἄχω ὑπ' ὄψι του τ' ὄνομά σας, καὶ μόλις παρουσιασθεῖ εὐκαιρία θὰ στείλω νὰ σᾶς φωνάξουν. Ποῦ κάθεσθε ;

Ὁ Τῖτος ξέροντας ποιὰ αἴσθηση θὰ ἔκανε ἡ ἀπάντησή του, ἄφησε τὴς λέξεις νὰ τοῦ φύγουν ἀπὸ τὸ στόμα μὲ μιὰ μελετημένη ἔμφαση:

—Στὸ Hôtel Napoléon.

Ὁ διευθυντὴς ποὺ βιάστηκε κι' ὅλας νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι γιὰ νἄρθῃ ὁ κλητῆρας νὰ τὸν συνοδεύσῃ ἴσαμε τὴν ἔξοδο κι' εἶχε πιάσει τὴν πέννα νὰ γράψῃ πάνω σ' ἕνα σημειωματάριο τὴ διεύθυνση, ἄφησε ἀμέσως πάνω στὸ γραφεῖο πέννα καὶ σημειωματάριο, ἔδιωξε τὸν κλητῆρα, καὶ στράφηκε λέγοντας στὸν Τῖτο:

—Σᾶς προσλαμβάνω δοκιμαστικὰ γιὰ ἕνα μῆνα, μὲ χίλια πεντακόσια φράγκα μισθό. Αὔριο εἶναι πρώ-

πη. Ἂς ἀρχίσωμε ἀπὸ αὔριο. Καὶ μόλις θαρθῆτε ζητῆστε με ἀμέσως προσωπικῶς. Πρέπει νὰ σᾶς παρουσιάσω καὶ στοὺς ἄλλους συναδέλφους σας. Αὔριο, λοιπόν.

Καὶ πίεσε ξανὰ τὸ κουμπί.

Τὸ βράδι ἐκεῖνο ὁ Τῖτος δείπνησε chez Poccardi, κι' ἐπῆρε μιὰ θέση διακεκριμένη ὀρχήστρας στὸ boîte à Fursy, ὅπου ἔμαθε καὶ τὸ τελευταῖο πραγουδάκι. Σφυρίζοντας γύρισε στὸ ξενοδοχεῖο του.

—Μὴν ξεχνᾶς πὼς κάθεσαι στὸ Hôtel Napoléon, στὸ τέταρτο πάτωμα, χωρὶς θέρμανση, δωμάτιο ἐσωτερικό. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀληθινά, μὰ εἶναι κι' ἐντελῶς ἀληθινὸ πὼς κάθεσαι στό... Hôtel Napoléon.

Σὰν βρέθηκε στὸ δωμάτιό του, ἄνοιξε τὴς βαλίτσες του, ἀράδιασε πάνω στὸ **λαβαμπό**, ὅλα ἐκεῖνα τὰ βοηθητικὰ ἐργαλεῖα τῆς τουαλέττας του, ἄπλωσε πάνω στὸ τραπέζι τὰ πουκάμισα, παντελόνια γιλέκα καὶ τοποθέτησε στὰ ντουλάπια τὴς φορεσιές του.

Στὸ δωμάτιο ὑπῆρχε ἀκόμα καὶ τηλέφωνο.

—Τί κρῖμα—σκέφτηκε—νὰ μὴ μπορῶ νὰ τηλεφωνήσω σὲ κανένα. Κι' ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος δὲν μπορῶ νὰ τηλεφωνήσω κάπου.

Καὶ πέρνοντας τὸ ἀκουστικὸ ζήτησε ἕναν ἀριθμό, ἔτσι στὴν τύχη.

Δὲν περίμενε καὶ πολύ. Μιὰ γυναικεία φωνὴ ἀκούστηκε...

—Εἶσθε ἐσεῖς;—ρώτησε ὁ Τῖτος.—Πῶς ; Ἡ κυρία... Ἄ, πράγματι σὲ σᾶς ἤθελα νὰ μιλήσω.—Προσέξετε γιατὶ ὁ ἄντρας σας τὰ ξέρει ὅλα. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ περισσότερα. Μὴν ἐπιμένετε. Σᾶς φτάνει νὰ ξέρετε μονάχα τοῦτο: Ὁ ἄν-τρας-σας τὰ-ξέ-ρει-ὅλα. Ἀλλὰ ὄχι... Μὴ ζητᾶτε νὰ μάθετε περισσότερα. Σᾶς λέγω ὄχι.—Δὲν εἶμαι ὁ Γιακομῖνος... Ἔ, λοιπόν, ναί. Ἀφοῦ τὸ καταλάβατε... εἶμαι ὁ Γιακομῖνος. Καλὴ νύχτα.

Κ' ἐκρέμασε πάλι τὸ ἀκουστικό.

—Ποιὸς ξέρει πί νἆναι αὐτὸς ὁ Γιακομῖνος—

σκέφτηκε χαμογελῶντας. Ἀλλὰ κι' αὐτή, ποτὲ νᾶναι ;

Ξαφνικὰ ὅμως σκυθρώπασε.

—Τὴν κακομοῖρα τῆς ἔπαιξα ἕνα ἄσχημο παιχνίδι... Θὰ τὴν κάμω νὰ περάσῃ μιὰ κακὴ νύχτα. Τί στενοχώρια ! Θὰ τὴν ξαναφωνάξω στὸ τηλέφωνο νὰ τῆς πῶ πώς... ἀλλὰ δὲν θυμᾶμαι πιὰ τὸν ἀριθμό. Τόσο τὸ χειρότερο. Ποιὸς ξέρει ἴσως νὰ τῆς ἔκανα καὶ καλό.

Κι' ἔμπηξε τὰ γέλοια.

Ἄρχισε νὰ γδύνεται. Ἔβγαλε ἀπὸ τὴς τσέπες του κι' ἀκούμπησε πάνω στὸ τραπεζάκι, τὸ ρωλόγι του, τὰ λεφτά του κ' ἕνα κουτάκι χρυσό. Ἦτανε σχεδὸν ἄδειο: τὴν ὥρα τῆς παραστάσεως, ἀνάμεσα στὶς τρεῖς πράξεις τοῦ θεάματος εἶχε πρεζάρει κάμποσο ἀπὸ τὸ περιεχόμενό του, ἔτσι γιὰ νὰ γιορτάσῃ τὴν εἴσοδό του στὴ μεγάλη ἡμερησία ἐφημερίδα «*Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμή.*» Πάντως θἄμενε ἀκόμα περισσότερο ἀπὸ ἕνα γραμμάριο. Ὁ Τίτος τὸ ἄδειασε στὸ χέρι του καὶ τὸ ρούφηξε. Ἔβγαλε ὕστερα ἀπὸ τὴς βαλίτσες τὰ τελευταῖα πράματα ποὺ τοῦ μέναν: Τὴς πυτζάμες του, μιὰ Ἁγία Γραφή, κ' ἕνα περίστροφο. Φόρεσε τὴς πυτζάμες καὶ τοποθέτησε πάνω στὸ τραπεζάκι δίπλα του τὴν Ἁγία Γραφή.

—Λένε, πὼς τὸ βιβλίο αὐτὸ πρέπει νὰ βρίσκεται στὸ τραπεζάκι κάθε τίμιου ἀνθρώπου,—ψιθύρισε.—Ἐγὼ δὲν τὸ ἔχω ποτέ μου διαβάσει, μὰ ποτὲ δὲν λείπει κι' ἀπὸ τὸ τραπεζάκι μου τὴ νύχτα.

Ἔπεσε στὸ κρεβάτι, τράβηξε τὴς κουβέρτες ἴσαμε τὸ στόμα, κ' ἔσβυσε τὸ φῶς.

Ἡ κοκαΐνα τοῦ ἔστελνε μέχρι τὰ πλεμόνια τὸ λεπτὸ καὶ δροσερὸ ἄρωμά της.

—Κρῦα ποὺ εἶναι τὰ πόδια μου !—μουρμούρισε.

Πάνω στὸ προσκέφαλο ἄκουε τὸν ἦχο τῶν κτύπων τῆς καρδιᾶς του.

—Ἡ καρδιά μου ἀρχίζει νὰ τρέχῃ. Τρέχει νὰ

βρῆ τὴ μύτη μου ποὺ τὄσκασε... Θὰ κάνω μεγάλη ἐντύπωση στὴν ἐφημερίδα. Μέσα σ' ἕνα χρόνο θἄμαι διευθυντής. Ἔπειτα θὰ παντρευτῶ τὴν κόρη κανενὸς Ὑπουργοῦ. Καὶ θὰ γίνω βουλευτής. Θὰ ρητορεύω, καὶ θὰ λέω: Πίστεψέ με, Ἀλκιβιάδη, πὼς εἶναι προτιμώτερο νὰ ἔχης νὰ κάνης μὲ κανέναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς νεανίας...»

Κάτι θυμήθηκε ἀπὸ τὸν Πλάτωνα τὴν ἐποχὴ ποὺ πήγαινε στὸ σχολεῖο.

Τί κρύα ὅμως ποὺ ἔνιωθε τὰ πόδια του.

Ἡ καρδιὰ ἡσύχασε, ἡ φαντασία του ὅμως ξακολουθοῦσε νὰ δημιουργῆ. Τὸ μυαλό του λὲς καὶ βρισκότανε ἀνάμεσα σὲ ἀποκρηάτικη γιορτὴ τρελλῶν. Τὰ κλειστά του μάτια βλέπανε στὰ σκοτεινά. Ἕνα σκοτάδι γαλάζιο ποὺ ἀνάμεσά του σκορπούσανε σπίθες. Κάθε μιὰ σπίθα χωριζότανε στὰ δύο, κι' αὐτὲς πάλι σὲ δύο ἄλλες ὥσπου ὅλες μαζὶ σχηματίσανε ἕνα ὥμορφο κινέζικο πυροτέχνημα. Μιὰ σπίθα ἀπ' αὐτὲς ἄπλωσε καὶ ξεχύθηκε σ' ὅλο τὸ στερέωμα, καὶ πλημμύρισε τὸ σκοτάδι. Τὰ κλειστά του μάτια εἶχανε γεμίσει ἀπὸ φῶς.

Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ φῶς σχηματίστηκε ἕνας κινητὸς κῦκλος ἐλαστικός, ποὺ μετεσχηματίσθηκε σὲ τετράγωνο ἔπειτα ἑξάγωνο, ἔπειτα σὲ ἕνα παραλληλόγραμμο. Ἕνα παραλληλόγραμμο μαῦρο μὲ τὴ μιὰ πλευρά, τὴς δύο, τὴς τρεῖς πλευρὲς χρυσές: Σχηματίστηκε ἕνα βιβλίο: Μιὰ Ἁγία Γραφή!

—Ἡ γένεσις... Τί ἀστεῖος ποὺ εἶναι αὐτὸς ὁ καλὸς Θεός, τί μεγάλος καλαμπουριστής.—Σκέφτηκε ὁ Τῖτος, ἐνῶ ἡ καρδιά του κτυποῦσε δυνατὰ στὸ ἠχηρὸ αὐτὸ κρεβάτι ποὺ ἔμοιαζε σὰν φυσαρμόνικα.—Τί ἀστεῖος, τί καλαμπουριστὴς ποὺ εἶναι αὐτὸς ὁ καλὸς Θεός!...

Ὁ Θεὸς εἶπε:

γένητω τὸ φῶς
γένητω ὁ οὐρανὸς

γένητω τὸ χόρτο
γενήτωσαν τὰ δένδρα
γένητω ὁ ἥλιος
γενήτωσαν τ' ἀστέρια ἐφ' ὅσον
δὲν ὑπάρχει ἀεριόφως
γένητω τὸ ἀεριόφως ἐφ' ὅσον δὲν
ὑπάρχουν τ' ἀστέρια..
γενήτωσαν τὰ ἑρπετὰ
γενήτωσαν τὰ πτηνὰ
γενήτωσαν τὰ κατοικίδια ζῶα..
γενήτωσαν τὰ ἄγρια θηρία
γιὰ τὰ θηριοτροφεῖα.
γένητω ὁ ἀρσενικὸς ἄνθρωπος
γένητω ὁ θηλυκὸς ἄνθρωπος...

Ἔπειτα συνεβούλευσε στοὺς δύο τελευταίους αὐτοὺς νὰ κάνουν παιδιά, ἐξουσιοδοτῶντας τους νὰ «κυριαρχήσουν ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, ἐπὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τῶν ὁδευόντων ἐπὶ τῆς γῆς». Ἔφτασε νὰ πῆ γενήτωσαν τὰ ἄστρα, οἱ κροκόδειλοι, οἱ φασιανοί, τὰ φίδια, ἡ φώκιες καὶ τὰ κουνέλια γιὰ νὰ ξεφυτρώσουν αὐτομάτως ὅλα τὸ καθένα χώρια μόλις ἄκουε νὰ τὸ φωνάζει μὲ τὄνομά του.

Ἂν εἶναι ἔτσι, ἀσφαλῶς δὲν κουράστηκε καὶ πολὺ νὰ δημιουργήση τὸν κόσμο. Ὡστόσο ὁ τεμπέλης αὐτὸς θέλησε νὰ ξεκουραστῆ τὴν ἕβδομη ἡμέρα.

Τὶ farceur ποὺ εἶναι ὁ καλὸς Θεός! Ἀσφαλῶς αὐτὸς εἶναι κι' ὁ ἐφευρέτης ποὺ ἔφκιασε τὰ νερὰ γιὰ νὰ ποτίζουν τὰ φυτά, τὰ φυτὰ γιὰ νὰ τρέφουν τὰ ζῶα, τὰ ζῶα γιὰ νὰ τρέφουν τὸν ἄνθρωπο, τὴ γυναῖκα γιὰ νὰ συντηρεῖται ἀπὸ τὸν ἄντρα, τὸ φίδι, γιὰ νὰ ἐνοχλῆ καὶ τοὺς δύο, τὸν ἥλιο γιὰ νὰ στεγνώνη τὰ ροῦχα, τὰ ἄστρα γιὰ νὰ ἐμπνέουν τοὺς ποιητάς, τὸ φεγγάρι γιὰ νὰ γράφουν οἱ Ναπολιτάνοι **καντσονέτες**. Μοῦ φαίνεται ὅμως τόσο παράξενο νὰ ξεφυτρώσουν ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα μονάχα τους μόλις ἄκουσαν νὰ τὰ φωνάζουν μὲ τὄνομά τους. Ἐγὼ

νομίζω πὼς ὁ αἰώνιος αὐτὸς πατὴρ θὰ εἶχε μάθει πρῶτα ταχυδακτυλουργία, τὰ κανόνισε προηγουμένως καλά, καλά, θἄχε ἑτοιμάσει σὰν καλὸς θαυματοποιὸς διπλὰ κουτιὰ καὶ ποτήρια κατάλληλα κ' ἔτσι στὴς ἕξη αὐτὲς ἡμέρες ποὺ βγῆκε νὰ κάνη tournée καὶ νὰ δώση τὴς παραστάσεις του, ἔκανε κατὰ τὸν ἀμερικάνικο τρόπο ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ τὸ τίποτα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ καταπλήξη τοὺς ἀστούς.

Καὶ τοὺς γέλασε ὅλους.

Γιὰ νὰ δώση τὴ ζωὴ στὸν ἄνθρωπο τοῦ φύσηξε μέσα στὰ ρουθούνια μιὰ ζωικὴ πνοή.

Ἐγὼ δὲν πιστεύω πὼς αὐτὸ τῶκανε γιὰ νὰ τοῦ δώση τὴ ζωή, μὰ γιὰ νὰ τοῦ χώση μὲ τέχνη μέσα στὰ πλεμόνια διάφορα μικρόβια. Κι' ἀλήθεια, ὁ Ἀδὰμ ἔζησε μονάχα 930 χρόνια, ἐνῶ μποροῦσε νὰ ζήση πολλὰ περισσότερα.

Ἄρχισε μὲ μιὰν ὑπέροχη χειρονομία, ὁ καλὸς Θεός. Ἐδημιούργησε τ' ἀστέρια ἀπὸ τὰ τρίσβαθα σκότη, τὸν ἥλιο ἀπὸ τὸ αἰώνιο φῶς, ἀναρίθμητα εἴδη φυτῶν καὶ ζώων. Δὲν ὑπεβλήθη σὲ κανένα ἔξοδο. Γιὰ νὰ κατασκευάση ὅμως τὴ γυναίκα ἔδειξε τὴ τσιγκουνιά του ἀφαιρώντας μιὰ μπριζόλα ἀπὸ τὸν Ἀδάμ.

Τί ἀστεῖος ποὺ εἶναι αὐτὸς ὁ αἰώνιος πατήρ!

Αὐτὸς ἤξερε ἀπὸ πεῖρα πὼς ὅταν διαβάζουμε **ἀπαγορεύεται τὸ κάπνισμα** μᾶς πιάνει μιὰ ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ ἀνάψουμε ἕνα τσιγάρο. Μετανιωμένος ἀπὸ τὰ πολλαπλᾶ δῶρα ποὺ παρεχώρησε στὸν Ἀδὰμ καὶ τὴ γυναίκα του, θέλησε νὰ τοὺς τὰ πάρη πίσω, χωρὶς νὰ φανῆ καὶ ξεδιάντροπος. Κατέφυγε λοιπὸν στὸ φίδι ὑποβάλλοντάς τους στὴν ἔξυπνη μπαγαποντιὰ τοῦ μήλου, ποὺ ξέρομε ὅλοι μας.

Τὸ φίδι ἦτανε σύμφωνο μὲ τὸ Θεό.

Τἄχανε φτιάσει μάζί.

Συνέπεια τῆς μπαγαποντιᾶς ἐκείνης ἦταν τοῦτο: πὼς τὰ μάτια τοῦ Ἀδὰμ καὶ τὰ μάτια τῆς Εὔας ἀ-

νοίξανε καὶ καταλάβανε πὼς ἤτανε γυμνοί. Τότε ράψανε μαζὶ μιὰ φορεσιὰ ἐπὶ μέτρῳ, ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς συκιᾶς. Μὰ πῶς μπορέσανε νὰ καταλάβουνε πὼς ἤτανε γυμνοί, ἀφοῦ ποτέ τους δὲν εἶδε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο ντυμένο ;

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὁ Κύριος πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ἀδάμ, ποὺ σὰν ἱππότης, ποὺ ἤτανε ἔρριξε τὸ σφᾶλμα στὴ γυναίκα.

Ὁ Θεός, πρόστυχος, τῆς τὸ πλήρωσε ἀκριβὰ τὸ μῆλο, ἐφευρίσκοντας τὰ ἐπακόλουθα τῆς συλλήψεως καὶ τοὺς πόνους τῆς γέννας. Ἡ γυναῖκες λοιπὸν ὅταν κοιλοπονᾶνε καὶ ὑποφέρουν ξέρουν ποιὸν θἄπρεπε νὰ εὐχαριστήσουν γι' αὐτό, μιὰ ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς εἶπε : Θὰ γεννᾶς μὲ πόνους, ἡ γῆ θὰ φυτρώνει ἀγκάθια, σὺ θὰ τρῶς ψωμὶ βρεμένο μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου σου καὶ μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ φουρνάρη σου καὶ θὰ τὸ πληρώνεις ἀκριβὰ γιατὶ τὸ συνάλλαγμα μὲ τὴν Ἀμερικὴ ἔφθασε στὰ ὕψη.

Ἔπειτα τοὺς ἔδιωξε κι' ἀπὸ τὸν παράδεισο, καὶ στὸ κατώφλι τοποθέτησε ἕνα λόχο ἀπὸ φύλακες μὲ φλογισμένες σπάθες, ὀνομάζοντάς τους Χερουβείμ !

Στὸ τέλος ὁ γάμος τοῦ Ἀδὰμ μὲ τὴν Εὔα στάθηκε ἄτυχος, ὅπως ὅλοι οἱ γάμοι ποὺ γίνονται μὲ ὑπολογισμούς.

Αὐτὸ ὅμως ποὺ μὲ κάνει ν' ἀγανακτῶ, εἶναι, νὰ βλέπω τὸν καλὸ Θεὸ νὰ περπατᾶ μὲ τὸ κεφάλι ψηλά. Εἶναι παντοδύναμος, παντογνώστης κ' εἶναι ἐκεῖνος ποὺ καταφέρνει ὅλες τὶς βρωμοδουλειὲς κ' ἔπειτα ἔχει τὸ θάρρος καὶ πηγαίνει στὸν Ἀδὰμ νὰ τὸν ρωτήσῃ μὲ μιὰ ὑποκριτικὴ ἀφέλεια.

— Τί τῶκανες τὸ μῆλο ;

Καὶ πηγαίνει στὸν Κάην καὶ τὸν ρωτᾶ :

— Τί τὸν ἔκανες τὸν ἀδελφό σου ;

Ἂν ἤμουνα ἐγὼ στὴ θέση τοῦ Κάην θὰ τοῦ τραβοῦσα μιὰ γροθιὰ στὸ μάτι.

Τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ.

Τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ ποὺ τὰ πάνθ' ὁρᾶ ... Ποὺ ὅλα

τ' ἀκούει. Ποὺ ἴσως ἀκούει καὶ τὴς βλαστήμιες μου, καὶ ποὺ εἶναι ἴσως ἱκανὸς καὶ νὰ μὲ κεραυνοβολήση.

Κρύα ποὺ εἶναι τὰ πόδια μου!

Πάντως ἂν πέθαινα τώρα, θἄμουνα σχεδὸν εὐχαριστημένος. Νὰ σκοτωθῶ, ὄχι. Νὰ πεθάνω γλυκά, ναί. Νὰ βγῆς ἀπὸ τὴ ζωὴ ὅπως βγαίνεις ἀπὸ τὸ μπάνιο. Τὶ ὡραῖο πρᾶγμα εἶναι ὁ θάνατος. Εἶναι, εὐτυχισμένα τὰ πτώματα ποὺ σαπίζουνε κι' ὅσο προχωρεῖ ἡ ἀποσύνθεση τόσο πιὸ μεγάλη εἶναι ἡ εὐτυχία τους. Κι' ἂν δὲν πρόκειται νὰ πεθάνω, τουλάχιστο θὰ μείνω ἐδῶ, ξαπλωμένος, ἀκίνητος, ἀνίκανος νὰ σηκώσω καὶ τὸ δαχτυλάκι μου. Ἂς γυρίζει ὅλος ὁ κόσμος τριγύρω μου, ἂς γκρεμιστοῦνε ὅλα δίπλα μου. Ἐγὼ δὲν τὸ κουνῶ.

Τὶ παράξενη δύναμη ποὺ σοῦ τὴν ἔχει ἡ κοκαΐνα! Κρῦο στὰ πόδια, πυροτεχνήματα στὸ μυαλό, ἕνας καταρράκτης ἀπὸ βλακεῖες, ἡ καρδιὰ ποὺ χτυπᾶ σὰ ραπτομηχανὴ καὶ μιὰ γαλήνια προσαρμογὴ στὶς σκέψεις καὶ στὴν ἐνέργεια. Κι' ὅμως θὰ μοῦ ἄρεσε νὰ μείνω στὸ κρεβάτι δύο, τρεῖς ἡμέρες ὥσπου νἄρθουνε οἱ ὑπηρέτες τοῦ ξενοδοχείου νὰ μοῦ χτυπήσουνε τὴν πόρτα. Ἔπειτα θἄρχότανε ὁ ξενοδόχος, ἔπειτα ἡ ἀστυνομία, καὶ γὼ δὲ θἀπαντοῦσα σὲ κανένα. Θὰ τοὺς ἄφηνα νὰ μὲ σκουντᾶνε, νὰ μὲ μεταφέρουνε ὅπου θέλουνε, ὅπου θέλουνε... Τὶ παράξενη ἐνέργεια ποὺ ἔχει ἡ κοκαΐνα, ἡ κοκαΐνα, ἡ γόησσα ἡ κοκαΐνα!...

Ἡ καρδιὰ ξακολουθοῦσε νὰ χτυπᾶ δυνατὰ κι' ὅλο τὸ κορμί του ἔτρεμε σἂν αὐτοκίνητο σταματισμένο.

Ἡ ἐνέργεια ὅμως τῆς λευκῆς σκόνης ἄρχισε νὰ περνᾶ, νὰ σβύνῃ. Ὁ Τίτος ἐπανερχότανε στὸν ἑαυτό του.

Κι' ἀποκοιμήθηκε!

Σὰν ξύπνησε ὁ ἥλιος εἶχε βγεῖ. Ὁ Τίτος δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τί ὥρα ἤτανε γιατὶ ὁ ἥλιος στὸ

Παρίσι βρίσκεται στὸ ἴδιο πάντα ὕψος. Τόσο ψηλὰ ποὺ δὲν φαίνεται σχεδὸν ποτέ.

Στὴς δέκα ἔπρεπε νὰ βρίσκεται στὴν ἐφημερίδα του. Ὁ διευθυντὴς τοῦ εἶχε πεῖ κυττάζοντάς τον στὰ μάτια:—Ὅταν θἄρθετε νὰ ζητήσετε ἐμένα, προσωπικῶς!

Ἔσκυψε στὸ νιπτῆρα καὶ βούτηξε τὸ κεφάλι στὸ κρῦο νερό. Ἕνα ρῖγος πέρασε σ' ὅλο του τὸ κορμὶ καὶ τοῦ ξεκαθάρισε τὸ μυαλὸ ἀπὸ τὴς σκέψεις.

— Τὶ βλακώδης πεσιμισμὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ μὲ κυριεύει! Βλακώδης καὶ ψεύτικος. Θέλω νὰ πετύχω. Καὶ θὰ πετύχω.

Κατέβηκε γρήγορα, γρήγορα τὰ σκαλιὰ καὶ μόλις βρέθηκε στὴν ἐξώπορτα ἔστειλε τὸ παιδὶ τοῦ ξενοδοχείου νὰ τοῦ φωνάξη ἕνα ταξί.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας εἶχε συζήτηση μὲ τὸ θεατρικὸ κριτικό.

Ὁ Τῖτος στ' ἀναμεταξὺ ἔβγαλε τὸ παλτό του, τὸ καπέλλο του.

— Εἶσθε ὁ νέος συντάκτης;—τὸν ρώτησε ἕνας κύριος μὲ μαῦρα (ροῦχα καὶ μαλλιὰ) ὅλος μὲ ἴσιες γραμμὲς (πανταλόνι, γραβάτα, στόμα καὶ πλάτες) ποὺ ἔμοιαζε σἂν νὰ τὸν εἶχανε σκιτσάρει μὲ μαῦρο μελάνι τῆς Κίνας.—Ἐγὼ εἶμαι ὁ Μενιέ, γραμματεὺς τῆς συντάξεως. Θέλετε νὰ περάσετε;

Καὶ προηγήθη περνῶντας ἀνάμεσα ἀπὸ τρεῖς αἴθουσες μεγάλες, ταπιτσαρισμένες μὲ ὑφάσματα καὶ μάρμαρα καὶ γεμᾶτες γραφεῖα καὶ πολυθρόνες: ἀπ' αὐτὲς τὴς μαλακὲς πολυθρόνες ποὺ εὐχαριστοῦν στὴν ἀνάπαυση ὡρισμένα μέλη τοῦ σώματος. Ἀφοῦ περάσανε τὴς τρεῖς αἴθουσες πατώντας πάνω σ' ἕνα παχὺ ἀνατολίτικο χαλὶ βρέθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα ἀμερικάνικο μπάρ.

Ὁ barman περιστοιχισμένος ἀπὸ διάφορα μπουκάλια καὶ μπουκαλάκια, σὰν ἀλχημιστὴς ἢ ἱερεὺς αἰγύπτιος, παρασκεύαζε μὲ θρησκευτικὴ ἱεροτελεστεία πολύπλοκα πιοτὰ σὲ τρεῖς, τέσσερις συντάκτες ποὺ

καθώντανε ἢ μᾶλλον ἦσαν σκαρφαλωμένοι πάνω σὲ πανύψηλα τρίποδα.

— Δύο cocktails—διέταξε ὁ γραμματεὺς τῆς συντάξεως.

Ὁ barman, μὲ ἀκρίβεια χημικοῦ ἀποροφημένου σὲ συνθέσεις, ἔχωσε μέσα σ' ἕνα μεγάλο γυάλινο σωλῆνα τρία διάφορα πιοτά, ἔσταξε μερικὲς σταγόνες δὲν ξέρω τί, πρόσθεσε κομματάκια πάγο, κι' ἄρχισε νὰ τὰνακατεύῃ μὲ μιὰ ἰλιγγιώδη ταχύτητα. Ἔπειτα πασάλλειψε τὰ χείλη δύο ποτηριῶν μὲ μιὰ φέτα λεμόνι, ράντισε τὸ ποτῆρι μὲ ζάχαρη καὶ ἄδειασε τὸ ἀνακάτωμα ἐκεῖνο τῶν πιοτῶν μέσα στὰ δυὸ ποτήρια.

Ὁ σκιτσογραφημένος ἐκεῖνος ἄνθρωπος κύτταζε τὸν Ἰταλὸ μὲ κάποιο θαυμασμὸ μὰ καὶ μὲ μιὰν αὐστηρότητα θριάμβου.

Οἱ Γάλλοι καὶ εἰδικότερα οἱ Παριζιάνοι ὅταν βρίσκονται μαζὶ μ' ἕναν Ἰταλό, ἐνῶ περιμένουν ἀπ' αὐτὸν ἀνατολίτικες συνήθειες γυρεύουν νὰ τὸν καταπλήξουν καὶ μὲ τοὺς δικούς τους τρόπους τῆς ζωῆς.

Ὁ Τίτος σκέφτηκε: — Μὰ καὶ στὴν πατρίδα μου παρασκευάζουν τὸ cocktail μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ἂν εἶχες πιεῖ ἐσύ, ὅσα κοκτέϊλ ἔχω ρουφήξει ἐγώ, αὐτὴ τὴν ὥρα ἀσφαλῶς θὰ σὲ εἶχε πιάσει delirium tremens.

—Σᾶς παρουσιάζω τὸν Δόκτωρα ***, ἐπιφορτισμένο μὲ τὴ γερμανικὴ πολιτική. Τὸν καθηγητὴ ***, συντάκτη μας γιὰ τὰ ρωσσικά. Τὸν κύριο *** χρονικογράφο τῆς ἰατρικῆς.

Καὶ δείχνοντας τὸν Τίτο:

—Ὁ κύριος Τίτος Ἀρναντί.

—Τίτος Ἀρνάουντι,—ἐπρόφερε ὁ ἐνδιαφερόμενος.

—Τίτος Ἀρναντί, νέος συντάκτης.

Οἱ τρεῖς κύριοι ποὺ ὁ Τίτος θυμότανε μονάχα τὴς καταλήξεις τῶν ὀνομάτων... ἕϊν γιὰ τὸ Γερμανό,... ὠφ γιὰ τὸ Ρῶσσο, καί... ιὲ γιὰ τὸ γιατρὸ—πήδησαν ἀπὸ τὰ ψηλὰ καθίσματά τους γιὰ νὰ χαιρετήσουνε

τὸ νέο τους συνάδελφο.

—Καὶ τώρα θὰ σᾶς ὁδηγήσω στὸ γραφεῖο σας,— τοῦ εἶπε ὁ γραμματεὺς τῆς συντάξεως. — Θὰ σᾶς συστήσω κ' ἕνα πατριώτη σας, ἐπιφορτισμένο μὲ τὴν Ἰταλικὴ πολιτική. C'est un charmant garçon.

Ὁ Τῖτος ἀπόθεσε τὸ ποτῆρι του πάνω στὸ μπάγκο κι' ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Γερμανοῦ, τοῦ Ρώσσου, καὶ τοῦ ἐπιστήμονος ποὺ σκαρφάλωσαν καὶ πάλι πάνω στὰ καθίσματα — παρατηρητήριά τους.

Δίπλα στὸ μπὰρ ὑπῆρχε μιὰ αἴθουσα μὲ δύο μπιλιάρδα, καὶ δίπλα ἀπ' αὐτὴν τὸ ἑστιατόριο τῆς ἐφημερίδας γιὰ τοὺς συντάκτες καὶ τοὺς φίλους των.

Περάσανε ἕνα διάδρομο: τρεῖς ἢ τέσσερις κλητῆρες στὸ πέρασμά τους σηκώθηκαν καὶ ξανακάθισαν μόλις τοὺς προσπερνοῦσαν. Ἐμοιαζε μὲ διάδρομο ξενοδοχείου. Πόρτες ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ: Λείπανε μόνο τὰ παπούτσια ἔξω ἀπο τὴς πόρτες καὶ τὰ παντελόνια γιὰ σιδέρωμα ἀπὸ τὴς κρεμάστρες. Ἕνας θόρυβος ἀπὸ γραφομηχανὲς ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὰ δωμάτια, ἕνας θόρυβος ἀπὸ κουδούνια διάφορα. Ὁ γραμματεὺς χτύπησε μ' ἀξιοπρέπεια μιὰ πόρτα.

—Entrez ! ἀπάντησαν ἀπὸ μέσα.

Πάνω σὲ μιὰ ντορμέζα βρισκόντανε ἁπλωμένα ἕνα σωρὸ μαξιλαράκια καὶ πάνω στὰ μαξιλαράκια ἕνας ἄνθρωπος. Ἕνα πόδι πάτησε ἐλαφρὰ τὸ πάτωμα καὶ πάνω σ' αὐτὸ τὸ πόδι στηλώθηκε ὁ Πέτρος Νοτσέρα.

—Ὤ, Τῖτο Ἀρνάουντι ;

—Μπά, Πέτρο Νοτσέρα.

—Σὺ στὸ Παρίσι ;

—Ἔχω ἕνα μῆνα.

—Καὶ σύ ;

—Ἕνα χρόνο. Εἶσαι περαστικός ;

—Μπά !

—Θὰ μείνεις στὸ Παρίσι ;

—Κάτι καλλίτερο: Μένω στὴν ἐφημερίδα αὐτή...

Καὶ πρὶν ἀκόμα ὁ Πέτρος Νοτσέρα, συνέλθει ἀπὸ τὴν ἔκπληξη ὁ γραμματεὺς τῆς συντάξεως διάστη-

κε νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ.

—Θὰ σᾶς παραχωρήσω τὸ διπλανὸ δωμάτιο. Θ' ἀνοίξω τὴν πόρτα ποὺ συγκοινωνεῖ, κ' ἔτσι ὅταν θὰ θέλετε νὰ μιλήσετε δὲ θὰ ὑποχρεώνεστε νὰ περνᾶτε ἀπ' τὸ διάδρομο.

—Καὶ πῶς βρίσκεσαι ἐδῶ ;

—Θὰ στὰ διηγηθῶ. Καὶ σύ ;

—Κ' ἐγὼ θὰ στὰ πῶ ἔπειτα.

—Μήπως σ' ἔχει κανένας προσκαλέσει γιὰ φαΐ ;

—Ὄχι.

—Τὸ ἑστιατόριο εἶναι ἐκεῖ μέσα.

—Τὸ εἶδα.

—Τότε μένεις νὰ φᾶμε μαζί ;

—Εὐχαρίστως.

Ὁ γραμματεὺς τῆς συντάξεως βγῆκε ἔξω γιὰ ν' ἀφήσῃ στοὺς δύο φίλους τὴ διάχυση ὅλων τῶν αἰσθηματικῶν των ἀερίων.

Ὁ Πέτρος Νοτσέρα ἐτηλεφώνησε στὸ μπάρ:

—Δύο Turin.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Τῖτο:

—Σοῦ προσφέρω ἕνα βερμούτ, τὸ ἐθνικό μας πιοτό. Κάθησε ἐκεῖ, ἀπέναντί μου, νὰ σὲ βλέπω καλλίτερα. Ἔχει κἄπως ἀλλάξει τὸ πετσί σου, ὁ τύπος ὅμως ὁ παιδιακίστικος παραμένει πάντα. Καὶ πῶς ἦρθες στὸ Παρίσι ; Ἐκείνη ἡ γρηὰ θεία σου τί γίνεται ;

—Ἂς μὴ μιλᾶμε γιὰ βρωμιὲς ἐδῶ μέσα.

—Λοιπὸν ἔγεινες δημοσιογράφος ;

—Ὅπως βλέπεις.

—Καὶ μὲ τί τρόπο ;

—Ἁπλούστατα: Κάνω τὸ δημοσιογράφο ὅπως θὰ ἔκανα τὸν operateur κινηματογράφου, τὸ λοστρόμο βαποριοῦ, ἢ καὶ τὸ ταχυδακτυλουργό.

—Ἔχεις δίκηο,—ἐπιβεβαίωσε ὁ Πέτρος Νοτσέρα.—Καταφεύγομε στὴ δημοσιογραφία ὅπως θὰ καταφεύγαμε στὸ θέατρο ἀφοῦ θἄχαμε πρὶν περάσει ἀπὸ ὅλα τὰ ἀπελπισμένα καὶ ἀταίριαχτα γιὰ

μᾶς ἐπαγγέλματα: τοῦ παπᾶ, τοῦ ὀδοντιατροῦ, τοῦ πράκτορα ἀσφαλειῶν. Μερικοὶ ἐνθουσιάζονται γιὰ τὴ δημοσιογραφία γιατὶ βλέπουνε ἀπὸ μακριὰ τὴς φωτεινές της πλευρές, ἢ τοὺς πιὸ τυχεροὺς ἀντιπροσώπους της, ὅπως στὸ θέατρο ἐνθουσιάζονται γιατὶ ἔχουνε δεῖ νὰ χειροκροτεῖται ἐκεῖνος ποὺ παριστάνει τὸν Ὀθέλλο. Καὶ λένε: Θὰ κάνω κ' ἐγὼ τὸν Ὀθέλλο.

»Κι' ὅταν μποῦνε στὸ θίασο παραστάνουν τὸ πιὸ βουβὸ πρόσωπο, ἕναν ὑπηρέτη.

»Πόσοι ὑπηρέτες τέτοιοι δὲ βρίσκονται καὶ στὴ δημοσιογραφία !

»Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ὄντα ποὺ ζοῦμε στὴ ζωή. Ἐμεῖς βρισκόμαστε στὸ περιθώριο τῆς ζωῆς. Πρέπει νὰ ὑποστηρίζουμε τὴν ἐνάντια γνώμη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἔχομε, ἐνόσω αὐτὴ ἐνδιαφέρει τὸ κοινό μας. Νὰ χειριζόμεθα θέματα ποὺ δὲν τὰ ξέρομε καὶ νὰ τὰ ἀναπτύσουμε στὸ μὴ «νοῆμον κοινόν». Ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νἄχουμε γνώμη δική μας, παρὰ μονάχα ἐκείνη ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας. Ἀλλὰ κι' αὐτὸς ἀκόμα ὁ διευθυντὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σκέφτεται μὲ τὸ μυαλό του, γιατὶ ὅταν κληθεῖ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς ἐπιχειρήσεως πρέπει νὰ πνίξῃ τὴς ἰδέες του καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴς ἰδέες τῶν μετόχων...

»Νἄξαιρες ὅμως πόσο βρώμικα εἶναι τὰ παρασκήνια τοῦ μεγάλου αὐτοῦ παλκοσένικου. Εἶδες βέβαια ἐδῶ μέσα πολλὲς αἴθουσες, πολλὰ ταπέτα, πολλὰ φῶτα, τὸ μπάρ, τὴν αἴθουσα ξιφομαχίας, τὸ ἑστιατόριο. Δὲν ξέρεις ὅμως τὸ βρώμικο περιεχόμενο τους !

» Ὅποιος βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ δῶ μέσα, πιστεύει πὼς ὁ δημοσιογράφος εἶναι ἕνα ὄν προνομιοῦχον, ἐπειδὴ τὰ θέατρα τοῦ παραχωροῦν μιὰ διακεκριμένη θέση, οἱ ὑπουργοὶ τὸν προτιμοῦν στὴς συνεντεύξεις τους καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἄλλους βουλευτὲς καὶ γερουσιαστὰς ἀκόμη, οἱ μεγάλοι καλλιτέχνες τοῦ μιλᾶνε συναδελφικά.

Τὸ κοινὸ ὅμως ἀγνοεῖ πὼς ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύριοι μᾶς συχαίνονται, κι' ἂς μᾶς περιποιοῦνται στὰ φανερά. Ἀπὸ τὸν κλητῆρα ἑνὸς νοσοκομείου ποὺ δίνει στὸ χρονικογράφο μιὰ εἴδηση γιὰ ἕνα δυστύχημα, ἴσαμε τὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας ποὺ παραχωρεῖ μιὰ συνέντευξη γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ κράτους, ὅλοι τους ἔχουν τὴ χειρίστη ἰδέα γιὰ τὸ δημοσιογράφο. Καὶ τὸν καλομεταχειρίζονται γιατὶ τὸν φοβοῦνται, τοῦ παραχωροῦν πρόθυμα κάθε πληροφορία, τὴς περισσότερες φορὲς γραπτή, ἀπὸ φόβο μὴ προσθέσει καὶ τὴ γνώμη του. Ὁ μεγάλος μουσικός, ὁ δραμματικὸς συγγραφεὺς ἢ ὁ ἠθοποιὸς μεταχειρίζονται μὲ ἐγκαρδιότητα τὸν κριτικὸ τῆς ἐφημερίδος ἐνῶ ξέρουν πολὺ καλὰ τί πρᾶγμα εἶναι ὁ κριτικός. Εἶναι ἕνα ἄτομο ποὺ ἀπὸ τὰ 18 μέχρι τὰ 25 ἐμπῆκε ὡς ρεπόρτερ σὲ μία ἐφημεριδοῦλα, ὅπως ἐμπῆκα κ' ἐγώ, ὅπως ἐμπῆκες καὶ σύ. Ἡ δημοσιογραφικὴ ζωὴ τὸν ἔβανε σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς λογίους, τοὺς ζωγράφους, τοὺς μουσικούς, τοὺς ἠθοποιούς. Καὶ σ' ὅλη αὐτὴ τὴ διαδρομὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νἄτυχε νὰ ξετινάξη κανένα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς σοφοὺς καὶ νὰ τοῦ ἀνεβάση τὴν ἐκτίμηση κοντά τους ἀπὸ φόβο καὶ ὑστεροβουλία.

»Μ' αὐτὸ δὲ θέλω νὰ πῶ ὅτι ἡ δημοσιογραφία πρέπει νὰ εἶναι μιὰ τυπογραφικὴ μηχανὴ τοποθετημένη στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀνεύθυνης ἀναρμοδιότητας. Σὲ κάθε σύνταξης ὑπάρχουνε δύο ἢ τρεῖς ἔξυπνοι, δύο ἢ τρεῖς εὐσυνήδητοι καὶ καμιὰ φορὰ ἕνας ἢ καὶ οἱ δύο ποὺ ἔχουνε συγχρόνως μυαλὸ καὶ συνείδηση.

»Σ' αὐτὴ τὴ λαϊκὴ ἀγορὰ ποὺ προσελήφθηκες πρὶν ἕνα τέτάρτο θὰ βρῆς μερικὰ ἀξιόλογα πρόσωπα: τὸ διευθυντή, τὸν ἀρχισυντάκτη, τὸ θεατρικὸ κριτικὸ ποὺ εἶναι καὶ θεατρικὸς συγγραφεύς...

— Μ' ἐπιτυχία ;

— Ποτέ. Τὸν ἀρχιστενογράφο, τὸ γερμανὸ συντάκτη. Οἱ ἄλλοι... ἀνθρωπάκια ποὺ ἔχουνε μέσα στὸ μυαλό τους ἕνα μεγάλο κατάλογο ἀπὸ βιβλία ποὺ δὲν

τὰ διαβάσανε ποτέ, καὶ ποὺ μιλᾶνε, μιλᾶνε μὲ φράσεις ἀσυνάρτητες καὶ ποὺ ὅταν τοὺς ἀκοῦς νομίζεις πὼς ἔχεις μπροστά σου ἀποκόμματα ἐφημερίδων βαλμένα τὸ ἕνα πλάϊ ἀπὸ τὸ ἄλλο χωρὶς σειρὰ καὶ τάξη. Ὑπάρχουν κι' ἄλλοι ποὺ δὲ μιλᾶνε ποτέ. Φαντάζεσαι πὼς εἶναι συλλογισμένοι γιατὶ τοὺς κατέχει ἡ σοφία τῶν γνώσεων. Σὰν τοὺς ἀνταμώσεις μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο, μοιάζουν μὲ τἄλογα ποὺ στέκονται μπροστὰ στάμάξια, μὲ κατεβασμένο κεφάλι. Φαντάζομαι ὅμως πὼς δὲ θὰ κακοπεράσεις ἐδῶ μέσα. Οἱ παληοὶ δὲν κουτσομπολεύουν τοὺς νεοφερμένους, ὑπάρχει μιὰ σχετικὴ εὐγένεια σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Ἐνόσω ὁ Πέτρος Νοτσέρα μιλοῦσε, ὁ Τῖτος παρατηροῦσε τριγύρω, τὸ γραφεῖο του.

Ἕνα μεγάλο παράθυρο, γραφεῖο μὲ κάμποσες ἐφημερίδες ἀνοιχτές, ἀκαταστασία χαρτιῶν κι' ἕνα ψαλίδι ἀνοιχτό, καλαμάρι, ἕνα μπουκάλι μὲ γκόμα, μιὰ λάμπα τραπεζιοῦ, ἕνα σταχτοδοχεῖο γεμᾶτο ἀπὸ τσιγάρα καὶ σπῖρτα, ἕνα τηλέφωνο. Ἕνα ράφι μὲ βιβλία, ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς τοποθέτησαν πάνω του τὰ βιβλία ὄχι γιὰ κανέναν ἄλλο σκοπό, παρὰ γιὰ νὰ κάνουν εὐχαρίστηση στὸ ἴδιο τὸ ράφι.

— Τὸ δωμάτιο σου εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὸ δικό μου,—εἶπε ὁ Νοτσέρα.—Εἶναι ὅλα ὅμοια σὰν καμπίνες ὑπερωκεάνειου.

Κάποιος κτύπησε τὴν πόρτα.—Ἕνα παιδὶ μπῆκε μέσα.

— Ἂς ἔρθει ἀπάνω—εἶπε ὁ Πέτρος στὸ παιδί. Καὶ γυρίζοντας στὸν Τῖτο :

— Εἶναι μιὰ προσωρινὴ ἐρωμένη. Πήγαινε δίπλα νὰ ἐγκατασταθῆς στὸ διαμέρισμά σου. Σὲ μιὰ ὥρα θὰ σὲ φωνάξω.

— Μὰ πῶς ; Δέχεσαι τὴς γυναῖκες στὸ γραφεῖο σου ;

—Καὶ ποὺ θἄθελες νὰ τὴς δεχθῶ; Στὸ δικό σου ;

Ὁ Τῖτος ἐβγῆκε.

Ἡ κυρία ἐμπῆκε.

3

Ὑπάρχει ἕνα εἶδος μασωνίας ἀνάμεσα στοὺς κοκαϊνομανεῖς. Ἀναγνωρίζονται μεταξύ τους ἀπὸ μερικὰ σημάδια ποὺ αὐτοὶ μονάχα ξέρουν νὰ παρατηροῦν. Ἔχουν τὴς στοές τους, περισσότερο λαϊκὲς ἢ περισσότερο ἀριστοκρατικὲς, αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει σημασία. Μεταφέρονται ἀνάλογα μὲ τὴν περίσταση ἀπὸ τὰ καμπαρὲ τῆς Μονμάρτης στὴς ἐπαύλεις τῆς Porte Maillot, ἀπὸ τὰ δωματιάκια τῶν φοιτητῶν τοῦ Quariter Latin στὴς ταβέρνες τοῦ Μονπαρνάς.

Ὁ Τίτος Ἀρνάουντι γνώρισε μέσα σὲ λίγους μῆνες ὅλα τὰ καφενεδάκια τὰ συνδεδεμένα μὲ τὴ μυθολογία ἢ μὲ τὴν ἱστορία, τὰ θεατράκια τοῦ Butte Sacrée, τὰ διάφορα ποτοπωλεῖα, τὴς ὑπόγειες αἴθουσες ποὺ ἀπὸ τὴς πέντε τὸ ἀπόγευμα ἴσαμε τὸ πρωὶ ἀντηχοῦν ἀπὸ τοὺς μπρούτζους τῆς μουσικῆς λάγνων χορῶν. Ἐπεσκέφθηκε κι' ἐσύχναζε σ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη τὰ «γνωστὰ-κρυφὰ» ποὺ λειτουργοῦνε γιὰ νὰ βρίσκουν δουλειὰ οἱ ἀστυνομικοί, καὶ ποὺ γίνονται ἡ συγκεντρώσεις τῶν κοκαϊνομανῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὰ πενῆντα τοῖς ἑκατὸ τῆς πελατείας των.

Γνώρισε ὅλον αὐτὸ τὸ μικρόκοσμο ποὺ ξεχυλᾶ γύρω ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο : μικρὲς γυναικοῦλες ποὺ ἀπὸ τὰ δεκαπέντε μέχρι τὰ τριανταπέντε κάνουν τὸ ρωμαντικὸ ἐπάγγελμα τῆς «φιλενάδας τοῦ φοιτητή», μικρὲς φιλενάδες, ποὺ δὲν πιάνουν καὶ πολὺ τόπο, μὰ ποὺ εἶναι εὐχαριστημένες μὲ τὸ μισὸ μιᾶς καμαρούλας, τὸ μισὸ ἑνὸς κρεβατιοῦ καὶ μὲ ἕνα φαΐ τὴν ἡμέρα. Κολλοῦνε πάνω σ' ἕνα φοιτητὴ γιὰ τὸ αἴσθη-

ματικὸ καπρίτσιο μιᾶς ὥρας, κι' ὅταν περάσει ἡ ὥρα, τὸ καπρίτσιο ἐξακολουθεῖ, μακραίνει, μεταμορφώνεται κ' ἔτσι περνᾶ ἕνας χρόνος, περνᾶνε δύο, περνᾶ ἡ πρώτη νειότη. Κι' ἡ φιλενάδα παραμένει, σχεδὸν πιστή, σχεδὸν ἐρωτευμένη. Κι' ἔπειτα ὁ νέος πέρνει τὸ δίπλωμά του καὶ τὴν ἐγκαταλείπει. Ἐκείνη κλαίει, καμιὰ φορὰ στὰ σοβαρά, ἀπελπίζεται ἴσως στ' ἀληθινά, καὶ προσκολᾶται γιὰ νὰ παρηγορηθῇ σ' ἕναν ἄλλο νέο, πιὸ νέο ἀπὸ κεῖνον ποὺ τὴν ἄφησε, πιὸ νέο κι' ἀπὸ κείνην καὶ θὰ τὸν συντροφέψει κανονίζοντας τὴς φρονιμάδες καὶ τὴς τρέλες της,σ' ὅλα τὰ πανεπιστημιακὰ ἔτη του, ἀνάμεσα σὲ διάφορες ἐπιπλωμένες κάμαρες, ὄχι βέβαια καινούργιες γι' αὐτήν, ἀνάμεσα στὰ διάφορα καφενεῖα ποὺ παίζουνε καράμπολα ἢ τάβλι, ἀνάμεσα στὰ διάφορα ἑστιατόρια Chartier ποὺ μὲ πέντε φράγκα αὐταπατοῦν τοὺς ἑαυτούς των πὼς γευμάτισαν κι' οἱ δυὸ καλά.

Καὶ μιὰ μέρα ἕνας φοιτητὴς τῆς φαρμακευτικῆς θὰ προσφέρει στὸ φίλο, κάνοντας τὸν τολμηρό, λιγάκι λευκὴ σκονίτσα, ποὺ τὴν ἀφέρεσε μὲ τρόπο ἀπὸ τὸ πανεπιστημιακὸ ἐργαστήριο. Ὁ ἄλλος θὰ δεχθεῖ, ἔτσι γιὰ ἀστεῖο, ἢ ἀπὸ σνομπισμό, ὄχι ἀπὸ εὐχαρίστηση, γιατὶ πάντοτε ἡ πρώτη πρέζα εἶναι δυσάρεστη. Κ' ἔπειτα σὰ θὰ τοῦ ἀρέσει θὰ συνειθίσει καὶ θὰ περάσει κατεβαίνοντας ἀνάμεσα ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπόγεια στρώματα. Ἡ συντρόφισα ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ στὴ σταδιοδρομία του καὶ σ' ὅλες τὴς ἐπιπλωμένες κάμαρες, χαμογελῶντας θὰ τὸν ἀκολουθήσει καὶ σ' αὐτό, κ' ἔπειτα...

Κ' ἔπειτα ὅλες αὐτὲς ἡ μικρὲς γυναικοῦλες ἀνταμώνουνται, γνωρίζονται, καταλαβαίνονται. Θὰ τὴς δοῦμε δυὸ-δυό, τρεῖς-τρεῖς μέσα στὰ μπάρ, τὴν ὥρα τοῦ ὀρεκτικοῦ, νὰ κινοῦνται μὲ ἀνησυχία, νὰ στριφογυρίζουν παντοῦ, σὰ fox-terriers, καὶ νὰ μπαίνουν δυό-δυό, τρεῖς-τρεῖς στὴς τουαλέτες, στὴς τηλεφωνικὲς καμπίνες, καὶ νὰ βγαίνουν ἔπειτα ἀπὸ λίγο μὲ τὴ ματιὰ πιὸ λαμπερή, τὸ πρόσωπο πιὸ γαλήνιο,

τῆς κινήσεις τους πιὸ ζωηρές, πιὸ εὔθυμες πιὸ ὥμορφες. Μέσα στὴς τουαλέττες ἢ στὴν τηλεφωνικὴ καμπίνα ἔχει προσφέρει ἡ μιὰ στὴν ἄλλη, κοκαΐνα.

Αὐτὲς βρίσκονται ἀκόμα στὸ πρῶτο στάδιο τῆς συνήθειας. Συγκρατοῦνται κάπως. Δὲν μαρτυροῦνε τὸ ἐλάττωμά τους παρὰ μονάχα σὲ κεῖνες ποὺ ἀνταποδίδουν τὴν ἐξωμολόγηση.

Πρεζάρουνε ἔτσι στὰ κρυφά, ντροπαλά, καὶ μὲ προφυλάξεις. Ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες θὰ δοῦμε αὐτὲς τὴς ἴδιες νὰ πρεζάρουν ἐπιδεικτικὰ μὲ τὸ κουτάκι τους ἀκουμπισμένο πάνω σ' ἕνα τραπέζι τοῦ μπάρ, τὸ ἴδιο ὅπως ἐπιδεικνύει ἕνας ἄλλος μιὰ σιγαροθήκη μὲ στέμμα δουκικό.

Μέσα στὰ μάτια τους κάτι ἔχει σβύσει : ἔχει σβύσει ἡ θέληση.

Μὰ κι' ἂν ὑπῆρχε ἀκόμα ἡ θέληση, σὲ τὶ θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμεύση. Νὰ τὴς ἀπομακρύνη ἀπὸ τὸ ναρκωτικό; Ὄχι, ὄχι, τὸ ναρκωτικὸ τοὺς εἶναι πιὰ χρήσιμο. Ὄχι ἡ στέρηση, μὰ μονάχα ἡ σκέψη πὼς θὰ τὸ στερηθεῖ τὴν κατατρομάζει, τὴν ἀνησυχεῖ, τὴν ἀπελπίζει. Καὶ τότε σοῦ πέρνουν τὸ χέρι κι' ἂν τὸ τοποθετήσουν πάνω στὸ μέρος ποὺ βρίσκεται ἡ καρδιὰ θὰ πιάσεις ἕνα στῆθος ποὺ πηγαινοέρχεται σὰ φυσαρμόνικα.

— Ἄκου πῶς χτυπᾶ ἡ καρδιά μου ! Πῶς πηδᾶ... τώρα ἡσυχάζει... λὲς καὶ θὰ σταματήσει... ξαναρχίζει...

— Ἡ νύχτες μου,—σοῦ λένε—εἶναι ἀνήσυχες, δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ. Εἶναι τρομερὸ νὰ μὴν ἔχεις μιὰ πρέζα, πιὸ τρομερὸ ὅμως νὰ μὴν ξέρεις ποῦ νὰ τὴν βρῆς !

Εἶναι ἡ ἰδιοσυγκρασία τῆς γυναίκας καμωμένη γιὰ νὰ δέχεται τὴν ἀπόλαυση μ' ἐπιφύλαξη, μὰ σὰν τὴ δοκιμάση τότε πιὰ δὲν μπορεῖς νὰ τῆς τὴν ἀφαιρέσεις, ἐνόσω ἡ ἀπόλαυση αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν ἐγωϊστικὸ χαρακτῆρα τοῦ ἄντρα,μὰ ἀπὸ τὸ ἄψυχο αὐτὸ πραγματάκι ποὺ τὸ λένε κοκαΐνα, καὶ στὸ ὁποῖο

θαρρεύεται νὰ ἐμπιστευθῆ ὄχι μόνο τὸ κορμί της μὰ κι' αὐτὴ τὴ ζωή της.

Ὅταν λέμε κοκαϊνομανεῖς φανταζόμαστε καὶ καταλογίζουμε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς στὴ σειρὰ τῶν ὄντων ἐκείνων ποὺ εἶναι πουλημένοι στὸ Σατανᾶ τῆς ἐνέσεως, στὸ διάβολο τῆς ἡρωΐνης ἢ καὶ στὸν τρισκατάρατο τοῦ ὀπίου. Ὄχι, ἡ ἡρωΐνα πεθαίνει τὸ κορμί, τὸ ὄπιο πεθαίνει τὸ μυαλὸ καὶ ἡ ἔνεση μὲ ὁποιοδήποτε ναρκωτικὸ ὀηλητηριάζει τὸ αἷμα. Ἡ κοκαΐνα, πρέζα-πρέζα, καὶ μονάχα ἀπὸ τὴ μύτη ἔχει τὶς πολλαπλές της ἐνέργειες μὰ καὶ τὶς ἀπολαύσεις της. Συχαίνεσαι τὸν ἑαυτό σου καὶ τὴν κοκαΐνα μόλις θὰ ξυπνήσεις τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι ὕστερα ἀπὸ ἕνα γερὸ πρεζάρισμα. Θὰ τὴν ξαναζητήσεις ὅμως καὶ θὰ σοῦ εἶναι ἀπαραίτητη μόλις ἀρχίσουν ν' ἀνάβουν τὰ φῶτα καὶ μόλις ἀρχίσῃς νὰ βλέπεις τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράματα ποὺ σὲ τριγυρίζανε χθὲς ἢ προχθές, πρὶν ἕνα μῆνα ἢ ἕνα χρόνο ποὺ πέρασες μιὰ ἀπολαυστικὴ νυχτιὰ μαζί τους καὶ μαζί της.

Ἡ γυναίκα ὅμως εἶναι πιὸ ἐπιδεχτικὴ πιὸ ἀδύνατη στὸ νευρικό της σύστημα καὶ μπορεῖς νὰκούσῃς τὸν παρακάτω διάλογο :

— Καὶ τὴ γοῦνα ;

— Πενῆντα γραμμάρια κοκαΐνα.

— Καὶ τὰ χρυσᾶ βραχιόλια.

— Ἕνα μεγάλο κουτάκι γεμᾶτο φενασετίνα κι' ἄλλα στοιχεῖα χημικὰ ἄσχετα, ἀνακατωμένα ὅμως μὲ μισὴ ποσότητα κοκαΐνας.

Κι' ἡ γυναικοῦλα αὐτὴ γελᾶ παράξενα γιὰ νὰ μὴν κλάψῃ, γιὰ νὰ δοκιμάσῃ νὰ μὴν κλάψῃ,γιατὶ ἴσως νὰ μὴν ξέρῃ πιὰ καὶ πῶς κλαῖνε.

Ἀνάμεσα λοιπὸν σ' αὐτὰ τὰ ὄντα ποὺ ἔχουν κάτι ἀπὸ τὴ γυναίκα καὶ κάτι ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο σκιάχτρο, περνᾶ ὁ ἔμπορος μὲ τὶς τσέπες γεμᾶτες χάρτινα κουτάκια τυλιγμένα μὲ διάφορες ἐτικέτες : κόκκινες, πράσινες, κίτρινες. Κάθε χρῶμα εἶναι τὸ μυστικὸ σή-

μάδι μιᾶς ἀνάμιξης, λίγο πολύ, βρώμικης. Αὐτὸς δὲν τοὺς πουλᾶ καθαρὴ κοκαΐνα. Λίγο εἶναι τὸ ἑκατοστὸ τῆς κοκαΐνας, ὅλο τὸ ὑπόλοιπο ἀποτελεῖται ἀπὸ βορικὸ ὀξύ, μαγνησία ἢ ὅτι ἄλλο ποὺ νὰ τῆς μοιάζῃ στὴ λεπτότητα καὶ στὴ στιλπνότητα, καὶ ποὺ νὰ προξενῇ μιὰ πικράδα στὸ στόμα.

Φτωχὲς γυναικοῦλες ποὺ δὲ διακρίνετε πιὰ τὴ ζάχαρη ἀπὸ τὴν κοκαΐνα, δίνετε τὰ λεφτά σας γιὰ νὰ πλουτήσετε τὸν ἐκμεταλλευτὴ αὐτὸν τῶν νεύρων σας καὶ τοῦ κορμιοῦ, τῆς ψυχῆς σας μὰ καὶ τῆς ζωῆς σας.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας «***Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμὴ***» ἐξετίμησε ἀμέσως τὴν ἀξία τοῦ Τίτου. Δὲν εἶχαν περάσει ὀκτὼ ἡμέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Τῖτος ἐργαζότανε στὴν ἐφημερίδα κι' ὁ διευθυντὴς ἔδινε μιὰ τηλεφωνικὴ ἐντολὴ στὸ διαχειριστή. Κι' ὅταν ὁ Τῖτος παρουσιάστηκε νὰ εἰσπράξῃ τὴ δεκαμερία του, εἶδε νὰ τοῦ δίνουνε πεντακόσια φράγκα παραπάνω.

— Τί σημαίνει αὐτό; ρώτησε ὁ Τῖτος τὸν ἀρχισυντάκτη.

— Σημαίνει πὼς εἶσθε ἕνας νέος ἱκανός.

— Δὲν μοῦ τὸ εἴπατε ποτέ.

— Ἐγὼ δὲν τὸ λέγω, τὸ δείχνω.

Καὶ ἀφοῦ τοῦ εἶπε διάφορα κολακευτικὰ λόγια τὸν ρώτησε :

— Θέλετε νὰ παρακολουθήσετε τὸ συνέδριο ;

— Ὄχι,—ἀπάντησε ὁ Τῖτος.

— Γιατί ;

— Δὲ θὰ περάσω εὐχάριστες στιγμές. Τὰ συνέδρια δὲν εἶναι ἄλλο τίποτα παρὰ ρητορικοὶ λόγοι ποὺ χωρὶς νὰ συζητᾶνε, μιλᾶνε καὶ καταλήγουνε νὰ στείλουν ἕνα τηλεγράφημα ταπεινῶν χαιρετισμῶν πρὸς τὸν ὑπουργό.

— Ἔχεις δίκηο. Θὰ στείλω κάποιον ἄλλον.

Κι' ὁ ἀρχισυντάκτης κατάλαβε πὼς ὁ Τῖτος ἦταν ἕνας ἄνθρωπος λογικὸς κι' ἄρχισε νὰ τοῦ μιλᾶ στὸν

ένικό.

Ἔλεγε «σὺ» καὶ ὄχι «σεῖς».

Ὁ ἀρχισυντάκτης δὲν ἤτανε καὶ κανένα ἐνδιαφέρον πρόσωπο, οὔτε ἔπαιζε μεγάλο ρόλο μέσα στὴν ἐφημερίδα. Ὡστόσο ἦταν ἕνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε ὁλονῶν τὰ κέφια.

Ὁ Πέτρος Νοτσέρα, βοηθοῦσε μ' ἐγκαρδιότητα τὸν Τῖτο Ἀρνάουντι κ' ἔτσι τοὺς πρώτους μῆνες τὸν καθοδήγησε σ' ὅλες τὴς δημοσιογραφικὲς ὑπηρεσίες.

— Θἀρθεῖ γρήγορα ἡ μέρα ποὺ θὰ μοῦ γυρίσεις τὴς πλάτες—τοὔλεγε ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι.—Ἐνόσω ἡ θέση μου καὶ ὁ μισθός μου εἶναι μικρότερα ἀπὸ τὰ δικά σου, θὰ μὲ βοηθᾶς καὶ θὰ μὲ προστατεύεις, καὶ θὰ λὲς στοὺς συναδέλφους πὼς ἔχω ταλέντο. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ὁ μισθός μου θὰ φθάσει τὸ δικό σου, θὰ ὑποστηρίζεις πὼς εἶμαι ἕνας ἠλίθιος. Εἶναι ἀνθρώπινο. Ἀκόμα κι' αὐτὸς ὁ Αἰώνιος πατὴρ ἀφοῦ ἐπρόσφερε στὸν Ἀδὰμ μιὰ ὑπέροχη θέση στὸ Γήϊνο παράδεισο, ἐμετάνιωσε κι' ἐσοφίστηκε ἀμέσως μιὰ ὁποιαδήποτε δικαιολογία γιὰ νὰ τὸν καταστρέψη.

— Ἀσφαλῶς θἄχεις πάρει καὶ πάλι κοκαΐνα!—τοῦ εἶπε ὁ Πέτρος Νοτσέρα.—Ὅταν ἀρχίζεις καὶ μοῦ κάνεις παραλληλισμοὺς ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ ἀσφαλῶς, ἔχεις προμηθεύσει τὴ μύτη σου μὲ κανένα γραμμάριο λευκὴ σκονοῦλα.

— Μὴν ξεφεύγεις—ἀπάντησε ὁ Τῖτος.—Θὰ μ' ἐγκαταλείψεις.

—Ὄχι, φίλε μου—ἐξακολούθησε ὁ Πέτρος Νοτσέρα πέρνοντας μιὰ ἀναπαυτικὴ θέση πάνω σ' ἕνα καναπὲ τοῦ Café Richelieu. Ἐσὺ δὲν ἔχεις ἀκόμα καταλάβει πὼς δὲν ἔχω τὰ μικροηλίθια ἐλαττώματα τῶν ἀλλονῶν. Ἐγὼ δὲ ζηλεύω οὔτε ἐσένα, οὔτε τὸ διευθυντὴ τῆς ἐφημερίδος, οὔτε τὸν Πρόεδρο τῆς δημοκρατίας, οὔτε τὸ Felix Potin ποὺ φτιάνει τὰ σαλάμια. Ἐγὼ ἐργάζομαι γιατὶ εἶναι ἀνάγκη νἄχω στὴν τσέπη μου δύο χιλιάδες φράγκα κάθε μῆνα.

Δὲ μ᾽ ἀρέσει νὰ ἐξευγενίζω τὴν ἐργασία μου οὔτε μὲ τὸν ἐνθουσιασμό, οὔτε μὲ τὴ ζήλεια, μὰ οὔτε καὶ μὲ τὴς κολακεῖες. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ μικρὴ ἀντικάμαρα ποὺ περιμένομε πρὶν μποῦμε μέσα στὸ τίποτα.»

Ὁ Πέτρος ἐξακολουθοῦσε μὲ κάποιο οἶστρο νὰ μιλᾶ, γυρεύοντας νὰ πείση τὸ φίλο του. Ὁ Τῖτος στ᾽ ἀναμεταξὺ ἐκύτταζε ἀφηρημένα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ τζάμια τοῦ καφενείου ἔξω στὸ boulevard. Ἕνας ἀστυνομικὸς μ᾽ ἕνα λευκὸ μπαστουνάκι κανόνιζε τὴν κυκλοφορία τῶν αὐτοκινήτων καὶ τῶν πεζῶν, ἀνάμεσα σ᾽ ἕνα θόρυβο ἀπὸ ἀκαθόριστες φωνὲς καὶ ἀπειράριθμους ἤχους.

Ὁ Τῖτος σκεφτότανε: «Αὐτὰ τὰ πράματα μοῦ τὰ ξανάπες τὴν πρώτη μέρα ποὺ συναντηθήκαμε. Τὴν πρώτη μισὴ ὥρα ποὺ ἕνας ἄνθρωπος μιλᾶ, σοῦ λέει τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα πράγματα, ἔπειτα ἢ θἀρχίσει νὰ ἐπαναλαμβάνη τὰ ἴδια, ἢ θὰ στὰ λέει μ᾽ ἄλλους τρόπους δίχως ὅμως νὰ ξεφεύγη ἀπ᾽ τὴ πρωταρχικὴ βάσι του.»

— Τὶ σκέπτεσαι;—ρώτησε ὁ Πέτρος.

— Σκέπτομαι πὼς εἶσαι ἕνας φίλος εἰλικρινής. Ὁ ἀρχισυντάκτης ὅμως δὲν ἔρχεται. Μήπως τὸ ξέχασε;

Κι᾽ ὅπως συμβαίνει στὰ θεατρικὰ ἔργα, ὁ Τῖτος δὲν εἶχε ἀκόμα τελειώσει τὴ φράση του κι᾽ ὁ ἀναμενόμενος ἐνεφανίσθη.

Ὁ Ἀρχισυντάκτης ἦτανε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς αὐτοὺς ἀνθρωπάκους ποὺ ἅμα δοῦνε πὼς τὸ μάτι σου σ᾽ ἐνοχλεῖ γιατὶ μπῆκε κάτι μέσα, ἀρχίζουν νὰ σοῦ δίνουν πολύτιμες συμβουλὲς πὼς νὰ τὸ βγάλης ἀπὸ μέσα.

Ἦταν σαράντα χρονῶν. Ἡ πιὸ τρομαχτικὴ ἡλικία τῆς ζωῆς. Ὁ γέρος δὲν εἶναι δυστυχής, γιατὶ εἶναι πιὰ γέρος. Ὁ νεκρὸς δὲν εἶναι δυστυχὴς γιατὶ εἶναι νεκρός. Δυστυχισμένος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ πλησιάζει τὰ γηρατειά, ποὺ πλησιάζει τὸ θάνατο. Σα-

ράντα χρόνια!

Ὁ ἀρχισυντάκτης λοιπὸν βρισκότανε στὴν ἡλικία αὐτὴ ποὺ κλίνει πρὸς τὴν ἀβεβαιότητα.

— Σιχαίνομαι τὰ tabarins—εἶπε ἀδειάζοντας τὸ τέταρτο ποτηράκι τοῦ κονιάκ.—Γελῶ ἀπὸ ἀνατροφή, γελῶ γιὰ νὰ κρύβω τὴ μελαγχολία μου. Κ' ἐπειδὴ μὲ τὸ γέλιο δὲν κατορθώνω νὰ τὴν κρύψω οὔτε σὲ μένα, οὔτε στοὺς ἄλλους, γι' αὐτὸ πίνω γιὰ νὰ τὴν κρύψω τοὐλάχιστο σὲ μένα. Ἡ ρυτίδες τῆς ψυχῆς ὅμως δὲ σβύνουν, μποροῦν νὰ μαλακώνουν γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ σκεπασθοῦν ὅπως ἡ ρυτίδες τῶν κυριῶν ποὺ κάνουν massage facial. Ἐξαφανίζονται ὅμως μόνο γιὰ μιὰ ὥρα καὶ ξαναγυρίζουν γιὰ νὰ φανοῦνε πιὸ βαθειές.

Ἄδειασε ἀκόμα ἕνα ποτηράκι.

— Πέρασα τὴ ζωή μου στὰ τυπογραφεῖα τῶν ἐφημερίδων, καὶ συνήθεισα νὰ διαβάζω ἀπὸ τὴν ἀνάποδη καὶ νὰ τὰ βλέπω ἴσια: Θλιβερὸ δῶρο! Χάρις σ' αὐτό, ἔχασα τὴν ἐμπιστοσύνη γιὰ τὴν εἰλικρίνεια ἑνὸς φίλου ποὺ μοῦ ἦταν ἀγαπητός, χάρις σ' αὐτὸν κατάλαβα πὼς ἡ γυναίκα ποὺ ἔκανε πὼς μ' ἀγαποῦσε, μὲ σιχαινότανε καὶ μὲ κεράτωνε μαζί του.

«Καὶ τώρα πίνω...

«Πίνω καὶ καταστρέφομαι. Τὸ ξέρω. Καταστρέφομαι μὰ τὰ βλέπω ρόδινα. Μοῦ φτάνει νὰ τὰ βλέπω ρόδινα.

— Καὶ ὅταν δὲν πιεῖς—τὸν ρώτησε ὁ Τίτος.

— Ὅταν δὲν ἔχω πιεῖ.... Ἂς κάνουμε μιὰ παρένθεση: Οἱ πιστοί, οἱ μυστικισταὶ ὅταν ρίχνουν τὰ μάτια τους στὸν κόσμο, δὲ βλέπουνε γυναῖκες ὥμορφες καὶ προκλητικές, δὲν βλέπουνε ἄντρες παχουλοὺς καὶ ὡραίους: βλέπουνε σκελετούς, βλέπουνε κρανία μὲ βαθουλωμένα μάτια, σαγόνια δίχως γλῶσσα, δόντια δίχως οὖλα, καράφλες χωρὶς μαλλιά, πόδια κοκαλιάρικα καὶ χέρια μακρουλὰ ποὺ μοιάζουνε μὲ πίπες μακρουλὲς τσιγάρου. Ἐγὼ ὅμως ὅταν βλέπω τοὺς ἄντρες δὲ βλέπω παρὰ σπονδηλικὲς στῆλες, βλέπω

τὰ μεδούλια τῆς σπονδηλικῆς ἀπὸ τὰ ὁποῖα ξεκινοῦνε χιλιάδες νεῦρα.

— Αὐτὸ γιὰ τοὺς ἄντρες—εἶπε ὁ Τίτος.—Μὰ γιὰ τὴς γυναῖκες;

—Τὴς γυναῖκες; Ἀντὶ γιὰ γυναῖκες βλέπω μῆτρες ξεκάρφωτες καὶ τίποτα ἄλλο. Μῆτρες ποὺ πλανῶνται στὸν ἀέρα καὶ ἄντρες νὰ τὴς ἀκολουθοῦν, ὑπνωτισμένοι καὶ νὰ μιλᾶνε γιὰ δόξα, γιὰ ἰδανικά, γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

«Κ' ἔτσι πίνω».

Ἔξω ἀπὸ τὰ τζάμια τοῦ καφενείου φαινότανε μιὰ ἀτέλειωτη κίνηση τοῦ κόσμου ποὺ πήγαινε κ' ἐρχότανε.

Μιὰ κυρία ἀδύνατη, χλωμὴ ντυμένη στὰ μαῦρα, μπῆκε, κύτταξε τριγύρω της καὶ κάθισε σ' ἕνα τραζάκι.

— De quoi à écrire et un Grand Marnier.

Τὸ γκαρσόνι τῆς ἔφερε ὅτι τοῦ ζήτησε: χαρτὶ καὶ πένα γιὰ νὰ γράψη κ' ἕνα λικὲρ Grand Marnier.

— Ἡ κυρία Τὲρ—Γκρεγκοριὰν—εἶπε ὁ Πέτρος Νοτσέρα κυττάζοντας τὴν ὡραία κυρία.—Εἶναι μιὰ Ἀρμένισα ποὺ κάθεται στὴν Porte Maillot, εἶναι ξακουστὴ γιὰ τὴς **λευκὲς λειτουργίες** ποὺ δίνει.

Ἡ κυρία φοροῦσε ἕνα καπελάκι ἀπὸ μαῦρο βέλο ποὺ ἀνάμεσα του φαινότανε ἡ κατσαρωμένη μαῦρη χτενησιά της. Πάνω ἀπὸ τὸ αὐτὶ ἕνα παραδείσιο φτερὸ μαῦρο στόλιζε τὸ καπέλλο, ποὺ κατέβαινε καὶ τῆς χάϊδευε τὸ λαιμό, ὥμορφο χυτὸ ἴσαμε τὸ πηγοῦνι της. Τὸ προσωπάκι της ἔμοιαζε μ' ἕνα ἀνάποδο, ἡδονικὸ ἐρωτηματικό. Σὰν τέλειωσε ἡ κυρία τὸ γράψιμο, φώναξε ἕνα παιδάκι ντυμένο στὰ χρυσοπράσινα, μὲ γαλόνια καὶ κασκέτο καὶ τοὔδωσε τὸ γράμμα. Τὸ παιδάκι χαιρέτησε καὶ βγῆκε στὰ boulevard. Χάθηκε ἀνάμεσα στὰ αὐτοκίνητα.

— Ἐπιτρέπετε, κυρία, νὰ σᾶς συστήσω τοὺς φίλους μου;—τὴ ρώτησε ὁ Πέτρος Νοτσέρα πλησιάζοντάς την, καὶ προσκαλῶντας την νὰ καθίση στὸ

τραπεζάκι τους.

Ἡ κυρία τὸν κύτταξε περίεργα καὶ χαμογέλασε: ἕνα προσωπάκι χλωμό, ἕνα στόμα λεπτό. Γιὰ νὰ χαμογελάση μάκρυνε λίγο τὴς γραμμὲς τῶν χειλιῶν της.

Ὁ ἀρχισυντάκτης εἶχε κάποτε πάει γιὰ δημοσιογραφικὴ ὑπηρεσία στὴν Ἀρμενία. Ἡ κυρία ἀνάφερε καὶ πάλι τὴς συνήθειες τοῦ τόπου της, τὸ μαρτύριο τῆς φυλῆς της, τὸ χρῶμα τῶν βουνῶν τῆς πατρίδας της καὶ τὴν αἰσθηματικότητα τῶν γυναικῶν.

Κι' ἐνῶ ἡ κυρία μιλοῦσε, ὁ Τίτος Ἀρνάουντι ψιθύρισε στὸν Πέτρο Νοτσέρα.

— Τὶ θαυμάσια μυγδαλωτὰ μάτια.

— Δοκίμασε νὰ τῆς τὸ πῆς—ἀπάντησε ὁ Νοτσέρα—καὶ θὰ δεῖς ἀμέσως πῶς θἀρχίση νὰ τὰ κουνᾶ. Εἶναι ἡ γυναίκα ποὺ σοῦ μιλοῦσα χθές. Ἐκείνη ποὺ ἔχει μέσα στὴν κάμαρά της ἕνα ὑπέροχο ἐβένινο φέρετρο, παραγεμισμένο μὲ πούπουλα, καὶ ντυμένο μὲ παληὰ δαμασκηνὰ ὑφάσματα.

— Εἶναι ἀλήθεια πώς...

— Ρώτησέ την.Εἶναι μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν παρεξηγεῖ. Μπορεῖς νὰ τὴ ρωτήσης ὅτι θέλεις.

Καὶ γυρίζοντας στὴ κυρία:

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια, κυρία, πὼς ἔχετε ἕνα μαῦρο φέρετρο καί...

— Ἀλήθεια..—βεβαίωσε ἐκείνη.

— Καὶ πώς...—πῆγε κάτι νὰ πῆ ὁ Τίτος.

— Καὶ πῶς τὸ χρησιμοποιῶ γιὰ τὸν ἔρωτα; Βεβαιότατα. Εἶναι τόσο βολικό, καὶ εὐχάριστο. Ὅταν πεθάνω θὰ μὲ κλείσουνε μέσα στὸ ἴδιο αὐτὸ καὶ θὰ πάρω μαζί μου ὅλες τὴς πιὸ γλυκὲς ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς μου....

— Ὰ! ἂν εἶναι γι' αὐτό...—εἶπε ὁ Τίτος.

— Ὄχι μόνο γι' αὐτό,—πρόσθεσε ἡ Κυρία. Ὑπάρχει κ' ἕνα ἄλλο ποὺ μὲ κάνει νὰ προτιμῶ νὰ παραδίνομαι μέσα στὸ φέρετρο, τὸ γεγονὸς πὼς ὕστερα

μένω μόνη. Ὁ ἄντρας ἀναγκάζεται νὰ φύγη. Ὁ ἄντρας ἔπειτα ἀηδιάζει. Ὁ ἄντρας, πάντα ἀηδιάζει, γιατὶ ἢ ἀκολουθεῖ τὸ ἔνστικτό του μετὰ τὸν ἔρωτα καὶ σηκώνεται διαστικὰ σὰ νὰ τελείωσε κάτι, ὅπως κάνει σὰν πηγαίνει στὸν ὀδοντιατρό, ἢ κι' ἂν μείνει, μένει ἀπὸ εὐγένεια κι' ἀπὸ καλὴ ἀνατροφή. Καὶ τότε τὸν σιχαίνομαι γιατὶ δὲν ἔχει πιὰ ἀπάνω του ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νἄχη ἕνας ἄντρας γιὰ νὰ συνεχίση νὰ εὐχαριστῆ μιὰ γυναίκα σὰν ἐμένα. Δὲν τοῦ ἀπομένει, συγχωρῆστε με, παρὰ κάτι τὸ μουσκεμένο...

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο ὁ Τῖτος ρωτοῦσε:

— Ποιὸν ἔχει τώρα ἐρωμένο;

— Ἕνα ζωγράφο,—ἀπάντησε ὁ Πέτρος.—Ἀλλὰ μιὰ γυναίκα σὰν κι' αὐτὴν ἔχει πάντοτε πέντε ἕξη στὸ χέρι.

Ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι καὶ ὁ Πέτρος Νοτσέρα εἶχανε προσκληθεῖ ἀπὸ τὴν κυρία Καλαντὰν Τὲρ-Γκρεγκοριὰν γιὰ τὴν ἑπομένη νύχτα, στὸ σπίτι της ποὺ βρισκότανε μεταξὺ τοῦ Etoile καὶ τῆς Porte Maillot, ἀνάμεσα στὰ Ἠλύσσια Πεδία καὶ τὸ Δάσος, ἀνάμεσα στὴν κοσμικὴ ἐκείνη ζώνη ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀριστοκρατικὴ συνοικία τῆς κοκαΐνας. Στὶς ἐπιβλητικὲς ἐκεῖνες ἐπαύλεις ὅπου μαζεύεται τὸ Tout Paris (τὸ πολιτικὸ Tout Paris, τὸ κοσμικὸ Tout Paris, τὸ καλλιτεχνικὸ Tout Paris) ὀργανώνονται τακτικὰ συγκεντρώσεις γιὰ νὰ ἀπολαύσουν τὸ ὑπέροχο μεθύσι τῆς κοκαΐνας,

Μεθοῦνε ὁμαδικά. Οἱ νέοι ποὺ συχνάζουνε στὰ turf, καὶ στὶς γενικὲς δοκιμὲς τῶν θεάτρων, οἱ ἀνήλικοι ἢ καὶ οἱ μόλις ἐνήλικοι νέοι ποὺ θεωροῦν καθῆκο νἄχουν πάνω στὸ γραφεῖο τους τὴν τελευταία ποιητικὴ συλλογή, καὶ στὸ κρεβάτι τους μιὰ μικροῦλα ποὺ μόλις ἄρχισε τὶς σωματικές της γεναιοδωρίες, οἱ παρισινοὶ νέοι ποὺ παραγγέλνουν τὰ σχέδια τῶν πυτζαμάδων τους στοὺς σκιτσογράφους τῆς Vie Parisienne καὶ ποὺ τρέφονται μὲ κατεψηγμένα τρο-

πικὰ πουλιά, καὶ λανσάρουν ἀνάμεσα στὰ μικρὰ ἢ στὰ μεγάλα θέματα συνομιλίας, qui pullulent autour de nos tasses de thé, ὅπως ἔλεγε ὁ Sully Prudhomme, τὰ δηλητήρια τῆς μόδας, τὶς παράξενες ἐξάψεις, τὴν αἰθερομανία, τὴ χλωροφορμομανία καὶ τὴ λευκὴ σκόνη ποὺ δίνει ψευδαισθήσεις. Καὶ τότε συμφωνοῦνε ἀναμεταξύ τους νὰ κάνουνε μιὰ δοκιμή. Δημιουργεῖται λοιπόν, κάποια μέρα, στὸ σπίτι μιᾶς ἥσυχης οἰκογένειας, μιὰ φωλιὰ κοκαϊνομανῶν. Ἄντρες καὶ γυναῖκες προσκαλοῦνται ἀμοιβαίως στὶς «Coco party» ὅπως προσκαλοῦνται σ' ἕνα γεῦμα. Σὲ μερικὲς οἰκογένειες ἡ ἐπιδημία ξαπλώνεται ἀπὸ τὰ ἐγγόνια τῶν δεκάξη χρονῶν ἴσαμε τὸν παποῦ τῶν ἑξῆντα χρονῶν. Μὰ ἐκεῖ ποῦναι πιὸ συνειθισμένη εἶναι στὰ ἀντρόγυνα. Ἂν δὲν ἔχει ἐπιφέρει τὴν ἀνικανότητα στὸν ἄντρα καὶ τὴν ψυχρότητα στὴ γυναίκα, φαντάζομαι πὼς τὸ νεογέννητο τοῦ ζεύγους αὐτοῦ θὰ ἀναζητοῦσε ἀμέσως μαζὶ μὲ τὸ μητρικὸ γάλα καὶ τὴ λευκὴ σκόνη. Ὁ μορφινομανὴς δὲν ἔχει καμιὰ συναίσθηση τοῦ κτήνους ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἐνδιαφέρεται μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό του.

Ὁ ἀλκολικὸς μπορεῖ νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς ἄλλους νὰ μὴν πίνουνε, ὁ κοκαϊνομανὴς ὅμως ἀγαπᾶ νὰ προσηλυτίζει....

4

Ἡ ἔπαυλις τῆς κυρίας Καλαντὰν Τὲρ—Γκρεγκοριὰν ἦτανε ὁλόλευκη σὰν ὀστεοθήκη, καὶ στρογγυλὴ σὰν ἀρχαῖος ἑλληνικὸς ναός. Στὰ πλάγια ἁπλωνότανε ἕνας τριγωνικὸς μικρὸς κῆπος, καταπράσινος, ποὖμοιαζε σὰν ἕνα φύλλο κολλημένο πάνω σ' ἕνα νυφικὸ λουλούδι.

Θἄλεγε κανεὶς πὼς βρισκότανε μπροστὰ στὴ γκαρσονιέρα μιᾶς νεράϊδας ποὺ ἀκόμα δὲν τὴν ἀνέγραψεν ἡ μυθολογία μὰ ποὺ πολὺ γρήγορα θὰ τὴν συγκατέλεγε μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους θρύλους.

Ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι κι' ὁ Πέτρος Νοτσέρα πήγανε νύχτα, μ' ἕνα ἀγοραῖο, ἀνοιχτὸ αὐτοκίνητο.

Τὸ φεγγάρι ἦτανε ὁλοστρόγγυλο καὶ τὸ φῶς του ἔπεφτε πάνω τους ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Μέσα ἀπ' τὰ ὁλόμαυρα πέτα τοῦ φράκου ξεχώριζε τὸ ὁλόλευκο πουκάμισο. Ὁ ἀγέρας ἦτανε ἀρωματισμένος ἀπὸ τὴς μυρουδιὲς τῆς νύχτας.

Οἱ δύο φίλοι παρέδωσαν τὰ ψηλὰ καπέλλα τους στὸν πορτιέρη καὶ προχώρησαν ἀκολουθῶντας ἕνα ὑπηρέτη ποὺ ἡ λιβρέα του ἦταν γαρνιρισμένη μὲ περισσότερα γαλόνια ἀπὸ ὅσα μποροῦσε νἄχη ἕνας Τοῦρκος ναύαρχος. Περάσανε ἕνα κυκλικὸ διάδρομο σὰν κ' ἐκείνους ποὺ βλέπουμε στὰ θέατρα καὶ μπήκανε μέσα σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα.

Ἦταν ἡ αἴθουσα τῶν πιγκουΐνων. Γεμάτη καθρέφτες ψηλοὺς ζωγραφισμένους μὲ παγοβούνια ποὺ πάνω τους πετούσανε πιγκουΐνοι. Ἕνα ἀπέραντο ταπέτο μὲ ἐρογλυφικὰ λευκά, πράσινα καὶ γαλάζια σκέπαζε ὅλο τὸ πάτωμα τῆς σάλας. Πάνω σὲ κυ

κλικὰ ντιβάνια, δέρματα τίγρεων καὶ κεντημένα μαξιλάρια. Καμιὰ λάμπα, κανένα παράθυρο. Μονάχα μιὰ σοφίτα ἀπὸ θαμπὰ γυαλιὰ ποὺ ἀνάμεσά τους ἀντιφέγγιζε ἕνα μουντὸ φῶς ἀπὸ χρωματιστὲς λάμπες.

—Ἂς θαυμάσουμε τὸ ἄντρο τῆς μάγισας—εἶπε ὁ Τῖτος προχωρῶντας πρὸς τὴν Καλαντάν, ποὺ ἔμπαινε τὴ στιγμὴ ἐκείνη, προτείνοντας τὰ δύο της χέρια γιὰ νὰ χαιρετίσῃ τοὺς δύο φίλους.

—Μοῦ φαίνεται πὼς εἴμαστε οἱ πρῶτοι. Ἤρθαμε πολὺ νωρίς ;

— Δὲν κάνετε λάθος. Τί τὰ θέτε ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο νᾶναι πάντα «κάποιος» ὁ πρῶτος.

Ὁ ὑπηρέτης, ποὺ μόλις εἶχε βγεῖ ἀπ' τὴν αἴθουσα ξαναφάνηκε κι' ἀνήγγειλε τρία ὀνόματα καὶ τρεῖς τίτλους.

Σχεδὸν ταυτόχρονα μπήκανε μέσα τρεῖς κύριοι

Ὁ ἕνας ἦτανε ψηλός, ἀδύνατος, μ' ἄσπρα μαλλιὰ καὶ μὲ δύο φαβορίτες, ποὺ σχηματίζανε μιὰ φυσιογνωμία αὐστηρὴ maître d' hôtel.

Ἡ κυρία τὸν παρουσίασε:

—Ὁ καθηγητὴς Καστοπέα, διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου.

Ὑποκλίσεις.

—Ὁ ἰατρὸς ***Σεληνόφως*** καὶ ὁ καθηγητὴς ***Ἀειθαλής***. Συντάκται παρισινῆς ἐφημερίδος, πρόσθεσε ἡ κυρία παρουσιάζοντας τοὺς δύο φίλους.

Καινούριες ὑποκλίσεις.

Μαζὶ μὲ τὸν ἀστρονόμο εἶχανε μπεῖ ἄλλοι δύο νέοι.

—Ὁ ζωγράφος Triple Sec.

Ξανθός, νέος, ἀδύνατος, στεγνός, τρεῖς φορὲς στεγνός.

Ὑποκλίσεις.

—Ὁ ἰατρὸς Παγκρέας, de la Faculté de Médécine.

Ἀκολούθησαν διαδοχικὲς ὑποκλίσεις, σφιξίματα χεριῶν.

Οἱ πέντε κύριοι μ' ἕνα νεῦμα τῆς οἰκοδέσποινας παρεκλήθησαν νὰ καθίσουν σ' ἕνα ντιβάνι.

Τὸ ντιβάνι ἦτα, τόσο μαλακὸ καὶ ἐλαστικὸ ποὺ μόλις καθήσανε τὰ γόνατά τους ἀκούμπησαν στοὺς ὦμους.

Ὁ ὑπηρέτης σὲ λίγο ἀνήγγειλε κι' ἄλλους προσκαλεσμένους.

Ἕνα πλούσιο βιομήχανο, ἕναν ἀρχαιοπώλη, μιὰ ξανθὴ κυρία ἀκαθορίστου ἡλικίας μεταξὺ τριάντα καὶ ἑξῆντα, μιὰ κοκότα, τελευταίας παραγωγῆς κι' ἄλλους ἄντρες καὶ γυναῖκες.

Μιὰ ἀπ' αὐτὲς πληροφόρησε τοὺς προσκαλεσμένους πὼς ὁ κύριος ***, θἀρχότανε λίγο ἀργότερα γιατί εἶχε νὰ ἀπαγγείλῃ μιὰ τραγωδία τοῦ Κορνήλιου.

Ἕνας γηραλέος κύριος ζήτησε συγγνώμη ἀπὸ μέρους ἑνὸς φίλου του ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Παρίσι γιὰ νὰ κάνῃ μιὰ ἐγχείρηση στὴ Μασσαλία. Ὁ ζωγράφος κατάλαβε ἀμέσως τί κρυβότανε κάτω ἀπ' τὴν ἐγχείρηση τῆς Μασσαλίας. Ὁ χειροῦργος, ἦταν δάσκαλος σὲ μιὰ στοὰ μασωνικὴ καὶ δὲν μποροῦσε ποτὲ νἄναι ἐλεύθερος τὴς Πέμτες.

Ἦρθανε ἔπειτα κι' ἄλλοι προσκαλεσμένοι. Συστάσεις, ὑποκλίσεις, καμιὰ ἔκπληξη.

Τέσσερις ὑπηρέτες ἔφεραν καμιὰ ἑκατοστὴ μαξιλάρια διαφόρων χρωμάτων καὶ σχημάτων καὶ τὰ μάζεψαν πίσω ἀπὸ τὴς κυρίες ποὺ καθόντανε στὰ ντιβάνια. Ἐκτὸς ἀπ' τὸ μεγάλο κύκλο τῆς αἴθουσας, σχηματίστηκε κ' ἕνας ἄλλος πιὸ μικρός: ἀπὸ γυναῖκες, ἄντρες, μαξιλάρια, πλάτες γυναικεῖες ρόδινες, ξέπλεκα γυναικεῖα κεφαλάκια καὶ καπνὸ ἀπὸ σιγαρέτα. Τὸ φῶς ποὺ κατέβαινε ἀπὸ πάνω χρωμάτιζε ρόδινα καὶ γαλάζια κάθε πράμα, κάμνοντας πρασινωπὲς καὶ μωβ ἀνταύγειες.

Μιὰ μεγάλη κοσμιότητα στὴς στάσεις πρόσδιδε κάποια εὐγένεια σὲ κεῖνο τὸ τοποθέτημα τῶν μαξιλαριῶν, τὸ σταύρωμα τῶν ποδιῶν, τὸ ἀκούμπημα τῆς μιᾶς πλάτης πάνω στὸ ὦμο, ἢ στὸ χέρι τἀλλου-

νοῦ, στὸ ἀνασήκωμα τοῦ σιδερωμένου ἀντρικοῦ παντελονιοῦ, ἢ τοῦ γυναικείου φουστανιοῦ.

Καλαντάν, ἡ ὡραία Ἀρμένισα κυρία, ἤτανε σκεπασμένη ἀπὸ σκιά. Τὸ γκρίζο σκοῦρο φόρεμά της μὲ ἀποχρώσεις πράσινες καὶ μπλέ, προσαρμοζότανε τόσα καλὰ πάνω στὸ κορμί της, σὰ μαγιὸ μπάνιου. Δὲν εἶχε γαρνιτοῦρες, οὔτε ραφὲς ποὺ γουδιάζουν τὸ μεταξωτὸ στὰ κενὰ τοῦ κορμιοῦ. Ἔμοιαζε μὲ μιὰ μπρούτζινη γυμνότητα. Βλέποντάς την κανεὶς νόμιζε πὼς εἶχε μπροστά του κανένα μαρμάρινο ἄγαλμα, ποὺ ἂν τἄγγιζε ὅμως, θἄνοιωθε τὸ σφιχτὴ σάρκα τοῦ φιδιοῦ. Ἀνάμεσα ἀπ' τὸ φόρεμα καὶ τὴ σάρκα δὲν φοροῦσε οὔτε μιὰ μεταξωτὴ κομπινεζόν. Γύρω ἀπὸ τὴ μέση της ἤταν τυλιγμένο ἕνα πράσινο κορδόνι, δεμένο μπρὸς στὴν κοιλιά, ποὺ ἡ ἄκρες του τελειώναν σὲ δύο μεγάλα σμαράγδια. Πράσινες κάλτσες, πράσινα σκαρπίνια, πράσινα βαμμένα νύχια.

Ξαφνικὰ τὸ πάτωμα ἄνοιξε κι' ἀπὸ ἕνα τετράγωνο κενὸ βγῆκε ἕνας χλωμὸς νέος μὲ κοριτσίστικο πρόσωπο ποὺ κρατοῦσε στὸ ἕνα χέρι ἕνα βιολὶ καὶ στ' ἄλλο τὸ δοξάρι. Ὁ νέος, σ' ἕνα νεῦμα τῆς οἰκοδέσποινας, ἐξαφανίσθηκε. Ἡ καταπαχτὴ ἔκλεισε καὶ πάλι. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ χώρισμα—ποὺ θἄτανε πολὺ λεπτό,—ἀκούστηκε τότες μιὰ ἀργή, λεπτή, χαϊδευτικὴ μουσικὴ ποὺ φανταζόσουνα πὼς ἐρχότανε μέσα ἀπὸ τὰ τρίσβαθα κάποιας ἀβύσσου.

Ὁ ἀστρονόμος μὲ τὸ ζωγράφο μὲ τὸ χειροῦργο, μὲ τὴν κοκότα, μὲ τὸν Τίτο καὶ μὲ τὴν Καλαντὰν ἀπὸ ἀβρότητα, εἶχανε πιάσει τὴν πιὸ ἀνόητη κουβέντα γύρω ἀπὸ διάφορα θέματα ζωγραφικῆς, ἀστρονομίας, ἐμπορίου. Συζήτηση ἀνάμικτη μὲ κοτσομπολιὸ καὶ γέλοια.

Ἕνας ὑπηρέτης ἔφερε πάνω σ' ἕνα μεγάλο ἀσημένιο δίσκο καμιὰ εἰκοσαριὰ ποτήρια γεμᾶτα σαμπάνια καὶ φροῦτα, ποὺ τὰ μοίρασε στοὺς διάφορους προσκαλεμένους.

Ἕνας ἄλλος ὑπηρέτης μοίρασε τὰ κουταλάκια.

—Μπὸλ ἀλλὰ Καλαντὰν – ἐξήγησε ὁ Πέτρος στὸν Τῖτο φέρνοντας στὸ στόμα του μιὰ φράουλα χιονισμένη ἀπὸ ψιλοκοπανισμένο πάγο καὶ ποτισμένη μὲ σαμπάνια καὶ αἰθέρα.

Ἡ μυρωδιὰ τοῦ αἰθέρα εἶχε κι' ὅλας ἁπλωθεῖ μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα: τὸ ἐξωτερικὸ μέρος τῶν ποτηριῶν εἶχε σκεπαστεῖ ἀπὸ μιὰ πάχνη παγωνιᾶς.

Ἕνας τρῖτος ὑπηρέτης βαστῶντας ἕνα ἀσημένιο κῦβο τρυπημένο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, πρόσφερνε, τινάζοντας ἀπὸ λίγο σὲ κάθε ποτῆρι, μιὰ λευκὴ σκόνη, ποὺ μόλις ἔπεφτε μέσα στὸ ποτῆρι διαλυόταν ἀμέσως.

Ὁ ἀόρατος βιολιτζῆς σκορποῦσε νοσταλγικὲς ἁρμονίες.

Τὸ θαμπὸ φῶς, τὰ μαλακὰ χαλιά, τὰ ἀφράτα μαξιλάρια, οἱ μαυροφορεμένοι ἄντρες, κι' ἡ σιωπηλὲς γυναῖκες δίνανε τὴν ἐντύπωση, παραστάσεως σὲ μιὰ εἰδωλολατρικὴ ἱεροτελεστεία.

Πάνω σ' ἕνα τρίποδο ψηλό, μέσα σ' ἕνα βάζο κινέζικο, ἕνα μάτσο ἀπὸ μῶβ καὶ κόκκινα σκοῦρα γαρύφαλα σκορπούσανε μιὰ βαρειὰ μυρωδιὰ ἀνατολίτικη.

Ἡ νότες τοῦ ἀόρατου βιολιοῦ μοιάζανε μὲ σταγόνες δροσιᾶς ποὺ κατρακυλούσανε πάνω σ' ἕνα τεντωμένο μεταξωτό.

ΤΙΤΟΣ: Κι' αὐτὸς ὁ τύπος ποὺ μοιάζει μὲ κερατὰ ἀναρρωνύοντα, ποιὸς εἶναι;

ΠΕΤΡΟΣ: Εἶναι ἕνας ἀρχαιολόγος. Αὐτὸς κι' οἱ ἄλλοι δύο μὲ τὴς ἀγιάτρευτες αἰσθηματικὲς φάτσες εἶναι τρεῖς πρώην ἐρασταὶ τῆς οἰκοδέσποινας. Τοὺς ὠνομάζουν: Ινακοθήκη ταρριχευμένη, γιατὶ ἡ ἡφαίστεια ἐρωμένη τοὺς ἔχει στραγγίσει καὶ τὸ μεδοῦλι, τοὺς ἔχει καταστήσει ἐντελῶς ἀχρησιμοποίητους. Φαίνεται πὼς κάποτε σὲ μιὰ κουβέντα σχετική, ἡ κυρία εἶχε πεῖ: Τὶ μ' ἐνδιαφέρει ἂν ἕνας ἄντρας ποὺ μ' ἐξυπηρέτησε, δὲν εἶναι πιὰ ἱκανὸς νὰ ἐξυπηρετήσει καὶ ἄλλες κυρίες;

ΤΙΤΟΣ: Βλακεῖες, φαντάζεσαι πὼς ἡ κατάχρηση μπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ...

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ: Καὶ γιατὶ ὄχι; Κύτταξε τὴ χελῶνα. Ζεῖ ἑκατὸ χρόνια γιατὶ ἐρωτεύεται μιὰ φορὰ τὸ χρόνο.

ΖΩΓΡΑΦΟΣ: Δὲ ζηλεύω τὴ χελῶνα. Γιὰ μένα ὑπάρχει κάτι χειρότερο ἀπὸ τὴν κατάχρηση.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ: Τὶ εἶναι;

ΖΩΓΡΑΦΟΣ: Ἡ ἀποχή.

ΚΑΠΟΙΟΣ ΠΟΥ ΚΟΙΜΟΤΑΝΕ ΚΑΙ ΞΥΠΝΗΣΕ: Ἄκουσα νὰ μιλᾶτε γιὰ μένα: Εἴπατε πὼς ἐγὼ εἶμαι κερατᾶς! Κερατᾶς, πόρνη... Λόγια! Ὅλα... εἶναι ζήτημα λέξεων. Ὁ κερατᾶς εἶναι γελοῖος γιατὶ ὑπάρχει μιὰ λέξη ποὺ τὸν καθορίζει. Θἄταν κι' ἡ γυναίκα γελοῖα ποὺ τῆς ἔκανε ἀπιστίες ὁ ἄντρας της, ἂν ὑπῆρχε καὶ γι' αὐτὴν μιὰ λέξι σὰν τὸ *κερατᾶς*. Ἡ ἄπιστη σύζυγος εἶναι μία πόρνη. Ὁ ἄπιστος σύζυγος δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἕνας ἄπιστος σύζυγος γιατὶ ἀκόμα δὲν καθωρίστηκε τὸ ἀρσενικὸ τοῦ *πόρνη*. Ὡστόσο τὶ μ' ἐνδιαφέρει; Ἐγὼ περνῶ τὸν καιρό μου μοιράζοντάς τον στὸν ὕπνο καὶ στὰ ὄνειρα: Σὰν ἔχω βάνει μορφίνα μέσα στὶς φλέβες μου ὀνειρεύομαι, σὰν δὲν ἔχω βάνει κοιμᾶμαι. Καὶ ξανακοιμήθηκε.

ΤΙΤΟΣ: Μὰ γιατὶ κοιμᾶται πάντα;

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ: Εἶναι ἡ Μορφίνα.

Ἡ κουρτίνα ἄνοιξε. Τὴν βαστούσανε ἕνας ὑπηρέτης ἀπὸ τὴ μιὰ κι' ἕνας ἄλλος ἀπ' τὴν ἄλλη. Κάνανε τόπο νὰ μποῦνε δύο χορευτές:

Danse polynnésienne! ἀνήγγειλε ὁ χορευτὴς σφίγγοντας τὴ μπαλλαρίνα ἀπὸ τὴ μέση.

Ὁ βιολιτζὴς ἄρχισε νὰ παίζῃ μιὰ πρωτόγονη μουσική.

Κανένας ὅμως δὲν τοὺς πρόσεχε. Ὁ χειροῦργος ἔβγαλε ἀπ' τὴ τσέπη του ἕνα χρυσὸ κουτάκι καὶ ρούφηξε μιὰ πρέζα κοκαΐνας. Σ' ἕνα νεῦμα τῆς Καλαντὰν τῆς ὡραίας ἀρμένισας, ὁ ὑπηρέτης ξανάχυσε

μέσα στὰ ποτήρια ἀπὸ λίγο αἰθέρα καὶ σαμπάνια.

Ἡ ἀρμένισα κυρία γονάτισε μπροστὰ στὴν κοῦπα ποὺ ἤτανε κατὰ γῆς, καὶ ρουφοῦσε μὲ ἡδυπάθεια, σὰ νἄπινε νερὸ σκυφτὴ πάνω ἀπὸ κάποια λίμνη.

Ὁ Τῖτος πλησίασε τὸ πρόσωπό του πάνω ἀπὸ τὰ μαῦρα της μαλλιὰ καὶ ρούφηξε τὸ ἄρωμά τους.

Οἱ χορευτὲς φύγανε κι' οἱ ὑπηρέτες ξανάρθανε φέρνοντας φλυτζανάκια μικρὰ σὰν κι' αὐτὰ ποὺ πίνουν οἱ Ἀραπάδες καφέ.

— Φράουλες μὲ χλωροφόρμιο,—ἐξήγησε μιὰ κυρία, μὲ πράσινη περοῦκα.

— Ποιὰ εἶναι αὐτή;—ρώτησε ὁ Τῖτος.

— Ἕνας αἰθέρας τελευταίας ἀποστάξεως. Νομίζει κανεὶς πὼς γεννήθηκε κι' ἔζησε ἀνάμεσα σὲ αὐτοκρατορικὴ αὐλή. Ἐνῶ πέρσι ἀκόμα ἤτανε καμαριέρα στὸ σπίτι ἑνὸς ἀστυνόμου: αὐτὲς ἡ γυναῖκες προσφέρουν τὰ πιὸ ἐντυπωτικὰ φαινόμενα μιμητικῶν ζώων. Πέρσι τὰ πόδια της ἤτανε ἀκόμα βρώμικα, κ' ἐφέτος σοῦ προσφέρει τὸ χέρι, καὶ θυμώνει ἂν δὲν τῆς τὸ φιλήσεις. Πέρσι δὲν θἄξαιρε ἂν οἱ ἀριθμοὶ διαβάζονται ἀριστερὰ ἢ δεξιὰ καὶ τώρα σοῦ μιλοῦνε γιὰ μετοχὲς τῶν σιδηροδρόμων τῆς Σενεγκάλης καὶ τὴ Ζανζεμπάρης καὶ συζητοῦν γιὰ τὸ τελευταῖο βραβεῖο Γκωνκοὺρ ἢ γιὰ τὴς ζωγραφιὲς τοῦ Σεζάν.

Μερικὲς πεταλοῦδες φύγανε ἀπὸ κάπου καὶ φτερουγίσανε μέσα στὴ σάλα. Ἄλλες πήγανε πρὸς τοὺς καθρέφτες, ἄλλες περνούσανε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν προσκαλεσμένων.

Γυαλίζανε σὰ πολύχρωμα μεταξωτά, σὰ λεπτὲς μετάλλινες ζωγραφισμένες λεπίδες. Πετούσανε ἀπελπισμένες ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ ἴσαμε τὸ ταβάνι ψηλά. Μία, τρεμούλιασε ἀνάμεσα σ' ἕνα γυναικεῖο κεφάλι κ' ἕνα ποτῆρι κ' ἔπεσε ξαφνικὰ μέσα στὸ ποτῆρι τῆς σαμπάνιας ποὺ ἀνάδινε αἰθέρα καὶ χλωροφόρμιο. Πέθανε μὲ τὴς φτεροῦγες ἀνοιχτές. Οἱ ἄλλες πήγανε καὶ καθήσανε πάνω στὰ λουλούδια.

— Μοῦ τὴς στέλνει ἕνας φίλος μου ἀπὸ τὴ Βρα-

ζιλία. Εἶναι οἱ ὠμορφότερες πεταλοῦδες τοῦ κόσμου. Μὲ κάθε βαπόρι ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὸ Ρίο Ἰανέριο μοῦ στέλνει κι' ἕνα μικρὸ κλουβί. Θἄθελα βέβαια νἆχα ὡραῖα κι' ἄγρια θηρία γιὰ νὰ τοὺς δώσω νὰ φᾶνε τοὺς ὑπηρέτες μου καὶ νὰ σᾶς προσφέρω αὐτὸ τὸ θέαμα μὰ σὰν ἐξωτικὴ σάτυρος ποὺ εἶμαι δὲ σᾶς προσφέρω παρὰ μονάχα πεταλοῦδες.

—Τί κάθαρμα εἶναι αὐτὴ ἡ γυναίκα, ψιθύρισε ὁ Τῖτος στὸν Πέτρο. Ἂν στὴν πατρίδα της εἶναι ὅλες σὰν κι' αὐτήν, ἀρχίζω νὰ δίνω δίκηο στοὺς Κούρδους, καὶ νὰ ἐπικροτῶ τὴς σφαγὲς τῶν Ἀρμενίων.

—Σᾶς προσφέρω λοιπὸν μονάχα τὸ θάνατο τῆς πεταλούδας. Πεθαίνουνε μεθυσμένες ἀπὸ τὰ λεπτὰ δηλητήρια καὶ τὰ ἀρώματα. Ἡ πεταλοῦδες ὑποφέρουνε μὲ τὴς μυρουδιές. Τί ὡραῖος θάνατος, νὰ πεθαίνει κανεὶς μ' ἀνοιχτὰ τὰ φτερὰ καὶ μὲ ὅλες τὴς ὠμορφιές του. Σὰν θὰ πεθάνω θέλω νἀρθῆτε ὅλοι σας νὰ μ' ἀρωματίσετε, νὰ μὲ στολίσετε καὶ νὰ μοῦ βάλετε ποῦντρα καὶ κοκκινάδι σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ πάω στὸ θέατρο σὲ μιὰ prova generale τῆς Comédie.

— Δυστυχημένα ζῶα,—εἶπε ὁ ἀγιάτρευτος αἰσθηματίας.

— Φτάνει ! Τοῦ φώναξε ἡ ἀρμένισα.—Νομίζω πὼς τὸ σπίτι μου εἶναι ὁ πιὸ κατάλληλος τάφος γιὰ τὸ θάνατο μιᾶς πεταλούδας. Ἕνα σπίτι—πρόσθεσε χαμογελῶντας—ποὺ ἔρχονται καὶ πεθαίνουν λίγο, λίγο πρόσωπα ἔνδοξα σὰν τὰ δικά σας !

— Καὶ τὸ φέρετρό σας ποὺ εἶναι ;—ρώτησε ὁ Τῖτος.

— Δὲν θὰ θέλατε—ἀπάντησε ἡ Καλαντὰν—νὰ σᾶς τὸ φέρω ἐδῶ !

— Καὶ γιατί ὄχι ;—εἶπε ὁ Τῖτος.—Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει κανένας ἀνάμεσα μας ποὺ νὰ φοβᾶται τὸ θάνατο.

Τὴν ἴδια στιγμὴ οἱ χορευταὶ ἀνήγειλαν:

— Danse Andalouse !

Ἡ πεταλοῦδες ζαλισμένες πιὰ ἀπ' τὸν αἰθέρα στριφογυρνούσανε ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Μιὰ μ' ὁλόασπρα φτερὰ ἦρθε καὶ κάθησε πάνω σὲ μιὰ στραχτοδόχη. Ἡ ἀρμένισα κυρία βούτησε τὸ δάχτυλο σ' ἕνα ποτῆρι κ' ἔσταξε πάνω στὸ κεφάλι τῆς πεταλούδας μιὰ σταγόνα. Τὸ φτωχὸ ζῶο, τρεμούλιασε, τίναξε τὰ φτερά του κ' ἔμεινε νεκρό.

— Ὄχι, ὄχι Καλαντάν! Εἶναι μιὰ βλακώδης θηριωδία!—φώναξε ἡ ξανθὴ γυναικοῦλα σὰ νὰ τῆς εἶχανε τρυπήσει τὰ χέρια μὲ μιὰ καρφίτσα.—Εἶναι μιὰ ἠλίθια θηριωδία. Εἶσαι κακιά, ἀναίσθητη, Καλαντάν.

Ἡ φωνὴ τῆς γυναίκας εἶχε κάτι τὸ ξύλινο στὸν ἦχο της, σὰν νὰ τῆς εἶχε μείνει ἀνάμεσα στὸ λάρυγγα νερὸ κ' ἔβγαινε ἡ φωνή της γουργουρίζοντας. Τὰ γυάλινα μάτια της, τὰ σουρωμένα δάκτυλά της, δίνανε τὴν ἐντύπωση πὼς ζητούσανε νὰ πιαστοῦν ἀπ' τὸ μπράτσο κανενός...

Τὸ βιολὶ ἀγωνιοῦσε.

Ἡ ξαναμμένη γιὰ μιὰ στιγμὴ γυναίκα, ξανάπεσε πίσω, καὶ τὴν ἔπιασε μία κρίση ἀπελπισίας. Ἡ ἀρμένισα ἄρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ χειρούργου τὸ κουτάκι τῆς κοκαΐνας, καὶ γέμισε τὰ ρουθούνια τῆς γυναίκας ποὺ φώναζε καὶ ποὺ ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ μουρμουρίζῃ : Κακιά, κακιά!

Ὁ Τῖτος ἀνασηκώθηκε καὶ πλησίασε τὴν καταπαχτὴ ποὺ ἤτανε χωμένος ὁ βιολιτζής. Κύτταζε ἀνάμεσα ἀπ' τὸ ἄνοιγμα δὲ φαινότανε οὔτε ὁ βιολιτζής, οὔτε τὸ βιολί του. Μονάχα τὸ κούνημα ἑνὸς δοξαριοῦ ἀπάνω, κάτω.

Ἔκανε ὅτι ἔκαναν κ' οἱ ἄλλοι. Τὰ δάχτυλά του τοὔδωσαν ρίγη ζωή, σὰν ἄγγισαν τὴ λευκὴ σκόνη καὶ τὴν ἔφεραν μέσα στὰ ρουθούνια του.

Σύνελθε,—φώναξε ἡ Καλαντὰν στὴν ξαπλωμένη γυναίκα, κ' ἐπιστρέφοντας τὸ κουτάκι στὸ χειροῦργο.

Ἡ κοκαΐνα ἔφερε λίγο-λίγο τ' ἀποτέλεσμά της. Ἐκείνη, σήκωσε τὸ κεφάλι της, τὰ μάτια της ἀνοί-

ξανε κι' ἀφήσανε νὰ φανῇ μιὰ γαλήνια ἤρεμη ματιά.

— Εἶσαι καλή, μικρή μου Καλαντὰν—ψιθύρισε.

Ἡ Καλαντὰν τὴν ἔπιασε κάτω ἀπὸ τὴς γυμνὲς καὶ ὑγρὲς μασχάλες της, τὴ σήκωσε καὶ τὴν ἔβανε νὰ καθίσῃ δίπλα της.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ κοιμότανε, ξακολουθοῦσε νὰ κοιμᾶται.

Ὁ ἀστρονόμος εἶχε πάρει ἕνα τριαντάφυλλο, τῶχε βουτήξει στὸν αἰθέρα καὶ τὸ μυριζότανε μὲ μισόκλειστα μάτια. Τὸ ἀριστερό του πόδι ξαπλωμένο κατὰ γῆς, ἐκουνώτανε σὰν ἠλεκτρομαγνητισμένο.

Ἡ πινακοθήκη τῶν τριῶν σιωποῦσε, ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς, εἶχε κάμει μιὰν ἔνεση, καὶ δὲν εἶχε προφτάσει νὰ βγάλῃ τὴ σύριγγα ἀπὸ τὸ πόδι του.

— La Danse de Béngale,—ἀνήγγειλε ὁ χορευτής.

Ἕνα μεταξωτὸ τουρμπάνι γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι του καρφιτσωμένο μ' ἕνα μεγάλο μπριλλάντι καὶ μιὰν aigrette.

Ἡ χορεύτρια ὁλότελα γυμνή, τὰ μαλλιὰ τοῦ κεφαλιοῦ της συγκρατημένα μὲ μιὰ χρυσῆ κορδέλλα.

Τὸ θαμπὸ φῶς ἔρριχνε πάνω στὸ γυμνὸ κορμὶ ἕνα κιτρινωπὸ μπρούτζινο χρῶμα, ποὺ ἀναταραζώτανε σὲ κάθε κίνηση. Τὸ κορμὶ τρεμούλιαζε σκορπῶντας ἕνα ρῖγος στὰ θαμπωμένα μάτια, ἕνα ρῖγος ἡδυπάθειας. Μέσα ἀπὸ τὰ μάτια της ξεπετοῦσαν λάμψεις λαγνείας, κι' ἀπὸ τὸ δέρμα της ξεχνότανε ἕνα δυνατὸ ἄρωμα, ζαφράν, σαντὰλ καὶ μπενζόης. Πάνω στὸ πρόσωπό της ποὺ τὸ σκούραιναν ἀνταύγειες πράσινες, ξεχώριζε ἡ γραμμὴ ποὺ ξάνοιγε τὸ στόμα της, κι' ἡ δύο κόκκινες γραμμὲς τῶν χειλιῶν της. Τὰ μπράτσα της εὐλίγιστα, ἀνεβοκατέβαιναν, διπλώνανε λιγίζανε σὰ λαστιχένια. Ἔπιαναν τὸ λαιμό, καὶ γλυστρούσανε πάνω στοὺς γοφοὺς χαϊδεύανε τὴν κοιλιὰ καὶ κουλουριαζότανε ξακολουθητικὰ σὰν δύο φίδια. Τὸ κορμὶ τοῦ χορευτὴ ἄγγιζε τὸ δικό της, ξαπλώνοντας ἕνα ἡδονικὸ ρῖγος μέσα στὰ μάτια τῶν προσ-

καλεσμένων.

Ἡ ἀγωνία αὐτὴ ἡ γεμάτη ἀπὸ ἄφθαστη σπασμωδικὴ ἐρωτοπάθεια προκαλοῦσε ἕνα ξελίγωμα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κορμιοῦ.

Ὁ Τῖτος θαύμαζε τὰ πόδια τῆς χορεύτριας.

—Κύττα τοὺς ἀστράγαλους της! Αὐτὸ ποὺ μ' ἐρεθίζει περισσότερο ἀπὸ ὅλα εἶναι οἱ ἀστράγαλοί της. Τὸ στῆθος, ἡ κοιλιά, τὰ μπούτια ἐρεθίζουνε τοὺς καλόγερους.

Ἡ μουσικὴ ἔπαψε: ἡ χορεύτρια ἐξαφανίσθηκε.

Ἀνοίξανε ἕνα παραθυράκι στὴ στέγη γιὰ νὰ ἀερισθῆ ἡ αἴθουσα. Ἕνα κομμάτι οὐρανοῦ φάνηκε. Ἡ φωνὴ ἑνὸς πουλιοῦ ἀπ' τὸν κῆπο ἀκούστηκε.

Οἱ κοιμισμένοι ἀνασηκώθηκαν: Ἡ Καλαντάν, ἡ ὡραία Ἀρμένισα κυρία ξαπλωμένη πάνω σ' ἕνα ταπέτο μὲ τὸ στόμα ἀνάμεσα στὰ χέρια μουρμούρισε:

—Κλεῖστε!

Καὶ κλείσανε.

Ξύπνοι ἢ μᾶλλον γαλήνιοι δὲν ἦταν παρὰ δύο μονάχα μέσα στὴν αἴθουσα: ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι καὶ ὁ ζωγράφος.

—Ἔχω μεγάλη ἐκτίμηση γιὰ τὸ ἔργο σας,—εἶπε ὁ Τῖτος.—Κι' εἶμαι εὐχαριστημένος ποὺ τὸ κοινὸ σᾶς ἀναγνωρίζει καὶ σᾶς ἀκολουθεῖ.

—Δὲν εἶναι τὸ κοινὸ ποὺ μᾶς ἀκολουθεῖ — ἀπάντησε ὁ ζωγράφος. — Μὰ ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε ἀσυναίσθητα τὰ γούστα τοῦ κοινοῦ. Ἔχετε πάει ποτὲ σὲ θεατράκια ψίλων; Θὰ βλέπατε πὼς δὲν εἶναι οἱ ψίλοι ποῦ τραβᾶνε τὰ καροτσάκια, μὰ τὰ καροτσάκια σπρώχνουν τοὺς ψίλους γιατὶ ἡ ἐπιφάνεια ποὺ βρίσκονται πάνω της εἶναι κατηφορική! Ἐγὼ δὲν πίστευα ποτὲ πὼς θὰ ζωγράφιζα προέδρους δημοκρατίας κι' ἀσιανοὺς ἄρχοντες. Πίστευα πὼς θἄμενα γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ ἕνας σκιτσογράφος καὶ γελοιογράφος ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἢ καὶ ὁ ζωγράφος τῶν cabarets Γι' αὐτὸ καὶ κόλλησα ἀπάνω μου τὸ γελοῖο ψευδώνυμο Triplesec. Τὸ ψευδώνυμο

εἶναι σὰν τὸ τατουάζ. Ἀφήνεις ἐπιπόλαια νὰ σοῦ τὸ κεντήσουν πάνω στὸ δέρμα σου κι' ὕστερα φέρνεις γιὰ ὅλη σου τὴ ζωὴ τὸ σημάδι τῆς γοργόνας ποὺ σοῦ ζωγράφισαν. Ἐγώ, ἔχω πολλοὺς φίλους δημοσιογράφους, κι' ἂν ἀκούστηκα λιγάκι τὸ χρωστῶ σ' αὐτοὺς γιατὶ μοῦ κάνανε μεγάλη ρεκλάμα.

— Τὸ ξέρω—ἀπάντησε ὁ Τῖτος,—ποὺ ἄρχιζε νὰ βλέπη τὰ πράγματα γύρω του νἀλλάζουν σχήματα. Ἡ ρεκλάμα εἶναι ἀναγκαία. Ἂν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγινε ἔνδοξος, τὸ χρεωστᾶ στοὺς Ἀποστόλους, τοὺς δώδεκα μεγάλους αὐτοὺς πράκτορας διαφημίσεως.

Ὁ Πέτρος Νοτσέρα ποὺ ἄκουσε τὄνομα τοῦ Χριστοῦ, πλησίασε τὸν Τῖτο :

— Κάθε φορὰ ποὺ βγάζεις στὴ μέση κάτι ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ ἀσφαλῶς ἡ φαιὰ οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου σου ἔχει παραχωρήσει τὴ θέση της στὴν κοκαΐνα. Κάθησε.

Καὶ μὲ μιὰ σπρωξιὰ δυνατὴ τὸν ὑποχρέωσε νὰ κάτση ἀνάμεσα σὲ δύο ὄγκους μαξιλαριῶν.

Ἕνα ἀόρατος ἀνεμιστῆρας ἄρχισε νὰ γουργουρίζη. Ὁ ἀστρονόμος κύτταξε ξαφνιασμένος γύρω του. Δὲν ἤξερε ποὺ νἀποδώση τὸ θόρυβο ποὺ ἔκανε.

Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ποὺ κοιμότανε διαρκῶς, ξύπνησε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ μουρμούρισε :

— Αὐτὲς οἱ πεταλοῦδες θὰ κάνανε καλὰ νὰ μέναν στὸ σπίτι τους, στὸ Ὀρένοκο.

Ὁ ζωγράφος γονάτισε κοντὰ στὸν Τῖτο.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς μὲ βοηθήσανε πολὺ καὶ ἡ γυναῖκες,—εἶπε.—Ἡ γυναῖκες διευκολύνουν πολὺ τὴς ἐπιτυχίες. Σὰν δὲν μπορεῖς νὰ καταφέρης καμιὰ μεγάλη δουλειά, τότε πρέπει νὰ γυρέψης τὴ συνδρομὴ τῆς γυναίκας.

—Τὸ ξέρω,—ἀπάντησε ὁ Τῖτος μασουλώντας τὰ λόγια του.—Τὸ ξέρω, ἂν ἀνατρέξουμε τὰ μεγαλύτερα κακουργήματα καὶ τὴς μεγαλύτερες προδοσίες ποὺ μεταχειρίστηκαν ἑταῖρες γιὰ νὰ κλέψουν ἀπὸ στρατηγοὺς πολεμικὰ σχέδια καὶ ἂν ωθάσομε ἴσαμε τὴν Εὔα

ποὺ γίνηκε ἡ μεσάζουσα μεταξὺ φιδιοῦ κι' ἀνθρώπου ἡ γυναίκα σ' ὅλες τὴς ἐποχὲς πάντα ἐπέτυχε στὴς βρωμοδουλειές της. Δὲν μὲ παραξενεύη λοιπὸν ἂν βοήθησαν νὰ πετύχη κι' ἕνας παληοζωγράφος σὰν καὶ σένα.

Ὁ ζωγράφος δὲν νεύριασε. Δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ τὸ κάνη. Ἡ κοκαΐνα τοῦχε δώσει ἐκτὸς ἀπ' τὴν ἀδυναμία στὴς κινήσεις καὶ μιὰν εἰδικὴ εὔθυμη κατάσταση στὸν ὀργανισμὸ τῶν νεύρων καὶ τοῦ μυαλοῦ του, ποὺ ξεδιπλωνότανε ὁλοκάθαρη στὰ μάτια του.

Χαμογέλασε.

Μέσα στὴ αἴθουσα ὅλα τὰ πράματα εἴγανε πάρει μιὰν ὄψη καὶ μιὰν ἔννοια φαντασμογορική: Ἡ φωνὴ ἀπέδινε ἤχους ὄχι ἀνθρώπινους. Τὸ φῶς, βγαλμένο ἀπὸ διάφορες πηγὲς καὶ ἀπὸ πολλαπλὲς ἀνταναικλάσεις, εἶχε μιὰ ὑγρὴ διαφάνεια κυματιαστή. Ἡ εὐθεία γραμμὴ εἶχε γίνει καμπύλη. Ἡ σταθερότητα τῶν πραγμάτων πῆρε μιὰν ἀνάλαφρη κίνηση, ἕνα ἐλαφρὸ τρεμούλιασμα ποὺ κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ ἀναπνοὴ λὲς κι' ἐμψύχωνε κι' αὐτὰ τὰ ἄψυχα κι' ἀκίνητα ἔπιπλα.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴς σιγανές, νωχελικὲς κινήσεις,ποὺ ἀναποδογυρίζανε, στρίβανε,σπρωχνόντανε ξαπλωμένοι χάμω στὴ γῆ, ἀνάμεσα σὲ πολύχρωμα μαξιλάρια, μὲ τὰ μαλλιὰ ξέπλεκα, μπερδεμένα, ἀψηφῶντας κι' αὐτὴν ἀκόμα τὴ γύμνια τους καὶ τὴ ξετσιπωσιὰ τῶν στάσεων ποὺ πέρνανε, μοιάζανε μὲ φῶκες ποὺ μόλις βγοῦνε ἀπὸ τὸ νερὸ ξαπλώνονταν καὶ κυλιοῦνται μαλακὰ πάνω στὴν ἀκτή.

Τὸ πρασινωπὸ ταπέτο βρεμένο ἀπ' τὰ χυμένα πιοτά, ἔμοιαζε μ' ἕναν ἀπέραντο λασπωμένο βυθὸ ὠκεανοῦ. Τὰ μαξιλάρια ἀντιπροσωπεύανε τὰ μεγάλα κοχύλια τῆς θάλασσας, τὰ λυμένα γυναικεῖα μαλλιὰ τὰ φύκια.

Γιατὶ νὰ ὑπάρχει ντροπή, μιὰ ποὺ δὲν ὑπῆρχε κανένας νὰ βλέπη αὐτὴ τὴ ντροπή, μιὰ ποὺ δὲν ὑπῆρχε ἕνας ξύπνιος νὰ δῆ ἕνα βυζὶ πεταμένο ἔξω ἢ καὶ

τὴ λεπτὴ ἐπιδερμίδα μιᾶς λευκῆς σάρκας ἀπὸ ἕνα ἀνασηκωμένο φουστάνι, ψηλά, πολὺ ψηλά.

Κι' ἡ μουσικὴ ξακολουθοῦσε ν' ἀκούγεται ἐπίμονα κι' ἀπελπιστικά. Ὁ στραβὸς βιολιτζὴς δὲν ἔβλεπε πὼς ἔπαιζε μπροστὰ σ' ἕνα κοινὸ ἀπὸ πτώματα. Κανένας δὲ μιλοῦσε. Ποῦ καὶ ποῦ ἀκουγότανε ἕνας ἦχος παράξενος: Καμιὰ φωνὴ ἀπελπισίας, ἢ ἐσωτερικῆς ἡδυνοπαθείας. Ἕνας ἀναστεναγμὸς βγαλμένος μέσα ἀπὸ τὸν ὕπνο ἑνὸς σκληροῦ ἔρωτα, ἢ ἑνὸς χαδιοῦ. Τὸ βέβαιο εἶναι πὼς ἂν ἐκείνη τὴ στιγμὴ χαλοῦσε ὁ διακόπτης καὶ σβύνανε ξαφνικὰ τὰ φῶτα ἀσφαλῶς ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι θὰ τρελαίνονταν. Κι' ὅταν θὰ ξαναρχότανε τὸ φῶς πάνω στοὺς μεγάλους καθρέφτες, θὰ ὑπῆρχαν ἴσως στίγματα ἀπὸ αἷμα.

Ἡ Καλαντὰν ἤτανε πεσμένη μπρούμουτα χάμω, μὲ τὸ πρόσωπο, τὸ στῆθος,τὴν κοιλιά, τὰ μπούτια, τὰ γόνατα τὸ ἕνα πόδι ἀκουμπισμένο πάνω στὸ χαλί. Τὸ ἄλλο πόδι ἤταν ἀκουμπισμένο σταυρωτὰ πάνω στὸ ἄλλο. Ἡ στάση τῆς γυναίκας αὐτῆς ἤτανε ὁλότελα συμμετρική, σὰ νἄχε τοποθετηθεῖ ἐκεῖ ἐπίτηδες ἀπὸ ἕναν καλλιτέχνη ἐρωμένο της. Ἡ εὐθυγραμμία μαζὶ μὲ τὴς καμπύλες, τοὺς κύκλους, τὴς ὀριζόντιες, τὴς κάθετες γραμμὲς προσδίνανε τὴν ἀγωνία σὲ κεῖνον ποὺ ἔβλεπε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτα,

Ὁ Τίτος ξαπλωμένος δίπλα της, μὲ τὸ πρόσωπο ἀκριβῶς ἀπέναντι κι' ἀνάμεσα στὰ σκέλια της ἔνιωσε τὰ μάτια του νὰ γεμίζουν ἀπὸ κάτι τὸ πράσινο: Τὸ πράσινο χρῶμα ποὺ ἤτανε καμωμένες ἡ κάλτσες της. Τὸ βλέμμα του ξεφεύγοντας ἀπ' τὰ μισανοιγμένα μάτια του ἔβλεπε ἕνα ἀνακάτωμα ἀπὸ μεταξωτὸ καὶ σάρκα δίνοντάς του μιὰ φανταστικὴ εἰκόνα: γυαλιστερή, σμαραγδένια ποὺ κατέληγε σ' ἕνα στεφάνι, ποὺ ἀπὸ μέσα του ἔβγαινε ἕνα ἄρωμα γυναίκας.

Ἡ γυναίκα εἶχε πέσει σ' ἕναν ὕπνο ληθαργικό.

Ὁ Τίτος τῆς σήκωσε ἀσυναίσθητα τὰ φουστάνια μὲ ἀβέβαιες κινήσεις τὰ δάχτυλά του προχωρού-

σανε σιγὰ σιγὰ ὡς τὴ μέση της. Ἡ κάλτσα της βαστιότανε ἀπὸ μιὰ πλατινένια καδενίτσα στολισμένη μὲ μαργαριτάρια. Ἀνάλαφρα, εὐλαβικὰ σὰ νἄνοιγε ἕνα ἀμύγδαλο, ἢ νὰ ἀνακάλυπτε κἄτι τὸ ἱερό, δίπλωσε τὴν κάλτσα τὴν ξεκούμπωσε καὶ τὴν τράβηξε κάτω ἀπ᾽ τὸ γόνατο, ἴσαμε τὴ μέση τῆς γάμπας. Ἄρχισε τότε νἀποθαυμάζῃ τὴ γουβίτσα τὸ πάνω μέρος τοῦ ποδιοῦ καὶ τῆς γάμπας, αὐτὴν ἀκριβῶς ποὺ βρίσκεται πίσω ἀπὸ τὸ γόνατο. Τοῦ φάνηκε τότε πὼς εἶχε μπροστά του μιὰ κούπα, μιὰν ὑπέροχη κούπα.

Δίπλα του βρισκότανε ἕνα ποτῆρι γεμᾶτο σάμπάνια. Ὁ Τῖτος τὸ πῆρε ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του μὲ προσοχὴ κι᾽ ἔχυσε τὴ σαμπάνια μέσα στὸ σάρκινο αὐτὸ ποτῆρι. Οὔτε μιὰ σταγόνα δὲ χύθηκε ἀπέξω, οὔτε ἕνα ἀνατρίχιασμα δὲν τάραξε τὸ κορμὶ τῆς γυναίκας: Ἡ μικρὴ σάρκινη γουβίτσα ἔμοιαζέ μὲ στόμα ἀνοιχτό.

—Καλαντάν!—μουρμούρισε ὁ Τῖτος.

Κι᾽ ἀπάνω σὲ κεῖνο τὸ στόμα τῆς λευκῆς σάρκας, ὁ Τῖτος ἔσκυψε κι᾽ ἀπόθεσε τὸ διψασμένο, τὸ καφτό του στόμα καὶ ρούφηξε μὲ κλειστὰ μάτια τὸ γλυκὸ πιοτό,

—Καλαντάν !

Νόμισε πὼς εἶχε ρουφίξει μιὰ μανόλια.

—Καλαντάν ! Ὤμορφη μου Καλαντάν !

Μὰ κι᾽ αὐτὴν τὴ φορὰ ἡ Καλαντὰν ἔμενε ἀναίσθητη. Κι᾽ οὔτε ἀκόμα, σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ μυρωδιὰ τοῦ κορμιοῦ της, μὲ μάτι θαμπωμένο ἀπὸ ἡδονή, ἔπεσε πάνω της καὶ κόλλησε τὸ στόμα του πάνω στὴ σάρκα της, μουγγρίζοντας:

—Καλαντάν !

Κάποιος ἔστριψε κι᾽ ἄνοιξε τὸ μισὸ φῦλλο ἑνὸς παραθυριοῦ. Εἶχε σχεδὸν ξημερώσει: Ἀπ᾽ τὸν οὐρανὸ εἶχανε χαθεῖ τ᾽ ἀστέρια.

Ἕνα κλάξον αὐτοκινήτου ἀκούστηκε ἀπὸ μακριά, πέρα στὰ Ἠλύσσια Πεδία. Σήμερα στὸ ἄρμα τῆς Αὐ-

γῆς δὲν φτάνουν πιὰ τὰ δύο του ἄλογα, ὁ Φαέθων κι' ἡ Λάμψις, γιὰ νὰ ἀναγγείλουν τὴν Ἀνατολὴ τῆς καινούριας ἡμέρας χρειάζονται ὀγδόντα ἄλογα συμπυκνωμένα στὰ μοτὲρ ἑνὸς αὐτοκίνητου, μιᾶς torpedo, ποὺ νὰ τὴν ὁδηγεῖ ἡ Αὐγὴ μὲ τὰ ἴδια της τὰ χεράκια, τὰ ροδοκοκκινισμένα ἀπ' τὴ μανικιουρίστα χεράκια...

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

5

— Καλαντάν... Καλαντάν... Καλαντάν...—μουρμούρισε ὁ Τῖτος μισοκοιμισμένος, σ' ὅλο τὸ διάστημα ποὺ τ' αὐτοκίνητο τῆς ἀρμένισας κυρίας τὸν μετέφερε ἀπὸ τὴ λευκὴ ἔπαυλή της στὸ ξενοδοχεῖο του τῆς Place Vendôme.

— Καλαντάν... Καλαντάν... Καλαντάν...—μουρμούριζαν τὰ χείλη του κάτω ἀπ' τὸ μεταξένιο κασκὸλ ποὺ τύλιγε τὸ λαιμό του. Καλαντάν: ὄνομα γλυκὸ γιὰ μιὰ φρόνιμη γυναικοῦλα, μὰ ὄχι καὶ γιὰ μιὰ γυναίκα δηλητηριασμένη στὴ ψυχὴ σὰν κι' αὐτήν. Καλαντάν: ὄνομα ἀπαλὸ ποὺ προφέρεται χωρὶς νἀνοιγοκλοῦνε τὰ χείλη, σὰ νὰ τὸ προφέρῃ μονάχα ἡ ψυχή. Καλαντάν: ὄνομα καμωμένο γιὰ νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἤρεμα πάνω στὸ μέτωπο μιᾶς χλωμῆς κι' ἀγνῆς γυναίκας... Καλαντάν: ὄνομα ποὖχει τὸν ἴδιο ἦγο, τὸν ἴδιο ρυθμὸ μὲ τὸ στῖχο τοῦ Dante Gabriele Rossetti:

O mano mansueta in man d' amante....

Καλαντάν... In man d' amante.... Καλαντάν... Καλαντάν....

Τ' αὐτοκίνητο σταμάτησε ἤρεμα, σὰν μιὰ ἀναπνοή. Ὁ γκροὺμ τοῦ Hôtel Napoléon ἄνοιξε τὴν πορτοῦλα του. Ὁ Τῖτος κατέβηκε δίδοντας στὸ σωφὲρ ἕνα χαρτονόμισμα τῶν πενῆντα φράγκων.

Ἐκεῖνος ἀρνήθηκε.

— Πάρτα, σοῦ τὰ προσφέρει ἕνας ρωμαντικὸς τῦπος. Τὸ ξέρω: in mau d' amante. Εἶμαι καὶ γὼ ἕνας τέτοιος ποὺ λέει ὁ ποιητής. Εἶμαι... νὰ μὲ σιχαίνεσαι... Κάνε μου ὅμως τὴ χάρι καὶ πάρτα.

Βρῆκε στὸ δωμάτιο του δύο γράμματα. Τὸ ἕνα ἀπὸ τὴν Ἰταλία, τὸ ἄλλο ἀπ' τὴν ἐφημερίδα ποὺ ἐργαζότανε.

Διάβασε πρώτα τὸ δεύτερο. Τοὔγραφε ὁ διευθυντής του:

«Αὔριο τὸ πρωΐ, στὴς τέσσερις, στὸ Boulevard Arago, *θὰ γίνῃ ἡ θανατικὴ ἐκτέλεσις τοῦ Μάριο Ἀμφόση, τοῦ «φονηᾶ τῶν διδασκαλισσῶν, τῆς Τζαμάϊκας» θὰ μοῦ κάνετε ἕνα ὑπέροχο ἄρθρο. Δύο στῆλες. Ἑπτὰ χρόνια τώρα δὲν γίνηκε καμμιὰ ἐκτέλεσις στὴ Γαλλία. Ὁ νέος Πρόεδρος κατήργησε τὴς χάρες. Τὸ ἄρθρο σας πρέπει νὰ βρίσκεται στὰ τυπογραφεῖα στὶς 6 τὸ πρωΐ. Στὴς 8 θὰ κυκλοφορήσωμε ἔκτακτη ἔκδοση. Χαιρετισμούς....*

Δίπλωσε τὸ γράμμα κι' ἄνοιξε τὸ ἄλλο:

Φίλε μου,

Πῆρα τὸ δελτάριό σου. Τὶ καλὸς ποὺ εἶσαι! Θυμᾶσαι ἀκόμα τὴ Μαγδαληνή σου; Δὲν εἶμαι ὅμως πιὰ ἡ Μαγδαληνή. Εἶμαι ἡ Μώντ. Ἔπειτα ἀπὸ δέκα μηνῶν κλείσιμο στὸ «Ἀναμορφωτικὸ Παρθεναγωγεῖο» βγῆκα, καὶ γνώρισα διάφορους τύπους. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἔτυχε νἆναι κι' ἕνας διευθυντὴς καφὲ—κονσὲρ ποὺ ἐπειδὴ κατάλαβε πὼς τὰ πόδια μου μποροῦσαν νὰ μοῦ ἐξασφαλίσουν ἕνα καλλίτερο μέλλον μοὔμαθε χορὸ καὶ μὲ λανσάρισε στὰ μεγαλύτερα βαριετὲ τῆς Ἰταλίας. Σ' ἕνα μῆνα θἀρθῶ καὶ στὸ Παρίσι, ἀγκαζαρισμένη στὸ «Petit Casino».

Θἄθελες νὰ μὲ ξαναδῆς;

ΜΩΝΤ

Ὁ Τῖτος εἶχε παραγγείλει νὰ τοῦ φέρουν ἕνα ζεστὸ ποὺ μέσα του νἄχαν χτυπήσει ἕνα αὐγὸ καὶ νἄχαν ρίξει μερικὲς σταγόνες ἀνθόνερο.

Ὁ καμαριέρης ποὺ τοῦ τὤφερε, χρειάστηκε νὰ χτυπήσῃ τὴν πόρτα τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ μπῇ μέσα.

Ὁ Τῖτος εἶχε κι' ὅλας πλαγιάσει στὸ κρεβάτι του καὶ κοιμότανε.

Σὰν ξύπνησε τὸ ζεστὸ μὲ τ' αὐγό, εἶχε χάσει ὀγδόντα βαθμοὺς ἀπὸ τὴ θερμοκρασία του, ἡ σταγό-

νες τοῦ ἀνθόνερου εἶχανε ἐξατμιστεῖ καὶ τὸ ρωλόγι του εἶχε σταματήσει.

Τὸ κουδοῦνι.

Ὁ καμαριέρης.

—Τί ὥρα εἶναι ;

—Τέσσερις τὸ πρωΐ.

—Τί εἶπες;

—Τέσσερις !

—Τί μέρα ἔχουμε ;

—Πέμπτη.

—Τί ὥρα ἤρθα στὸ ξενοδοχεῖο.

—Στὴς ἑπτὰ τὸ πρωΐ.

—Ποιὰς μέρας ;

—Τῆς Τετάρτης.

—Καὶ σήμερα τί μέρα εἶναι ;

—Πέμπτη.

—Τί ὥρα ;

—Τέσσερις.

—Ὥστε κοιμήθηκα;

—Ἀπὸ τὴς ὀκτὼ τὸ πρωΐ ἴσαμε τὴς τέσσερις σήμερα τὸ πρωΐ.

—Ἄθροισμα...

—Εἴκοσι ὧρες.

—Εἶναι πολλές.

—Μοῦ τύχανε περιπτώσεις πιὸ σοβαρὲς ἀπὸ τὴ δική σας, κύριε. Νὰ πάρω τὸ σερβίτσιο. Βλέπω πὼς τὸ ζεστὸ σᾶς ἔκανε καλό.

—Γιατί ;

Κοιμηθήκατε.

—Μὰ οὔτε τὸ δοκίμασα.

—Δὲν ἦταν ἀπαραίτητο !

—Πολὺ καλά, πάρτε το ἀπὸ δῶ.

Τὸ σερβίτσιο μαζὶ μὲ τὸν καμαριέρη βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα.

—Αὐτὴ τὴν ὥρα,—σκέφθηκε ὁ Τίτος ξαναδιαβάζοντας τὸ γράμμα τοῦ διευθυντή του,—ἔπρεπε—νἄμουνα στὸ Boulevard Arago, νὰ δῶ ποὺ θὰ κα-

ρατομήσουνε τὸν κύριο Μάριο Ἀμφόση. Εἶναι ἄραγες τόσο ἀνάγκη νὰ πάω; Πρέπει νὰ γράψω τὸ ἄρθρο, μὰ νὰ πάω κι' ὅλας... Τί ὥμορφη ποὺ ἤτανε ἡ Ἀρμένισα !... Καλαντάν... Ὄνομα ποὺ ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μου σὰν τὸν ἦχο μακρινῆς καμπάνας... Μιᾶς καμπάνας ποὺ σημαίνει τὴν ἀγωνία τοῦ Μάριου Ἀμφόση, τοῦ φονιὰ τῆς Τζαμάϊκας... Κι' ἂν πήγαινα τί διάβολο θἄβλεπα μέσα σ' αὐτὸ τὸ σκοτάδι ; Κι' ὅμως πρέπει νὰ γράψω... Ἡ ἕκτακτη ἔκδοση γιὰ τὴν καρατόμηση τοῦ... Στὶς ἕξη τὰ χειρόγραφα πρέπει νὰ βρίσκονται στὰ τυπογραφεῖα...

Κι' ὁ Τίτος κάνοντας αὐτὲς τὶς σκέψεις πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι. Ἔρριξε πάνω σὲ μιὰ καρέκλα τὸ μισὸ κορμί, καὶ τ' ἄλλο μισὸ πάνω στὸ γραφεῖο. Λευκὲς μεγάλες κόλλες χαρτὶ τὸν περιμέναν νὰ τὶς μαυρίσῃ.

Ἔμοιαζε μὲ ἄνθρωπο ποὺ σκόπευε ναὐτοκτονήσῃ καὶ πήγαινε νὰ γράψῃ τὴν τελευταῖες του θελήσεις.

— Δὲν μπόρεσα ποτὲ νὰ καταλάβω — σκέφτηκε — γιατὶ νά κάνουν τὶς ἐκτελέσεις τόσο πρωΐ. Νὰ ἐνοχλοῦν τόσο πρωΐ τὸ δήμιο τὸ παπᾶ, τὸ κατάδικο !

Ἄρχισε νὰ γράφῃ :

Η ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ ΑΜΦΟΣΗ. Ο ΦΟΝΕΥΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΩΝ ΤΗΣ ΤΖΑΜΑΪΚΑΣ

Μὰ ἀντὶ νὰ συνεχίσῃ τὸ γράψιμο παραδόθηκε σὲ συλλογισμούς.

— Τί τρομερὸ πράμα νἆναι κανένας δημοσιογράφος τὸ καλοκαίρι, τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ποὺ οἱ βουλευτὲς ἔχουνε διακοπὲς, οἱ θίασοι πᾶνε τουρνὲ στὶς ἐπαρχίες, τὸ Κακουργοδικεῖο εἶναι κλειστὸ ! Δὲν ξέρεις πῶς νὰ γεμίσῃς τὶς σελίδες. Καὶ τότες ὁ διευθυντὴς σὲ διατάζει νὰ τοῦ γράψῃς δύο στῆλες γιὰ ἕνα θέμα χωρὶς ἐνδιαφέρον, σὰν κι' αὐτό.

Μήπως στὴν Ἰταλία εἶναι καλλίτερα ; Ὅταν δὲν ἔχουν ὕλη, σὲ βάζουν νὰ γράψῃς ἄρθρα γιὰ τὴν

ἰδιοφυΐα τῶν μυρμηγκιῶν, καὶ γιὰ τὴν πανώλη στὴν Μαντζουρία. Ἔρευνες γιὰ τὸ «ψυχολογικὸ ἀνατομικοσυνθετικὸ» ἔργο τῶν Ἰταλῶν νέων πεζογράφων καὶ γιὰ τὴν ἐξακρίβωση τῶν ὀνομάτων τῶν διακεκριμένων συγγραφέων τῆς ὑφηλίου καὶ τοῦ Ντ' Ἀνούντσιο (Ντ'Ἀνούντσιο ἢ Ραπανάκιας;) — Ἠλίθιοι!

Τὸ ρωλόγι ἔλεγε τέσσερις καὶ τέταρτο.

Τὸ μυαλὸ ὅμως τοῦ Τίτου δὲ γεννοβολοῦσε καμιὰ ἰδέα. Ἦτανε κλεισμένες πεπιεσμένες σὰ μέσα σ' ἕνα κουτὶ κονσέρβας. Καὶ μιὰ ἄλλη παραβολή: Ἡ ἰδέες του λὲς κι' ἦταν κλεισμένες μέσα σ' ἕνα κουτάκι κοκαΐνας, μέσα στὸ ἑλκυστικὸ κουτάκι ποὺ βρισκότανε ἐκεῖ μπροστὰ του, κάτω ἀπὸ τὰ μάτια του, δίπλα στὸ καλαμάρι.

Ἤξερε πὼς μὲ τὴν ἐπίδραση τῆς κοκαΐνας ἡ ἰδέες θἄρχιζαν νὰ ξεδιπλώνονται νὰ ξετυλίγονται σὰν ξερὰ φυλλαράκια τοῦ τσαγιοῦ μέσα στὸ βραστὸ νερό.

Πῆρε μιὰ πρέζα. Κι' ἀμέσως ἄρχισε νὰ γράφῃ.

Ἕνα, δυὸ τρία, τέσσερα, τριάντα χειρόγραφα, τὸ ἕνα ὕστερα ἀπ' τὸ ἄλλο, χωρὶς νὰ σταματήσῃ, χωρὶς νὰ διορθώσῃ οὔτε μιὰ φράση. Ἡ φαντασία του ξεκαθάριζε, ζωντάνευε. Ὁ Τίτος ἔγραφε. Τέτοια περιγραφή, ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ τὸν πέρνανε μέσα ἀπὸ τὸ κελὶ ἴσαμε τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ κεφάλι του ἔπεφτε κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ μαχαῖρι τοῦ δημίου, δὲν εἶχε γράψει πιὸ ζωντανή, πιὸ ἀναπαραστατικὴ περιγραφὴ ὁ Τίτος Ἀρνάουντι.

Τὸ ρωλόγι χτύπησε ἕξη. Ὁ Τίτος εἶχε μπροστὰ του τριάντα χειρόγραφα γεμάτα. Οὔτε τὰ ξαναδιάβασε. Ἔκλεισε τὰ χειρόγραφα μέσα σ' ἕνα φάκελο, ἔγραψε ἀπέξω: «*Ἐπεῖγον*» καὶ χτύπησε τὸ κουδοῦνι.

— Στεῖλτε ἀμέσως τὸ γρᾶμμα αὐτὸ στὴν ἐφημερίδα. Πᾶρτε ἕνα ταξί.

Ξαναπήδησε στὸ κρεβάτι καὶ χώθηκε μέσα στὶς κουβέρτες.

Ὕστερα ἀπὸ ἕξη ὧρες τὸν ξύπνησε τὸ κουδοῦνι τοῦ τηλεφώνου.

— Ναί... Ἐγὼ εἶμαι, ἔκανε ὁ Τίτος, ἀνάμεσα σ' ἕνα χασμουρητό.

— Ἠλίθιε! Ἐδῶ εἶναι ὁ διευθυντής σου.

— Ὦ, καλημέρα κύριε διευθυντά.

— Μοῦ καταστρέψατε τὴν ἐφημερίδα μου. Ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἔγινε.

— Ὡραία, κύριε διευθυντά.

— Τοῦ ἐδόθη χάρις τὴν τελευταία στιγμή.

— Πολὺ ὡραῖα, κύριε διευθυντά.

— Καὶ τὸ ἄρθρο ποῦ μοῦ στείλατε;

— Νὰ μὴ τὸ δημοσιεύσετε, κύριε διευθυντά.

— Τώρα πιὰ ποὺ τὸ βάλαμε στὴν πρώτη σελίδα;

— Νὰ τὸ ἀφαιρέσετε, κύριε διευθυντά.

— Εἶναι τέσσερις ὧρες τώρα ποὺ κυκλοφόρησε τὸ ἔκτακτο παράρτημα τῆς ἐφημερίδας.

— Ἀλήθεια; Καὶ τί ὥρα εἶναι τώρα;

— Μεσημέρι.

— Περίεργο! Δὲν καταλαβαίνω μόνο σὲ τί μπορεῖ νὰ πειράξει ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία; Τοῦ δόθηκε χάρις ἀπὸ τὸ Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας σήμερα τὸ πρωΐ στὶς τρεῖς; Μά, δὲν ἔχει τίποτα ἄλλο νὰ κάνη αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, στὶς τρεῖς τὸ πρωΐ; Πάντως ἐμεῖς, κύριε Διευθυντά, ἤμαστε ἐν ἀπολύτῳ τάξει, τόσο μὲ τὴ συνείδησή μας, ὅσο καὶ μὲ τὸ κοινὸ ποὺ μᾶς διαβάζει. Ἐκτελέσαμε τὸ δημοσιογραφικό μας καθῆκον. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κύριος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἔδωσε χάρη δὲν εἶναι σοβαρὴ αἰτία γιὰ νὰ μᾶς κάνη νὰ στερήσουμε τὸ ἀναγνωστικό μας κοινὸ ἀπὸ ἕνα τόσο ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα. Ἡ θανατικὴ ἐκτέλεση, σύμφωνα μὲ τὶς νέες ἀρχὲς τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐκτὸς ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα ἔργον τιμωρίας, ἔχει κι' ἕνα μεγαλύτερο σκοπό: τοῦ παραδειγματισμοῦ. Κι' ἐμεῖς δίδοντας τὴ περιγραφὴ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, ὅπως θἄπρεπε νἄχε γίνει, ἐκτελοῦμε τὴ δημοσιογραφικὴ ἀποστολή μας εὐσυνεί-

δητα καὶ σύμφωνα μὲ τὴς κοινωνιολογικὲς ἀρχὲς τοῦ ἡμερησίου τύπου...

Κανένας δὲν τοῦ ἀπαντοῦσε ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ τηλεφωνικοῦ σύρματος. Ὁ Τίτος ξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ μιλᾶ, χωρὶς νὰ καταλάβῃ πὼς ὁ διευθυντής του εἶχε παρατήσει ἀπὸ πολλὴ ὥρα, τὸ ἀκουστικό.

Κάτω στὴν πλατεῖα οἱ φωνὲς τῶν παιδιῶν ποὺ διαλαλοῦσαν τὸ ὄνομα τῆς ἐφημερίδας του, ἀκούγονταν ἴσαμε τὸ τέταρτο πάτωμα τοῦ Hôtel Napoléon. Ἡ φωνὲς ἐκτὸς ἀπ' τὸ τίτλο τῆς ἐφημερίδας διαλαλούσαν καὶ λεπτομέρειες γιὰ τὴν θανατικὴ ἐκτέλεση τοῦ Μάριου Ἀμφόση τοῦ φονιὰ τῶν «διδασκαλισῶν τῆς Τζαμάϊκας».

Ὁ ἄντρας τῆς κυρίας Καλαντὰν Τὲρ Γκρεγκοριὰν ἦταν ἰδιοκτήτης πηγῶν πετρελαίου.

—Σοῦ συνιστῶ τὸν ἰατρὸ Τίτο Ἀρνάουντι.

—Ἐλπίζω πὼς θὰ μείνετε μαζί μας στὸ τραπέζι εἶπε ὁ σύζυγος.

Ὁ κύριος αὐτὸς μ' ὅλο ποὺ ἦταν ἰδιοκτήτης πετρελαίων, ἦτανε φαλακρὸς καὶ πολὺ νέος γιὰ νᾶναι τόσο πλούσιος.

Δὲν ἀγαποῦσε καθόλου τὸ Παρίσι κι' ἐνδιαφερότανε πολὺ λίγο γιὰ τὴ γυναίκα του. Ἐρχότανε ὡς τόσο ἀρκετὰ τακτικὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Παρίσι καὶ νὰ δῇ καὶ τὴ γυναίκα του. Τοῦ ἀρέσανε τὰ ἥσυχα γλέντια, κι' ἡ χοντρὲς κι' ὑποταχτικὲς γυναῖκες. Τέτοια πράματα δὲν τἄβρισκε οὔτε στὸ Παρίσι οὔτε στὴ γυναίκα του.

— Αὔριο θὰ πᾶμε μὲ τὴ γυναίκα μου στὴ Ντωβίλ. Σᾶς ἀρέσει ἡ θάλασσα ; Θὰ κρατήσουμε καὶ γιὰ σᾶς ἕνα διαμέρισμα.

Ὁ Τίτος δέχτηκε.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐπειδὴ ὁ διευθυντής του δὲα τοῦδωσε τὴν ἄδεια ποὺ ζήτησε γιὰ ἕνα μῆνα, τὴν πῆρε μόνος του κι' ἔφυγε μαζὺ μὲ τοὺς Τὲρ-Γκρεγκοριὰν, γιά τὴ fashionable λουτρόπολι. Οἱ δύο ἄντρες συ-

νεννοοῦνταν μεταξύ τους θαυμάσια. Βρίζανε τοὺς Τούρκους, ἐπαινούσαν τὴ χορτοφαγία, παίζανε bridge καὶ μπιλιάρδο, καὶ πηγαίνανε σ' ἐκδρομὲς μὲ τ' αὐτοκίνητο προτιμῶντας τοὺς παραθαλάσιους δρόμους γιὰ νὰ ἀπολαμβάνουν τὴς μυστηριακὲς συνομιλίες τῶν κυμάτων. Ὁ Τῖτος ρωμαντικώτερος κι' ἀπὸ ἕ αν «Pierrot» μιλοῦσε ἀλὰ Verlaine καὶ πρέσβευε πὼς «la mer est plus belle que les cathèdrales». Περνούσανε τὴς νύχτες τους, στὸ μπακαρὰ καὶ πέρνανε τὸ μπάνιο τους μαζί.

Κολυμποῦσε ὁ Τῖτος. Ὁ σύζυγος ὄχι. Πρεζάριζε ὁ Τῖτος. Ὁ σύζυγος ὄχι. Διασκέδαζε μὲ τὴ Καλαντὰν ὁ Τῖτος, ὁ σύζυγος ὄχι.

Μιὰ μέρα ὁ σύζυγος, ποὺ ἴσαμε ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν εἶχε ἀγγίξει οὔτε μὲ τὸ δάχτυλο τὴ θάλασσα ἐπείσθη πὼς ἔπρεπε νὰ μάθη κολύμπι. Ὁ Τῖτος τὸν ἔπεισε, ἀναφέροντας τὸ ἀξίωμα τυῦ Ἀρχιμήδους: «Ὁ ὄγκος ἑνὸς σώματος βυθιζομένου ἐντὸς ὕδατος, ἰσοῦται πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ ἐκτοπιζομένου ὑπ' αὐτοῦ ὕδατος καὶ ὅτι χάνει ἀπὸ τὸ βάρος, τόσο ὅσο εἶναι τὸ βάρος τοῦ ἐκτοπιζομένου ὕδατος:» ἄρα πάντα θὰ ἐπέπλεε: ἄρα δὲν εἶχε κίνδυνο νὰ πνιγῇ γιατὶ εἶτανε χοντρός.

Ὅταν ὅμως μιὰ μέρα ὁ σύζυγος πῆγε νὰ κολυμπύση μόνος του, ἀπώλεσε ὄχι μόνο τὸν ἀντίστοιχο βάρος του μὰ καὶ τὴ ζωὴ του, γιατὶ πνίγηκε, παρ' ὅλες τὴς φωνὲς ποὺ ἔβανε ἐπικαλούμενος τὸν Ἀρχιμήδη νὰ τὸν σώση.

Τὸν θάψανε στὸ Παρίσι, στὸ ἀρμένικο νεκροταφεῖο. Τὸν νεκρὸ συνόδεψαν ὅλοι οἱ πρώην ἐρωμένοι τῆς συζύγου, μὰ κι' ὅλοι οἱ μέλλοντες. Ἀνάμεσά τους στὴν πρώτη γραμμὴ ξεχώριζε κι' ὁ Τῖτος. Μὲ τί τρόπο γίνηκε ὁ Τῖτος ἐρωμένος τῆς ἀρμένισας κυρίας αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης μπορεῖ νὰ τὸ βρῇ σὲ ὅποιο ἄλλο μυθιστόρημα θέλει. Ἐγὼ θὰ τοῦ συνιστοῦσα ἰδιαιτέρως τὰ μυθιστορήματα ποὺ ἀφιερώνουν περὶ ἧς τριακόσιες σελίδες γιὰ τὰ διάφορα ἐρωτικὰ ζα-

χαρώματα καὶ τελειώνουν μὲ τὸ ἐπιβεβλημένο ἀνεπανόρθωτο ἑνὸς φιλιοῦ.

Ἐγὼ προσωπικὰ νομίζω, πὼς ἀπ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο ἀντὶ νὰ τελειώνῃ, πρέπει νἀρχίζῃ ἕνα ρωμάντσο. Κι' ἀφοῦ φθάσαμε στὴ σελίδα 85 κι' ἡ πρωταγωνίστρια (ποὺ δὲν εἶναι ἡ ἀρμένισα κυρία μὰ ἡ Ἰταλίδα) δὲν ἐνεφανίστηκε ἀκόμα, ἔχουμε καθῆκον νὰ τὴ μπάσομε κι' αὐτὴ μὲ τὴ σειρά της.

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

6

Μώντ, ἡ «χορεύτρια μὲ τὸ φράκο», ἔφθασε στὸ Παρίσι μ' ἕνα κόκκινο σκυλάκι καὶ μ' ὀκτὼ μπαούλα.

Φοροῦσε ἕνα ἀνοιχτὸ γκρίζο ταγιὲρ μὲ μανικέτια γαρνιρισμένα ἀπὸ δέρμα μαϊμοῦς ποὺ κρεμότανε καὶ κυμάτιζε σὰν τὴ γενιάδα τοῦ Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι. Μώντ, ἡ «χορεύτρια μὲ τὸ φράκο» κατέλυσε στὸ Hôtel Napoléon, γιατὶ ὁ Τῖτος ὄχι μόνο πῆγε στὸ σταθμὸ νὰ τὴν παραλάβη μὰ τῆς ἔπιασε κι' ὅλας δύο δωμάτια: ἕνα σαλονάκι καὶ μιὰ κρεβατοκάμαρα μὲ μπάνιο στὸ ἴδιο τὸ ξενοδοχεῖο του.

Ὁ σκύλος τῆς Μὼντ ἔμοιαζε φοβερὰ μὲ μπαλσαμωμένο ψεύτικοσκυλάκι. Ἦτανε μικρὸ — χωροῦσε σχεδὸν στὴν τσέπη καὶ κουτό. Ἔπρεπε νὰ ψάξης καλὰ γιὰ νὰ βρῆς ποὺ ἦταν τὸ κεφάλι του καὶ ποὺ ἡ οὐρά του: ἀντιπροσώπευε τὴν ***ὠμορφιὰ τῆς ἀσχήμιας.***

—Πῶς τὸ λένε τὸ σκυλί σου;—ρώτησε ὁ Τῖτος.

Ἡ Μὼντ σούφρωσε τὰ κόκκινα χείλη της σχηματίζοντας μιὰν μικρὴ τρυποῦλα σὰ μισὸ κεράσι χωρὶς κουκοῦτσι, κ' ἔβγαινε ἀνάμεσά τους ἕνα σφύριγμα, ποὺ ἀντιπροσώπευε περίπου τὸν ἦχο τοῦ ***σόλ.***

—Ἔτσι τὸ λένε !

—Ὡραῖο ὄνομα.

Εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Ἰταλία καὶ μιὰ καμαριέρα, ποὺ ἤξερε πολὺ καλὰ νὰ περιποιεῖται τὰ φορέματα, τὸ χτένισμα καὶ τοὺς ἐπισκέπτας τῆς κυρίας καὶ ποὺ ἀπαντοῦσε, ὅσες φορὲς εἶχε ὄρεξη, στὸ ὄνομα τῆς Πιερίνας.

Ἡ Πιερίνα ποὺ δὲν εἶχε ξανάρθη στὸ Παρίσι, ἔ-

μενε ἀδιάκοπα ἔκπληκτη γιὰ ὅ,τι ἔβλεπε. Ἡ κυρία της, ἡ Μώντ, ἐρχότανε κι' αὐτὴ γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Παρίσι: γι' αὐτὴν ὅμως δὲν ὑπῆρχε καμιὰ ἔκπληξη.

Ὁ Τίτος ἀντιλαμβανόταν πὼς ἡ γυναίκα αὐτὴ εἶχε μέσα της τὸ ἔμβρυο ἑνὸς διεθνοῦς, τυχοδιωκτισμοῦ, ποὺ μποροῦσε νὰ ἐγκλιματισθῆ εὐκολώτατα στὸ πετσὶ κάθε ράτσας τῆς ὑφηλίου. Προτίμησε νὰ μὴ τῆς θυμίση οὔτε τὴ σοφίτα τοῦ τέταρτου πατώματος ποὺ καθότανε καὶ ποὺ τὰ παράθυρά του βλέπανε σὲ μιὰ αὐλή, οὔτε τοὺς γονεῖς της ποὺ ἤτανε, εἶναι ἀλήθεια, φτωχοί, μὰ τίμιοι, κι' οὔτε κι' αὐτὴν ἀκόμη τὴ Μαγδαληνή. Ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε γίνει Μώντ. Ἡ σημερινὴ γυναίκα ποὺ εἶχε μπροστά του φοροῦσε γάντια ἀπὸ δέρμα καγκουρὼ καὶ μεταχειριζότανε λέξεις δύσκολες στὴν προφορά, σταχυολογημένες ἀνάμεσα ἀπ' τὸ λεξιλόγιο τῶν εὐγενῶν καὶ τῆς ἀριστοκρατίας. Ἡ Μώντ, ὡστόσο χαμογέλασε στὴ Μαγδαληνὴ, μ' ἕνα χαμόγελο σαρκασμοῦ, γιατὶ ἔτσι ἢ ἀλλιῶς μὲ κάτι ἔπρεπε νὰ δικαιολογήση, σὰν γυναίκα ποὺ ἤτανε, τὸ παρελθόν της.

Κ' ἔτσι ἀμέσως ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τοῦ εἶπε: —Αὐτὸ συνέβη... ἐξήγησε στὸν Τίτο, ἐνῶ ἡ καμαριέρα ἔλυνετὴς βαλίτσες της.—Αὐτὸ συνέβη...συνέχισε κυττάζοντας τὴ στήλη Vendôme ποὺ στήθηκε μπρούτζινη ἀπὸ τὸ Ναπολέοντα, ἐνῶ ὁ Τίτος ἀκουμπῶντας τὸ παράθυρο εἶχε γυρισμένες τὴς πλάτες στὴν πλατεία:

—Αὐτὸ συνέβη..."Ητανε μιὰ ζεστὴ μέρα τοῦ καλοκαιριοῦ."Ημουνα μόνη στὸ σπίτι. Ἡ μαμὰ εἶχε νοικιάσει ἕνα δωμάτιο σ' ἕνα τραπεζιτικὸ ὑπάλληλο. Ἡ ζέστη ἤταν ἀνυπόφορη. Ἐγὼ εἶχα ἐπιθυμίες ποὺ μοῦ ζαλίζανε τὸ κεφάλι. "Ημαστε μόνοι στὸ σπίτι. Ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ μὲ φιλᾶ. Μ' ἔσπρωξε γιὰ νὰ μ' ἀγκαλιάση κοντὰ στὴν πόρτα. Μοῦ ἀναποδογύρισε τὸ ἕνα πόδι. Τὸ ἄλλο γονάτισε, ἔτσι ὅπως μπερδεύεται μιὰ πεταλοῦδα στὸν ἥλιο.

—Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος σοῦ ἄρεσε; Τὸν ἀγαποῦσες;

—Ὄχι, — ἀπάντησε ἡ Μώντ, κυττάζοντας τὴ στήλη Vendôme ποὺ λαμποκοποῦσε στὸν ἥλιο.— Ὄχι. Εἶχα ἐπιθυμίες, μονάχα ἐπιθυμίες. Αὐτός... Δὲν ἤξερα οὔτε ποιὸς ἦτανε. Δὲν μοῦ ἄρεσε, οὔτε τὸν ἀγαποῦσα. Ἦτανε ὅμως ἕνας ἄντρας. Εἶχα ἐπιθυμίες. Ἔπρεπε νὰ ἱκανοποιηθοῦν. Ἤθελα ἕναν ἄντρα, καὶ δὲ μ' ἔνοιαζαν οὔτε ἡ φωνὲς τῆς μητέρας, οὔτε οἱ βρισιὲς τοῦ πατέρα οὔτε οἱ κατάρες καὶ τῶν δύο.

— Κ' ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος;

— Δὲν τὸν ξαναεῖδα πιὰ ποτὲ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς πρὶν παραδοθῶ σ' αὐτὸν εἶχα ἀγαπήσει δύο, τρεῖς ἄλλους.

— Ἔτσι εἶναι. Ἔτσι γίνεται πάντα. Δίνεστε στὸν ἄντρα ποὺ δὲν ἀγαπᾶτε, ποὺ δὲν ἀξίζει !

— Ἀξίζει ; Καὶ τὶ σχέση ἔχει ἡ ἀξία ; Ἐγὼ δὲν τοῦ δόθηκα οὔτε γιὰ τὴν ἀξία του, οὔτε γιὰ μιὰ ὑπολογισμένη ἀνταμοιβή. Δινόμαστε γιατὶ ἔχομε ἀνάγκη νὰ δοθοῦμε...

— Δεσποινὶς ! Τὴν διέκοψε ἡ φωνὴ τῆς καμαριέρας ἀπ' τὴ διπλανὴ κάμαρα.—Στὸ μεγάλο μπαοῦλο, εἶναι τό...

—Μοῦ ἐπιτρέπεις;—Εἶπε ἡ Μώντ ἀφήνοντάς τον.

Ἔμεινε μόνος, γύρισε κι' ἔρριξε τὴ ματιά του στὴ μεγάλη Πλατεία. Τὰ αὐτοκίνητα κάνανε τὸν κῦκλο μπαίνανε ἀπὸ τὴ Rue de la Paix καὶ βγαίνανε ἀπ' τὴ Rue Castiglione.

Ὁ Τίτος σκεφτότανε :

— Τὶ ἔξυπνη γυναίκα ! Μὲ τὶ ἀπάθεια, μὲ τὶ ἀγνότητα μοῦ διηγήθηκε πῶς τῆς συνέβη τὴν πρώτη φορὰ ! Ἔκανε ζέστη. Βρέθηκε ἕνας ἄντρας. Ἦτανε ξαναμμένη. Ἐπιθυμοῦσε. Τῆς ἔβανε τρικλοποδιά. Τοῦ παραδόθηκε χωρὶς καμώματα καὶ φωνές...

»Ἡ ἄλλες γυναῖκες σοῦ λένε : Ἦταν ἕνας πρόστυχος. Ἤμουνα ἀκόμη μικροῦλα. Δὲν ἤξευρα ἀπ' αὐτὰ τὰ πράγματα. Μὲ γέλασε ὁ παληάνθρωπος...

»Ἢ καὶ : Μὲ πότισε ναρκωτικό, μὲ μέθυσε, κι'

ὅταν ξύπνησα...

»Ἤ καὶ : Ἡ μητέρα μου ἤτανε ἄρρωστη. Δὲν εἴχαμε νὰ φᾶμε. Ἔπρεπε νὰ τῆς πάρω γιατρικά.

»Ἐνῶ ἀντίθετα μ᾽ ὅλες αὐτὲς ἡ θελκτικὴ Μώντ τοῦ διηγήθηκε ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορία μὲ τὴν εἰλικρίνεια καὶ ἀθωότητα ποὺ θὰ τοῦ διηγότανε τὴ πρώτη της μετάλειψη. Δὲν ἔδινε καμιὰ μεγαλείτερη σημασία σ᾽ ἐκεῖνο τὸ μοιραῖο ἐπεισόδιο, σ᾽ ἐκείνη τὴν παρεμπίπτουσα ὑπόθεση ἐπιδερμίδος, σ᾽ ἐκεῖνο τὸ ἄκακο, τὸ ἀθῶο τὸ σιωπηλὸ γεγονὸς, ποὺ γύρω του ἔχουνε στριγγλίσει ὅλες τὴς ἐποχὲς καὶ τοὺς καιροὺς, οἱ ποιηταί, οἱ ἠθικολόγοι, οἱ κοινωνιολόγοι. Ὁ παρθενικὸς ὑμὴν ποὺ ἐν ὀνόματι τῆς αὐστηρᾶς ἠθικῆς, ἐδημιούργησε ἄγριες ἀδικίες καὶ βλακώδη φιλοσοφικὰ ἀξιώματα, ἡ φυσικὴ αὐτὴ ἐπαφὴ δύο κορμιῶν, ποὺ φαντάζει τόσο διαφορετικὴ σὰν γίνεται πρὶν ἢ μετὰ τὴ γελοία ἱεραρχικὴ ἁμαξάδα στὸ Δημαρχεῖο, καὶ ποὺ θεωρεῖται τίμια ἂν γίνῃ πάνω σὲ ἕνα κρεβάτι καὶ ἀνήθικη ἐὰν γίνῃ στὸ σκοτάδι ἔτσι πρόχειρα καὶ χωρὶς διατυπώσεις, ἀντικρυζότανε ἀπ᾽ τὴ Μώντ τόσο ἁπλὰ, τόσο φυσικὰ, τόσο ἀνθρώπινα...

«Ἡ Μώντ διηγήθηκε μὲ μιὰ χαριτωμένη ἀφέλεια αὐτὸ ποὺ ὀνομάζεται «**σφάλμα**». Καὶ μὲ τὴν ἁπλότητα τῆς διηγήσεώς της, ἐβγῆκε ἁγνὴ καὶ καθαρὴ ἀπ᾽ τὸ βοῦρκο τῆς σάπιας ἠθικῆς».

Ὥρα πέντε. Ἡ πλατεία ὅσο πήγαινε καὶ γέμιζε ἀπὸ κόσμο. Εἶναι ἡ ὡραιότερη ὥρα τοῦ Παρισιοῦ : de cinq à sept. Λένε πὼς οἱ Παριζιάνοι εἶναι ζῶα νυκτόβια. Ἐγὼ θὰ τὰ ὀνόμαζα δειλινά.

— Νὰ μὲ συγχωρῆς—εἶπε ἡ Μώντ ἐπιστρέφοντας καὶ τυλίγοντας τὸ γυμνό της μπράτσο γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό του.

— Αὐτὴ ἡ Πιερίνα ἔχει μιὰν εἰδικότητα στὸ νὰ γεμίζῃ τὰ μπαοῦλα. Δὲν ξέρει ὅμως νὰ τ᾽ ἀδειάσῃ. Ἐγὼ ἀντίθετα μ᾽ αὐτήν...

— Δὲν ξέρεις οὔτε νὰ τἀδειάσῃς οὔτε νὰ τὰ γε-

μίσης! Ἔλα ὅμως πὲς μου παρακάτω. Τὶ γίνηκε σὰν ἄφισες τὸ σπίτι σου;

— Σ' ἐνδιαφέρει; Σ' ἐνδιαφέρει αὐτό; Λοιπόν... Γνώρισα δύο, τρεῖς ἄντρες ποὺ μοῦ φάνηκαν πολὺ εὐγενικοί: Ἕνα δικαστικὸ ποὺ δὲν χώνευε τοὺς παπάδες, ἕνα παπᾶ ποὺ κατηγοροῦσε τοὺς δικαστικούς. Ἕναν ἰδιοκτήτη, ἐνοικιαστὴ δωματίων μὲ τὴν ὥρα, ποὺ ἔλεγε καλὰ λόγια τόσο γιὰ τοὺς δικαστικοὺς ὅσο καὶ γιὰ τοὺς παπάδες, γιατὶ κι' οἱ πρῶτοι κι' οἱ δεύτεροι ἦσαν οἱ καλλίτεροί του πελάτες.

»Ὑστερότερα ἄρχισα νὰ χορεύω.

«Ταξίδεψα σ' ὅλη τὴν Ἰταλία. Στὴ Νάπολι γνώρισα ἕναν ἀμερικάνο, ἀνεψιὸ τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ θεάτρου Μετροπολιταὶν τῆς Νέας Ὑόρκης.

—Ἔχω γνωρίσει τόσους πολλοὺς ἀνεψιοὺς καὶ ἀνεψιὲς αὐτουνοῦ τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ Μητροπολιταὶν ὅσους θεατὰς μπορεῖ νὰ στεγάσῃ ὅλο του τὸ θέατρο.

—Αὐτὸς ὅμως ποὺ γνώρισα ἐγὼ ἦταν πραγματικός.

Ἕνας καμαριέρης κ' ἕνας χαμάλης μπήκανε στὴν κάμαρα γιὰ νὰ σηκώσουν τὸ κρεβάτι.

—Θέλω ἕνα φαρδὺ ντιβάνι καὶ δύο μαλακὰ στρώματα, τοὺς ἐξήγησε ἡ Μώντ.

—Θἄρθεις νὰ φᾶμε μαζί;—ρώτησε ὁ Τῖτος κυττάζοντας τὸ ρωλόγι του.

-- Εὐχαριστῶ, εἶμαι κουρασμένη. Θὰ τοὺς πῶ νὰ μοῦ φέρουν ἐδῶ κάτι νὰ τσιμπήσω. Ἂν θὲς νὰ πᾶς, πήγαινε. Πότε θὰ ξαναϊδωθοῦμε;

—Αὔριο.

—Ὄχι ἀπόψε;

—Θἀργήσω νὰ γυρίσω.

—Αὔριο λοιπόν.

—Πρέπει νὰ δῆς τὸν θεατρώνη σου. Πότε ἀρχίζουν ἡ παραστάσεις;

—Σὲ τρεῖς μέρες.

—Τὴς ὧρες ποὺ θἆσαι ἐλεύθερη θὰ σὲ πάω νὰ δῆς τὸ Παρίσι.

Ἡ Μὼντ κρατῶντας του τὸ χέρι, ἔγειρε τὸ κεφάλι της κι' ὁ Τῖτος τῆς φίλησε τὸ λαιμό.

Ἔπειτα πῆγε στὴν κάμαρα του.

Καθὼς βρισκότανε μπροστὰ στὸν καθρέφτη του, ἀναποφάσιστος ἂν θὰ φοροῦσε μαῦρο κοστοῦμι ἢ γκρίζο, τοῦ φέρανε ἕνα ***ἐπεῖγον***.

Καὶ τότε μεταξὺ τῶν δύο κοστουμιῶν διάλεξε τὸ ***σμόκιν***, γιατὶ τὸ ***ἐπεῖτον***, τὸν ἐκαλοῦσε στὸ σπίτι τῆς Καλαντὰν τῆς ὡραίας ἀρμένισας κυρίας ποὺ ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό της πολὺ μόνο καὶ θλιμμένο.

Τὸαὐτοκίνητο τῆς κυρίας τὸν περίμενε ὅπως πάντα στὴν ἐξώπορτα τοῦ ξενοδοχείου. Ὁ Τῖτος ἀνέβηκε. Σταμάτησε σὲ λίγο μπρὸς σ' ἕνα ἀνθοπωλεῖο τῆς Rue Rivoli καὶ τοῦ καρφώσανε στὸ πέτο μιὰ γαρδένια. Ξανανέβηκε στὸ αὐτοκίνητο.

Ἡ γαρδένια περικλείει ἀνάμεσα στὰ λεπτά της λευκὰ φύλλα, τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα τῆς Côte d' Azur.

Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ζευγαράκια ἐρωτευμένων ποὺ ἐπέστρεφαν. Ἀπὸ ποῦ; Ἴσως ἀπ' τὰ καφενεδάκια, ἴσως ἀπὸ τὰ tea rooms, ἴσως ἀπὸ τὴς ἐκθέσεις τοῦ Grand Palais, ἴσως ἀπὸ τὴς ὄχθες τοῦ Σηκουάνα. Στὸ βάδισμά τους, στὸ πρόσωπό τους, στὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ τοὺς περιτριγυρίζει ὑπάρχει κάτι τὸ ἐξαντλητικὰ ξελιγωμένο.

Τ' αὐτοκίνητο ἄφησε τοὺς φωτ.σμένους δρόμους τοῦ Παρισιοῦ. Σὲ λίγο μπῆκε μέσα στὸν κῆπο. Ἕνας ὑπηρέτης ἀνήγγειλε στὴν Καλαντὰν ὅτι ἔφθασε ***ὁ κύριος***.

Ὅταν ἕνας ἄντρας δὲν εἶναι πιά, γιὰ τοὺς ὑπηρέτες, ὁ κύριος Ἀρνάουντι, μὰ ἁπλῶς ***ὁ κύριος***, αὐτὸ σημαίνει πὼς ἡ λέξη ἀντιπροσωπεύει τὸν ἀποκλειστικὸ ἐρωμένο τῆς κυρίας.

—Μπορεῖς νὰ πηγαίνεις Τσάκη, εἶπε ἡ ὡραία ἀρμένισα, στὸν ὑπηρέτη της πρὶν ἀκόμα δώσει τὸ

χέρι της στὸ Τῖτο.

Ὁ Τσάκη βγῆκε ἔξω μὲ μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση.

Ἡ Καλαντὰν ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἐρωμένου της, γεμάτη λαχτάρα καὶ πόθο.

Ὁ Τῖτος πρὶν τῆς μιλήσει τὴν ἔσφιξε δυνατὰ μέσ' τὰ μπράτσα του καὶ τὴν ἔκανε νὰ νοιώσῃ ἕνα γαργαλιστικὸ χάϊδεμα ποὺ πέρασε ἀπαλὰ γύρω ἀπὸ τοὺς ὦμους, τὴς πλάτες, στὴ μέση της κι' ἀκόμα παρακάτω. Τὸ σῶμα τῆς γυναίκας λύγισε πρὸς τὰ πίσω, σὰν ἀνήσυχο φίδι. Στὸ ὁλόγυμνο κορμί της δὲν φοροῦσε τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα ἑλληνικὸ πέπλο συγκρατημένο στὸν ἀριστερὸ ὦμο μὲ μιὰ πράσινη πόρπη. Τὰ πόδια γυμνά, τὰ μαλλιὰ λυμένα πίσω καὶ δεμένα στὴν ἄκρη μὲ μιὰ κορδελίτσα.

Δηλητηριασμένη ἴσαμε τότε μὲ τὴ νοσηρότητα καὶ τὴν ψευτιὰ τῆς ζωῆς ποὺ ἔζησε ἔνοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐμφανισθῇ στὸν ἀγνὸ ἔρωτα ντυμένη μ' ἕνα ἑλληνικὸ παρθενικὸ κι' ἁγνὸ πέπλο.

Τῆς τῶχε κόψει ἐκεῖνος ὁ Raymond Duncan, μισὸς ἔμπορος καὶ μισὸς ἰδεολόγος, ποὺ παρ' ὅλα τὰ εἴκοσι χρόνια διαμονῆς του στὸ Παρίσι δὲν κατώρθωσε νὰ ἀποβάλῃ ἀπ' τὴν ὁμιλία του τὴν ἀμερικάνικη προφορά του. Εἶναι ἀδελφὸς τῆς Ἰσηδώρας Ντούνκαν τῆς μεγάλης χορεύτρας, ποὺ κάθε τόσο πηγαίνει πάνω ἀπὸ τὸν τάφο τῶν παιδιῶν της, ντυμένη μὲ πέπλα καὶ κομπολόγια, γιὰ ν' ἀφήσῃ νὰ πέσουν ἀπ' τὰ μάτια της τὰ δάκρυα τῆς μητέρας καὶ νὰ σηκώσῃ πρὸς τὸν οὐρανὸ τὰ πόδια καὶ τὶς προσευχές της.

Ὁ Raymond Duncan ἵδρυσε στὸ Quartier Latin κοντὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ Saint—Germain—des—Prés, ἕνα μοναστῆρι μ' ἐξωτικοὺς τύπους, καὶ λειτουργίες. Αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του φορᾶνε χλαμίδες, σαντάλια, ἀφήνουνε τὰ μαλλιά τους μακρυὰ καὶ τριγυρίζουνε μὲ τὴν ἀμφίεση αὐτὴ τὰ boulevards, συντροφεμένοι ἀπ' τὰ εἰρωνικὰ χαμόγελα ἐκείνων ποὺ τοὺς βλέπουν καὶ ποὺ τοὺς ἀποκαλοῦν «Les Hommes nature».

Σ' αὐτὸ τὸ μοναστῆρι, τὸ χωρὶς σταυρούς, εἴδωλα καὶ ξεφτέρια, ἡ κυρία Καλαντὰν Τὲρ—Γκρέγκοριὰν βρῆκε ἐκεῖνο ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τῆς προσφέρουν οἱ μεγαλύτεροι ραφτάδες τοῦ Παρισιοῦ.

Κι' ἡ Καλαντὰν θέλησε μὲ τὸ ἁπλὸ αὐτὸ κουστοῦμι νὰ προσφέρῃ ὅλη τὴ νέα της ἀγνότητα, στὸν Τῖτο, στὸν Τῖτο τὸν κοκαϊνομανῆ, στὸν ἄνθρωπο αὐτὸν ποὺ ἡ κοκαΐνα χάριζε μιὰ ἐξαιρετικὴ νεότητα καὶ εὐθυμία.

—Βρίσκεσαι ἀκόμα στὸ ὥμορφο στάδιο! τοὔλεγε ἡ Καλαντάν.—Ἐγὼ ξέρω καλὰ τὴν τρομερὴ αὐτὴ σκόνη. Δὲν ἔφθασες ἀκόμα στὸ στάδιο τῆς ἀπελπισίας, τῆς μελαγχολίας. Τώρα χαμογελᾶς ὅταν πέρνεις ἀπὸ λιγάκι. Βρίσκεσαι στὴν ὥμορφη περίοδο.

Τοῦ μιλοῦσε ὅπως θὰ μίλαγε σ' ἕνα παιδί. Κι' εἶχανε τὴν ἴδια ἡλικία. Ἡ κοκαΐνα ἔχει τὴ δύναμη νὰ ἀφαιρεῖ χρόνια στὶς ἡλικίες τῶν ἀνθρώπων, τοὺς κάνει πιὸ νεαρούς, σχεδὸν παιδιά.

Ὁ Τσάκη ἔφερε ἕνα χαμηλὸ τραπεζάκι στρογγυλό. Πάνω του μέσα σ' ἕνα πιάτο ἀσημένιο βρισκόνταν φέτες ἀνανὰ καὶ μέσα σὲ μιὰ ἁπλῆ καράφα νεροῦ, σαμπάνια.

Ἕνας γάτος μικρούτσικος ἤρθε καὶ χαϊδεύτηκε στὰ πόδια τοῦ Τίτου.

Ἡ Καλαντὰν ἄπλωσε τὸ γυμνό της χέρι πάνω ἀπὸ τὸ τραπεζάκι καὶ μὲ ἁπαλὲς κινήσεις χάϊδεψε τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ μάγουλα τοῦ ἐρωμένου της.

Τὸ χάδι ἦτανε τόσο ἀνάλαφρο, ποὺ ἔμοιαζε μ' ἄγγιγμα φαντάσματος.

Ὁ Τῖτος ἔνοιωσε σ' ὅλο του τὸ κορμὶ ἕνα ἡδονικὸ ρῖγος.

Ἀπὸ τὸ καιρὸ ποὺ ἡ ἁρμένισα ἐρωτεύθηκε τὸν Τῖτο δὲν ἤθελε πιὰ νὰ ξαναδῇ κανένα ἀπὸ τοὺς παληούς της ἐρωμένους.

Τὸ πένθος της ἦταν μιὰ ἐξαίρετη πρόφαση γιὰ τὴ θεληματικὴ αὐτὴ ἀπομόνωσή της.

Εἶχε ἀπαρνηθῆ τὰ ὄργια μὲ τὸν αἰθέρα καὶ τὸ χλωροφόρμιο, τὴ μουσικὴ τοῦ Strawinsky, τὴς αἱματηρὲς θυσίες της μὲ τὴς πεταλοῦδες. Τώρα ἀναζητοῦσε μονάχα τὸν ἁγνὸ ἔρωτα.

Δινότανε στὸν Τῖτο χωρὶς νὰ πασαλείβη τὸ κορμί της μ' ἀρώματα καὶ μὲ πούντρες, ὅπως ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὸ μπάνιο (Αἶναι κι' αὐτὸ μιὰ ἀπαίτηση τῆς κοκαΐνας. Θέλει νὰ χαρίζη τὸ ἄρωμά της ἁγνὸ χωρὶς κανένα συναγωνιστή). Πρόσφερε τὴ λευκὴ σάρκα της μόνο μὲ τὸ δικό της τὸ λεπτὸ του ἁπαλὸ γιὰ τὴς αἰσθήσεις γυναικεῖο ἄρωμα.

Καλαντάν!

Ὄνομα ἤρεμο, βαθύ, καὶ γιγάντιο σὰν τὸν ἄνεμο ποὺ ζωντανεύει τὴς χαράδρες τοῦ Καυκάσου.

Καλαντάν!

Πάνω στὰ γόνατά του ἀκουμπούσανε τὰ γόνατά της.

Ἡ ζέστα τοῦ γυμνοῦ κορμιοῦ της τὸν χάϊδευε.

Ὁ Τσάκη πῆγε καὶ ἦρθε πολλὲς φορές. Σὰν ἔφερε τὸ καφὲ καὶ τὰ λικὲρ δὲν ξαναγύρισε πιά.

Σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς μικρῆς κάμαρας, βρισκότανε ἕνα χαμηλὸ ντιβάνι φαρδύ, βαθύ, καμωμένο ἀπὸ τρία τέσσερα στρώματα, τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο καὶ σκεπασμένα μ' ἕνα μεγάλο χαλί. Ἦταν τὸ takhtá, αὐτὸ τὸ ἀποκοῦμπι τῆς ἀσιατικῆς μαλθακότητος, ποὺ πάνω του ἡ ἀνατολίτισσες πέρνανε τὸ περισσευούμενο καιρό τους, μὲ τὰ πόδια σταυρωτὰ τραγανίζοντας γλυκά, κι' ἱστορῶντας παληά παραμύθια.

—Κ' ἔχουν δίκηο,—εἶπε ὁ Τῖτος καθὼς ἔκανε νὰ καθήση πλάϊ στὴν Καλαντὰν ποὺ ἤτανε ξαπλωμένη ἀνάμεσα σὲ δύο μαξιλάρια—Τὶ κερδίζουμε μὲ τὴς στενοχώριες μας.

»Μοιάζομε μ' ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ ποὺ ἰδρωκοπᾶνε γιὰ νὰ ἀνεβάσουνε ἕνα καροτσάκι σ' ἕνα ὕψωμα γιὰ νὰ νοιώσουν ὑστερότερα τὴν εὐχαρίστηση τοῦ κατρακυλίσματος. Μοῦπες, Καλαντάν, πὼς βρίσκουμαι στὸ εὐχάριστο πρῶτο στάδιο τῆς δηλητηριάσεως. Ὄχι,

τῶχω ξεπεράσει αὐτὸ τὸ στάδιο. Ἡ μελαγχολία ἔχει κι' ὅλας θρονιαστεῖ μέσα μου. Δὲν πιστεύω πιὰ στὰ γαλάζια ὄνειρα.

»Ὑπάρχει μιὰ ἀρρώστεια ἡ *ἀκυανοβλεψία*, ποὺ ὅταν τὴν ἔχει κανένας δὲν μπορεῖ νὰ δῇ τὸ μπλὲ χρῶμα. Ἐγὼ ὑποφέρω ἀπὸ *ἀκυανοβλεψία τοῦ πνεύματος*. Δὲν βλέπω τὸ γαλάζιο μέσα στὴ ζωή!

»Μικρούλα μου, τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ μᾶς κάνει ἡ κοκαΐνα δὲν εἶναι στὰ πλεμόνια καὶ στὴν καρδιὰ ὅπως μᾶς λένε οἱ γιατροί. Τὸ μεγάλο κακὸ εἶναι στὴ ψυχή.

»Ἡ κοκαΐνα χωρίζει στὰ δυὸ τὴν προσωπικότητα: Κάνει ἕνα ὑπέροχο ἔργο διχασμοῦ. Δημιουργεῖ μιὰ ἠλεκτρόλυσι τῆς συνειδήσεως. Μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο διανοούμενο ἐγὼ πιστεύω πὼς ζοῦνε δύο ἄνθρωποι μὲ ἰδέες ἀντίθετες, μὲ γοῦστα διαφορετικά. Καὶ πιστεύω πὼς γιὰ νᾶναι κανένας καλλιτέχνης πρέπει νὰ ὑπάρχουνε μέσα του δύο ἄνθρωποι διαφορετικοί. Ὁ ἕνας κριτικάρει τὸν ἄλλον καὶ τὸν προτρέπει νὰ καλλιεργῇ τὰ ἐλαττώματά του ἂν εἶναι ὥμορφα, νὰ καλλιεργῇ τὴν ἀρετή του ἂν δὲν τοῦ εἶναι ἐνοχλητική.

»Οἱ δύο αὐτοὶ ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονται μέσα μου κρίνει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ τσακώνονται σὲ τρόπο ποὺ δημιούργησαν σὲ μένα τὸν ἴδιο ἕνα μῖσος ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ μου. Καὶ τώρα ἀρχίζω νὰ βλέπω τὸ ἄχρηστο καὶ τὸ ἀνώφελο κάθε πράγματος: Νοιώθω τὴν καρδιά μου νὰ χτυπᾶ. Γιὰ ποιὰ αἰτία; Γιὰ νὰ σπρώχνῃ τὸ αἷμα νὰ πάῃ στὰ πλεμόνια. Γιὰ ποιὰ αἰτία; Γιὰ νὰ τὸ καθαρίσῃ μὲ τὸ ὀξυγόνο τῆς ἀναπνοῆς. Γιὰ ποιὰ αἰτία; Γιὰ νὰ καοῦν οἱ ἱστοί, νὰ ξαναγυρίσῃ τὸ αἷμα στὰ πλεμόνια καὶ νἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴς καύσιμες ὕλες. Κ' ἔπειτα; Κι' ἔπειτα ἐξακολουθεῖ μ' αὐτὸν τὸ τρόπο τὴν πορεία, ἐνῶ ἐγὼ κάθομαι, περπατῶ, κοιμᾶμαι, ἀκόμα κι' ὅταν βρίσκομαι μέσα στὴν ἀγκαλιά σου, ἀκόμα κι' ὅταν εἶμαι ἀφηρημένος. Πές μου, πές μου σύ, Καλαντάν, γιὰ

ποιὰ αἰτία χτυπᾶ ἡ καρδιά μου ; Ξέρεις πόσες φορὲς σκέφτηκα νὰ τῆς στείλω ἕνα μολυβένιο μύνημα καὶ τῆς πῶ :—Σταμάτα : Ὅπως εἶναι φυσικὰ θὰ σταματήσης βέβαια μιὰ μέρα μονάχη σου. Ἐγὼ ὅμως δὲν θέλω νὰ σὲ βάλω στὸ κόπο νὰ χτυπᾶς ἴσαμε τότε.

—Μωρὸ—εἶπε ἡ Καλαντάν.

Κι' ἀντὶ νὰ ἐπαναλάβη τὴς συνειθισμένες ἐκεῖνες φράσεις ποὺ παρηγοροῦν, ἀντὶ νἀνοίξη κανένα κιβώτιο πρώτων βοηθειῶν καὶ νὰ τοῦ ἀποθέση στὸ μέτωπο κομπρέσες ἀπὸ τρυφερότητα, ἀντὶ νὰ τοῦ ὑποδείξη πὼς εἶχε λάθος, προτίμησε νὰ τοῦ δώση θάρρος μ' ἕνα γλυκὸ ἀγκάλιασμα τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ ξαλαφρώσει πραγματικὰ καὶ νὰ καταστρέψει ὅλες αὐτὲς τὴς θλιβερὲς δημιουργίες τῆς φαντασίας.

Δὲν μεταχειρίστηκε παρὰ μονάχα μιὰ λέξη :

—Μωρό μου !

Καὶ καθὼς τὴν πρόφερε μὲ τὸ στόμα κλειστό, τὸν ἐδάγκωσε στὰ χείλη κ' ἔπεσε πίσω στὰ μαξιλάρια, τραβώντας του τὸ κεφάλι του πάνω στὸ στῆθος καὶ σφραγίζοντας μὲ τὴ ρόγα τοῦ βιζιοῦ της τὰ πικρὰ ἀπ' τὴν κοκαΐνα χείλη του.

Βλέπω τοὺς ἀναγνῶστες μου νὰ κοκκινίζουν, νἀλλάζουν χρώματα, μὰ τί μπορῶ νὰ τοὺς κάνω ὅταν ἡ ξεδιάντρωπη ἠθικὴ τῆς κοινωνίας μοῦ βάζει σίδερα κακούργου στὰ χέρια κ' ἕνα μεγάλο λουκέτο στὸ στόμα.

Τὸ χέρι μου ὅμως εἶναι ἐλεύθερο κι ἂν ἤξερα ἕνα ἕνα τοὺς ἀναγνῶστες μου, μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου, θὰ τοὺς ἔγραφα ἂν μοῦ τὸ ζητούσανε τί σημαίνει κοκαΐνα πάνω σ' ἕνα μεθύσι ἐρωτικό, καὶ πόση ἄφθαστη ἡδονὴ φέρνει στοὺς ἐρωτευμένους ἀνθρώπους ποὺ ξέρουν νὰ τὴν μεταχειριστοῦν....

7

Τὸ ἄρθρο τοῦ Τίτου Ἀρνάουντι γιὰ τὴ θανατικὴ ἐκτέλεση ποὺ δὲν ἔγινε, εἶχε μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία. Τὸ ἔκτακτο παράρτημα ἐξηντλήθη σὲ λίγες ὧρες: οἱ ἐφημεριδοπῶλες τῆς ἐπαρχίας ἐτηλεγραφοῦσαν νὰ τοὺς στείλουν κι' ἄλλα φύλλα. Κ' ἔτσι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρώτη ἔκδοση τράβηξαν ἀκόμα ἄλλες τρεῖς. Ὅλα τὰ ἄλλα Παρισινὰ ἡμερήσια φύλλα, ποὺ ἔδωκαν τὴν πληροφορία τῆς «Προεδρικῆς χάριτος», ἔχασαν πολὺ ἀπὸ τὴν κυκλοφορία τους, ἐνῶ «***Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμὴ***» ἀπέκτησε φήμη τῆς πιὸ καλὰ πληροφορημένης ἐφημερίδας τῆς Γαλλίας.

Ἕνας ἄγριος ἀνταγωνισμός, μιὰ πολεμικὴ ἄναψε μεταξὺ τῆς ἐφημερίδας «***Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμὴ***» καὶ τῆς «***Τ. Σ. Φ.***» Ἡ τελευταῖα ἐπέμενε νὰ ἀνοιχθῆ μιὰ ἔρευνα, γιὰ νὰ ξεκαθαριστῆ αὐτὴ ἡ ὑπόθεση: καὶ διεμαρτυρότανε γιὰ τὴν ψεύτικη εἴδηση ποὺ τοὺς ἔδωσε τὸ Ὑπουργεῖο, καὶ δὲν στείλανε τοὺς ρεπόρτερ νὰ παραστοῦν κι' αὐτοὶ στὴν ἐκτέλεση. Ἐπρόσθετε πὼς οἱ θανατικὲς ἐκτελέσεις πρέπει νὰ γίνονται μέρα γιὰ νὰ μποροῦν οἱ πολῖται νὰ παραδειγματίζονται. Ἄλλες ἐφημερίδες, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴ γκάφα τους γράφανε πὼς παρ' ὅλο ποὺ ξέρανε κι' αὐτὲς ὅτι ἔγεινε ἡ ἐκτέλεση, δὲν θέλησαν ἀπὸ αἴσθημα ἀνθρωπιστικὸ νὰ ἀναφέρουν τὴς λεπτομέρειες της.

Κι' ὅταν ἔπειτα ἀπὸ δύο μέρες, ὁ Ὑπουργὸς ἀνακοίνωσε ἐπισήμως στὴς ἐφημερίδες πὼς ἐδόθη χάρις στὸ Μάρκο Ἀμφόση. κανένας πιὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψη, γιατὶ ἡ περιγραφὴ τῆς ἐφημερίδας «***Δια-***

φεύγουσα Στιγμὴ» ἤτανε τόσο πολὺ πλούσια σὲ λεπτομέρειες ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ ἐξηγηθοῦν ἀλλιῶς πὼς δὲν ἦσαν παρμένες ἀπὸ τὴν πραγματικότητα.

Παρὰ λίγο νὰ μὴ τὸ πιστέψη κι' αὐτὸς ὁ δήμιος.

—Εἶστε ἕνας θαυμάσιος μυστικιστής, — τοῦ εἶπε ὁ διευθυντής του — θὰ σᾶς βγάλω ἀπὸ τὸ ρεπορτὰζ καὶ θὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ τὴν ἐσωτερικὴ πολιτική, καί... ἀργότερα τὴν ἐξωτερικὴ πολιτική. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως θέλω νὰ μοῦ κάνετε μιὰ γάρι.

—Εὐχαρίστως.

—Πέθανε ὁ ἀνταποκριτής μας τοῦ Μπορντώ, καὶ ὥσπου νὰ βροῦμε κανέναν ἄλλον θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ τὸν ἀντικαταστήσετε γιὰ δυὸ—τρεῖς μέρες.

—Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω πάει ποτέ μου στὸ Μπορντώ.

—Δὲν πειράζει. Κάθε πρωΐ θὰ ρίχνετε μιὰ ματιὰ στὶς τοπικὲς ἐφημερίδες καὶ θὰ μᾶς τηλεφωνᾶτε τὶς εἰδήσεις ποὺ θὰ καταλαβαίνετε πὼς ἐνδιαφέρουν τὴν ἐφημερίδα μας.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Τῖτος βρισκότανε στὸ Μπορντώ, νευριασμένος ποὺ ἀναγκάστηκε νἀφήση τὶς δύο του ἐρωμένες στὸ Παρίσι: τὴν ἀρμένισα μὲ τὰ πολύπλοκα βίτσια καὶ τὴ Μώντ, τὴ «χορεύτρια μὲ τὸ φράκο».

Πρώτη του δουλειὰ ἤτανε νἀγοράση τρεῖς—τέσσερης ἐφημερίδες, ἔπειτα νὲ πάη στὸ τηλέφωνο καὶ νὰ ζητήση νὰ τὸν συνδέσουν στὸ Παρίσι μὲ τὴ «***Διαφεύγουσα Στιγμή***»

«Μιὰ οἰκογένεια ἐδηλητηριάσθη ἀπὸ μανιτάρια» διάβασε στὴν τρίτη σελίδα: καὶ μὲ τὸ στόμα στὸ τηλέφωνο, τὰ μάτια στὴν ἐφημερίδα καὶ τὸ μυαλό του στὴν ἀρμένισα καὶ στὴ Μώντ, ἄρχισε νὰ ὑπαγορεύη στὸ στενογράφο, ποὺ σὲ ἀπόστασι ὀκτακοσίων χιλιομέτρων ἔγραφε βιαστικά.—Ἦταν μιὰ ὁλόκληρη στορία ποὺ συνέβη σὲ μιὰ νοικοκυρεμένη ἀστικὴ οἰ-

κογένεια, ποὺ θέλοντας νὰ γιορτάσουν τοὺς χρυσοὺς γάμους τοῦ παποῦ καὶ τῆς γιαγιᾶς φάγανε μανιτάρια. Σὲ λίγο τοὺς ἔπιασαν ὅλους οἱ πόνοι καὶ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ παποῦς, ἡ γιαγιά, τὰ παιδιά, τὰ ἐγγόνια, τ' ἀνήψια καὶ ἡ παραμάνα παρέδιναν τὸ πνεῦμα στὸν Ὕψιστο... Ἡ περιγραφὴ τῆς τραγωδίας σταμάτησε καὶ τέλειωνε μὲ μιὰ... ρεκλάμα ἑνὸς μεγάλου ἐργοστασίου κονσερβῶν τοῦ Μπορντώ, ποὺ γιὰ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴ κόσμου στὶς δικές του κονσέρβες μανιταριῶν εἶχε προτιμήσει νὰ κάνῃ τὸ πρωτότυπο αὐτὸ τρόπο ρεκλάμας.

Ὁ Τίτος τἄχασε.

Ἐτηλεφωνοῦσε στὴν ἐφημερίδα του ἕνα διαφημιστικὸ σημείωμα.

—Λοιπόν;—τὸν ἐρώτησε ὁ στενογράφος ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ τηλέφωνου. Τί συνέβη; Γιατὶ σταματήσατε.

Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Τίτου θὰ θιγότανε ἂν ὁμολογοῦσε τὴν γκάφα του. Γι' αὐτὸ προτίμησε νὰ συνεχίσῃ:

—Παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν ἰατρῶν, οὐδεὶς διεσώθη.

—Πόσοι νεκροί; ρώτησε ὁ στενογράφος.

—Εἴκοσι ἕνας.

Στὴν ἔκτακτη ἀπογευματινὴ ἔκδοση τῆς ἐφημερίδος «Διαφεύγουσα Στιγμὴ» ὑπῆρχε ἕνας τίτλος πάνω ἀπὸ τρεῖς στῆλες, γιὰ μιὰ εἴδηση ποὺ καμιὰ ἐφημερίδα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ καυχηθῇ πὼς τὴν εἶχε:

«Τραγικοὶ χρυσοὶ γάμοι στὸ Μπορντώ. Εἴκοσι ἕνας νεκροὶ ἀπὸ δηλητηριώδη μανιτάρια. Ὁμαδικὴ αὐτοκτονία ἢ ἔγκλημα;»

Ὁ Τίτος θἄμενε εὐχαριστημένος σ' ὁ Μπορντώ, ἂν ἡ ἀνάμνηση τῶν δύο γυναικῶν δὲν τὸν νεύριαζε κάθε στιγμή: Τὸ Μπορντὼ αὐτὸ μὲ τὰ περίφημα κρασιά του καὶ τὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανὸ ποὺ στέλνει τὸ ἄρωμα τοῦ ἀπείρου καὶ τὰ κρεατωμένα στρείδια τῆς Arcachon.

Δὲν τοὔστελνε ὅμως οὔτε τὴ Μώντ, οὔτε τὴν Καλαντάν, τὴ γήρα ἁρμένισα μὲ τὰ πολλά της βίτσια καὶ τὴς πολλές της πετρελαιοπηγές.

Ἡ δημοσιογραφικὴ ὑπηρεσία στὸ Μπορντὼ εἶναι κουραστικὴ ὄχι γιὰ τὴν πολὺ δουλειὰ μὰ ἀκριβῶς γιὰ τὴν ἔλλειψη.

Οὔτε ἕνα ἐνδιαφέρον γεγονός. Οὔτε ἕνα σκάνδαλο. Οὔτε ἕνα ὡραῖο ἔγκλημα. Οὔτε κανένας θάνατος ἐπιφανοῦς! Ὁ διευθυντὴς τοὔχε τηλεγραφήσει:

«Ὑπηρεσία σας ἀνεπαρκής. Ἀποστείλατε ἐνδιαφέροντα νέα».

—Μὰ τί ἐνδιαφέροντα νὰ τοὺς στείλω ἀφοῦ δὲ συμβαίνει τίποτα—μουρμούριζε ἀνάμεσα στὰ δόντια του ὁ Τίτος ξεφυλλίζοντας τὴς ἐφημερίδες μπρὸς στὸ τηλεφωνικὸ μηχάνημα.

—Ὁ διευθυντὴς σᾶς παρακαλεῖ τοὔπε ὁ στενογράφος νὰ μᾶς μεταδώσετε ὅσες περισσότερες εἰδήσεις μπορεῖτε καὶ εἰ δυνατὸν ὑψίστου ἐνδιαφέροντος.

—Ἀλήθεια; μούγγρισε ὁ Τίτος.

—Ἔ, λοιπὸν τότε γράψετε:

«Ἕνας μεγάλος βιομήχανος λουκάνικων τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν μποροῦμε δυστυχῶς νὰ δώσωμε τὸ ὄνομα, πληροφορηθεὶς τοὺς ἀνόμους ἔρωτας τῆς συζύγου του μὲ ἕνα ἱερέα καὶ τὴν πραγματικὴν προέλευσιν τῆς πατρότητος τῶν δύο τέκνων του, ἐφόνευσε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του. Διὰ νὰ συγκαλύψῃ τὸ ἔγκλημά του μετέφερε κατὰ τὴν νύκτα τὰ πτώματα εἰς τὸ ἐργοστάσιό του καὶ τὰ ἔρριξε εἰς τὰ καζάνια ὅπου μὲ τὸ κρέας των ἔφτιασε λουκάνικα ἀπὸ τὰ ὁποῖα σήμερον τρώγουν τὰ τέσσερα ἄκρα τῆς Γαλλίας. Αὔριον θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ δώσουμε ἐκτενεστέρας πληροφορίας».

Τὴν ἄλλη μέρα κανένας δὲν πήγαινε ν' ἀγοράσῃ λουκάνικα ἀπὸ φόβο μήπως μέσα σ' αὐτὰ βρισκότανε τὸ κρέας τῶν σκοτωμένων. Σταμάτησαν ἡ παραγγελίες καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς κι' ἡ πληρωμές.

Ἕνας ἐργοστασιάρχης τῆς Τουλούζης, ποὺ ἀπὸ

τὴ μεγάλη του τιμιότητα δὲν ἔκανε καὶ πολλὲς δουλειὲς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δὲν πούλησε πιὰ τίποτα κι' ἀναγκάστηκε στὴν παραμονὴ τῆς πτωχεύσεως του νὰ τινάξη τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα μὲ μιὰ σφαῖρα.

Ὁ μεγαλύτερος μέτοχος τῆς ἐφημερίδας «Ἡ «*Διαφεύγουσα Στιγμὴ*» ποὺ ἦταν ταυτόχρονα κ' ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγαλυτέρους ἐξαγωγεῖς λουκάνικα συνεκάλεσε τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ ἀπαίτησε νὰ παυθῇ ὁ διευθυντής.

Ὅλοι οἱ καταναλωταὶ λουκάνικα γυρεύανε νὰ μάθουνε τὴ μάρκα ποὺ περιεῖχε τὰ κρέατα τῶν πτωμάτων.

Ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἴχανε ἀνησυχήσει καὶ κανεὶς πιὰ δὲν ἔτρωγε λουκάνικα.

Ὁ διευθυντὴς ἐκάλεσε στὸ Παρίσι τὸν Τῖτο Ἀρνάουντι.

Ὁ Τῖτος ἔφθασε μὲ τὸ πρῶτο τραῖνο.

—Μὲ κατάστρεψες!—φώναζε ὁ διευθυντής—ὅλοι μοῦ γυρεύουνε νὰ δημοσιεύσω τὸ ὄνομα τοῦ ἐργοστασιάρχου ἐγκληματία.

—Καὶ γιατὶ δὲν τὸ δημοσιεύετε.

—Μὰ ποιὸ ὄνομα;

—Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πολυσκοτίζεσθε.

Στὴν Τουλούζη ηὐτοκτόνησε ἕνας βιομήχανας λουκάνικων. Ἂς ποῦμε πῶς εἶναι ἐκεῖνος. Τὸ τραγικό του τέλος εἶναι μιὰ ἐξωμολόγηση, ὠνομάζεται Θωμᾶς Σαλμάτρ.

Ὁ διευθυντὴς ἐπήδησε ἀπ' τὴ χαρά του. Στὴν βραδυνὴ ἔκδοση Ἡ «*Διαφεύλουσα Στιγμὴ*» ἀνέφερε μέσα σὲ μιὰ συγκινητικὴ ἀφήγηση τὸ ὄνομα τοῦ Θωμᾶ Σαλμάτρ.

Κι' ἔτσι ἐσώθη ἡ κατάστασις. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνεχάρη τὸ Διευθυντὴ καὶ ὁ διευθυντὴς ἔσπευσε νὰ τροφοδοτήση τὴ χήρα Σαλμάτρ, καὶ τὰ ἐννέα της παιδιά, μ' ἕνα γενναῖο ποσό, ἐξαγοράζοντας ἔτσι τὴ σιωπή της.

Δὲν ξαναστείλανε τὸν Τῖτο στὸ Μπορντώ. Κ' ἔτσι μπόρεσε νὰ γυρίση στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ὡραίας ἀρμένισας καθὼς καὶ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Μώντ.

Ὁ Τῖτος ἄρχισε νὰγαπᾶ τὴν Μὼντ ἀπὸ τὴν «ἡμέρα» ποὺ ἔφθασε στὸ Παρίσι. Ἀπὸ τὴν «ἡμέρα» ὅταν λέμε εἶναι μιὰ ἔκφραση ἀκόμα πολὺ ἀόριστη. Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος μιᾶς ἀγάπης μπορεῖ νὰ καθοριστοῦν μὲ ἀστρονομικὴ ἀκρίβεια, σὲ ὧρες, σὲ πρῶτα λεπτὰ καὶ σὲ δευτερόλεπτα. Ἡ ἀγάπη του ἄρχισε ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Μὼντ, ἀκουμπισμένη στὸ παράθυρο, τῆς κάμαράς της, βλέποντας ἐκείνη τὴ μπρούτσινη στήλη τοῦ Vendome τοῦ εἶχε διηγηθῆ πὼς εἶχε δοθεῖ γιὰ πρώτη φορά...

«Δὲν τὸν ἤξερα καθόλου. Ἦταν ἕνας τυχαῖος. Μὰ ἐγὼ ἐπιθυμοῦσα ἕναν ἄντρα. Ἕνα ὁποιοδήποτε ἄντρα. Ἦτανε ἀπόγευμα καλοκαιριοῦ. Μοῦ ἔβανε μιὰ τρικλοποδιά, πάνω σὲ μιὰ πόρτα, μὲ πῆρε μὲ τσάκισε ὅπως τσακίζεις μιὰ πεταλοῦδα.

Καὶ χάρις σ' αὐτὴν τὴν ἀκαθόριστη καὶ τὴν ἀνεξήγητη ἀντίδραση ποὺ δημιουργεῖται μέσα μας γιὰ νὰ μάθουμε, πῶς *ἐκείνη* παραδόθηκε σ' ἕναν ἄλλον, ὁ Τῖτος ἔνιωσε ἕναν ἀναβρασμὸ σ' ὅλο του τὸ εἶναι. Ζηλεύουμε τὴ γυναῖκα κι' ὅταν ἀκόμα δὲν τὴν ἀγαπᾶμε.

Τὴν εἶχε γνωρίσει ἁπλούστατα σὰν μιὰ Μαγδαληνή, μιὰν ἀκαθόριστη φυσιογνωμία κοριτσόπουλου, προορισμένη γιὰ τοὺς ἥσυχους καὶ συμαζεμένους ἔρωτες ἑνὸς ντροπαλοῦ λογιστή, ἢ γιὰ τὶς ἀπροσδόκητες ἐπιθέσεις κανενὸς ραδιούργου γόνιμου ἐργάτη.

Ἦταν ἕνα ἀγνότατο πλασματάκι: Τὸ «Ἀναμορφωτικὸ Ἵδρυμα» δὲν τὴν εἶχε ἀκόμα μετατρέψει σὲ πόρνη. Ἐκαθάριζε τὰ γάντια της μὲ τὴ μπενζίνα καὶ πετοῦσε μιὰ δεκάρα στὸ ὀργανάκι ποὺ ἔπαιζε στὴν αὐλή, γιὰ νὰ τῆς ξαναπαίξη τὸ τελευταῖο παθητικὸ τραγουδάκι.

Ἀπὸ τὶς κουζίνες τοῦ πρώτου πατώματος ἀνέ-

βαιναν ἡ μυρουδιὲς τοῦ ψητοῦ ἢ τῆς καμμένης ζάχαρης ποὺ φτιάνανε γλυκίσματα, ἐνῶ ἐκείνη ἔτρωγε στὸ πόδι ἕ α κομμάτι ψωμὶ μὲ τυρί, ἔτρωγε τὰ κεράσια καὶ πετοῦσε τὰ κουκούτσια στὸ ἀπέναντι μπαλκόνι.

Ἦτανε ἕνα μπουμποῦκι ποὺ προοριζότανε νἀνθίση.

Τώρα δὲν ἤτανε πιὰ μπουμπούκι, εἶναι ἕνα λουλοῦδι, ἕνα λουλοῦδι ποὺ φιλοξενήθηκε σ' ἕνα ἀνθοδοχεῖο ἑνὸς hôtel meublé, καὶ τοὔμειναν στὰ φύλλα του ἡ δαχτυλιὲς τῶν περαστικῶν ποὺ τὸ πιάσανε γιὰ νὰ τὸ μυρίσουν.

Αὐτὴ ἡ σκέψη ἔφτανε στὸν Τῖτο γιὰ νὰ τὸν βασανίζει μιὰ ἐνοχλητικὴ ζήλεια γιὰ τὸ παρελθόν της. Ἕνας πόνος, ποὺ δὲν ἤτανε αὐτὸς ὁ πρῶτος, ποὺ δὲν ἤταν ὁ μοναδικὸς ἐραστής της. Ἕνα μῖσος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν ἔκαναν δική τους, ἕνα μῖσος γι αὐτὴν ποὺ τοὺς εἶχε προσφέρει τὸ κορμί της, ἕνα μῖσος γιὰ τὸ χρόνο ποὺ ἔδωσε μιὰν συγκεκριμένη φόρμα στὸ παρελθόν της, ἕνα μῖσος γιὰ τὴν πραγματικότητα ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴ διαμφισβητήση.

Ἕνα μῖσος γιὰ τὸ χρόνο ποὺ ἀφοῦ πέρασε δὲν μποροῦσε νὰ τὸν στρέψη πίσω.

Εἶναι ἡ πιὸ καταστρεπτικὴ ἀγωνία σὰν ἀναζητοῦμε νὰ γίνη κάποιο θαῦμα, νὰ γυρίσουμε πίσω στὴ νεότητα, ἢ καὶ στὴν παρθενιὰ τῆς γυναίκας ποὺ ἀρχίζουμε νἀγαπᾶμε τὴν ἐποχὴ ποὺ αὐτὴ εἶναι πιὰ μεταχειρισμένη καὶ μεστωμένη.

Καὶ τότε ἀρχίζει νὰ μὰς τρώη τὸ σαράκι τῆς ζήλειας, μὰ καὶ τῆς ἐπιθυμίας. Πῶς θὰ μπορούσαμε νὰ σώσουμε τὸ παρελθὸν μὲ τὸ μέλλον: νὰ ἀσφαλιστοῦμε γιὰ τὸ μέλλον.

Ὁ Τῖτος εἶχεν ἐρωτευθεῖ τὴ Μὼντ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ποὺ τέλειωνε ἡ ἄνοιξη κι' ἄρχιζε τὸ καλοκαῖρι. Τὴν ἡμέρα ποὺ ἀκουμπισμένος σ' ἕνα παρά-

θυρο τοῦ Hôtel Napoléon, κοιτάζοντας τ' αὐτοκίνητα ποὺ τρέχανε στὴν πλατεία, ἀπὸ τὴν ὁδὸ Castiglione στὴν ὁδὸ de la Paix, τοῦ ἐξομολογήθηκε τὴ μικρή της ἱστορία.

Κι' ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ λίγο, τὴν ἄφηνε ἀνάμεσα στ' ἀνοιγμένα μπαοῦλα, γιὰ νὰ τρέξῃ στὴν ἔπαυλι τῆς Καλαντάν, ἴσως νὰ τὸ καταλάβαινε πὼς τὴν ἀγαποῦσε ἂν δὲν ἀναγκαζότανε νὰ κατέβῃ στὴν ὁδὸ Rivoli, νὰ καρφιτσώσῃ στὸ σμόκιν του ἐκείνη τὴν ὠχρὴ γαρδένια ποὺ διατηροῦσε ἀκόμα ἀνάμεσα στὰ φύλλα της τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα τῆς Côte d' Azur.

Κάποιος χωριάτης μοῦ εἶχε πεῖ πὼς ἅμα βρίσκω μανιτάρια μικρὰ καὶ τρυφερὰ νὰ τὰ μαζεύω ὅπως εἶναι, γιατὶ ἅμα μιὰ φορὰ τὰ κυττάξει κανένας δὲ μεγαλώνουν πιὰ περισσότερο.

Τὸ ἴδιο κι' ὁ ἔρωτας σὰν τὸν κυττάξῃς τὴ στιγμὴ ποὺ γεννιέται, σταματᾶ. Πολλὲς φορὲς μάλιστα καὶ χάνεται.

Ὁ Τίτος δὲν σταμάτησε νὰ τὸν δῇ, γιατὶ ἔπρεπε νὰ τρέξῃ νὰ βρῇ τὴν ὡραία ἀρμένισα ποὺ τὸν περίμενε στὴν ἔπαυλί της, ὁλόγυμνη μ' ἕνα πέπλο μονάχα, σπαρταριστὴ μέσα στὴν ἀγνή της γύμνια.

Ἐκείνη τὴ νύχτα ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἐλαφρὸ δεῖπνο, ἡ Καλαντὰν μαζεύτηκε πάνω στὸ τούρκικο ντιβάνι της ἀκούωντας τὸν Τίτο, ποὺ τῆς ἐξηγοῦσε τὴ μελαγχολία του.

Ἡ Καλαντὰν τὸν ἄκουε εὐχάριστα, ξαπλωμένη μὲ τὸ κεφάλι της ἀνάμεσα στὰ γόνατά του.

Ἀπὸ κεῖ περάσανε μέσα στὴν κρεβατοκάμαρα τῆς Καλαντάν.

Κι' ὅταν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, τὸ αὐτοκίνητο τῆς κυρίας μετέφερε ***τὸν κύριο*** στὸ Ξενοδοχεῖο ***ὁ κύριος*** ἦταν πτῶμα.

Ἡ Καλαντὰν τὴ νύχτα ἐκείνη τὸν εἶχε μεταχειριστεῖ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὶς πιὸ θερμὲς ἐπιθυμίες της.

—Κύττα,—τοὔλεγε - ἀπόψε πόσο σὲ ποθῶ, πόσο σὲ θέλω...

»Ὄχι μονάχα ἀπόψε, ὅλες αὐτὲς τὴς μέρες, σὲ ποθῶ τρελλά. Γιατί:—Ἄκουσέ με : θὰ στὸ ἐξηγήσω: Εἶναι μερικὲς μέρες ποὺ μὲ πιάνει ἕνας πόθος, ἕνας πόθος ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὸν δοκιμάσω, γιατὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὲς ἡ μέρες.... Ὤ, πόσο μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω! Συχώρα με... Ἀναμασῶ τὰ λόγια μου σὰν μιὰ ἡλίθια. Θυμᾶσαι τὴ Μαργαρίτα Γκωτιέ, τὴν Κυρία μὲ τὰς Καμελίας, ποὺ στολιζότανε κάθε μέρα μὲ ἄσπρες καμέλιες, καὶ ποὺ δυό, τρεῖς ἡμέρες ὅμως τὸ μῆνα παρουσιαζότανε μ' ἕνα κόκκινο λουλοῦδι στὸ στῆθος ἢ στὰ μαλλιά; Ἤθελε μ' αὐτὸ νὰ δείξῃ ὅτι τὴς μέρες ἐκεῖνες.... Ἔ, λοιπὸν ἐγὼ δὲν θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ στολιστῶ μὲ κόκκινα λουλούδια. Εἶναι... ἡ μορφίνα ποὺ μὲ κατάντησε σ' αὐτὰ τὰ χάλια.

»Ἡ Μαργαρίτα Γκωτιὲ δὲ θὰ σὲ δεχότανε ἀπόψε στὴ φωλιά της. Ἐγὼ μπορῶ νὰ σὲ δεχθῶ. Αὐτὲς ἡ μέρες εἶναι ἡ πιὸ τρομερὲς γιὰ τὸν ἔρωτα, ἡ πιὸ ἀληθινές.

Ἔτσι τοῦ εἶχε πεῖ ἡ ἀκατάληπτη ἀρμένισα κυρία ξαναμμένη ἀπὸ τὸ τρομερὸ ἐρωτικό της πάθος.

Ὁ Τῖτος γύριζε στὸ ξενοδοχεῖο του, ἀδύναμος ἐξηντλημένος σἂν ἄρρωστος ποὺ πρωτοσηκώνεται ἀπὸ τὸ κρεβάτι: Κι' ὅμως σὰν μπῆκε στὴν κάμαρα τῆς Μὼντ καὶ τὴ βρῆκε νὰ φορᾶ τὰ γάντια της, ἔνιωσε μιὰ παράξενη ἀνησυχία.

— Πῶς κοιμήθηκες, μικροῦλα μου, ἀπόψε;

—Πολὺ καλά. Καὶ σύ;

—Ἐγὼ πέρασα τὴ νύχτα μου στὴ λέσχη,—ἀπάντησε ὁ Τῖτος.

Ἡ Μὼντ δὲν ἦταν τίποτα γι' αὐτόν. Δὲν τὸν ἀγαποῦσε. Δὲν ἀγαπιόντανε. Δὲν παρουσίαζαν ἀναμεταξύ τους κανένα μελλοντικὸ δεσμό. Μὰ οὔτε κι' ὁ Τῖτος δὲν εἶχε τὴν τόλμη νὰ τῆς ἐξομολογηθῇ πὼς

πέρασε τὴ νύχτα του κοντὰ στὴν ἐρωμένη του, νομίζοντας πὼς θὰ τῆς ἐξομολογότανε μιὰ ἀπιστία.

Μὰ τὸ ψεμματάκι αὐτό, τὸ τόσο ἀνόητο, τὸ τόσο ἀνώφελο, τὸ τόσο ἀσυναίσθητο, ἔκανε τὸν Τίτο νὰ νιώση γιὰ πρώτη φορὰ πὼς ἀγαποῦσε, πὼς ἀγαποῦσε πάρα πολὺ τὴ μικρούλα Μώντ.

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

8

Ἡ Μὼντ, ἡ «χορεύτρια μὲ τὸ φράκο» δὲν εἶχε τόσο μεγάλη ἐπιτυχία τὴν πρώτη βραδυὰ ποὺ ἐμφανίστηκε στὸ Petit Casino.

Ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι, συντάκτης τῆς ἐφημερίδας «***Διαφεύγουσα Στιγμή***» εἶχε διαφορετικὴ γνώμη ἀπὸ τὸ ἄλλο κοινὸ καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἐχειροκρότησε πολλὲς φορές.

Καὶ σὰν τὴν εἶδε, τῆς εἶπε:

—Μὲ τοὺς χορούς σου ποὺ ξανοίγεις κόσμους ἀνείπωτους.

Τῆς τὸ ἐπανέλαβε καὶ ἀργότερα, πολλὲς φορές, σὰν βρεθήκανε μόνοι στὴν κάμαρά της, στὸ Hotel Napoléon.

Τῆς τὸ εἶπε πολλὲς φορὲς τὴ νύχτα ἐκείνη, πάνω στὸ κρεββάτι, ἐνῶ τὰ γυμνὰ κορμιά τους ἐδρόσιζε ἡ γαλάζια ἐξάτμιση τῆς πολιτείας ποὺ ἔμπαινε ἀπ' τἀνοιχτὸ παράθυρο.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Τῖτος ἔφυγε γιὰ τὸ Μπορντώ, καὶ ξαναγύρισε στὸ Παρίσι ἔπειτα ἀπὸ ὀχτὼ μέρες.

Ἐπῆγε στὸ γραφεῖο του, κι' ἔπειτα ἀπὸ μιὰ συζήτηση δραματικὴ καὶ ἀποφασιστική, ποὺ εἶχε μὲ τὸ διευθυντή του, ἐπέστρεψε στὸ ξενοδοχεῖο καὶ κεῖ βρῆκε τὴ Μὼντ στὸ κρεββάτι μ' ἕναν ἄγνωστο.

—Σαράντα! εἶπε ὁ ἄγνωστος, κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ κυττάζοντας ξεβράκωτος τὸν Τῖτο χωρὶς καμιὰ ντροπή.

—Τί σημαίνει ὁ ἀριθμὸς αὐτός; ρώτησε ἡ Μὼντ.
—Εἶναι ὁ τεσσαρακοστὸς «σύζυγος».
—Δὲν εἶναι «σύζυγός» μου.
—Ποιὸς εἶναι;
—Ἐρωμένος μου.
Τότε, ἑβδομῆντα ἕξη!

Ὁ Τίτος ἀνεγνώρισε τὸν ἄγνωστο. Ἦταν ὁ Κέρυ, ὁ μαῦρος πυγμάχος. Εἶναι μερικοὶ τύποι ποὺ ἅμα τοὺς δεῖς μιὰ φορά, δὲν τοὺς ξεχνᾶς.

Εἶχε ἕνα δέρμα τόσο πολὺ σφιχτὸ καὶ γυαλιστερὸ ποὺ θὰ γλυστρούσανε ἀπὸ πάνω του κι' αὐτὲς ἡ σφαῖρες τοῦ περιστρόφου. Ἀνώφελο λοιπὸν νὰ τὸν πυροβολήσῃ κανείς.

Ὁ Τίτος βγῆκε ἀπ' τὸ δωμάτιο μὲ πολλὴ εὐγένεια, ἐκφράζοντας μάλιστα τὴν ἀγανάκτησή του γιὰ τὴς κλειδαριὲς τῶν ξενοδοχείων ποὺ εἶναι ἐλαττωματικὲς καὶ δὲν κλειδώνουν καλὰ ἀπὸ μέσα.

Ἄλλαξε κοστοῦμι φόρεσε μιὰ καινούργια γραβάτα μενεξεδένια καὶ πῆγε μὲ τὰ πόδια στὴν ἔπαυλη Καλαντάν.

Δὲν θέλω νὰ κάνω κανένα ἐγκώμιο γιὰ τὴ διγαμία, μὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶ πὼς ἀνάμεσα στὴς δυὸ γυναῖκες, ὁ Τίτος εὗρισκε τὴν ἰσορροπία του.

Δὲν ἀγαποῦσε οὔτε τὴ Μὼντ οὔτε τὴν Καλαντάν. Πίστευε μόνο πὼς τὴς ἀγαποῦσε καὶ τὴς δύο. Ὅταν ἡ μιὰ τὸν ἔκανε νὰ ὑποφέρῃ εὕρισκε παρηγοριὰ στὴν ἄλλη. Σὰν τοὔκανε ἀπιστίες ἡ μιά, εὕρισκε στὴν ἄλλη ἀμέσως, τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν πίστη. Ἂν ἡ Μὼντ τοὔμενε πιστὴ γιὰ πολὺ διάστημα, νόμιζε πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν κανονικὸ καὶ πήγαινε μόνος του τότε νὰ ξαναβρῇ τὴν Καλαντάν. Μόλις ὅμως καταλάβαινε πὼς ἡ Μὼντ εἶχε πάει μὲ κάποιον ἄλλον, ἐπλημμύριζε ἀπὸ ζήλια, καὶ τότες ἄφηνε τὴν Καλαντὰν γιὰ νὰ προσκοληθῇ μ' ὅλο του τὸ πάθος

στὴ Μώντ.

Κι' ὅσο μποροῦσε, βέβαια, κρατοῦσε τὴν ἀπιστία μακριά, μὰ σὰν καταλάβαινε πὼς ἡ περιφρούρηση «διεσπάσθη» τότε ἔτρεχε νὰ κυλιστῇ στὰ μαξιλάρια τοῦ ντιβανιοῦ τῆς ὡραίας Καλαντάν.

Ἡ φτωχοῦλα, ἡ Μώντ, κέρδιζε στὸ Petit Casino τὸ πέμπτο ἀπ' ὅσα ξόδευε τὴν ἡμέρα της.

Μερικοὶ ὅμως πλούσιοι κύριοι τῆς δίνανε, σὲ ρευστὸ χρῆμα, δέκα φορὲς περισσότερα ἀπ' ὅσα ξόδευε.

Καὶ ρωτᾶ κανείς:—Πόσα κέρδιζε ἡ Μώντ; Πόσα ξόδευε ἡ Μώντ; Πόσα ἔπαιρνε ἀπὸ τοὺς πλούσιους ἐκείνους κυρίους; Τί ρόλο ἔπαιζε ἐκεῖνος ὁ μισοαγαπητικὸς ὁ Τίτος;

Εἶναι προβλήματα ποὺ δὲν λύνονται μὲ λογαριθμικοὺς πίνακες μὰ μὲ πολὺ ἁπλὲς μεθόδους. Φτάνει νὰ κάνῃ κανεὶς ὅπως ἔκανε ὁ Τίτος: χτυποῦσε στὴν πόρτα τῆς Μώντ. Ἂν τοῦ ἀπαντοῦσε «ὄχι» ἔλεγε pardon καὶ δὲν ξαναγύριζε παρὰ ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ὧρες.

Καὶ σὰν ξαναγύριζε στὴν κάμαρα τῆς Μώντ, κι' ἀποτολμοῦσε νὰ τῆς κάνῃ καμιὰ παρατήρηση, ἐκείνη ἀπαντοῦσε φιλῶντας τον καὶ κρεμῶντας ὅλο της τὸ κορμὶ πάνω στὸ λαιμό του.

—Μὰ μὴν τὸ λὲς αὐτό, ἀγάπη μου. Τώρα εἶμαι ὅλη δική σου. Οἱ ἄλλοι ἄντρες, ἀκόμα κι' αὐτὸς ποὺ ἔφυγε πρὶν μισὴ ὥρα, ἀποτελοῦν τὸ παρελθόν. Καὶ τὸ παρελθὸν δὲν μᾶς ἀνήκει. Ἔλα, ἔλα, ν' ἀγαπήσουμε!

Δύο ἄνδρες ποὺ θέλουν ν' ἀγαπήσουνε, πᾶνε καὶ τρῶνε μαζί.

Ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναῖκα, πηγαίνουν στὸ κρεβάτι.

Ὁ Τίτος καὶ ἡ Μὼντ σχεδὸν κάθε μέρα μαλώνανε κι' ἀγαπίζανε γιὰ νὰ ξεχνοῦν τὸ παρελθόν.

Καὶ στὸ σπίτι τῆς Καλαντὰν ὑπῆρχε ἕνα παρελ-

θόν.

Αὐτὸ τὸ παρελθὸν βρισκότανε μέσα στὴν νυφική της παστάδα ποὺ εἶχε μετατραπεῖ ἔπειτα ἀπὸ κάποιο ἐπεισόδιο, σὲ κάμαρα ποικιλιῶν'

Ἐκεῖ μέσα ὑπῆρχε ἕνα παληὸ κιβώτιο, σκαλιστὸ χρυσοζωγραφισμένο, καὶ σκεπασμένο μὲ κεντημένο βελοῦδο.

—Τὶ ἔχεις ἐκεῖ μέσα;—ρώτησε ἕνα βράδυ καθὼς ἔλυνε τὴ γραβάτα του.

—Θὰ σοῦ τὸ πῶ καμιὰ μέρα—ἀπάντησε ἡ Καλαντὰν ἀφήνοντας νὰ πέση χάμω ἕνα γοβάκι.

—Αὐτὴ ἡ μέρα δὲν μπορεῖ νᾶναι ἡ σημερινή;—ἐπέμενε νὰ ρωτᾶ ὁ Τῖτος βγάζοντας τὸ σακάκι του.

—Ὄχι ἀκόμα!—πρόσθεσε ἡ Καλαντὰν λύνοντας τὴ ζώνη της.

—Καὶ γιατί;—ξαναρώτησε ὁ Τῖτος ξεκουμπώνοντας τὸ γελέκο του.

—Γιατὶ σήμερα ἔχω πράγματα πιὸ ἐνδιαφέροντα νὰ σοῦ πῶ—τοῦπε χαμογελῶντας ἡ Καλαντὰν καθὼς τραβοῦσε ἀπ' τὸ πόδι της τὴ ζαρετιέρα.

— Καὶ τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς ;

— Πῶς τὸ κρεβάτι αὐτὸ εἶναι τόσο μεγάλο ποὺ κοντεύω νὰ χαθῶ ἐδῶ μέσα ἂν δὲν ἔρθεις γρήγορα νὰ μ' ἀνταμώσης. Μὴ κουρδίσης τὸ ρωλόγι. Ἄφησε το κάτω.

— Κι' ἂν σταματήσει;

— Ἀκριβῶς τότε θὰ τὸ κουρδίσουμε,

Κ' ἔτσι ὁ Τῖτος δὲν μπόρεσε νὰ μάθη τὸ βράδι ἐκεῖνο, τί ἔκρυβε τὸ κιβώτιο ποὺ ἀποτελοῦσε τὸ παρελθὸν τῆς Καλαντάν.

Μώντ, ἡ Ἰταλίδα χορεύτρια, γνώρισε ἕνα ἀστυνομικὸ ὑπάλληλο, μὲ μεγάλη θέση καὶ μικρὴ προσωπικότητα, μὲ τὸ στῆθος πρὸς τὰ μπρὸς καὶ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ πίσω, ποὺ ἔμοιαζε μ' ἕνα κουταλάκι σὰν τὸ βλέπεις «αν προφίλ.»

Ἦτανε ἀποσπασμένος στὴν Ἀστυνομία Ἠθῶν.

Γνωρίστηκε καὶ μ' ἕνα νεαρὸ χειροῦργο. Ὁ νεαρὸς αὐτὸς ποὺ ἐπεσκέφθη τὴ χορεύτρια ὄχι ἀπὸ ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον, μὰ ἁπλούστατα σὰν ἐρασιτέχνης τὴν ἐβεβαίωσε πὼς ὅλα τὰ ὄργανά της ἦταν ἐν τάξει καὶ μάλιστα πολὺ καλὰ φορμαρισμένα. Ἐπρόβλεψε μάλιστα νὰ τῆς πῇ, πὼς μὲ λίγη καλὴ θέληση μποροῦσε νὰ γίνῃ μιὰ καλὴ μητέρα οἰκογενείας.

Μὰ οἱ χοροὶ καὶ ἡ μητρότης εἶναι δύο πράγματα ποὺ δὲν ἐπιτυγχάνουν εὔκολα νὰ συμφωνήσουν.

Ὁ ἀνώτερος ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ποὺ ἔμοιαζε μὲ κουταλάκι «ἀν προφίλ» τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴ Μὼντ τὴν παρακαλοῦσε νὰ φυλάγεται μὴ γίνῃ μητέρα. Ἐκείνη τὸν καθησύχαζε λέγοντάς του, πὼς κι' ἂν συνέβαινε ποτὲ κάτι τέτοιο εἶχε στὸ χέρι της κάποιο νεαρὸ χειροῦργο ποὺ θὰ τὴ διευκόλυνε νὰ βγῇ ἀπ' τὴ δυσάρεστη αὐτὴ θέση.

Ἡ ἀπελπισία τοῦ Τίτου ἦτανε μεγάλη ὅταν ἔμαθε πὼς ἡ Μὼντ γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἀστυνομικὸ ὑπάλληλο ποὺ φοβότανε μὴ κάνει παιδιά, εἶχε παραδώσει τὸν ἑαυτό της στὸ χειροῦργο ἐρωμένο της γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ μὲ λίγα ἔξοδα τὸ ὄργανο ἐκεῖνο ποὺ κάνει μητέρα κάθε γυναῖκα.

Κάθε φορὰ ποὺ θυμότανε πὼς ἦτανε συντάκτης περνοῦσε κι' ἀπ' τὴν ἐφημερίδα του.

Τὸν βλέπανε χλωμό, ἀρρωστημένο κι' ὅλοι τὸν συμβούλευαν ν' ἀλλάξῃ ζωὴ καὶ νὰ παντρευτῇ.

ΤΙΤΟΣ: Ἔχετε δίκηο φίλοι μου.

ΝΟΤΣΕΡΑ: Τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ ἔχεις νὰ κάνῃς εἶναι νὰ παρατήσῃς αὐτὲς τὶς δύο γυναῖκες. Νὰ μὴ τὶς ξαναδῇς πιὰ ποτέ σου.

ΤΙΤΟΣ: Δὲ θὰ τὶς ξαναδῶ πιὰ ποτέ.

—Μοῦ τὸ ὁρκίζεσαι;

—Σοῦ τὸ ὁρκίζομαι.

Κτύπησε τὸ κουδοῦνι τοῦ τηλεφώνου.

—Ζητοῦν τὸν κύριο Τίτο 'Αρνάουντι.
Ὁ Τίτος πῆγε στὸ τηλέφωνο.
—Ναί, ἀγάπη μου, ἐγὼ εἶμαι. Στὸ σπίτι σου; Σὲ μισὴ ὥρα; Κι' ἐνωρίτερα ἀκόμα.
—Ποιὸς εἶναι;—τὸν ρώτησε ὁ Νοτσέρα.
—Ἡ ἀρμένισα—ἀπάντησε ὁ Τίτος.
Κ' ἔφυγε.

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ" • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878 •

9

Ἔφθασε κάπως ἀργὰ στὴν ἔπαυλι τῆς Καλαντάν, ἐπειδὴ ἀντάμωσε στὴν εἴσοδο τοῦ *μετρό*, ἐκεῖνον τὸ φίλο του τὸ σερβιτόρο, ποὺ τὸν εἶχε γνωρίσει ὅταν πρωτόρθε στὸ Παρίσι στὰ καφενεδάκια τῆς Μονμάρτης, τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ Τίτος ἔκανε τὴς μελέτες του γιὰ τὴν κοκαΐνα.

—Ἐπιστρέφω στὴν Ἰταλία τοὔπε ὁ φίλος του.

»Ἔχω μπουχτήσει ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἔχω μπουχτήσει νὰ κερδίζω λεφτὰ μαζεύοντάς τα φράγκο-φράγκο ἀπὸ τὰ πουρπουάρ. Ἔχω μπουχτήσει μὲ τὸ κοινὸ ποὺ μὲ τριγυρίζει καὶ φοβᾶμαι πολὺ πὼς ἂν μείνω ἀκόμα λίγο, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ πάω νὰ πέσω στὸ Σηκουάνα.

»Κι' ὁ Σηκουάνας εἶναι ἕνας ποταμὸς ποὺ τὸ μισὸ νερό του ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ νερὰ τῶν bidés ποὺ πλένονται ἡ δηλωμένες κι' ἡ ἀδήλωτες πόρνες.

—Πηγαίνεις στὴν Ἰταλία γιὰ νὰ βρῆς κανένα ποταμό, πιὸ καθαρό; Ἴσως ἐκεῖ νὰ τὸν βρῆς, γιατὶ ἡ γυναῖκες ἐκεῖ πλένονται λιγότερο.

—Πηγαίνω νὰ γίνω παπᾶς. Κοντὰ στὸ Τουρῖνο ὑπάρχει ἕνα μοναστῆρι, ποὺ δέχεται ὅποιον κι' ἂν παρουσιαστεῖ. Εἶναι ἕνα εἶδος μυστηριακῆς Légion Etrangére

—Καὶ ξέρεις... νὰ κάνῃς τὸν παππᾶ;

—Φαντάζομαι πὼς δὲν εἶναι καὶ τόσο δύσκολο πράμα

—Καὶ πιστεύεις;

—Ὄχι.

—Μὰ τότε;

—Τὸ μοναστῆρι ἔχει ἕναν θαυμάσιο κῆπο, ἔχει ὑπέροχα δωμάτια, ἐργάζεται κανεὶς λίγο, οἱ κανόνες δὲν εἶναι αὐστηροί, ἡ δίαιτα ὑγιεινή, ὑπάρχουν πολλὰ βιβλία. Καὶ τὸ σπουδαιότερο δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀνάγκη νὰ βγῇ κανεὶς ποτὲ ἀπὸ κεῖ μέσα, οὔτε κι' ὅταν θὰ πεθάνῃ ἀκόμα, γιατὶ ὑπάρχει κι' ἕνα νεκροταφεῖο.

Ὁ Τῖτος τὸν κύτταξε περίεργα. Ἔπειτα τὸν ρώτησε:

—Εἶχες κανέναν ἄτυχο ἔρωτα; Μήπως ἡ ἐρωμένη σου σὲ ἀπατοῦσε μὲ τὸν ἄντρα της;

Ὁ σερβιτόρος χαμήλωσε τὰ μάτια, ἔπειτα σήκωσε τὴς βαλίτσες του καὶ μὲ ἀποφασιστηκότητα ἀπάντησε:

—Ἴσως. Θὰ σοῦ στείλω τὴς δδηγίες πὼς θὰ μπορέσῃς νἄρθῃς νὰ μὲ βρῇς στὸ μοναστῆρι ἂν τυχὸν περάσεις καμιὰ φορὰ ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη. Γειά σου.

Καὶ κατέβηκε τρεχᾶτος τὴ σκάλα ποὺ τὸν δδηγοῦσε στὸν ὑπόγειο σταθμὸ τοῦ *μετρό*.

Τὸ κιβώτιο ποὺ περιεῖχε τὸ παρελθὸν τῆς Καλαντὰν ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα. Σὰν τοὔπε πὼς «εἶναι γεμᾶτο χρυσάφι», ὁ Τῖτος γέλασε γιὰ τὸ ὤμορφο ἀστεῖο της, κι' εἶπε:

—Μωρό! Αὐτὰ τὰ πράματα συμβαίνουν μονάχα στὰ μυθιστορήματα!

Καὶ τότε ἡ Καλαντὰν τοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία της:

Ὁ ἄντρας μου ἦταν πολὺ πλούσιος. Εἶχε ἀνεξάντλητα μεγάλα πηγάδια πετρελαίου καὶ τὰ πιὰ μεγάλα ψαράδικα τῆς Περσίας.

—Τὸ ξέρω.

—Γεννήθηκε μὲ μιὰ καταπληχτικὴ ἀνία γιὰ τὴ ζωὴ κι' ὅλη τὴν ἀρχαία ἀσιατικὴ πεῖρα μέσα στὸ αἷμα του. Τίποτα δὲν τὸν τραβοῦσε, τίποτα δὲν τὸν διασκέδαζε. Ἦταν ἀδιάφορος γιὰ τὸ σπίτι του καὶ

γιὰ τὴν οἰκογένειά του. Τ' ὄνειρό του ἤτανε νὰ ταξιδεύῃ ἀδιάκοπα. Τὰ πιὸ μακρυνά του ὅμως ταξίδια ἦταν Παρίσι Βερολῖνο, Παρίσι - Λονδῖνο, Παρίσι— Βρυξέλλας. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα, ξαναγύριζε στὸ σπίτι του.

»Τοῦ ἀρέσανε ἡ **κοκότες**. Πιστεύω πὼς ἡ πιὸ διάσημες grues περάσανε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ ζωή του.

»Τοῦ ἄρεσα κ' ἐγὼ βέβαια. Πιὸ πολὺ στὶς ἀρχὲς τοῦ γάμου μας μ' ὅλο ποὺ εἶχα ἕνα μειονέκτημα: ἤμουνα ἡ «σύζυγος».

»Γιὰ νὰ ξεγελιέται λοιπὸν πὼς δὲν εἶμαι γυναίκα του μὲ πλήρωνε. Κάθε φορὰ ποὺ τοῦ ἐρχόμουνα στὸ κρεβάτι ἔρριχνε μέσα σ' αὐτὸ τὸ κιβώτιο μερικὰ χρυσᾶ νομίσματα. Ἔλεγε πὼς γιὰ νὰ ἐξευγενίσῃ κανεὶς τὸ ἔργον τῆς συζύγου ἔπρεπε νά του δώσῃ τὴν ἀξία τῆς ἑταίρας.

— Καὶ δὲν ἔψαξε ποτὲ κανεὶς μέσα σὲ κεῖνο τὸ κιβώτιο;

—Ἔχω πιστοὺς ὑπηρέτες καὶ δὲν ὑποπτεύεται κανένας τους πὼς ὑπάρχει ἐκεῖ μέσα χρυσάφι.

—Πόσες χιλιάδες φράγκα λὲς νἄχῃ;

—Ἴσως μισὸ ἑκατομμύριο.

Ὁ Τίτος πλησίασε κ' ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὸ κιβώτιο στὰ χέρια του. Δὲν μπόρεσε ὅμως νὰ τὸ κρατήσῃ πολὺ γιατὶ ἤτανε βαρύ.

—Φτωχό μου παιδί, κουράστηκες;—τοῦπε ἡ Καλαντὰν καθίζοντάς τον στὴ dormeuse δίπλα της. Τὸν φίλησε καὶ τοῦ χάϊδεψε τὰ χέρια.

—Καλαντάν, αὐτὸ τὸ κιβώτιο κλείνει μέσα του τὸ παρελθόν σου ποὺ μὲ θλίβει ὑπερβολικά, γιατὶ ζηλεύω: Θἄθελα νὰ σὲ εἶχα κάνει δική μου, ἐγὼ πρῶτος. Κάθε κομμάτι ἀπ' αὐτὰ τὰ χρυσᾶ νομίσματα εἶναι κι' ἕνα σημάδι ἑνὸς ἐρωτικοῦ σπασμοῦ ποὖδωσες σ' ἕναν ἄλλο.

—Καὶ τὶ πειράζει;—τοῦπε φιλῶντας τον στὰ μάτια.

»Ἡ πραγματική μου ἀγάπη εἶσαι σύ. Ὁ ἄντρας

μου δὲν ἤτανε παρὰ ἕνας ἐκμεταλλευτής. Οἱ ἐρωμένοι μου; Δὲν τοὺς θυμᾶμαι πιά, γιατὶ δὲν ἔνιωσα μ' αὐτοὺς ὅ,τι ἔνιωσα μέσα στὴν ἀγκαλιά σου. Κι' ἔπειτα τὸ παρελθὸν εἶναι παρελθόν, καὶ δὲν μᾶς ἀνήκει!

Ὁ Τῖτος τράβηξε τὰ χέρια του μέσα ἀπὸ τὰ δικά της.

Τὸ παρελθὸν δὲν μᾶς ἀνήκει.

Τὴν ἴδια φράση τοῦχε πεῖ κι' ἡ Μώντ. Αὐτὲς ἡ δύο γυναῖκες, ποὺ ἡ μία ἦρθε ἀπ' τὴ κοιλάδα τοῦ Πὼ τῆς Ἰταλία, κι' ἡ ἄλλη ἀπ' τὰ κατσάβραχα τοῦ Καυκάσου τῆς Ἀρμενίας εἶχανε μεταχειριστεῖ τὰ ἴδια λόγια γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν.

Εἶχε δίκηο ὁ φίλος του ὁ σερβιτόρος ποὺ πήγαινε νὰ κλειστῇ μέσα σ' ἕνα μοναστῆρι.

Κι' ὁ Τῖτος εἶχε νευριάσει μὲ τὴν Καλαντὰν τὴν πλούσια ἀρμένισα, ποὺ ἄφησε τὸν ἑαυτό της νὰ τὴ μεταχειρίζονται σὰν πόρνη.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Τῖτος δὲν μπόρεσε νὰ φανῇ τρυφερὸς μαζί της.

Θἄρθω αὔριο—τῆς εἶπε.—Σήμερα, ὄχι. Σήμερα εἶμαι λυπημένος. Ἄφησέ με νὰ φύγω.

Κι' ἔφυγε. Πῆγε νὰ βρῇ τὴ Μώντ.

Μά, ἂν μερικὲς βδομάδες πρίν, μποροῦσε ἀκόμα νὰ ξεχάσῃ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Καλαντάν, τὶς ἀπιστίες τῆς Μώντ, ἢ στὸ κρεβάτι τῆς Μὼντ τὸ παρελθὸν τῆς Καλαντάν, τώρα ὁ διπλός του ἔρως γιγαντωμένος τὸν πίεζε ἀνάμεσα σὲ δύο αἰσθήματα ἴσως κι' ἀντίθετα.

Δὲν ἀγνοοῦσε πιὰ τίποτα ἀπ' τὸ παρελθὸν τῆς Καλαντάν... Τὸ ἀντίτιμο τῆς πωλήσεως τοῦ ἔρωτα της στὸν ἄντρα της, τὰ λευκά της ὄργια στὸ μεγάλο σαλόνι, τὴ μανία της νὰ παραδίδεται μέσα σ' ἕνα φέρετρο, τὴν πόρνικη ἡδονοπάθεια ποὺ ἐξελίχτηκε σὲ ἀγνότητα καὶ ποὺ δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ ἀκατάσχετη ἀνία τῶν ὑπερβολικὰ ἀδύνατων αἰσθήσεών της. Ἀνία ἐγκεφαλική, ποὺ ἡ μορφίνα τὴν εἶχε

μετατρέψει σ' ἕνα παραλήρημα ἀγνότητας.

Δὲν ἀγνοοῦσε πιὰ τίποτα ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ ἀπὸ τὸ παρὸν τῆς Μώντ.

Ἤξερε, πῶς καὶ σὲ ποιὸν παραδόθηκε γιὰ πρώτη φορά, ἤξερε σὲ ποιοὺς εἶχε πουληθεῖ τόσο στὴν Ἰταλία ὅσο καὶ στὸ Παρίσι. Τὴν εἶχε δεῖ στὸ κρεβάτι μὲ τὸ μαῦρο παλαιστή. Εἶχε δεῖ τὸν ἀνώτερο ἀστυνομικὸ ὑπάλληλο τοῦ τμήματος Ἠθῶν νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὴν κάμαρά της μὲ τὸ **ἀσανσέρ.** Ἤξερε πῶς ὁ νεαρὸς χειροῦργος τὴν εἶχε πληγώσει στὰ βάθη τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔρωτα. Ἤξερε τὶς γκαρσονιέρες, ποὺ πήγαινε μὲ ἐρωμένους της, κάθε γειτονιὰ τοῦ Παρισιοῦ φιλοξενοῦσε κι' ἀπὸ ἕναν πελάτη τῆς Μώντ.

Ἡ Μὼντ κι' ἡ Καλαντὰν ἦσαν δύο πλάσματα ποὺ ἀνήκανε σὲ δύο διάφορους πολιτισμούς, ποὺ ἀνταμώνανε ὅμως στὸ ἴδιο ἀκριβῶς σημεῖο: νὰ μὴ καταλαβαίνει οὔτε ἡ μιὰ, οὔτε ἡ ἄλλη τὴ φρικτὴ ἀγωνία τῆς ζήλειας ποὺ βασάνιζε τὸν Τίτο. Κι' οἱ δύο τους μὲ διάφορη προφορά, μὰ μὲ τὴν ἴδια ἀσυνειδησία στὸ βλέμμα τοὔχανε πεῖ: ***Τὸ παρελθὸν δὲν μᾶς ἀνήκει!***

Ἡ Μὼντ κι' ἡ Καλαντὰν ἦσαν οἱ δύο γυναῖκες ποὺ ἀγαποῦσε μὲ μιὰ τρελλὴ μανία, γιατὶ καὶ οἱ δύο τους τὸν εἶχανε ἀλυσοδέσει, ἡ μιὰ μὲ τὴ ζήλεια τοῦ παρελθόντος, καὶ ἡ ἄλλη μὲ τὴ ζήλεια τοῦ παρόντος.

Ἡ Μὼντ εἶχε στὸ δέρμα τὴ μυρωδιὰ τοῦ θυμαριοῦ τοῦ τόπου της,

Ἡ Καλαντὰν εἶχε στὸ δέρμα της τὴν οὐσία τοῦ ἁλατιοῦ.

Ἦσαν κι' οἱ δυό τους νέες: εἶχανε ὅμως κάτι τὸ γεροντίστικο, τὸ παράξενα διαφορετικὸ γεροντίστικο..

Ἡ Μὼντ ἀχόρταγη ἀπὸ ἡδονή, γύρευε στὸν ἔρωτα, ἄγνωστους τρόπους παράξενων ἐρεθισμῶν.

Ἡ Καλαντὰν μπουχτισμένη ἀπὸ παράδοξες νοσηρότητες, γύρευε στὸν ἔρωτα τοῦ Τίτου κάτι τὸ ἁγνό, τὸ ἁπλό, τὸ πρωτόγονο.

Δύο εἴδη γηρασμοῦ σὲ δύο νέες γυναῖκες. Ἡ μία εἶχε ξεπεράσει τὶς πολύπλοκες φόρμες τοῦ *βίτσιου* γιὰ νἀναζητήση τὴν ἁπλότητα χωρὶς ὑποκρισίες. Ἡ ἄλλη δρασκέλισε τὶς σκάλες τοῦ ἁπλοῦ ἔρωτα γιὰ νἀνεβῆ νὰ βρῆ τὸ *βίτσιο*.

Δύο δρόμοι ἀντίθετοι, ποὺ τοὺς τρέξανε μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα καὶ τὸ ἴδιο λαχάνιασμα καὶ ποὺ δείχνανε δύο διάφορες μὰ ταυτόχρονα δυνατὲς προσωπικότητες.

Ὁ Τῖτος ἦταν ἀναποφάσιστος ἀνάμεσα στὶς δύο αὐτὲς παθιασμένες. Δὲν ἤξερε σὲ ποιανῆς βωμὸ νὰ προσφέρη τὸν ἑαυτό του ὁλοκαύτωμα ...

Ὁ Τῖτος κατώρθωσε μὲ τὶς παραδοξολογίες ποὺ ἔγραφε ν' αὐξήση τὸ μισθό του στὸ διπλάσιο, μὰ καὶ νὰ κατορθώση νὰ τοῦ ἀπαγορέψουν νὰ μὴ γράφη οὔτε μιὰ λέξη.

— Εἶστε ἱκανὸς νὰ γράψετε πὼς ὁ Πάπας περιτομήθηκε γιὰ νὰ παντρευτῆ τὴ Σάρα Μπερνάρ! — τοῦπε ὁ διευθυντής του. — Ἂν θέλετε νὰ μείνομε φίλοι θὰ πέρνετε τὸ μιστό σας, θἀρχόσαστε στὴν ἐφημερίδα, θὰ παίζαιτε μπιλιάρδο, θὰ πηγαίνετε στὸ μπάρ, θὰ κάνετε ξιφομαχία, θὰ μεταχειρίζεστε τὰ ποῦρα μου καὶ τὶς δακτυλογράφες μου, μὰ δὲν θὰ μοῦ γράφετε οὔτε μιὰ γραμμή, ἀκόμα κι' ἂν σᾶς τὸ διατάξω.

Ὁ Τῖτος λοιπὸν δὲν εἶχε ἄλλη ἐνόχληση παρὰ νὰ παρουσιάζετε μιὰ φορὰ τὸ μῆνα στὸ διαχειριστή, νὰ ὑπογράφη μιὰ ἀπόδειξη καὶ νὰ πέρνη ἕνα φάκελλο γεμάτο χαρτονομίσματα τῆς Banque de France.

Χρησιμοποιοῦσε τὸν καιρό του σὲ μεταμεσονύκτιους περιπάτους, ὁλομόναχος ἀνάμεσα στὶς πιὸ ἀπάχηκες γειτονιὲς τοῦ Παρισιοῦ. Ἔμεινε γιὰ δυὸ τρεῖς μέρες, στῆς Καλαντὰν ποὺ εἶχανε ἑτοιμάσει ξεχωριστὸ δωμάτιο γιὰ τὸν *κύριο*. Ἔπειτα παρατοῦσε τὴν Καλαντὰν γιὰ μιὰ βδομάδα, ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦσε στὴ λατρεία τῆς Μώντ. Μερικὲς φορὲς ἄφησε νὰ περάσουν μέρες πολλὲς χωρὶς νὰ φανῆ οὔτε

στῆς Μώντ, οὔτε στῆς Καλαντάν.

Τριγύριζε τότε στὰ ὕποπτα καφενεδάκια τῆς Μονμάρτης καὶ τοῦ Μονπαρνάς, ποὺ σύχναζαν καθηγηταὶ μπιλιάρδου καὶ τοῦ πόκερ, δάσκαλοι τῆς βουβῆς τέχνης, μεσῖτες γιὰ ἐρωτικὲς περιπέτειες καταδότες τῆς ἀστυνομίας γυναῖκες διάφορες, ποὺ τρέφονται μὲ ***σάντουϊτς*** ἀπὸ σαρδέλες καὶ μὲ croissants βουτημένα στὸν καφέ.

Ὁ κουτσὸς τοῦχε πουλήσει ἕξη μπουκαλάκια γεμάτα μὲ ὑπέροχη κοκαΐνα τοῦ Mannheim. Κ' ἐκεῖνος πῆγε νὰ κάνη τὸ γῦρο τοῦ Παρισιοῦ μὲ τὰ μπουκαλάκια στὴν τσέπη σὰν τὰ παιδιὰ ποὺ κοιμοῦνται μ' ὅλα τους τὰ παιχνίδια κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι. Πέρασε ἀπὸ δρόμους καλοὺς σὰν τῆς Villette καὶ τῆς Belleville, διάβασε διάφορα τοιχοκολλημένα προγράμματα. «Ἡ κόρη τοῦ μπάσταρδου». «Τὸ μυστικὸ τοῦ δημίου». «Ἡ Ἐκδίκησις τοῦ κρεμασμένου». Πέρασε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴς avenues τοῦ Νεκροταφείου τοῦ Père Lachaise.

Ἀνέβηκε ἴσαμε τὰ σφαγεῖα κι' εἶδε νὰ μπάζουνε πρόβατα καὶ βώδια.

—Τοὐλάχιστο σ' αὐτὰ κανένας δὲν βρίσκεται νὰ τοὺς μιλήση γιὰ πατρίδα—σκέφτηκε.

Ἕνα κακόμοιρο σκυλὶ ἐξαντλημένο ἀπ' τὴν κούραση καὶ τὴ δίψα, ἀκολουθοῦσε ἕνα κάρο, ποὺ ἂν ἔκρινε κανεὶς ἀπὸ τὴ σκόνη ποὺ ἦταν βουτηγμένο θἀρχότανε ἀπὸ πολὺ μακρυά. Ὁ χωριάτης ποὺ τὸ ὡδηγοῦσε θὰ μποροῦσε νὰ τὸ ἀνεβάση στὸ ἄδειο του κάρο, ἀντὶ νὰ τὸ κάνη νὰ ὑποφέρη.

—Οἱ χωριάτες σκέφτηκε ὁ Τῖτος - ἀνήκουνε σὲ μιὰ κατώτερη ράτσα: εἶναι χειρότεροι κι' ἀπὸ τοὺς μαύρους.

Μιὰ μακρυὰ γραμμὴ ἀπὸ κορίτσια ντυμένα μ' ἄσπρες μπλοῦζες ποὺ ἄφιναν γυμνὰ τὰ πόδια καὶ τὰ μπράτσα τους περπατούσανε προχωρῶντας πρὸς τὸ Parc des Buttes Chaumont. Τοὔδωσαν μιὰν ὑγρὴ συγκίνηση. Τὰ πῆρε ἀπὸ πίσω. Σὲ καθένα ἀπὸ τὰ

κορίτσια αὐτὰ ἔβλεπε κάτι τὸ ἀπόλυτα φορμαρισμένο; προσωπάκια **σουμπρέτας** γιὰ ὀπερέτα. Ματιὲς εὔθυμες καὶ ἀνήσυχες γιὰ ἀνώμαλα καπρίτσια, προσωπάκια ποὺ θὰ ἀνήκανε σὲ μητέρες, ποὺ ἀνάμεσα ἀπ' τὴ μιὰ γέννα στὴν ἄλλη θὰ προσπαθούσανε νὰ ἀρέσουνε σὲ κανένα σοβαρὸ κύριο.

Ὅλες κάτασπρες, ὅλες ντυμένες μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, σχεδὸν ὅμοιες στὶς διαστάσεις. Μέσα καὶ σ' αὐτὲς ἀκόμα... κοιμοῦνται τὰ ἔμβρυα μιᾶς ἑταῖρας, μιᾶς θεατρίνας, μιᾶς κοινῆς γυναίκας, ἑνὸς ἀνώτερου θηλυκοῦ. Ἔχουν μέσα τους τὰ μικρὰ ὠάρια ποὺ ἀπ' αὐτὰ θὰ γεννηθοῦν ἴσως αὔριο μεγάλοι ἄνθρωποι ἢ καὶ μεγάλοι ἐγκληματίαι. Ἔχουνε μέσα τους τὰ μικρόβια ποὺ θὰ μεταδώσουν κληρονομικὰ τὴ σύφιλι ἢ τὴ φθίσι. Κάθε μιὰ ἀπ' τὶς κοπέλλες αὐτὲς θὰ γίνει αὔριο μιὰ Μὼντ ἢ μιὰ Καλαντὰν ποὺ θὰ ἀλυσοδένει στὴν ἀπελπισία κάποιον ἄλλο Τίτο Ἀρνάουντι, ποὺ τὴ ἴδια αὐτὴ στιγμὴ ἀσφαλῶς σὲ κάποια γωνιὰ τοῦ κόσμου, θὰ χώνῃ τὸ δάχτυλό του στὴ μύτη του.

Ἡ τυχοδιωκτικὴ αὐτὴ διαδρομὴ μέσα στὸ Παρίσι τὸν ἐνθουσίαζε.

Καμιὰ φορὰ ἀπ' τὴ γωνιὰ κανενὸς δρόμου, ἢ καὶ στὸ ἀπέναντι πεζοδρόμιο, φανταζότανε πὼς ἔβλεπε τὴ Μώντ. Γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὸ ὅραμά της ἔμπαινε τότε ἀμέσως σὲ κανένα καφενεῖο ἢ κανένα ζαχαροπλαστεῖο.

—Ὅταν βλέπω μιὰ γρηὰ νὰ τρώει πάστες, μοῦ φαίνονται πὼς εἶναι ἡ πάστες μουχλιασμένες.

Ὅλα τὸν ἐρεθίζανε. Περνοῦσε μ' ὅλα αὐτὰ μιὰ ζωὴ ξένοιαστη, ἀφοῦ δὲ δούλευε, οὔτε νοιαζότανε γιὰ τίποτα. Κάθε τόσο ὅμως τὸν ἔτρωγε ἡ ζήλεια. Ἔβλεπε μπροστά του ξαφνικὰ τὴ Μὼντ στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς ἄλλου, κι' ἐπέστρεφε τότε ἀμέσως στὸ ξενοδοχεῖο νὰ βρῇ τὴ Μώντ.

Κι' ὅταν τὴν ἔβρισκε μὲ τὰ χείλη ὑγρὰ τῆς ἔλεγε:

—Κοκαΐνα! Κοκαΐνα! Ἐσὺ δὲν εἶσαι ἡ Μώντ,

εἶσαι Κοκαΐνα, τὸ ἀπαραίτητό μου δηλητήριο. Σ' ἀποφεύγω, κι' ὀρκίζομαι νὰ μὴ σὲ ξαναδῶ πιά, κι' ἔπειτα ἀμέσως ἐπιστρέφω μοιραία σὲ σένα, γιατὶ μοῦ εἶσαι ἀπαραίτητη ὅπως τὸ δηλητήριο ποὺ μὲ σώζει καὶ μὲ σκοτώνει.

»Σ' ἀποφεύγω γιατὶ νιώθω πάνω στὸ δέρμα σου τὰ ἴχνη τῶν ἄλλων ἀρσενικῶν.

»Τὸ νιώθω, τὸ βλέπω ὅπως βλέπω τὴς δαχτυλιὲς πάνω σὲ μιὰ γαρδένια.

»Σ' ἀποφεύγω γιατὶ δὲν εἶσαι ὅλη δική μου: γιατὶ ἀπελπίζομαι ὅταν σὲ βλέπω νὰ μὲ μοιράζεσαι μὲ τοὺς ἄλλους. Μοῦ προκαλεῖς φρίκη, κι' ὅμως γνωρίζω σὲ σένα, γυναῖκα μοναδικὴ ποὺ μ' ἀρέσεις, μοναδικὴ γυναῖκα ποὺ μπορῶ ν' ἀγαπῶ.

Κι' ἐκείνη καθισμένη πάνω στὸ μεγάλο ἀκατάστατο κρεβάτι, τὸν ἀκούει μὲ ἕνα ἤρεμο χαμόγελο στὰ χείλη.

Ἡ ζήλεια εἶναι ἕνα αἴσθημα ποὺ γεννιέται μέσα στὸ μυαλὸ τοῦ ἄντρα γιατὶ πιστεύει πὼς ἐπειδὴ μιὰ γυναίκα τὸν δέχτηκε στὸ κρεβάτι της εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πλαγιάσῃ μονάχα αὐτὸς. Κανένας ἄντρας δὲν παραδέχτηκε πὼς αὐτὸ εἶναι μιὰ μεγάλη βλακεία.

Ἡ γυναίκα ὅμως τὸ θεωρεῖ σὰ χυδαῖο ἐλάττωμα γιὰ τὸν ἄντρα.

Μιὰ ἔξυπνη γυναίκα ἀφήνει τὸν ἄντρα νὰ βασανίζεται μέσα στὴ ζήλεια του, μόνος του, καὶ ξέρει καλὰ πὼς μὲ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν γιατρέψῃ ἀπ' αὐτήν.

Κάποτε ὅμως μιὰ μέρα ἡ Κοκαΐνα ἐξήγησε στὸν Τίτο :

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι πλούσια : Σὰν χορεύτρια δὲν ἀξίζω καὶ τόσο πολύ, δὲν ξέρω οὔτε καμιὰ ἄλλη δουλειά, οὔτε καμιὰ ἄλλη τέχνη. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ δέχομαι τὰ λεφτὰ ποὺ μοῦ προσφέρουν καὶ τοὺς ὅρους ποὺ μοῦ ἐπιβάλουν.

Κι' ὁ Τίτος μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀνοιχτὴ ἐξομολόγηση, ἄρχισε νὰ κλαίη σὰν τὴ βρεμένη ὀμπρέλλα ποὺ τὴν κλείνεις.

Γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση, σὲ ἄλλες περιστάσεις θὰ τὸν προσκαλοῦσε νὰ γδυθῆ καὶ νὰ πέση στὸ κρεβάτι : μὰ ἐπειδὴ βρισκόντουσαν στὸ κρεβάτι, τοῦ πρότεινε :

— Ντύσου νὰ πᾶμε ἔξω.

Ἔπειτα ἀπὸ μισὴ ὥρα βρεθήκανε στὸ σταθμὸ des Invalides, ἀπὸ κεῖ ποὺ ξεκινᾶ τὸ τραῖνο γιὰ τὴς Versailles.

Τὸ Παρίσι ἄρχισε νὰ βαραίνη ἀνυπόφορα πάνω στὴν καρδιὰ τοῦ Τίτου. Τοῦ φαινότανε πὼς σὲ κάθε δρόμο ποὺ περνοῦσε, τὴν εἶχε ξαναδῆ νὰ περνᾶ μὲ κάποιον ἄντρα πηγαίνοντας ποιὸς ξέρει ποῦ. Κάθε ἑστιατόριο τῆς εἶχε προσφέρει ἕνα τραπεζάκι ἢ ἕνα ἰδιέταιρο δωμάτιο ποὺ ἔμεινε μαζὶ μὲ κάποιον ἄλλο, ὅπως τὴν εἶχε δῆ καὶ ξαναδῆ τόσες φορὲς, γιὰ πολλὲς φορὲς σὲ κείνη τὴν κάμαρα τοῦ Hôtel Napoléon. Ἀκόμα καὶ σ' αὐτὸ τὸ καμαρίνι της τοῦ Καζίνου ποὺ ντυνότανε καὶ γδυνότανε.

Ἀπὸ κάμποσο καιρὸ τώρα ὁ Τίτος ἔψαχνε νὰ βρῆ μέρη νέα, ἄγνωστα, ποὺ νὰ μὴν εἶχε δοθῆ σὲ κανένα ἄλλον. Ἔψαχνε νὰ βρῆ τρόπους ἡδονῆς ποὺ νὰ μὴν τῆς τοὺς εἶχε δώσει κανένας ἄλλος.

Μιὰ μέρα τὴν ἀνέβασε σ' ἕνα ἀπὸ κεῖνα τὰ βαγκονάκια ποὺ βρίσκει κανένας στὰ Λούνα Πάρκ καὶ ποὺ γυρίζουν στὸν ἀέρα δεμένα σ' ἕνα μεγάλο τροχὸ, σὰν φτεροῦγες πελώριου μύλου. Σὰν φθάνανε ψηλὰ, στὸ πειὸ ψηλὸ σημεῖο, τὴν ἔκανε δική του.

— Ἐδῶ τοὐλάχιστο—σκεπτότανε μόνος του—δὲν τὴν ἀπόκτησε κανείς !

Μόλις ὅμως πατήσανε τὸ πόδι τους στὴ γῆ ἡ Μὼντ μὲ μιὰ παιδιάστικη ἀγνότητα γύρισε καὶ τοῦπε.

— Τὴν περασμένη φορὰ ποὺ εἶχα ἔρθει μοῦ φάνηκε πὼς γύριζε σιγότερα.

Ὁ Τίτος εἶχε ἀνακαλύψει μιὰ ἐξοχικὴ ταβερ-

νοῦλα, ποὺ πηγαίνανε μερικοὶ φοιτητὲς μὲ τὴς φιλενάδες τους. Τὴν ὡδήγησε ἐκεῖ.

Σὰν πήγανε νὰ μποῦνε ἀπὸ τὴν κυρία εἴσοδο ἐκείνη τοῦ εἶπε ;

— Μὴν πᾶμε ἀπὸ δῶ, Τίτο. Ἀπὸ κεῖ κάτω εἶναι ἡ κουζίνα καὶ μυρίζει σκορδίλας ποὺ μοῦ φέρνει πονοκέφαλο.

Μὰ ποῦ λοιπὸν δὲν εἶχε πάει ἡ γυναίκα αὐτή ; Ποῦ δὲν τὴν εἶχανε ἀκόμα πάει οἱ διάφοροι ἐραστές της !

Καὶ σὰν φθάσανε στὴς Versailles, ἀνάμεσα στοὺς ὑπέροχους κήπους, ἀνάμεσα στὸ εὔθυμο μὰ καὶ μελάγχολο ἐκεῖνο μέρος ποὺ τόσο τραγούδησαν ὁ Musset κι' ὁ Verlaine, ἡ γεμάτη ἀφέλεια μικροῦλα, τὸ παιδὶ αὐτὸ ἀκόμα, αὐτὴ ἡ Κοκαΐνα, ποὺ κατὰ βάθος ἦταν πάντα ἡ Μώντ, ποὺ κατὰ βάθος ἦταν πάντα ἡ Μαγδαληνὴ τοῦ ἐξομολογήθηκε :

— Βλέπεις ; Κάτω ἀπὸ τὸ δεντράκι αὐτό, πᾶνε τώρα δύο, τρεῖς μῆνες μοῦ βρήκανε στὰ μαλλιὰ μου τὴν πρώτη ἄσπρη τρίχα.

Ἀπὸ τότε ὁ Τίτος δὲν ξαναδοκίμασε τὸ πείραμά του. Μιὰ φορὰ μονάχα εἶχε πάει στὸ σπίτι τῆς Καλαντὰν καὶ σκότωσε τὴ ζήλεια του πάνω στὸ μαλακὸ φιλόξενο ἀσιατικὸ takhtà. Τώρα πιὰ δὲν μποροῦσε. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τὸ σκάζῃ, νὰ πηγαίνῃ ἀλλοῦ : τώρα ἡ Κοκαΐνα τοῦ ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ νὰ μὴ τρελαθῇ.

— Ἂν ἐκέρδιζες χίλια φράγκα τὴ βραδυὰ—τὴ ρώτησε ὁ Τίτος στὴν ἐπιστροφὴ τους στὸ Παρίσι—χίλια φράγκα τὴ βραδιὰ, ἀπὸ τὸ χορὸ σου ὅμως, θὰ παραδεχόσουνα νὰ διώξῃς ὅλους τοὺς ἄντρες πού...

— Ποῦ μὲ πληρώνουν ; Βεβαιότατα ! Καὶ δὲ θἄμουνα πιὰ γιὰ κανένα. Θἄμουνα ὅλη δική σου ! Σοῦ φαίνεται ἀδύνατο ; Εἶναι ἕνα ὄνειρο ! Δὲν νομίζεις Τίτο, πὼς χορεύω σὰν ἕνα σίδερο τοῦ κολλαρίσματος ;

Ὁ Τίτος ἀπάντησε :

— Ἔχω ἕνα θαυμάσιο σχέδιο : θὰ δῇς !

Ἐπειδὴ ὁ διευθυντὴς ἔλειπε στὴν ἐπαρχία γιὰ μιὰ σπουδαία ὑπόθεση κι' ὁ ἀρχισυντάκτης βρισκότανε στὴν κλινικὴ γιὰ μιὰ ἐγχείρηση, κανένας δὲν μπόρεσε νὰ ἐμποδίση τὸν Τίτο νὰ περάση στὸ τυπογραφεῖο ἕνα πολυσέλιδο χειρόγραφο ποὺ τυπώθηκε στὴ δεύτερη σελίδα, μ' ἕνα μεγάλο, φαντεχτερὸ τίτλο.

Ἐκεῖνο τὸ βράδι ἡ Alhambra ἔκανε πέντε χιλιάδες φράγκα εἴσπραξη, κι' ἡ Μώντ χειροκροτήθηκε ἀπ' τὸ κοινὸ σὰν «la plus grande beautè Italiènne» ἡ καλλίτερη «χορεύτρια μὲ φράκο» ξαναζωντανεμένη θεὰ Τερψιχόρη.—Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο ποὺ δημοσίεψε ὁ Τίτος ἡ Μώντ ὑψωνότανε μὲ τὰ πόδια της στὰ μεγαλύτερα φιλοσοφικὰ ὕψη, γιὰ νὰ τὴ γκρεμίσουν τὸ βράδι οἱ θεαταὶ στὴ πιὸ βαθειὰ ἄβυσσο.

Τὸ κοινὸ μ' ὅλο ποὺ γελάστηκε ἀπὸ τὸ ἄρθρο ἐκεῖνο δὲ διεμαρτυρήθηκε. Συνηθισμένο ἀπὸ τὴς σαπουνόφουσκες ποὺ τοὺς σερβίρει ἡ **ρεκλάμα**, ἀρκέστηκε νὰ πῆ:

— Χρειάζεται μεγάλο toupet!

Τὰ κακοανατεθραμμένα πρόσωπα, εἶπαν

— Χρειάζεται culot!

Ὅλοι ὅμως γελάσανε.

Γέλασε κι' ὁ θεατρώνης. Γέλασαν κι' ἡ ἄλλες ἐφημερίδες τοῦ Παρισιοῦ, γέλασε κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ Μώντ.

Ἕνας μονάχα δὲ γέλασε: ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «***Ἡ Διαφεύγουσα Στιγμὴ***» ποὺ σὰν γύρισε τὴν ἑπόμενη μέρα στὸ Παρίσι, ἔστειλε γρήγορα νὰ φωνάξη τὸν Τίτο, τὸ συγγραφέα τοῦ ἄρθρου.

Βρισκότανε στὸν προθάλαμο τοῦ γραφείου, σὰν ἄκουσε ἕνα τριπλὸ κουδούνισμα ποὺ τὸν ἔκανε νὰ ξαφνιαστῆ. Δὲ χρειαζότανε νᾶναι κανεὶς φιλόσοφος τῆς μουσικῆς γιὰ νὰ ἀναγνωρίση πόσος θυμὸς ὑπῆρχε μέσα στὴς δαιμονισμένες ἐκεῖνες νότες τοῦ κου-

δουνιοῦ.

Μπαίνοντας μέσα στὸ γραφεῖο εἶδε δύο μεγάλα μουστάκια κρεμασμένα πάνω σ' ἕνα τραπέζι.

Ὁ διευθυντὴς εἶχε ἀσχημίσει. Τοῦ μίλησε ἤρεμα, ἁπλά, σὰν νἄχε ἐξαντλήσει πιὰ ὅλη τὴν ἀγανάχτησή του. Σκεφθῆτε, γιὰ νὰ ἔχετε μιὰ ἰδέα, τὴ μικρὴ αὐτὴ ἱστορία :

Ἕνας φτωχὸς πατέρας εἶχε μιὰ μοναχοκόρη ποὺ τοὔφυγε καὶ πῆγε μ' ἕναν σαλτιμπάγκο, ἔκανε κι' ἕνα μωρό, τόπνιξε, πῆγε στὴ φυλακή, βγῆκε κ' ἔπειτα ἀπὸ ἕξη μῆνες κακοπέρασης ξαναγυρνᾶ στὴ πατρικὴ στέγη. Ὁ δύστυχος πατέρας εἶχε ὅλον τὸν καιρὸ νὰ καταραστῆ, νὰ βρίση, νὰ μισήση τὴν κόρη του. Καὶ σὰν ἐκείνη ἐπέστρεψε, τοῦ εἶχανε πιὰ ἐξαντληθῆ ὅλες ἡ προμήθειες ἀπελπισίας καὶ μίσους, καὶ τῆς μιλᾶ, ἤρεμα, ἥσυχα, σχεδὸν μὲ γλύκα.

Ἔτσι τοῦ μίλησε, μὲ τὰ δάκρυα στὰ ματογυάλια, ὁ δυστυχισμένος διευθυντής.

— Μοῦ καταστρέψατε τὴν ἐφημερίδα μου. Μὲ γελοιοποιήσατε στὸν Παρισινὸ Τύπο.

Ὁ Τῖτος ὄρθιος, εἶχε τὰ μάτια κατεβασμένα καὶ τὰ χέρια σταυρωμένα πάνω στὴν κοιλιά του σὰν τὸ ἀτιμασμένο κοριτσόπουλο ποὺ ἐπιστρέφει στὸ γονιό του.

— Τὸ χτύπημα ἦταν πολὺ δυνατό, ὁ πόνος μου τρομερὸς ποὺ δὲν ἔχω τὴ δύναμι οὔτε νὰ σὲ μαλώσω. Σᾶς συγχωρῶ. Δὲν θέλω ὅμως νὰ σᾶς ξαναδῶ ποτὲ πιὰ μπροστά μου, οὔτε ζωντανό, οὔτε πεθαμένο. Δόστε μου ἄν θέλετε τὸ χέρι. Ἂν θέλετε σᾶς ἐπιτρέπω καὶ νὰ μὲ φιλήσετε. Ἐδῶ ἔχω δύο διαρκῆ εἰσιτήρια διακεκριμένης στὴν Opèra Comique Σᾶς τὰ προσφέρω μὲ τὴ καρδιά μου. Τίποτα ἄλλο δὲν μπορῶ νὰ κάνω γιὰ σᾶς.—Κι' ἔπεσε λαχανιασμένος πάνω στὴν πολυθρόνα του.

Ὅταν συνῆλθε ἀπ' τὴ συγκίνηση του ὁ Τῖτος Ἀρνάουντι δὲ βρισκότανε πιὰ μπροστά του. Βρισκότανε ἔξω στὸ δρόμο, στὸ πεζοδρόμιο.

10

Εἶχε πολὺ καιρὸ νὰ γελάση ὁ Τῖτος.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη γέλασε μὲ τὴν καρδιά του. Ἔχασε τὴ θέση του: τοῦ ἔλειπε ἡ δύναμη νὰ ψάξη νὰ βρῆ ἄλλη καὶ τὰ λεφτὰ ποὺ τοῦ μένανε δὲν τοῦ φτάνανε παρὰ μονάχα γιὰ μιὰ βδομάδα.

Πῆγε στὸ ξενοδοχεῖο του, ἀνέβηκε στὴν κάμαρά του, κι' ἄρχισε ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη νὰ κάνη αἱματηρὲς οἰκονομίες.

Ἀντικατέστησε κάποιο φαρμακευτικὸ προϊὸν μὲ τὴ φωτογραφία τῆς Κοκαΐνας. Μιὰ φωτογραφία ἐντελῶς γυμνή.

Ἔπειτα ἄνοιξε ἕνα μπουκαλάκι, μὲ τὸ ἀγαπημένο ἄρωμα τῆς Κοκαΐνας καὶ ἀρωμάτισε ὅλο τὸ δωμάτιο.

Τ' ἀρώματα ξεπερνοῦν τὴ μουσικὴ στὴν προκλητική τους δύναμη.

Προσέφερε λοιπὸν μιὰ εἰδωλολατρικὴ θυσία στὴν εἰκόνα τῆς γυμνῆς Κοκαΐνας.

Ἡ Κοκαΐνα ἐμπῆκε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ξαφνικὰ μέσα στὸ δωμάτιο, καὶ τὸν βρῆκε ἀκίνητο ν' ἀποθαυμάζη εὐλαβικὰ τὶς γραμμὲς τοῦ γυμνοῦ της κορμιοῦ.

Ἐκείνη δὲν εἶπε τίποτα.

Συγκινήθηκε μόνο τόσο πολύ, ποὺ πέταξε χάμω τὸ ὀμπρελλῖνο της, κι' ἦρθε καὶ κόλλησε πάνω στὸ λαιμὸ τοῦ Τίτου ἕνα φιλί.

Δάκρυα θερμὰ βρέξανε τὴ γραβάτα του.

Ὁ Τῖτος ἀνασηκώθηκε μὲ τὴ γραβάτα λεκιασμένη ἀπὸ τὰ δάκρυα, μὰ μὲ τὴν ψυχὴ πολὺ πιὸ

ἀνάλαφρη.

Κι' ἡ Κοκαΐνα εἶχε τὴν ψυχή της ἀνάλαφρη κι' ἀραχνοΰφαντη σὰ μεταξωτὴ μαντίλα ἀνταλούζικη.

—Τὸ ἄρθρο σου γιὰ τοὺς χορούς μου εἶχε θαυμάσια ἀποτελέσματα.

—Τὸ ξέρω—ἀπάντησε ὁ Τῖτος χαμογελῶντας.

—Εἶχα ἕνα ραντεβοῦ πρὶν μιὰ ὥρα, μ' ἕνα μεγάλο ἀμερικανὸ ἰμπρεσάριο. Μέσα σὲ ὀχτὼ μέρες φεύγομε γιὰ τὸ Μπούενος Ἄϋρες. Ἡ ἐφημερίδα σου θὰ στὸ ἐπιτρέψη νὰ μὲ συντροφέψῃς;

—Θὰ μοῦ ἐπιτρέψει—ἀπάντησε ἤρεμα ὁ Τῖτος.

—Σοῦ παραχωρεῖ ἕξη μῆνες;

—Καὶ δώδεκα ἀκόμη. Καὶ οἱ ὅροι;

—Ὑπέροχοι.

Κι' ἔτρεξε ἀμέσως νὰ μεταδώσῃ τὴν εἴδηση καὶ στὴν ὑπηρέτρια της, ποὺ ἀπαντοῦσε καμιὰ φορὰ μὲ στενοχώρια, σὰν τὴ φωνάζανε Πιερίνα.

Ὅταν ὁ Τσάκυ, ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος, ἀνήγγειλε πὼς ὁ κύριος Τῖτος Ἀρνάουντι (δὲν ἔλεγε πιὰ **ὁ Κύριος**) ζητοῦσε νὰ δῇ τὴν κυρία, ἡ Καλαντὰν δὲν φανέρωσε καμιὰν ἔκπληξη. Εἶχε συνιθείσῃ πιὰ στὶς μεγάλες ἀπουσίες τοῦ Τίτου ποὺ τῆς ἐξηγοῦσε μιὰ μελαγχολία καὶ μιὰ μισανθρωπία ποὺ εἶχε συνηθήσει στὴν ἀστάθεια τοῦ ἔρωτα του, καὶ καταλάβαινε τί τὸν ἔφερνε κοντά της.

Τὸ μόνο ποὺ παρατήρησε ἦταν πὼς κάτι εἶχε ἀλλάξει, μέσα στὰ χάδια του ποὺ τώρα συνοδεύονταν ἀπὸ μερικὲς κινήσεις ψεύτικες καὶ ἐξεζητημένες.

— Τὸ δωμάτιό σου εἶναι ὅπως τὸ ἄφησες τοὔπε ἡ Καλαντὰν χαϊδεύοντάς τον στὰ μαλλιά.

— Ἐπίσης καὶ ὁ ἔρως μου γιὰ σέσα μένει ὁ ἴδιος ἀνάγγιχτος.

Κι' ἀλήθεια ἡ Καλαντὰν δὲν εἶχε ἀλλάξει τίποτα ἀπ' τοὺς ἐρωτικούς της τρόπους. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ἀναγνώρισε τριγύρω του τὰ ἴδια ἔπιπλα, τὸν ἴδιο ἀρχιθαλαμηπόλο νὰ ρωτᾶ τὸν **κύριο** πῶς

ἤθελε νὰ πάρει τὸ τσάϊ του φκιαγμένο ρούσικα, πράσινο, ἢ κινέζικα.

— Τὸ θέλω στὴν κάμαρα τῆς κυρίας,

Κ' ἐπέρασε στὸ δωμάτιο τῆς Καλαντὰν ποὺ κοιμότανε ἀκόμα μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ γόνατα μαζεμένα κουλουριασμένη ὅπως κοιμοῦνται τὴ νύχτα ἡ μανόλιες.

Ἀργότερα ντύθηκε μ' ὅλη τὴν ἡσυχία του, ἔδεσε μὲ μεγάλη φροντίδα τὴ γραβάτα του ποὺ εἶχε ἀρωματισθῆ μὲ τὰ δάκρυα τῆς κοκαΐνας, καὶ πῆγε στὸ Hôtel Napoleon νὰ πάρη λίγα ἀσπρόρουχα.

— Νὰ γυρίσης γρήγορα—τοῦ εἶπε ἡ Καλαντάν.

—Σὲ μισὴ ὥρα—ἀπάντησε ὁ Τίτος.

Ἀκριβῶς μετὰ μισὴ ὥρα τὸ αὐτοκίνητο τῆς κυρίας Τὲρ-Γκριγκοριὰν ἔμπαινε στὸν κῆπο μὲ δυὸ μεγάλες βαλίτσες κίτρινες.

Ὁ Τίτος περνοῦσε ἀνήσυχες νύχτες. Κάθε βράδι ἔπερνε μεγάλες δόσεις χλωρίου γιὰ νὰ δαμάση τὴν ἀϋπνία του ποὺ προερχότανε ἀπὸ τὴν κοκαΐνα ποὺ ἐξακολουθοῦσε ἀδιάκοπα νὰ πέρνη τὴν ἡμέρα.

Ἀπ' τὴν ἀκατανίκητη ὅμως ἀϋπνία κι' ἀπ' τὴν ἀνίκανη νάρκωση γεννιότανε μιὰ ὑπερδιέγερση πολὺ ἐνοχλητική; περνοῦσε πολλὲς ὧρες ξύπνιος ἔχοντας τὴ ψευδαίσθηση πὼς ὀνειρευότανε, καὶ μερικὲς πάλι ὧρες ποὺ κοιμότανε νόμιζε πὼς ἤτανε ξύπνιος.

Τὸ νὰ βρίσκεται σ' ἕνα περιβάλλον τόσο περιποιητικὸ σὲ ὑπηρεσία καὶ σὲ ἔρωτες καὶ νὰ νοιώθει πὼς ἡ Μώντ, ἡ Κοκαΐνα βρισκότανε πέντε λεπτὰ μὲ τ' αὐτοκίνητο μακρυά του, τοῦ δημιουργοῦσε μιὰν ἀκατάσχετη κατάσταση εἰρωνικο—αἰσθηματικὴ ποὺ συλλογιζότανε πὼς θὰ μποροῦσε νὰ γλυτώση.

Στὸ ξενοδοχεῖο τοὔχανε δώσει ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ φίλο του τὸν παπᾶ, τὸν πρώην σερβιτόρο, ποὺ τοὔγραφε πὼς κάθε βράδι προσευχότανε καὶ γι' αὐτόν.

Στὸ ξενοδοχεῖο εἶχε βρεῖ τὴν Κοκαΐνα νὰ δοκιμάζη μιὰ parure de lingerie, ἀπὸ Crèpe de Chi-

ne mauve,agrémantée ἀπὸ λεπτὲς πιέτες organdi.

— Τὸ ξέρεις Τίτο, πῶς παχαίνω;

— Τὸ ξέρω.

Καὶ πὼς νὰ μὴν τὸ ξέρῃ. Εἶχε προβλέψει. Ἦταν τὸ πρῶτο σημάδι τῆς κατάπτωσης. Ἦταν ταποτελέσματα τῆς μικρῆς ἐγχειρήσεως ποὺ τῆς προσέφερε ὁ φίλος της ὁ νεαρὸς χειροῦργος.

Καὶ ὅμως ἦταν ἐρωτευμένος τόσο πολύ, ὁ Τίτος, μ' αὐτὴ τὴ γυναίκα, ποὺ παρακαλοῦσε νὰ χοντρύνῃ νἀσχημήνῃ, μιὰ ὥρα ἀργήτερα γιὰ νὰ μὴν ἀνήκει σὲ κανέναν ἄλλο παρὰ μονάχα στὸν ἑαυτό του.

Καὶ σὰν τὸν παρακάλεσε νὰ τὴν ἀγγίξῃ μὲ τὸ δάχτυλό του γιὰ νὰ δῇ πόσο πάχυνε, ἐκεῖνος τὴν ἅρπαξε καὶ τὴν ἔσφιξε μὲ τόση δύναμη στὴν ἀγκαλιά του, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ φωνάξῃ:

— Πρόσεχε μὴ μοῦ ζαρώσεις τὰ plissés d' organdî.

Τὸ σκυλάκι γαύγισε γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ.

Ὁ Τίτος ὅμως δὲν ἔβλεπε ἄλλο τίποτα παρὰ τὰ σημάδια μιᾶς ἀρχῆς στὴν ἀσχήμια τῆς γυναίκας ἐκείνης ποὺ θὰ σήμαινε τὴν ἐπιστροφὴ τῆς Μώντ σ' αὐτὸν καὶ μόνον.

Ὁ Τσάκυ, ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος τῆς ἐπαύλεως Τέρ-Γκρεγκοριάν, τοῦ εἶπε μ' ἕνα φαρμακεμένο σεβασμό.

— Ἡ κυρία ἐξῆλθε. Τὸ δωμάτιο τοῦ κυρίου εἶναι ἕτοιμο.

Κάθε μέρα, τ' ἀπογεύματα ἡ Καλαντὰν πήγαινε σ' ἕνα φυσικοθεραπευτικὸ ἱστιτοῦτο, κάμνοντας κοῦρες, γιὰ κάποια φανταστικὴ ἀρρώστια, καὶ γυρνοῦσε μετὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα, φορῶντας κανένα λουλοῦδι στὴ ζώνη. Ἡ πρώτη ἐπίσκεψή της ἦταν στὸ δωμάτιο τοῦ Τίτου, χωρὶς νὰ ρωτήσῃ τοὺς ὑπηρέτες. μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τοῦ προξενήσῃ μιὰν ἔκπληξη.

Σὰν δὲν τὸ εὗρισκε, σκεπτότανε: «θαρθεῖ αὔριο.»

Καὶ ξανάμπαινε στὴν κάμαρά της, γιὰ νὰ τὴν

γδύση ἡ Σόνια μιὰ καμαριέρα vieux temps.

Ἕνα βράδι ὁ Τσάκυ τῆς εἶπε:

Ὁ κύριος ἀνεχώρησε ξαφνικὰ γιὰ τὴν Ἰταλία.

— Ἄφησε κανένα γράμμα;

— Ὄχι, κυρία.

— Τὸν πῆγες στὸ σταθμό;

— Ὄχι, κυρία, στὸ ξενοδοχεῖο του.

— Ἄφησε τὶς βαλίτσες του;

— Ἔφυγε μὲ τὶς βαλίτσες, ἄφησε ὅμως μερικὰ ροῦχα.

— Πολὺ καλά. Μπορεῖς νὰ πηγαίνης.

Ἔβγανε τὰ λουλούδια ἀπὸ τὴ ζώνη της, ξεκούμπωσε τὴ ζώνη, ἔβγαλε τὸ καπέλο της, παράτησε τὸ βέλο της πάνω στὸ κιβώτιο, τὸ κιβώτιο ἐκεῖνο ποὺ ἀποτελοῦσε «τὸ παρελθόν της».

Τὸ κιβώτιο ποὺ ἔκλεινε μέσα του τοὺς ἐρωτικοὺς σπασμοὺς ποῦχε προσφέρει σ' ἕναν ἄλλο ἄντρα, τὸ κιβώτιο ἐκεῖνο ποὺ ἤτανε γεμάτο χρυσᾶ νομίσματα, ποὺ τῆς πλήρωνε ὁ ἄντρας της, γιὰ νὰ νομίζη πὼς εἶχε κάτι καλλίτερο στὴν ἀγκαλιά του, ἀπὸ μιὰ σύζυγο: μιὰ ἐρωμένη.

Τὸ κιβώτιο ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὸν Τίτο νὰ ὑποφέρη τόσο πολύ, καὶ νὰ τὸν βάνη σὲ πειρασμό, σὲ σκέψεις ἀλλόκοτες καὶ τέλος νὰ τοῦ δώση τὴν ἀγανάκτηση μὰ καὶ τὴ δύναμι νἀποφασίση, νὰ ἀδειάση τὸ περιεχόμενό του μέσα στὶς δύο κίτρινες βαλίτσες, ἀνάμεσα στὰ μαντύλια καὶ στὴς γραβάτες, ἀνάμεσα στὰ γάντια του, καὶ στὴς πυτζάμες του.

Ἡ Καλαντάν, ἀνίκανη, ὅπως ὅλες ἡ γυναῖκες νὰ καταλάβη τὴ ζήλεια καὶ προπάντων τὴ ζήλεια τοῦ παρελθόντος, χαμογέλασε μέσα της, ποὺ ξαναθυμήθηκε τὴν ἀπελπισία τοῦ Τίτου, ποὺ θέλοντας νὰ τὸν παρηγορήση τοῦ εἶπε:

— Μωρό, τὸ παρελθὸν δὲν μᾶς ἀνήκει!

Δὲν μᾶς ἀνήκει πιὰ σὰν μᾶς τὸ κλέβουν, γιὰ νὰ τὸ μεταφέρουν μέσα σὲ δύο κίτρινες βαλίτσες μακριὰ πολὺ μακρυά, πρὸς τὴ Νότιο Ἀμερική.

Μόλις τὸ βαπόρι βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι ἡ Μὼντ ἄρχισε νὰ φλερτάρῃ μὲ διαφόρους ἐπιβάτες.

Κ' ἐπειδή, σὲ ὅλο τὸ ταξίδι εἶχανε ἄσχημη θάλασσα, ὁ Τῖτος δὲν βγῆκε σχεδὸν καθόλου ἀπὸ τὴν καμπίνα του.

Κάποιος τοῦ εἶπε πὼς γιὰ νὰ νικήσῃ τὴν ἀρρώστεια αὐτὴ τῆς θάλασσας δὲν ἔπρεπε νὰ τρώῃ.

Κι' ὁ Τῖτος ἐνήστευε. Ἄλλοι τὸν συμβούλεψαν νὰ τρώῃ.

Κι' ὁ Τῖτος ἔτρωγε.

Μιὰ κυρία ἡλικιωμένη καὶ θρῆσκα τοῦ ἔδωσε μερικὲς σταγόνες ἀντυστερικὲς τῆς Santa Maria Novella.

Ὁ Τῖτος ἤπιε τὸ ἀντιστερικὸ νερό.

Κάποιος ζωέμπορος τὸν συμβούλεψε νὰ φάῃ σαρδέλλες.

Ὁ Τῖτος δοκίμασε καὶ τὶς σαρδέλλες.

Κάποιος τὸν συμβούλεψε νὰ ξαπλώνει τὰ μπρούμουτα.

Κι' ὁ Τῖτος ξαπλωνότανε τὰ μπρούμουτα.

Ἕνας ἄλλος ὅμως τοῦ εἶπε νὰ ξαπλώνει τ' ἀνάσκελα.

Κι' ὁ Τῖτος γύρισε ἀνάσκελα. Τίποτα ὅμως δὲν στάθηκε ἱκανὸ νὰ τὸν προστατεύσῃ ἀπὸ τὴ ναυτία. Παρήγγειλε λοιπὸν τοῦ γιατροῦ νἄρθῃ νὰ τὸν δῇ.

—Γιατρέ, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ μὴ μὲ πιάνει ἡ θάλασσα.

—Νὰ ξερνᾶς.

Αὐτὸς ὁ γιατρὸς ἦταν τόσο ἀδιάφορος καὶ κρύος, ὅπως ὅλοι οἱ ἔμποροι ποὺ ἔχουνε ποικίλη πελατεία.

Ἡ Μὼντ θριάμβευε πάνω στὴ γέφυρα ἀνάμεσα στὶς διάφορες ἐθνικότητες ποὺ τὴν τριγύριζαν. Ἕνας διπλωμάτης βολιβιανὸς τὴν ρώτησε ἂν ὁ Τῖτος δὲ θὰ θύμωνε γιὰ τὶς τόσες πολλὲς ἀπιστίες της, κι' ἐκείνη ἀπάντησε πὼς στὶς ὑποθέσεις αὐτὲς τῆς ἀπιστίας ἡ

καρδιὲς τῶν ἀντρῶν μοιάζουνε μὲ τὰ λουστρινένια παπούτσια. Ἂν δὲν τσακίσουνε τὴν πρώτη φορὰ ποὺ θὰ τὰ φορέσης, δὲν τσακίζουνε πιά.

Τὴν εἶδανε νὰ χάνεται σὲ κάποια καμπίνα τῆς πρώτης θέσεως ἐνόσω ὅμως αὐτὸ δὲν ἐνδιέφερε τὸν Τίτο ποὺ ἦταν ἀπησχολημένος μὲ τὸ στομάχι του, γιατὶ νὰ ἐνδιαφέρῃ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτες συνειθισμένους μὲ τέτοια ἐπισόδεια ποὺ γίνονται ταχτικὰ σὲ ὑπερωκεάνεια ταξίδια.

Ὅταν πέρασανε τὸν Ἰσημερινό, ἡ Μὼντ ἐχόρεψε καὶ δέχτηκε πολλὰ συγχαρητήρια καὶ δῶρα.

Ὁ Τίτος εἶχε ξαπλωθεῖ τἀνάσκελα στὴν καμπίνα του κ' ἔτρωγε σαρδέλλες βουτηγμένες μέσα σὲ νερὸ ἀντυστερικὸ τῆς Santa Maria Novella.

Καὶ τὸ φεγγάρι στὴ θάλασσα ἔμοιαζε σὰν ἀναμμένο σπίρτο πίσω ἀπὸ ἕνα πιάτο πορσελάνας.

Ἕνας βαγνεριανὸς τενόρος ξανθὸς σὰν γκαμήλα ποὺ εἶχε τραγουδήσει en todos los grandes teatros de Europa y de America, μιὰ νύχτα μπουράσκας πέρνοντας ὕφος μελλοδραματικὸ μὲ τὰ δύο χέρια σταυρωμένα στὸ στῆθος τῆς ψιθύριζε λογάκια τρυφερὰ καὶ τῆς ἔλεγε πὼς θὰ περνοῦσε toda la vida στὸν ὠκεανό, γιατὶ ποτέ του ὅπως τὴ νύχτα ἐκείνη δὲν ἔνιωσε τόσο γλυκὸ τὸ ἄρωμα τῆς θάλασσας.

Μιὰ μέρα ὁ ζωέμπορας ἀφοῦ εἶδε πὼς ἡ φροντίδες του πῆγαν χαμένες γιὰ τὸν Τίτο σκέφτηκε πὼς θἄπρεπε νἀσχοληθῇ μὲ τὴ Μώντ. Ὁ ζωέμπορος τῆς ἄρεσε περισσότερο γιατὶ δὲν τῆς πρόσφερε αἰσθήματα μὰ ἕνα μᾶτσο χαρτονομίσματα.

Ὁ Τίτος ἤξερε ἢ καλλίτερα ἔνιωθε πὼς ἡ Κοκαΐνα του δὲ θὰ παρέλειπε νὰ κάνῃ ἐπισκέψεις στὶς διάφορες καμπίνες. Δὲ ζήλευε, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ ζηλεύῃ, ἦταν τόσο πολὺ ἀπασχολημένος μὲ τὸ στομάχι του ποὺ ἡ σκέψη καὶ ὁ πόνος δὲ θὰ φτάνανε οὔτε στὴν καρδιὰ μὰ οὔτε καὶ στὸ μυαλό του.

Τέλος φθάσανε στὸ Buenos Ayres.

Δὲ θὰ περιγράψουμε τὴν ἀποβίβαση, οὔτε τὸ ἐπιβλητικὸ θέαμα τῆς ὁδοῦ de Mayo. Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν κάνει στὸ Buenos Ayres θὰ τὴ θυμῶνται, ἂν ὑπάρχει ὅμως κανένας ἄθλιος ποὺ δὲν ἔχει πάει ἀκόμα, πρέπει νὰ ντραπῇ καὶ νὰ ξεκινήσῃ νὰ πάῃ ἀμέσως.

Δὲ θὰ περιγράψουμε παρὰ μόνο τὴν περαστικὴ ἐπιτυχία τῆς Μώντ. Ἡ ὠμορφιά της ἄρχισε νὰ μὴν ἔχει πέραση: Οἱ ἠλεκτρικοὶ ὅμως προβολεῖς τῶν μεγάλων Variétés καὶ τὰ μάγια τοῦ φκιασιδώματος τὴν παρουσιάζανε ἀκόμα ἐπιθυμητή.

Ἀφοῦ χόρεψε μερικοὺς μῆνες στό Buenos Ayres, ἐπῆγε, συντροφευμένη πάντα ἀπὸ τὸν Τῖτο, τὴν Πιερίνα καὶ τὸ σκύλο της, στὸ Μοντεβίντεο.

Montevideo: τρεῖς μῆνες.

Rosario: δεκαπέντε μέρες.

Bahia Blanca: προτάσεις γάμου ἀπὸ ἕνα ἐργοστασιάρχη βερνικιῶν.

Fray Bentos: φλογερὸς ἔρως ἑνὸς ἐργοστασιάρχη κονσερβῶν.

Ἕνα χρόνο μετὰ τὸ ξεμπαρκάρισμά της στὸ Ἀμερικάνικο ἔδαφος, ἡ Μώντ, ἡ «χορεύτρια μὲ τὸ φράκο» ἔκανε ἕνα ὑπέροχο συμβόλαιο μὲ τὸ Casino τοῦ Mar del Plata τὴν πιὸ κομψὴ plage τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

Τὸ μισὸ ἑκατομμύριο ποὺ βγῆκε μέσα ἀπὸ τὶς πιὸ ἀγαπητὲς ἀναμνήσεις τῆς κυρίας Καλαντὰν Τὲρ-Γκρεγκοριάν, εἶχε σχεδὸν ξοδευτεῖ. Ἡ ὑγεία τοῦ Τίτου εἶχε τσακίσει.

Ἐκείνη ἡ τυχοδιωκτικὴ ζωὴ ἀπὸ ξενοδοχεῖο σὲ ξενοδοχεῖο, ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία, βλέποντας κι' ὅλας πὼς ἐδῶ κ' ἐκεῖ ξεφυτρώνανε σὰ μανιτάρια στὸ δρόμο τῆς Κοκαΐνας ἐρωτευμένοι καὶ ἐρωμένοι, τοῦ ἐξασθένησε σιγά, σιγὰ τὰ νεῦρα καὶ τὸ αἷμα.

Ἦρθε στὴν Ἀμερικὴ μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς τὰ καλὰ θεατρικὰ συμβόλαια, καὶ τὰ νομίσματα ποὺ κέρδισε ἀπὸ τὴν ἐξάγνιση τοῦ παρελθόντος τῆς Καλαντάν, θὰ

τοῦ ἐξασφάλιζαν τὴν ἀποκλειστικότητα τῆς Κοκαΐνας. Ἐκεῖνος ὅμως ὁ ζωέμπορος τοῦ χάλασε ὅλα του τὰ σχέδια. Τοὺς ἀκολούθησε σχεδὸν σ' ὅλα τὰ μέρη ποὺ πήγαινε βάζοντας στὴ διάθεση τῆς Μὼντ τὸ παχύ του πορτοφόλι.

—Ἡ ὠμορφιά σου εἶναι ὑπὸ διάλυσιν—τῆς εἶπε ὁ Τῖτος παραληρῶντας, ἀφοῦ ἄδικα πιὰ τὴν εἶχε φοβερίσει πὼς θὰ τὴν ἄφηνε.—Εἶσαι γρηά: Εἰκοσιτεσσάρω χρονῶ καὶ φαίνεσαι σαραντάρα. Ἐγὼ σ' ἀγαπῶ γιατὶ ἔχω κολλήσει πετσὶ μὲ πετσὶ μαζί σου, γιατὶ μᾶς συνδέει μιὰ ὁλόκληρη ζωὴ ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν ὠμορφιά σου. Εἶσαι γρηά. Μπορεῖς νὰ συγκινήσης ἀκόμα μερικοὺς ποὺ θὰ τοὺς ἑλκύσης ἀπὸ τὴν κτηνώδικη ἐπιθυμία νὰ σ' ἀποκτήσουν. Δὲ θὰ τοὺς γοητέψης. Τὴ γοητεία σου θὰ τήνε νιώσω μονάχα ἐγώ.

»Εἶσαι ἕνα πτῶμα γυναῖκας. Μπορεῖς νὰ ξεγελάσης ἀκόμα κανένα μύωπα, κι' αὐτὸ θὰ τὸ χρωστᾶς στὶς ποῦντρες καὶ στὰ κοκκινάδια σου. Θἄχης ἀκόμα νὰ χαρῆς πέντε ἕξη ἄντρες, αὐτοὶ θἄναι ὅλοι.

»Ἔ, λοιπόν, Κοκαΐνα ἂν δὲν θὲς νὰ σοῦ φύγω γιὰ πάντα ἐγκατάλειψε αὐτὲς τὶς πεντέξη κατακτήσεις ποὺ ἔχεις ἀκόμα. Ἐγὼ θὰ σὲ λατρεύω γιὰ ὅλη μου τὴ ζωή Κι' ὅταν κανένας πιὰ δὲν θὰ σὲ πλησιάζει, θἄμαι ἐγὼ κοντά σου καὶ θὰ σοῦ λέω πὼς εἶσαι ὥμορφη, καὶ πὼς σ' ἀγαπῶ.

»Σ' ἀντάλλαγμα ὅμως αὐτῆς τῆς προσφορᾶς, σοῦ ζητῶ νὰ μοῦ μείνης πιστὴ τώρα στὰ τελευταῖα.

»Σκέψου πὼς πλησιάζει τὸ σκιάχτρο τῆς μονοξιᾶς. Σκέψου πὼς θἄρθει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ εἶσαι ὑποχρεωμένη νὰ περνᾶς τὶς νύχτες σου μονάχη, παγωμένη, γερασμένη, καὶ σὰ θὰ ξυπνᾶς θὰ βλέπεις τὶς κιτρινιασμένες σου σάρκες ποὺ δὲ θὰ τὶς ἐπιθυμεῖ κανένας πιά.

»Ἐγὼ ὅμως καὶ τότε θὰ σ' ἀγαπῶ, ἂν ἐσὺ δὲ δεχτεῖς πιὰ κανένα ἄντρα νἀρθῆ μαζί σου.

Ἡ Κοκαΐνα τὸν ἄκουγε κυττάζοντάς τον μέσα στὰ μάτια, καὶ τοῦ ἀπάντησε:

—Μὲ τρομάζει ἡ πρότασή σου νὰ μὴ γνωρίσω πιὰ ἄλλους ἄντρες.

—Λογάριασες ὅμως τὶ κερδίζεις σ' ἀντάλλαγμα;

—Ναί. Καὶ προτιμῶ νὰ βρεθῶ μόνη, ἔρημη αὔριο ἢ καὶ πάντα, παρὰ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν εὐχαρίστηση ποὺ θὰ νιώσω ἀπόψε.

—Δυστυχισμένη! Ἔκανες τὸν ἀπολογισμό σου, τὶ σοῦ μένει; Δὲν τὸ ξέρεις πὼς κάθε πρωΐ εἶσαι ὑποχρεωμένη νὰ τραβᾶς τὴς τρίχες ποὺ φυτρώνουν στὰ χείλη σου; Δὲ βλέπεις τὴς δίπλες ποὺ ἔκανε ὁ λαιμός σου;

—Ναί, μὰ ἡ περιπέτεια μὲ τραβᾶ ἀκόμα.

—Σκέψου πὼς αὔριο θᾶσαι γρηά.

—Καὶ σὺ τὸ ἴδιο, μεθαύριο.

—Πληρώνοντας ἐγώ, θὰ μπορῶ νὰ βρῶ γυναῖκες ὤμορφες, δροσάτες, νέες.

—Κ' ἐγὼ πληρώνοντας, θὰ βρίσκω παληκάρια.

—Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο—τῆς ἔλεγε ὁ Τῖτος.—Ἐγὼ πάντα πλήρωνα. Ὁ ἄντρας πάντα πληρώνει, ἀκόμα κι' ὅταν εἶναι εἴκοσι χρονῶ, ἀκόμα κι' ὅταν φαντάζεται πὼς ἡ γυναίκα τοῦ δίνεται ἀπὸ ἔρωτα. Ἐσὺ ὅμως ποὺ ἔχεις συνειθίσει πάντα νὰ πουλιέσαι θὰ σοῦ κακοφανεῖ νὰ βγάλης λεφτὰ νὰ πληρώνης. Θὰ μάθεις πόσο ἀηδιαστικὸ εἶναι νἀγοράζης τὸν ἔρωτα.

—Εἶναι κάτι ποὺ δὲν τὸ δοκίμασα ἀκόμα. Θἄχε κι αὐτὸ τὴν εὐχάριστη ὄψη του. Τώρα ἄφησέ με νὰ φύγω γιατὶ εἶναι ἐννιά, καὶ τὸ νούμερό μου στὸ Καζίνο ἀρχίζει στὴς δέκα καὶ τέταρτο. Ἀντίο.

Εἶχανε περάσει τὰ μεσάνυχτα, τέλειωσε τὸ θέαμα, κι' ὁ κόσμος εἶχε ριχτεῖ—ὅσοι ἐμείνανε—στὴ ρουλέτα.

—Trente et un: rouge impair et passe!

Τὸ βράδι ἐκεῖνο ὁ Τῖτος βρῆκε κάποιον καὶ βγήκανε ἔξω ἀπὸ τὸ Καζῖνο..

—Κάθε βράδι χάνω, ἀπόψε δὲ θὰ παίξω,—εἶπε ὁ Τίτος καὶ τράβηξε γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο του. Νύχτα, περπατοῦσε κάτω ἀπὸ τὴς φοινικιές. Ἔκανε τὸν κύκλο τοῦ λιμανιοῦ. Στὰ σιδερένια μπαγκάκια, ζευγαράκια ἀπασχολημένα μὲ τὸν ἔρωτα. Οἱ φάροι τῶν αὐτοκινήτων ποὺ περνούσανε μὲ ταχύτητα, φωτίζανε ξαφνικὰ τὸ δρόμο. Γέλοια, χάχανα μέσα στὸ δρόμο.

Ἔφθασε στὸ ξενοδοχεῖο, στὴν κάμαρά του, πέρασε πάνω ἀπὸ τὰ χαλιὰ ποὺ σβύνανε κάθε θόρυβο.

Ἡ Μὼντ δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα.

Ὁ Τίτος κάθησε πάνω στὸ κρεββάτι, καὶ κύτταξε τὸ ξυπνητῆρι. Τὸ κούρδισε καὶ τ' ἀκούμπησε πάλι στὸ τραπεζάκι. Κάτω ἀπὸ τὸ ἠλεκτρικὸ τοῦ τοίχου βρισκόταν καρφωμένο ἕνα ἔντυπο : ὁ Τίτος διάβασε, λιμάροντας νευρικὰ τὰ νύχια του :

«Le prix de la chambre sera augmenté dans le cas où il ne sera pris au moins un des repas principaux à l' Hôtel.

The price of this room will be augmented if one of the principal meals (lunch or dinner) is not taken in the hotel.

Der Zimmerpreis erfährt Erhöhung wenn keine der beiden Hauptmahlzeiten (Lunch oder Diner) in Hotel eigenommen werden.

Ἀκούστηκε ὁ θόρυβος τοῦ ἀσανσὲρ ποὺ ἀνέβαινε.

—Εἶναι γιὰ δῶ,—εἶπε ὁ Τίτος. Τὸ ἀσανσὲρ ὅμως προσπέρασε γιὰ τὸ ἐπάνω πάτωμα.

Σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ παράθυρο.

Μακριὰ μέσα στὴ νύχτα φωσφώριζαν τἄστρα κ' ἔμοιαζαν σὰν τὰ φῶτα μιᾶς ἄλλης πολιτείας.

Ἄρχισε νὰ κυττάζῃ τἀστέρια, προφέροντας τὴς ὀνομασίες τους.

Ἡ θάλασσα κάτω του γαλήνια κ' ἕνα ἀεράκι δροσερό, ἀνάλαφρο τὸν χάϊδευε ἁπαλά.

Μέτρησε τὰ πατώματα ποὺ ἦσαν ἀπὸ κάτω του. Σαράντα μέτρα ὕψος ἀπ' τὴ γῆ.

Πέρασε μιὰ βενζινάκατος μὲ κόσμο ποὺ διασκέδαζε ἀκόμα, εἶδε τἀναμένα τους τσιγάρα κι' ἄκουσε τὸν ἦχο μιᾶς κιθάρας.

Ὁ Τίτος σήκωσε τὰ μάτια νὰ δῇ ἀπέναντι του, μήπως ἐκάπνιζε ὁ Βεζούβιος.

Ἡ Κοκαΐνα του ὅμως ἀργοῦσε τόσο πολύ.

Ἔκλεισε τὸ παράθυρο, ἄνοιξε τὸν ἀνεμιστῆρα κι' ἄρχισε νὰ γδύνεται σιγά, σιγά.

— Δὲν ἔπεσες ἀκόμα ;—τοῦ εἶπε ἡ Μὼντ μπαίνοντας ξαφνικά, μὲ τὸ καπέλο στὸ χέρι.

—Ὅπως βλέπεις . . .—ἀπάντησε ὁ Τίτος ψυχρὰ δένοντας στὴ μέση του τὸ κορδόνι τῆς πυτζάμας του.

—Τί ἔχεις;—ρώτησε ἡ Κοκαΐνα διαβάζοντας στὸ πρόσωπο τοῦ ἐραστοῦ, τῆς αἰτίες τῆς κακοδιαθεσίας του.

—Ποῦ ἤσουνα ἴσαμε τώρα ;

— Αὐτὸ εἶναι. Ποῦ ἤθελες νἄμουνα;

— Αὐτὸ σὲ ρώτησα καὶ γώ.

— Ἔκανα ἕνα γῦρο μὲ τ' αὐτοκίνητο.

—Μὲ ποιόν;

—Μὲ τὸν Arguedos.

—Τὸ φοιτητή ;

—Ναί.

—Μὲ αὐτοκίνητο ; Ἂν εἶχε λεφτὰ γιὰ αὐτοκίνητο θἄπερνε κ' ἕνα κρεβάτι σὲ μιὰ κλινική.

—Καὶ τί ξέρεις ἐσύ;—διαμαρτυρήθηκε ἡ γυναίκα.

—Κι' ἀπὸ ποῦ πῆρε τὸ αὐτοκίνητο ;

—Ἂν δὲν τοῦ τὄδωσες ἐσὺ, θὰ τὸ δανείστηκε ἀπὸ κἄποιον ἄλλον.

—Δὲ θὰ τοῦ ἐμπιστευότανε κανεὶς οὔτε ἕνα κουμποτῆρι παπουτσιῶν.

—Θὰ τὸ νοίκιασε.

—Μὲ ποιανοῦ λεφτά ;

—Μὲ δικά μου λεφτά. Νομίζεις πὼς κανεὶς δὲν τοῦ κάνει πίστωση ; Τοῦ ἔκανα ἐγώ. Τοῦ δάνεισα χίλια pesos.

—Μὲ ποιὸ πρόσχημα;

—Τῆς φιλίας.

—Δὲν θὰ στὰ ἐπιστρέψει πιὰ ποτέ.

—Τὸ ξέρω.

—Τότε τοῦ τὰ χάρισες.

—Ἔστω, χαρακτήρισέ το ὅπως θέλεις.

Κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα κ' ἔφυγε νὰ πάη στὴν κάμαρά της.

Ὁ Τίτος παγωμένος, μὰ ἤρεμος γύρισε στὸ παράθυρο, τἄνοιξε γιὰ νὰ ζητήση ἀπὸ τὸ ἄπειρο τὴ δύναμη ποὺ ἡ ἀπεραντοσύνη τῆς νύχτας δὲν ἀρνεῖται ποτὲ καὶ τὴ δίνει μ' ὅλη της τὴ συμπάθεια.

Καὶ ρουφώντας μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα τὸ δροσερὸ ἀεράκι καὶ τὸ γαλάζιο τοῦ στερεώματος (ἕνα γραμμόφωνο στρίγγλιζε κάπου ἐκεῖ κοντὰ) σκέφτηκε, γελῶντας μὲ κάποια σκληρότητα μέσα του :

«Κάποτε πήγαινε μὲ ἄντρες γιὰ νὰ εἰσπράξη χρήματα. Σήμερα πῆγε γιὰ νὰ πληρώση. Ἂν ἄρχισε ἀπὸ σήμερα νὰ κάνη αὐτὴ τὴ δουλειά, ἀργότερα ποὺ θὰ εἶναι ἄσχημη, θὰ περιμένη τοὺς μεθυσμένους ἀλῆτες ἔξω ἀπὸ τὴν ταβέρνα, νὰ τοὺς πληρώνη τὸ τελευταῖο τους ποτῆρι, γιὰ νὰ πᾶνε μαζί της.

» Δὲν θὰ μπορέσω ποτέ μου νὰ τὴν πείσω.

Τὸ γραμμόφωνο σ-αμάτησε.

Ἕνα πουλάκι κάτι κελαϊδοῦσε σὲ μιὰ γειτονικὴ ἔπαυλη.

Ἕνα βιολὶ ἀόρατο ἀγωνιοῦσε σὲ κάποια ἄλλη ἔπαυλη.

Δὲν βλέπει κανεὶς οὔτε τὸ βιολὶ οὔτε τὸ πουλὶ ποὺ ἀόρατα διηγότανε τὸ ἕνα στὸ ἄλλο τὴς μεγαγχολίες τους.

Τὴ νύχτα ἐκείνη ὁ Τίτος δὲν ἐκοιμήθηκε. Ἄκουσε νὰ χτυποῦν τὰ κουδούνια: μιὰ φορὰ γιὰ τὸν καμαριέρη, δύο φορὲς γιὰ τὴν καμαριέρα, τρεῖς φορὲς

γιὰ τὸ θυρωρό . . .

Ἄκουσε θόρυβο ἀπὸ βήματα βιαστικὰ στὸν ξέστρωτο διάδρομο.

Ἄκουσε τὴ σειρῆνα ἑνὸς βαποριοῦ ποὺ ἐρχότανε ἢ ἔφευγε.

Ἀναψε τὸ φῶς: κάμαρα ξενοδοχείου: ἀριθμὸς δωματίου καὶ εἰδοποίησις: τιμές: «ἡ διεύθυνσις δὲν εὐθύνεται διὰ τὰ ἀντικείμενα ἀξίας μὴ παραδοθέντα πρὸς φύλαξιν.»

Ἔσβυσε.

Εἶχε τὴν ἐντύπωση πὼς κοιμήθηκε. Μὰ δὲν κοιμήθηκε. Τοῦ φάνηκε πὼς ἀκουμποῦσε σὲ κάποιο κάγγελο, ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὴν θέση του, κ' ἔπεσε κι' αὐτὸς κάτω στὸ κενό. Καθὼς ἔπεφτε ὅμως ξύπνησε τρομαγμένος μὲ τὰ χέρια ἀνοιχτά.

Μιὰ μυῖγα, κάπου ἐκεῖ κοντὰ σὲ κάποιο ἔπιπλο style Louis XV, βούϊζε, χορεύοντας νὰ πετάξη. Χτυπιώτανε μὲ τὰ ἴδια της τὰ φτερά.

Ὁ Τῖτος θυμήθηκε πὼς στὸ χωριό του ὀνομάζανε κάποια τέτοια μυῖγα «τὸ ρωλόγι τοῦ θανάτου», γιατὶ πιστεύανε πὼς ὁ θόρυβος ποὺ κάνει εἶναι τὸ σημάδι τῆς ἀγωνίας ἑνὸς ἑτοιμοθάνατου.

Ἐνῶ ἀντίθετα εἶναι ὁ ἔρως. Εἶναι μιὰ μονομαχία ἐρωτική: Εἶναι μιὰ φωνὴ ποὺ ρίχνουνε δύο ἐρωτευμένοι σὰν χτυπᾶνε κατὰ λάθος τὸ κεφάλι τους σὲ κανένα ξύλο τῆς γκαρσονιέρας.

—Καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴς σκοτώνουν σὰν παράσιτα ζῶα—σκεπτότανε ὁ Τῖτος.—Μήπως ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τὸ πιὸ τρομαχτικὸ φαινόμενο παρασιτισμοῦ πάνω στὰ ζῶα καὶ στὰ φυτά;

»Μώντ, Κοκαΐνα!

»Κοκαΐνα, μικρή μου γυναικοῦλα χρήσιμη καὶ εὐχάριστη. Θανατηφόρο μὰ καὶ δυναμωτικό μου δηλητήριο. Μικρή μου γυναικοῦλα ποὺ πάνω σου ἔχω κολλήσει σὰν ἕνα παράσιτο, σὰν ἕνα diplozoon paradoxum.»

Τοῦ ἐρχόντανε στὸ μυαλὸ πράμτα παληά, ξεχα-

σμένα. Ἀναμνήσεις τοῦ παληοῦ καιροῦ, ἀναμνήσεις τῆς ἐφηβικῆς του ἡλικίας.

Ἡ πόρτα τοῦ ἀσανσὲρ χτύπησε μὲ δύναμη καὶ τὸν ξάφνιασε.

Ἔβανε τὸ χέρι του στὴν καρδιά.

—Ἡ καρδιά, τὰ πλεμόνια, τὸ αἷμα... κουράστηκα πιὰ νὰ ξέρω πῶς τὸ κορμί μου εἶναι ἕνα ἐργαστήριο προορισμένο ν' ἀνανεώνῃ καὶ νὰ τρέφῃ τὸ πρωτόπλασμά μου. Δὲν εἶμαι ἄλλο τίποτα, παρὰ φώσφορο, ἄζωτο, ὑδρογόνο, ὀξυγόνο καὶ κάρβουνο. Κουράστηκα πιὰ νὰ κυττάζομε ἀπὸ ψηλά, σὰ νὰ ἔχω τὰ μάτια μου ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου. Κουράστηκα πιὰ νἀγαπῶ, ἐξαντλώντας τὸ φώσφωρό μου, τὸ ἄζωτό μου, τὸ ὑδρογόνο μου, τὸ ὀξυγόνο μου.»

Ὅλη τὴ νύχτα ὁ Τῖτος δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ. Μέσα στὸ μυαλό του γυρίζανε ἡ πιὸ παράξενες ἰδέες.

Χτύπησαν ἡ ὧρες ἀπὸ κάποια καμπάνα, ἀπὸ κάποιο σχολεῖο, ἀπὸ κάποιο σταθμό. Ἔπειτα ἕνας πετεινὸς φώναξε, ἕνας ἄλλος ἀπάντησε, ἕνας τρῖτος συμφώνησε μαζί τους.

Γύρισε, στριφογύρισε στὸ κρεβάτι του, ἀναποδογύρισε στὸ σεντόνι, κατέβασε τὸ ἕνα του πόδι ἀπ' τὸ κρεβάτι, ἔπειτα τὸ ἄλλο. Ἔστριψε τὸ διακόπτη τοῦ ἀνεμιστῆρα, κύτταξε τὴν ὥρα, ἔκλεισε τὸν ἀνεμιστῆρα, ἄρχισε νὰ ντύνεται.

Χτύπησε δύο φορὲς τὸ κουδοῦνι. Ἦρθε μιὰ καμαριέρα. Χτύπησε τρεῖς φορές, ἦρθε ὁ θυρωρός. Στὴν καμαριέρα διέταξε νὰ τοῦ ἑτοιμάσῃ τὰ μπαοῦλα του. Τῆς κυρίας: Ὄχι. Στὸ θυρωρὸ διέταξε νὰ τοῦ πιάσῃ μιὰ καμπίνα στὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ θἄφευγε γιὰ τὴν Εὐρώπη.

—Γιὰ σήμερα θἆναι κάπως δύσκολο. Ὡστόσο στὸ Buenos Ayres.

—Ὅταν ὅλες ἡ καμπίνες ἑνὸς ὑπερωκεανείου εἶναι συμπληρωμένες,—εἶπε ὁ Τῖτος—ὁ θυρωρὸς ἑνὸς ξενοδοχείου κατορθώνει πάντοτε νὰ βρῇ μιά, κι' αὐτὴ ἡ μιά, τυχαίνει νἆναι κι' ἡ καλλίτερη.

Ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς ὧρες, κατὰ τὸ μεσημέρι σὰν μπῆκε ἡ Κοκαΐνα, στὴν κάμαρα τοῦ Τίτου βρῆκε μιὰ κυρία ποὺ μόλις εἶχε φθάσει καὶ πλενότανε γιὰ νὰ βγάλη ἀπ' τὸ πρόσωπό της τὴς ἀλοιφὲς ποὺ εἶχε τοποθετήσει πάνω του γιὰ νὰ φαίνεται ὤμορφη.

Ἡ Μὼντ ζήτησε συγγνώμη, βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρα, καὶ φώναξε τὸν καμαριέρη.

—Ὁ Caballero, ἄφησε τὸ ξενοδοχεῖο πρὶν μισὴ ὥρα.

Ἡ Μὼντ δὲν ἀπάντησε.

—Ἐπειδὴ ὅμως ἀκόμα—συνέχισε ὁ ψυχολόγος καμαριέρης—τὸ βαπόρι δὲν ἀνεχώρησε γιατὶ θὰ ἀναχωρήση τὸ βραδάκι, ἂν θέλει ἡ κυρία μπορῶ πέρνοντας ἕνα αὐτοκίνητο νὰ πάω νὰ τὸν φωνάξω, καὶ τὸ ἀργότερο σὲ ὀκτὼ ὧρες νὰ σᾶς τὸν φέρω πίσω.

—Φέρτε μου—ἀπάντησε ἡ Μώντ,—φρυγανιὲς μὲ βούτυρο.

Ὁ καμαριέρης προχώρησε νὰ βγῆ. Ἡ Μὼντ τοῦ ξαναφώναξε:

—Καὶ μέλι!

11

Ἡ θάλασσα ἤταν ἤρεμη.

Πάνω στὸ βαπόρι ὁ Τῖτος γνώρισε ἀμέσως κάποιον ἔνδοξο ἐπιστήμονα Οὐγγαρέζο, πολύγλωσσο, ποὺ εἶχε τὴ μανία νὰ φτύνῃ σὰν μιλοῦσε. Εἶχε ἀφιερώσει τὰ χρόνια του σὲ μελέτες πάνω στὴν ψυχολογία τῆς γυναῖκας τῶν διαφόρων ἐθνῶν, σχετίζοντας τους μὲ τὸ βάρος τοῦ ὀργανισμοῦ τους.

Ἡ Γερμανίδα: Καρδιά, ἕνα κοιλό. Μυαλό, 825 γραμμάρια. Ὕψος 1.70.

Ἡ Αὐστριακή: Καρδιά, 950 γραμμάρια. Μυαλό, 850. Μάκρος μαλλιῶν, 65 ἑκατοστά.

Ἡ Βορειοαμερικάνα: Σπλήνα...

Ὁ Τῖτος μετὰ τὴν γνωριμία του αὐτήν, γνώρισε μιὰν ἱσπανίδα ἀπὸ τὴ Γκρενάδα, ποὺ μπῆκε κατὰ λάθος στὴν κάμαρά του.

—Ἔχουν ἕνα καλὸ σηκότι αὐτὲς ἡ ἱσπανίδες ! εἶπε ὁ Τῖτος στὸν Οὐγγαρέζο ἐπιστήμονα.

— Περίπου δύο κιλὰ—ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ὁ ψυχολόγος εἶχε δυὸ κόρες ποὺ μοιάζανε πάρα πολὺ μεταξύ τους. Φαίνεται πὼς θᾶσαν γεννημένες ἀπ' τὴν ἴδια μητέρα. Ἡ μία παχουλή, ροδοκόκκινη, δροσερή. Ἡ ἄλλη πιὸ μικρή, πιὸ λεπτή, πιὸ ἀδύνατη. Εἴχανε κ' οἱ δυό τους τὸν ἴδιο τύπο. Μοιάζανε σὰν τὸ πορτοκάλι μὲ τὸ μανταρίνι.

Ὁ Τῖτος τὴς ξεφλούδισε καὶ τὴς δυό.

Ἔκαμε τὴ συνειθισμένη ζωὴ ποὺ κάνουν ὅλοι πάνω σ' ἕνα βαπόρι: Μετροῦσε τὸ ὕψος τοῦ βαποριοῦ, ρωτοῦσε τοὺς ἀξιωματικοὺς γιὰ τὸ πλάτος καὶ γιὰ τὸ μῆκος, γιὰ τὴν πυξίδα καὶ γιὰ τὸν ἀσύρματο.

Παρακολουθοῦσε τὰ σύνεφα ποὺ τἄπερνε ὁ ἀέρας. Κούρδιζε κ' ἔβαζε τὸ ρωλόγι του μὲ τὴν ὥρα τοῦ πλοίου. Μάθαινε τοὺς ἄλλους πὼς νὰ γιατρεύονται ἀπὸ τὴ ναυτίαση. Ἐνοχλοῦσε κάθε τόσο τὸ ραδιοτηλεγραφητὴ μὲ ἀνόητες ἐρωτήσεις. Ἄκουε ἱστορίες γιὰ ναυάγια καὶ θαλασσινὲς περιπέτειες. Ἔδινε διαταγὲς στὸ barman νὰ τοῦ φτιάνη τὰ πιὸ πολύπλοκα cocktails.

Σὰν πιάσανε στὴ Βραζιλία γύρεψε νὰ δῆ τὴς πεταλοῦδες ποὺ συνήθιζε νὰ φέρνη ἡ Καλαντὰν στὸ σαλόνι της. Σὰν περάσανε τὸν ἰσημερινὸ πῆρε μέρος στὴ συνειθισμένη γιορτὴ κ' ἔβανε στὴν τσέπη του ἕνα φελὸ γιὰ ἀνάμνηση. Στὴς σενεγκαλέζικες ἀκτὲς κατέβηκε καμιὰ ὥρα γιὰ νὰ δῆ τὰ ὑπαίθρια πορνεῖα τῶν μαύρων.

Μιὰ Ὁλλαντέζα δεσποινίς, κόρη ἑνὸς μεγάλου βιομήχανου, ποὺ εἶχε ταξιδέψει πάρα πολύ, τοῦ διηγήθηκε πὼς εἶδε στὸ Πὸρτ Σάϊτ, μία ἀραπίνα νὰ «ὑποστῆ τὴ χειρίστη προσβολὴ»—ὅπως λένε οἱ ἠθικολόγοι—ἀπὸ ἕνα γάϊδαρο.

—Ἀκριβῶς οἱ γάϊδαροι—εἶπε ὁ Τῖτος,—ἔχουνε τὴ μεγαλύτερη τύχη μὲ τὴς γυναῖκες.

—Μὰ αὐτὸς ἐπεξήγησε ἡ δεσποινὶς δὲν ἦταν ἕνας γάϊδαρος ἀλληγορικός. Ἦταν ἕνας πραγματικὸς γάϊδαρος μὲ τέσσερα ποδάρια.

—Καὶ ποῦ γίνηκε αὐτό; Ἔξω στὸν κάμπο;

—Ὄχι, μέσα σ' ἕνα σπιτάκι. Πληρώσαμε μιὰ λίρα στερλίνα γιὰ νὰ δοῦμε αὐτὸ τὸ θέαμα.

—Καὶ ποιὸς τὴν ἔπερνε τὴ λίρα;

—Ἡ γυναίκα.

—Ἐγὼ θὰ τὴν ἔδινα στὸ γάϊδαρο.

Τοῦ σύστησαν μερικὲς τίμιες γυναῖκες, κι' ἄρχισε νὰ κουβεντιάζη μαζύ του πάνω στὰ θέματα ποὺ ἐπιβάλει ἡ καλὴ ἀνατροφὴ μετὰ τὴ σύσταση.

—Ἀλλὰ πῶς, κυρία μου, ἔχετε ἕνα γυιὸ τόσο μεγάλο;

—Ὦ, παντρεύτηκα πολὺ μικρή, πολὺ μικρή.

Κι' ἡ Ὁλλανδέζα δεσποινὶς τὸν δέχτηκε κατὰ λάθος στὴν καμπίνα της, καὶ δὲν τὸν κούρασε μάλιστα καθόλου γιὰ νὰ περάσῃ τὸν ἰσημερινό. Εἶχε ταξιδέψῃ τόπο πολὺ καὶ εἶχε ἀποκτήσῃ ὁρισμένες συνήθειες ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴς ἀποφύγῃ κανεὶς πάνω στὸ βαπόρι σὰν εἶναι μάλιστα καὶ πολυταξιδεμένος.

Μὰ καὶ ἡ τίμια κυρία μὲ τὸ μεγάλο γυιὸ κατέβηκε μιὰ μέρα κατὰ λάθος στὴν καμπίνα.

Ὁ Τῖτος ἔτρωγε μὲ ὄρεξη μ' ὅλο ποὺ ὁ πόνος του γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς Μώντ δὲν τὸν ἄφηνε καὶ τόσο ἥσυχο, Μερικοὶ ἄνθρωποι σὰν πονᾶνε ψυχικὰ δὲν τρῶνε. Νιώθουνε τὸν ψυχικό τους πόνο μέσα στὰ ἔντερα.

Ὁ Τῖτος ὁλότελα ἀντίθετα ὅσες φορὲς ὑπέφερε ἀπὸ ἔρωτα ἔτρωγε πολὺ καλά. Τοῦ ἄρεσε νὰ κατεβαίνῃ συχνὰ κάτω στὴς μηχανές, γιὰ νὰ ἀποθαυμάζῃ ἀνάμεσα στὸ θόρυβο τῶν μηχανῶν τοὺς ἀθλητικούς, μπρούτζινους γυμνοὺς θερμαστές. Αὐτοὺς τοὺς θαυμάσιους ἀρσενικοὺς ποὺ κάνουν τὴς παρθένες νὰ λιγουρεύουν.

Γνώρισε καὶ μιὰ κυρία ποὺ σὰν ἔμαθε πὼς ἦταν δημοσιογράφος, ἐπάγγελμα κατὰ τὴ κρίση της, λίγο πολὺ σχετικὸ μὲ τὴ φιλογογία, τοῦ ζήτησε ἕνα ρητό, γιὰ νὰ τὸ γράψῃ πάνω στὴν πλάκα τῆς ζαρτιέρας της.

Πάνω σ' ἕνα καράβι δὲν ὑπάρχει ἀντικάμαρα γιὰ τὴν καρδιὰ μιᾶς γυναῖκας. Στὰ ταξίδια ποὺ κρατᾶνε σαράντα μέρες ἢ δυό μῆνες, ἴσως. Μὰ στὰ ταξίδια τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ποτέ.

Θυμήθηκε τὴς θλιβερὲς μέρες τοῦ Παρισιοῦ, τὴ μεγάλη του ἀδυναμία, τὴν ἐξασθενημένη του ἐπιθυμία, ἀκόμα κι' ὅταν ἔβλεπε τὴ Μώντ νὰ περνᾶ μπροστά του ὁλόγυμνη ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη τῆς κάμαρας στὴν ἄλλη. Κι' ὅμως τώρα ἔνιωθε μέσα του νὰ ξαναζωντανεύουν ἡ ὁρμὲς ἑνὸς ἀκράτητου ἀνδρισμοῦ. Θὰ τὸν ἐρέθιζε ἴσως ἡ θάλασσα καὶ τὸ ἄρωμα τοῦ ἄπειρου ποὺ εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο ἀφροδισιακὸ διεγερτικό.

Ἕνα βράδι καθότανε στὸ καπνιστήριο μπροστὰ

σὲ μιὰ κυρία: Τὰ πόδια της ντυμένα μέσα σὲ κάλτσες μεταξωτές, γκριζομαργαριταρένιες, εἶχανε τὸ χρῶμα τοῦ ψαριοῦ ποὺ μόλις τὸ ψάρεψαν.

—Τί κάνετε;—τὸν ρώτησε ἡ κυρία.

—Προσεύχομαι,—ἀπάντησε ὁ Τίτος.

—Μοῦ φαίνεται πὼς κυττᾶτε τὴς γάμπες μου! —διαμαρτυρήθηκε ἡ κυρία κλείνοντας τὸ μάτι της.

—Ἐμεῖς οἱ ἄθεοι, ἔτσι προσευχόμαστε.

Ἐκείνη τὴ νύχτα ὁ Τίτος πῆγε νὰ προσευχηθῆ στὴ καμπίνα ποὺ ὑπῆρχαν ἡ δύο αὐτὲς γκριζομαργαριταρένιες γάμπες.

Ἡ θάλασσα ἦταν ἤρεμη.

Ὅλοι ξέρουνε πὼς μιὰ γυναίκα κ' ἕνας ἄντρας ἂν δὲν εἶναι παντρεμένοι κινδυνεύουνε νἄχουν φασαρίες ἀπ' τὸ πλοίαρχο σὰν τοὺς τσακώσουνε μαζὶ μέσα σὲ μιὰ καμπίνα.

Εἶναι κι' αὐτὸ ἕνα ἀπ' τὴς συνειθισμένες ἀτραξιὸν ποὺ φροντίζει νὰ προσφέρη στοὺς ταξιδιῶτες ὁ πλοίαρχος γιὰ νὰ τοὺς διασκεδάζη καὶ γιὰ νὰ μπορῆ πιὸ εὔκολα νὰ ξεδιαλέγη τὴ λεία του, ποὺ ἄλλοι μὲ κίνδυνο κυνήγησαν νὰ τὴ βροῦν.

—Κάνετε κόρτε σ' ὅλες τὴς γυναῖκες — τοῦ εἶπε ἕνας γείτονάς του στὸ τραπέζι, ἕνας ραββῖνος τῆς Βαρσοβίας ποὺ γύριζε ἀπ' τὴν Ἀμερικὴ μὲ τὴ συντροφιὰ μιᾶς λεπτεπίλεπτης chanteuse καὶ μὲ πολλὰ λεπτὰ ποὺ τἄχε μαζέψει ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του γιὰ τὴ σιονιστικὴ προπαγάνδα.

—Ναί,—ἀπάντησε ὁ Τίτος. Γιὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἡ μονομαχία εἶναι μιὰ παράβαση τῶν στρατιωτικῶν κανονισμῶν. Τὸ νὰ μὴ μονομαχοῦν ὅμως ἀποτελεῖ μιὰ χειρότερη παράβαση τῆς στρατιωτικῆς ἀξιοπρεπείας των. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἱπποτισμό: ἂν πῆς σὲ μιὰ γυναίκα πὼς σοῦ ἀρέσει καὶ πὼς τὴν ἐπιθυμεῖς τὴν προσβάλεις. Τὴν προσβάλεις ὅμως περισσότερο, ἂν δείξης πὼς σοῦ εἶναι ἀδιάφορη.

—Θἄχετε κατακτήσει πολλὲς γυναῖκες—τοῦ εἶπε ὁ ραββῖνος ἀπ' τὴ Βαρσοβία.—Φαντάζομαι πὼς

θὰ τὴς ξέρετε καλά!

—Εἶχα πολλὲς ἐρωμένες—ἀπάντησε ὁ Τῖτος.—Μὰ τὸ νὰ πιστεύῃ κανείς, πὼς ἐκεῖνος ποὺ κατάκτησε πολλὲς γυναῖκες εἶναι καὶ μεγάλος ψυχολόγος τῶν γυναικῶν, εἶναι ἕνα μεγάλο λάθος. Εἶναι σὰ νὰ πιστεύῃ πὼς ὁ κλητῆρας ἑνὸς μουσείου μπορεῖ νὰ κάνῃ καὶ κριτικὴ τέχνης γιὰ τ' ἀγάλματα ποὺ φυλάει. Ἔπειτα σὲ τὶ μᾶς χρειάζεται ἡ κατάκτηση μιᾶς γυναῖκας; Σὲ τίποτα. Φτάνει ν' ἀφήσῃς τὸν ἑαυτό σου νὰ κατακτηθῇ. Ἐκείνη τότε νομίζει πὼς κάνει τὴν ἐκλογὴ ἐνῶ στὴν πραγματικότητα αὐτὴ εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐκλέγεται.

—Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια—βεβαίωσε ὁ ραββῖνος, τραβῶντας τὰ μουστάκια του.—Τὸ πιὸ δύσκολο ὅμως δὲν εἶναι νὰ κατακτήσῃς μιὰ γυναίκα. Τὸ πιὸ δύσκολο εἶναι νὰ τὴν ἀφήσῃς.

—Λάθος!—διαμαρτυρήθηκε ὁ Τῖτος.—Ὁ ἄντρας δὲν ἐγκαταλείπει τὴ γυναίκα, ὁ ἄντρας βρίσκεται ἀδιάκοπα σὲ κατάσταση ἐγκαταλείψεως ἀπ' τὴ γυναίκα. Ὑπάρχουν ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις ποὺ ὁ ἄντρας γυρεύει νὰ σπάσῃ τὴς ἁλυσίδες. Τότε ὑπάρχει ἕνας τρόπος: νὰ πῇς στὴ γυναῖκα πέρνοντας ὕφος ἀπατημένου: «Τὰ ξέρω ὅλα!»

—Ὅλα; Τί πρᾶγμα; ρώτησε μὲ κατάπληξη ὁ ραββῖνος.

—Ἡ πιὸ ἀθῶα γυναῖκα, πιστέψτε με, ἔχει πάντοτε στὸ παρελθόν της κάποια αἰτία ποὺ ἀποτελεῖ ἐκεῖνο τὸ «ὅλα» ποὺ θὰ τὴς πετάξετε κατάμουτρα.

Τὸ διάλογο αὐτόν, τὸν ἄκουγαν δύο δεσποινίδες, ἀγγλίδες, ποὺ καθόντανε ἀντίκρυ τους.

Ὁ ραββῖνος τῆς Βαρσοβίας, ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πολὺ συμπαθητικός. Γέλασε μὲ κάποια παραβολὴ ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ Τῖτος, χρησιμοποιῶντας κάποιαν ἱστορία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅπως ἔκανε πάντα σὰν εἶχε πρεζάρει κοκαΐνα καὶ τοῦ ἐξήγησε πὼς τὰ λεφτὰ ποὺ μάζεψε στὴν Ἀμερικὴ θὰ χρησίμευαν γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ στὴν Παλαι-

στίνη, γιὰ νὰ μαζευτοῦν οἱ Ἑβραῖοι πόχουνε σκορπίσει στὰ τέσσερα ἄκρα τῆς γῆς.

—Θὰ πᾶτε καὶ σεῖς νὰ κατοικήσετε στὴν Παλαιστίνη;—ρώτησε ὁ Τίτος.

—Ἐγώ, ὄχι.—ἀπάντησε ὁ ραββῖνος ἐγὼ κάθομαι πολὺ καλὰ στὴ Βαρσοβία μου.

—Μὰ οἱ διωγμοί, ἡ σφαγές, οἱ πρόσφυγες;

—Παραμύθια!..—ἀπάντησε γελῶντας ὁ ραββῖνος. Ὅλα αὐτὰ εἶναι λόγια ποὺ διαδίδουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι στὴν Πολωνία γιὰ νὰ μὴ δίνουμε θάρρος στοὺς ἄλλους ἑβραίους νἀρθοῦν νὰ ἐγκατασταθοῦν κι' αὐτοὶ ἐκεῖ.

Μέσα σὲ εἴκοσι δυὸ μέρες, ὁ Τίτος, ἠρέμησε δέκα φορὲς μὲ πέντε διάφορες γυναῖκες, τὰ ἐρεθισμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο,τὸ ἄρωμα τῆς ἤρεμης θάλασσας καὶ τὸν ἐρωτισμὸ ποὺ ταξιδεύει μὲ ὅλα τὰ ὑπερωκεάνεια,νεῦρα του. Ἠρέμησε τὶς αἰσθήσεις του κι' ἠρεμῶντας τὶς αἰσθήσεις του σκότωσε σχεδὸν ὅλες τὶς ἀναμνήσεις τῆς Μὼντ ποὺ σὲ κάθε γῦρο τοῦ ἔλικα ἀπομακρύνονταν καὶ πιὸ πολύ. Ὁ ἔρως ἐλαττώνεται σὰν τὴ δύναμη τῆς βαρύτητος ἐν ἀναλογία μὲ τὸ τετράγωνο τῆς ἀποστάσεως.

Σὰν φτάσανε πιὰ κοντὰ στὴν ξηρὰ ὁ Τίτος λυπήθηκε ποὺ ἄφηνε ὅλες αὐτὲς τὶς κυρίες καὶ δεσποινίδες τοῦ βαποριοῦ καὶ δὲ λυπήθηκε τὴν Κοκαΐνα, τὴν Κοκαΐνα του, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ ξανασυναντήσει ποτέ του πιά, τὴν Κοκαΐνα ποὺ τὴν ἄφησε ἀνάμεσα σὲ δύο ἀγκαλιές: τοῦ ζωέμπορου καὶ τοῦ φοιτητή.

Μόλις ὅμως μπῆκε μέσα στὸ τραῖνο ποὺ τὸν πήγαινε στὸ Τορῖνο, δὲν τοῦ ἔμενε καμιὰ ἄλλη ἀνάμνηση τοῦ ταξιδιοῦ, παρὰ μονάχα ἕνα τσιγάρο ποὺ τοῦ τῶχε προσφέρει ἕνας ἐπιβάτης, καὶ λίγο κάψιμο στὸ πρόσωπο ἀπὸ τὸν τροπικὸ ἥλιο.

Κι' ἡ σκέψη του ἔτρεξε πάλι στὴν Κοκαΐνα, τὴ μικρὴ Κοκαΐνα, ποὺ παράτησε στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Τὴν Κοκαΐνα του, ποὺ τὸ ἄρωμά της δὲ συνάντησε σὲ κανένα ἄλλο κορμὶ γυναίκας. Τὴν Κοκαΐνα, τὴ Μώντ, τὴ γυναίκα ποὺ ἀπόφευγε,

καὶ πάλι ξανάβρισκε, τὴ γυναῖκα-δηλητήριο ποὺ μισοῦσε κι' ἀγαποῦσε.

Ξανάειδε τὸ Τορῖνο, κι' ὅλα τὰ γνωστά του μέρη. Καὶ σὲ κάθε γωνιὰ νόμιζε πὼς θὰ ξανάβλεπε, κάπου ἐκεῖ, νὰ ξεπροβάλῃ ἡ Κοκαΐνα του. Ὅλη του ἡ ψυχὴ πλημμύριζε ἀπὸ μιὰν ἀνησυχία ἀνάκατη μὲ μιὰ ζήλεια, μιὰ ζήλεια γεμάτη ἀνησυχία, πολὺ μεγαλύτερη τώρα ποὺ δὲν ἤξερε τί γινότανε, μὲ ποιοὺς πήγαινε, σὲ ποιανοῦ ἀγκαλιὰ βρισκότανε.

Μιὰ γυναίκα ποὺ τριγυρνοῦσε στοὺς δρόμους τοῦ προσφέρθηκε μὲ εἴκοσι λιρέτες.

—Δὲν εἶσαι ἀκριβή. Δὲν πληρώνει κανεὶς οὔτε τὰ ὑλικά. Θὰ μ' ἀφήσῃς ὅμως νὰ σ' ἀρωματίσω ὅλη, ὅπως θέλω.

Ἡ πωλήτρια τῆς ἡδονῆς τὸν ἀκολούθησε στὴν κάμαρά του κι' ἀφέθηκε νὰ τὴν ἀρωματίσῃ ὁ Τίτος μὲ Avatar, τὴ μυρωδιὰ ποὺ συνείθιζε νὰ βάζῃ πάνω της ἡ Μώντ.

Ἔλουσε μὲ τὸ ἄρωμα τῆς Κοκαΐνας, τὸ ὑπέροχο Avatar, τὴ σάρκα τῆς ἀγοραίας γυναίκας. Σὰν πῆγε ὅμως νὰ τὴ μυρίσῃ, τὸ κορμί της τοῦ μύρισε ἀλλιώτικα, δὲ μύριζε ὅπως τὸ κορμὶ τῆς Μώντ. Κάθε γυναικεῖο κορμὶ ἀποδίδει ἀλλιώτικα τὴν ἴδια μυρωδιὰ ποὺ τοῦ βάζομε, ὅπως καὶ κάθε ὀρχήστρα ἀποδίδει ἀλλιώτικα τὸ ἴδιο μουσικὸ κομμάτι.

Δοκίμασε νὰ βρῇ τὴ χαρά, τὴν ἡδονή, τὴν εὐχαρίστηση σ' ἕνα σωρὸ ἄλλα κορμιά. Τοῦ συνέβη τὸ ἴδιο, μ' ἐκεῖνο ποὺ τοῦχε συμβεῖ στὸ Παρίσι μὲ τὴν Καλαντάν. Ἡ Καλαντὰν δὲν ἤτανε ἡ Μώντ.

Γύρισε τὰ πιὸ ἐκκεντρικὰ καὶ ὕποπτα μέρη τοῦ Τορίνου, ὅπως ἔκανε καὶ τότε στὸ Παρίσι. Περπατώντας ὅμως ἔνιωθε νὰ τὸν βαραίνῃ τὸ κορμὶ πάνω στὰ πόδια του. Εἶναι τὸ πρῶτο σημάδι τῶν γηρατειῶν. Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ ἄντρες ἀρχίζουν νὰ φοροῦνε σκοῦρα ροῦχα.

Μιὰ μέρα θυμήθηκε τὸ φίλο του σερβιτόρο ποὺ

ἦτανε τώρα ἱερωμένος καὶ πῆγε νὰ τὸν βρῇ.

Ὁ φίλος του μόλις τὸν εἶδε ἔτρεξε νὰ τὸν προϋπαντήσῃ καὶ τὸν χαιρέτησε μὲ τὴ φράση: «Χαῖρε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ.» Ἔπειτα τοῦ εἶπε:

Εἶμαι κατενθουσιασμένος.

Καὶ τὸν συμβούλεψε νὰ μπῇ κι' αὐτὸς στὸ μοναστῆρι.

—Δὲν εἶναι εὔκολο πράμα...

—Εὐκολώτατο! Μήπως εἶσαι μασῶνος;

—Ὄχι.

—Ἔ, λοιπόν! Εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ μπαίνῃς μέσα σὲ μιὰ μασώνικη στοά.

Τὸν πῆρε ἀπ' τὸ χέρι κι' ἐπισκεφθήκανε τὸ κελλί του, τὴ βιβλιοθήκη, τὸ ἐργαστήριο ἑνὸς γέρου ἱερομόναχου ποὺ ἔκανε μελέτες πάνω στὰ κολεόπτερα καὶ τὶς πεταλοῦδες.

Τὸν πῆγε στὴν ἐκκλησία.

—Λυποῦμαι πολύ, — εἶπε ὁ ἱερομόναχος στὸν Τίτο,—ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ προσφέρω ἕνα vermouth, ὅπως ἄλλοτε ποὺ ἤμουνα σερβιτόρος στὸ Παρίσι. Μπορῶ ὅμως νὰ σοῦ προσφέρω μιὰ λειτουργία..,

—Πολὺ καλά, δέχομαι μιὰ λειτουργία...

—Τὴν θέλεις μὲ ψαλμοὺς ἢ δίχως;

—Ποιὰ εἶναι ἡ πιὸ σύντομη;

—Ἡ ἴδιες εἶναι...

—Ἂν θὰ ψάλλεις ἐσύ...

—Βεβαιότατα!

—Τότε... μὲ ψαλμούς.

Καὶ ἄκουσε τὴ λειτουργία.

—Θὲς νὰ σ' εὐλογήσω;

—Ὄχι εὐχαριστῶ, εἶμαι πολὺ καλά.

Περπατήσανε στὸν κῆπο κ' ἐπισκεφθήκανε τὸ ἐστιατόριο.

—Τρῶτε καλά;

—Table d'hôte. Ἰδιαίτερα φαγητὰ κάνουν μονάχα γιὰ τοὺς ἀρρώστους.

Ὁ ἱερομόναχος τοῦ ἐξήγησε πὼς πρέπει νὰ ἀγα-

πᾶμε τὸ Χριστὸ γιατὶ ἐθυσιάστηκε γιὰ τὴν Ἀνθρωπότητα. Κι' ὁ Τῖτος τοῦ ἀπάντησε πὼς τὰ ποντίκια καὶ τὰ κουνέλια προσφέρουν τὴ ζωή τους μέσα στὰ φυσιολογικὰ ἐργαστήρια πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ ἱερωμένος χωρὶς νὰ θυμώση μ' αὐτό, δὲν ἄλλαξε ὅμως καὶ γνώμη. Τὸν παρακάλεσε μόνο νὰ μὴ «βλασφημῆ».

Δύο, τρεῖς βραδιὲς πῆγε σ' ἕνα καφενεῖο τῆς ὁδοῦ Πώ, ποὺ συχνάζανε οἱ λόγιοι ὅπως κι' αὐτὸς ἄλλοτε μὲ τοὺς παληούς του συντρόφους. Ἐκεῖ, τοῦ εἶπανε πὼς ὁ φίλος του Πέτρος Νοτσέρα βρισκότανε στὸ Τορῖνο. Λίγες μέρες ὑστερότερα τὸν ἀντάμωσε:

—Ἔμαθα πὼς ἔκανες τὸ κόλπο τοῦ μισοῦ ἑκατομμύριου.—Τοῦ εἶπε ὁ φίλος του Νοτσέρα—κι' αὐτὸ δὲν μοῦκανε καμιὰ ἔκπληξη. Θὰ μοῦκανε ἔκπληξη ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν θἄκλεβε.

—Ἦταν μιὰ εὐκαιρία—δικαιολογήθηκε ὁ Τῖτος.

—Ἤμουνα πάντα τίμιος στὸ παρελθόν.

—Τὸ ξέρω. Καὶ τώρα τί κάνεις ;

Ζῶ μέσα σὲ μιὰ κάμαρα ἐπιπλωμένη. Ἔχω ἀκόμα μερικὲς δεκάρες στὴν πάντα. Σὰν δὲ θἄχω πιὰ τίποτα θ' αὐτοκτονήσω ἢ θὰ πάω νὰ γίνω καλόγερος.

—Εἶσαι θρῆσκος ;

—Ὄχι. Ἡ θρησκεία γιὰ μένα εἶναι κάτι, σὰν τῆς ἑταιρῖες αὐτὲς ποὺ ὑποστηρίζουν ἡ κυβερνήσεις γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση ἀνυπάρκτων μεταλλείων. Ἡ ἄλλες θρησκεῖες κάνουνε κάποιο πόλεμο γιὰ νὰ πάρη ὁ ἕνας τὰ μεταλλεῖα τοῦ ἄλλου. Ἐνόσω ὅμως ἐπίτιμος πρόεδρος εἶναι ὁ Αἰώνιος Πατὴρ ὅλες ἐργάζονται στὰ σοβαρά. Ἴσως καὶ γὼ καμιὰ μέρα συνεταιρισθῶ σὲ καμιὰ τέτοια θρησκευτικὴ ἑταιρία, ἀφοῦ ὁπωσδήποτε δὲν ἔχω νὰ χάσω καὶ τίποτα. Καὶ σὺ τί ἔκανες στὸ Παρίσι ἀπ' τὸ καιρὸ ποὺ σἄφησα ; Καὶ γιατὶ γύρισες στὴν Ἰταλία ;

—Ἐρωτεύθηκα μιὰ γυναίκα τοῦ λαοῦ ποὺ μοῦ

ἀρέσανε μερικὰ ἐλαττώματά της. Εἶχε ὅμως πάρα πολλά: καὶ μερικὰ δὲν μ' ἀρέσανε. Γύρεψα νὰ τὴν λεπτύνω κἄπως μὲ συμβουλὲς καὶ μὲ ὀρθοπεδικὰ ἀναγνώσματα Πιὸ εὔκολα γλυκαίνεις τὸ κάστανο μὲ ζάχαρη γιὰ νὰ τὸ κάνῃς marron glacé.

»Γιὰ ἀντίδραση ἐρωτεύθηκα ἔπειτα μιὰ ἀνώτερη γυναίκα: Ἔβρισκες : Εὐγένεια στὴ χημικὴ ἀνάλυση καὶ ἀριστοκρατία στὴν ἀντιχημική. Ἦτανε κι' ὥμορφη. Ἔχω παρατηρήσει πὼς σὲ κάθε γυναίκα, ἀνώτερη ἢ κατώτερη βρίσκονταν πάντα μέσα της καὶ μιὰ ἀπὸ τὴς τέσσερις αὐτὲς ἰδιότητες: Εὐγένεια, ἀριστοκρατία, πορνεία, δουλοπρέπεια. Ἡ δόσεις ποικίλουν, ἡ βάση ὅμως ὑπάρχει. Στὴν ἀνώτερη γυναίκα μπορεῖ νὰ βρῇς 93 τὰ ἑκατὸ εὐγένεια, μὰ τὰ ἄλλα 7...

»Εἶναι ἀρκετὰ αὐτὰ τὰ ἑπτὰ νὰ φαίνονται. Δὲν μποροῦν νὰ τὰ κρύψουν. Μιλοῦνε σὰ μεγάλες κυρίες, κάθε σκέψη τους εἶναι καθαρὴ καὶ ἀνοιχτὴ σὰν τὸ οὐράνιο τόξο. Σὰ βρίσκονται μ' ἕναν ἄντρα τἀμάξια καὶ τὰ ταξὶ εἶναι γι' αὐτὲς πρόστυχα. Σὰν εἶναι ὅμως μόνες, πᾶνε καὶ μὲ τὸ τράμ. Σὰν βρίσκεσαι μαζί τους κάνουν τὴ γεναιόδωρη κι' ἀφήνουν ὅλα τὰ ρέστα στὸ γκαρσόνι. Σὰν ψωνίζουνε ὅμως μονάχες τους κάτι, μπορεῖ νὰ στήσουνε καυγᾶ γιὰ εἴκοσι λεπτά.

—Τὰ ξέρω—τὸν σταμάτησε ὁ Τῖτος.—Αὐτὰ τὰ πράματα μπορεῖς νὰ τὰ διδάξῃς στὸν ἑαυτό σου. Αὐτὰ ὅμως τὰ ἐλαττώματα ἅμα τὰ βρίσκεις σὲ γυναῖκες ἀνώτερες, καταντοῦν συμπαθητικά, γιατὶ εἶναι τὰ συνεχόμενα ὑγρὰ ὑπόγειά τους μὲ τὰ κομψὰ ὑψηλὰ πατώματά τους. Σὲ παρακαλῶ τέλειωνε.

—Κ' ἔτσι ἄφησα τὸ Παρίσι κ' ἐγύρισα στὸ Τορῖνο. Ἐδῶ κάνω τὸν κτηματομεσίτη. Πουλῶ οἰκόπεδα. Θέλεις νἀγοράσῃς κανένα μέτρο οἰκόπεδο.

—Στὸ νεκροταφεῖο ἴσως. Μὰ ἀργότερα Ἔχεις ἐδῶ καμιὰ ἐρωμένη ;

—Ναὶ—ἀπάννησε ὁ Νοτσέρα.—Μιὰ γυναικοῦλα,

πολὺ ἁπλῆ, στοὺς τρόπους της καὶ στὸ ντύσιμό της. Κάτω ὅμως ἀπ' τοὺς ἁπλοὺς αὐτοὺς τρόπους καὶ τὰ ἁπλὰ φορέματα βρίσκεται ἕνας θησαυρός, ἕνας ἀληθινὸς θησαυρός.

—Θὰ ξαναγυρίσῃς στὸ Παρίσι;

—Ὄχι, ὅπως δὲ θὰ ξαναγυρίσῃς οὔτ' ἐσύ. Ἐσύ, ἐγώ, ὁ φίλος σου, ὁ πρώην σερβιτόρος καὶ νῦν παπᾶς. ἡ Μὼντ σου, ἡ... πῶς τὴ λένε κείνη τὴν ἄλλη; Ἡ Καλομελάν...

— Καλαντάν.

—...Ὅλοι μας, τέλος πάντων, ἔχουμε τὴν ἴδια μοῖρα. Ἤμαστε σὰν τὰ σκυλιὰ ποὺ εἶναι ἑτοιμοθάνατα καὶ πᾶνε νὰ πεθάνουν κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, κάτω ἀπὸ τὰ τραπέζια. Ἤμαστε σὰν τοὺς γάτους ποὺ ξεπορτίζουνε καὶ σὰν πρόκειται νὰ πεθάνουνε γυρίζουνε στὸ σπίτι ποὺ φύγανε. Ἤμαστε οἱ ἄνθρωποι μιᾶς κοινωνίας ποὺ βρίσκεται σὲ ἀποσύνθεση. Σύ, ἐγώ, ὁ φίλου σου ὁ σερβιτόρος γιὰ τὴ μιὰ αἰτία ἢ γιὰ τὴν ἄλλη, ἀφήνομε τὸ Παρίσι, τοὺς μεγάλους δρόμους τὰ μεγάλα γλέντια γιατὶ ἤμαστε κοντὰ στὸ θάνατο τῶν ἐπιθυμιῶν μας: Τὸ νὰ μὴν ἔχομε πιὰ ἐπιθυμίες, νὰ μὴν ἔχομε περιέργειες ἰσοδυναμεῖ μὲ θάνατο....

»Κάθομαι ἐδῶ ἀπέναντι φίλε μου, ὅποτε θὲς νὰ μὲ δῇς, πέρασε, σὰ στὸ σπίτι σου... Ἀντίο.

Ὁ Τίτος συνέχισε τὸ δρόμο του καὶ πῆγε σπίτι του. Βρῆκε τὴ φωτογραφία τῆς Μώντ, τὴ φωτογραφία ἐκείνη ποὺ ἤτανε ὁλόγυμνη. Τὴν πῆρε μέσα ἀπὸ τὸ μπαοῦλο του καὶ τὴν ἔβανε στὸ πορτοφόλι, νὰ τὴν ἔχει πάντα μαζί του, ἀπάνω του.

Καὶ βγῆκε πάλι ἔξω.

Γύρισε ἔπειτα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἢ λίγες ὧρες μὲ τὴν πιὸ στέρεη ἀπόφαση νὰ πάῃ νὰ γίνῃ παπᾶς.

—Θὰ ἐπιδοθῶ στὴ μελέτη τῶν κολεοπτέρων. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔντομα εἶναι πιὸ κομψὰ ἀπὸ τὴς πιὸ κομψὲς κυρίες.

»Θ' ἀπασχοληθῶ μὲ τὴν καλλιέργεια τοῦ κήπου...

»Θ' ἀφήσω νὰ μεγαλώσουν τὰ γένεια μου...

»Μιὰ μεγάλη γενειάδα.

»Δὲν θὰ μεταχειρίζομαι πιὰ τὴν κοκαΐνα οὔτε ἀκόμα κι' ὅταν θὰ πρόκειται νὰ βγάλω τὰ δόντια μου.

»Καὶ μέσα σὲ ὀκτὼ μέρες θὰ εἶμαι ἕνας τέλειος παπᾶς.

—'Επιτρέπεται;

"Ηταν ἡ σπιτονοικοκυρά του ποὺ τοὔφερνε ἕνα ραδιοτηλεγράφημα.

«Σοῦ τηλεγραφῶ ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο «Caronia» πηγαίνω στὴ Τζένοβα ἀλλὰ θὰ σταματήσω ὀκτὼ μέρες στὸ Ντακὰρ γιὰ νὰ χορέψω στὸ κυβερνητικὸ μέγαρο. Σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθης νὰ μ' ἀνταμώσης στὸ Ντακάρ. Σ' ἀγαπῶ Κοκαΐνα».

'Ο Τίτος πῆρε ἕνα κομμάτι χαρτὶ κι' ἔγραψε:

ΜΩΝΤ ΦΑΜΠΡΕΖ

Χορεύτρια

'Ατμ)ον «Καρόνια» Γραμμὴ Buenos Ayres—Genova

«'Αναχωρῶ μὲ πρῶτον ἀτμόπλοιον γιὰ Ντακάρ. Σ' ἐπιθυμῶ. Τίτος».

Κι' ἔτρεξε ἀμέσως στὸ τηλεγραφεῖο...

12

—Ἀκόμα φαίνεται ἡ Τζένοβα, τοῦ εἶπε κάποιος ποὺ καθότανε δίπλα του, καὶ τοῦ πρόσφερε τὰ κανακιάλια. Σὲ μισὴ ὥρα θὰ βρισκόμαστε στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα. Ποὺ πηγαίνετε;

—Στὸ Ντακάρ.

—Κι' ἐγὼ στὴν Τερεζίνα.

—Ποῦ εἶναι ἡ Τερεζίνα ;

—Εἶναι μιὰ πόλις τῆς Βραζιλίας. Εἶμαι ἰδιοκτήτης ἑνὸς μεγάλου ἐργοστασίου θρεπτικῶν ἐσεντζῶν δικῆς μου ἐφευρέσεως.

—Καὶ σὲ τί χρησιμεύουνε;

— Εἶναι ἕνας νεωτερισμός, ποὺ θὰ διαδόσω σ' ὅλο τὸν κόσμο, τὸ πολὺ μέσα σὲ ἕξη μῆνες. Ἕνα εἶδος ποὺ θὰ ξετρελάνῃ κόσμο. Θὰ ξέρετε βέβαια πὼς ὑπάρχουνε ἐσέντζες λουλουδιῶν γιὰ νὰ φτιάνει κανεὶς ἀρώματα: τριαντάφυλλο, γαρύφαλλο, μόσκο τὸ ἴδιο κι' ἐσέντζες φρούτων: μανταρινιοῦ, πορτοκαλιοῦ, ἀμυγδάλου ποὺ μ' αὐτὲς φκιάνουνε σιρόπια. Ἔ, λοιπὸν κι' ἐγὼ ἔχω ἐφεύρει ἐσέντζες διαφόρων φαγητῶν ποὺ ὅταν τὶς τοποθετήσεις ἢ ἀναμείξεις μὲ ἀλεῦρι ἢ καὶ μὲ τὸ ψωμί, ἔχουνε τὴ γεῦση τῶν μαγειρεμένων φαγητῶν. Ἡ ἐπιτυχία εἶναι καταπληκτική. Μὲ λίγη ἐσέντζα πάνω σ' ἕνα κομμάτι ψωμί, νομίζεις πὼς τρῶς μιὰ κοτολέτα ἀλὰ μιλανέζα μὲ πατατάκια τηγανιτὰ ἢ ἕνα στιφάδο ἢ ἕνα καπαμά. Λίγες σταγόνες εἶναι ὑπεραρκετές!

Ἡ θάλασσα δὲν ἦταν ἤρεμη ὅπως τὸ τελευταῖο ταξίδι.

—Ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε, θὰ ἀποσυρθῶ στὴν καμ-

πίνα μου—πρόφερε κατάχλωμος ὁ Τῖτος γιατὶ ἄρχισε νὰ τὸν πιάνει ἡ θάλασσα.

—Μά, δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ἐφεύρεσή μου;—διαμαρτυρήθηκε ὁ χημικὸς βιομήχανος τῆς ἐσέντζας τοῦ στιφάδου.

—Μετὰ τὸ φαΐ, μοῦ προξενεῖ ἀηδία νὰ μοῦ μιλᾶνε γιὰ στιφάδο, εἶπε ὁ Τῖτος. Μοιάζω μὲ τοὺς ἄντρες ἐκείνους ποὺ ἅμα κοιμηθοῦνε μὲ μιὰ γυναῖκα, τῆς γυρίζουνε ἔπειτα τὴν πλάτη.

—Ποιοὺς ἀνθρώπους;

—Ὅλους,—εἶπε ὁ Τῖτος καὶ κατέβηκε στὴν καμπίνα του γιὰ νὰ ξαναβγῇ ἔπειτα ἀπὸ ὀκτὼ μέρες σὰν πλησίασαν τὴς σενεγκαλέζικες ἀκτές.

Ντακάρ.

Γύρω ἀπὸ τὴν ἀποβάθρα, ἀνάμεσα στὸ πλῆθος τῶν μαύρων χαμάληδων, ξεχωρίζανε οἱ λευκοὶ μανδύες τῶν ἀραπάδων, καὶ οἱ ὁλόλευκες στολὲς τῶν ἀξιωματικῶν μὲ τὴς φαρδυὲς βαθειὲς ἀποικιακές τους κάσκες.

Ἡ Κοκαΐνα; Δὲν ὑπῆρχε, θὰ τὴν ἀναγνώριζε ἀμέσως, σὰν ἔβλεπε τὴ λεπτή της σιλουέτα σκιασμένη ἀπὸ τὸ ἀνοιχτό της ὀμπρελλίνο. Ὕστερα ἀπ' τὴς διατυπώσεις τοῦ τελωνείου, πῆρε τὸ πρῶτο μεγάλο δρόμο ποὺ βρισκότανε μπροστά του. Ἀριστερὰ ἤτανε τὸ χωριὸ τῶν μαύρων. Δεξιὰ ἡ κατοικίες τῶν Εὐρωπαίων. Στὸ βάθος ἕνας μιναρὲς ὑψωνότανε μέσα ἀπὸ μιὰ ὄαση.

Στρατιῶτες συνεγκαλέζοι, εὐρωπαῖοι ντυμένοι μὲ χακί, μιὰ ἀράπικη λαϊκὴ ἀγορά.

Δύο μαῦροι πλησιάσανε τὸν Τῖτο νὰ τοῦ προσφέρουνε τὴς ὑπηρεσίες τους γιὰ λίγα σόλντια, νὰ τὸν ξυρίσουν καὶ νὰ τοῦ γυαλίσουν τὰ παπούτσια.

Ὁ Τῖτος ἀρνήθηκε.

Γυναῖκες μαῦρες μὲ μεγάλα μακρουλὰ βυζιά, ριγμένα πίσω στὴς πλάτες γιὰ νὰ βυζάξουνε τὰ μωρά τους ποὺ τἄχανε δεμένα στὴς ράχες τους.

Ἕνας μικρούλης τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ πόδι καὶ τοῦπε σὲ γαλλικὰ διεφθαρμένα :

—Mossié, moà avoàr belle mére dormir avec vons, dix francs.

Ὁ Τίτος γύρεψε νὰ τὸν ξεκολλήση ἀπὸ πάνω του. Ἐκεῖνος ὅμως συνέχισε :

—Mossié, moà avoàr très belle soeur sept ans, dormir avec vous, vingt francs.

Εὐτυχῶς ποὺ ἦρθε ἕνας εὐρωπαῖος νὰ τὸν ἐλευθερώση ἀπ' τὸ μικρό. Ὁ εὐρωπαῖος αὐτός, ἦταν ἰδιοκτήτης ἑνὸς σπιτιοῦ ποὺ πρόσφερνε τσάϊ καὶ νεαρὲς *μπαρμπερίνες* : ἡ πιὸ γρηὰ ἦταν δεκάξη χρονῶ. Τοῦ ἐξήγησε λοιπὸν πὼς ἡ μπαρμπερίνες εἶναι ἡ πιὸ εὐαίσθητες γυναῖκες τοῦ κόσμου, γιατὶ τὸ αἷμα τους βράζει. Ξυρίζονται κάθε πρωΐ καὶ ἀρωματίζονται μὲ τριανταφυλλόνερο. Ἅμα θὰ πᾶτε μὲ μιὰ μπαρμπερίνα – τοῦ εἶπε ὁ εὐρωπαῖος—ἡ ἄλλες γυναῖκες δὲ θὰ σᾶς ἀρέσουν πιά.

—*Ἐν τοιαύτη περιπτώσει* εἶναι μιὰ ἀνοησία νὰ δοκιμάσω, ἀφοῦ στὸν τόπο μου δὲν ὑπάρχουν μπαρμπερίνες. Θὰ ξαναειδοθοῦμε, μὰ ἂν θέλατε νὰ μοῦ κάνετε μιὰ χάρη νὰ μοῦ δείχνατε τὸ μεγαλύτερο ξενοδοχεῖο τοῦ Ντακάρ...

—Νά το : Hôtel République Française. Μά... δὲ θὰ γίνει τίποτα ; Σᾶς βεβαιῶ πὼς θὰ εὐχαριστηθῆτε. Πάλι δὲν ξαίρει κανείς, πάρτε τὴν κάρτα μου καί... ὅποτε θελήσετε νὰ μὲ τιμήσετε μὲ μιὰ ἐπίσκεψή σας... Θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ σᾶς περιποιηθῶ.

Ὁ Τίτος πῆρε τὸ ἐπισκεπτήριο καὶ ψιθύρισε :

—Θὰ σκεφτῶ.

Ὁ πολύγλωσσος θυρωρὸς τὸν πληροφόρησε πὼς ἡ Mis Maud Fabrège, εἶχε τιμήσει, πράγματι, μὲ τὴν παρουσία της τὸ ξενοδοχεῖο καὶ πὼς κρατοῦσε τὰ δωμάτια 9 καὶ 17.

Ὁ Τίτος λογάριασε μέσα του : ἐννιὰ καὶ δεκαεπτά, εἰκοσιέξη. Διὰ τοῦ δύο κάνουν δεκατρία. 13 ! Τυχερὸς ἀριθμός.

—Ἀγαποῦλα μου, φτάνεις σὲ μιὰ ἄσχημη στιγμή. Σὲ μιὰ ὥρα πρέπει νὰ βρίσκομαι στὴ λέσχη τῶν ἀξιωματικῶν γιὰ μιὰ δεξίωση ποὺ γίνεται πρὸς τιμήν μου. Τὶ τρομερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ βάψω τὰ χείλια μου! Κάνει τόση ζέστη σ' αὐτὸν τὸν τόπο! Πιερίνα, μέσα στὸ μικρὸ μπαοῦλο ἔχω κάτι κάλτσες πιὸ λεπτές. Ἄ, αὐτές, μοῦ εἶναι βαρειές, κάνε γρήγορα.

Κ' ἐνῶ ἡ Πιερίνα γονατιστὴ μπροστά της, τῆς ἔβαζε τὴς κάλτσες, ἡ Μὼντ κυττοῦσε τὸν Τίτο.

—Βλέπω πὼς εἶσαι καλά. Δὲν μὲ φίλησες ἀκόμα. Σὰ θὰ γυρίσω θὰ σὲ φιλήσω κ' ἐγὼ πολύ. Ἀσχήμηνα;

—Καθόλου.

—Δὲ θέλεις νὰ μοῦ τὸ πῆς, μὰ ἐγὼ τὸ ξέρω. Κι' ὅμως κύτταξε κεῖ πάνω στὸ τραπεζάκι, ἐκεῖνο τὸ τηλεγράφημα.

Ὁ Τίτος πῆρε τὸ τηλεγράφημα στὰ χέρια του.

—Διάβασέ το δυνατά.

—«Barbamus Falabios Tagiko Ramungo Bombay 200.000 Viagaros Wolff».

Καὶ ρώτησε:

—Εἶναι ἐσπεραντικά;

—Ὄχι. Σὺ δὲν καταλαβαίνεις ἀπὸ ἐμπορικὸ τηλεγραφικὸ κώδικα: Εἶναι ἕνα βιβλίο ποὺ τὸ μεταχειρίζονται γιὰ νὰ τηλεγραφοῦν κρυφὰ καὶ οἰκονομικά. Λοιπὸν αὐτὸς ποὺ τὸ στέλνει εἶναι ἕνας πολὺπλούσιος ἔμπορας χαλιῶν στὴ Μπομπάη καὶ λέγεται Wolff. Αὐτὸ τὸ Barbamus Falabios κ.λ.π. πᾶ νὰ πῆ, πὼς ἂν πάω ἐγὼ τώρα ἀμέσως κοντά του, θὰ πληρώσει τὴ Ramunga μου, δηλαδὴ τὸ ἐκλεκτὸ καὶ πολύτιμο ἐμπόρευμά μου, διακόσιες χιλιάδες φράγκα, ἐκτὸς ἀπ' τὰ ἔξοδα πηγεμοῦ κι' ἐρχομοῦ.

—Καὶ σὺ τί τοῦ ἀπάντησες;

—Πὼς τὸ Ramungo μου ἀποχωρεῖ ἀπ' τὸ ἐμπόριο. Ὁ φτωχούλης μου θὰ ὑποφέρει μόλις τὸ διαβάσει μὰ δὲν μπορῶ πιὰ νὰ ὑποφέρω οὔτε αὐτὸν οὔτε

ἄλλον κανένα: Τὸ μόνο ἄνθρωπο ποὺ ἀγαπῶ ἀκόμα λιγάκι, εἶσαι σύ: Σ' ἀγαπῶ σὰν ἀδελφό, σὰν παιδί μου. Καὶ στέλνω στὸ διάβολο ὅλους τοὺς Barbamus Falabios. Ἡ ὥρα εἶναι τέσσερις, στὴς ἑξήμιση θὰ γυρίσω. Θὰ φᾶμε μαζί. Ἔπειτα θὰ πάω νὰ χορέψω στὸ γαλλικὸ προξενεῖο. Θἀρθεῖς καὶ σύ. Γειά σου.

Ὁ Τῖτος τὴν εἶδε νὰ φεύγῃ, νὰ προσπερνᾶ τὸ δρόμο.

– Πιερίνα, νομίζεις, πὼς ἂν μὲ βοηθοῦσες, θὰ μποροῦσα νὰ πάρω ἕνα μπάνιο;

—Τὸ διέταξα κι' ὅλας κύριε. Μὰ χρειάζεται λίγη ὑπομονή.

—Ὡς ποὺ νὰ ζεσταθῇ τὸ νερό;

—Ὄχι, ὥσπου νὰ κρυώσῃ.

Κι' ὅταν ὁ Τῖτος ἔκανε τὸ μπάνιο του, ἄρχισε νὰ πίνῃ ἕνα πράσινο πιοτὸ περιμένοντάς την.

Ἡ Μὼντ Φαμπρέζ, ἡ χορεύτρια, γύρισε γεμάτη λουλούδια καὶ ζέστη.

Ὁ Τῖτος πῆγε μαζί της στὸ κυβερνητικὸ παλάτι. Ἡ αἴθουσα ποὺ δίνανε τὰ κονσέρτα ἤτανε ξέσκεπη.

Ἀπαρατήρητος μπῆκε μέσα, ἀνακατεύθηκε μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὴς κυρίες μὲ τὴς ἔξωμες τουαλέττες.

Κύτταξε τὸ πρόγραμμα. Θὰ τραγουδοῦσαν κι' ἄλλοι πρὶν ἀπὸ τὴ Μώντ. Ξαναβγῆκε στὸ δρόμο καὶ χάζευε. Τὸ θέαμα ἦταν ἐνδιαφέρον μὰ καὶ περίεργο.

Περνοῦσε ἀπέξω ἀπὸ ἕνα varieté. Ὁ διευθυντὴς ποὺ καθότανε στὴν πόρτα τὸν κάλεσε νὰ μπῇ μέσα: Τραγουδοῦσε μιὰ σπανιόλα.

Dónde vas con mantón de Manila ?
Dônde vas con vestido chinés ?

Ἕνα ἀραπόπουλο τοῦ πούλησε πορτοκάλια.

Ὅλα βράζουνε στὴν Ἀφρική. Ὅλα εἶναι ψημένα,

ὅλα εἶναι καμένα. Τὰ λουλούδια ἔχουνε τὴν ἴδια μυρωδιὰ μὲ τὴς ἀποξηραμένες συλλογές. Ἡ σάρκα κάθε γυναίκας μὲ ψητὸ τοῦ φούρνου. Κι' ὅταν δαγκώνῃς ἕνα φροῦτο, νομίζῃς πὼς τρῶς confitures.

Ἔφυγε ἀπὸ τὸ βαριετὲ ξαναπῆρε τὸ δρόμο πίσω καὶ γύρισε στὴν αἴθουσα τοῦ κονσέρτου.

Μιὰ ὑψίφωνη Γερμανίδα, τραγουδοῦσε πάνω στὴ μουσικὴ τῆς *Εὔθυμης Χήρας*, τοὺς μελαγχολικοὺς στίχους τοῦ Alfred de Musset:

. . . Quand je mourrai,
plantez un saule au cimetière.

Τὸ ἀκροατήριο τῶν διανοουμένων γυναικῶν τῆς μπαρμπερίας ἐχειροκρότησε μὲ πολὺ ἐνθουσιασμὸ μὰ καὶ μὲ πολὺ ἰδρώτα.

Ἦρθε κι' ἡ σειρὰ τῆς Μώντ.

Ὁ Τῖτος δὲν τὴν εἶχε ξαναδεῖ τόσο ὤμορφη.

Στριφογύριζε μέσα σ' ἕνα νέο χορὸ ποὺ ἔπερνε ρυθμὸ ἀπὸ τὸ χτύπο τῶν τακουνιῶν της στὸ ξύλινο πάλκο.

Τὸ κορμί της τινάζονταν σὰν ξεβιδωμένο. Τὰ μαλακὰ χέρια της λές καὶ δὲν εἶχανε κόκκαλα. Ὑψωνότανε πρὸς τὸν οὐρανό, στὸν ἀφρικανικὸ αὐτὸν οὐρανό, ποὺ ὅλα τὰ ἀστέρια τοῦ κόσμου εἶχανε μαζευτεῖ τὴ νύχτα ἐκείνη νὰ τὴ θαυμάσουνε.

Ἡ Μὼντ χαμογελοῦσε, λύγιζε, λυκνίζονταν, τσάκιζε τὸ φιδίσιο κορμί της πάνω στὰ τακούνια της. Ξελίγωνε ὅλο τὸ κοινὸ μὲ τὰ κουνήματά της.

Ἦταν ἀπὸ τὴ ζέστη ποὺ εἶχε λυώσει κι' ὁ Τῖτος ἢ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία νὰ πάρῃ στὴν ἀγκαλιά του τὴ γυναίκα ἐκείνη;

Ἀτέλειωτα χειροκροτήματα. Ὁ Τῖτος δὲν ἔβλεπε πιά. Τὰ μάτια του εἶχανε θαμπώσει.

Ἔξω στὸ δρόμο περίμενε μιὰ μεγάλη σειρὰ ἀπὸ αὐτοκίνητα.

Ἀρχίσανε νὰ βγαίνουνε: οἱ ἐπίσημοι, οἱ ἀξιωμα-

τικοί, ἡ κυρίες μὲ τὴς ἔξωμες τουαλέττες, ἡ χακὶ στολές, οἱ μουσικοί, οἱ ἄλλοι καλλιτέχνες, ἡ ξανθὴ Γερμανίδα καὶ τελευταῖα ἡ Μώντ, μονάχη της.

Τὸ πλῆθος εἶχε σκορπίσει κι' ἀπὸ τὴ θάλασσα ἐρχότανε ἕνα δροσερὸ ἀεράκι.

Ὁ Τίτος πῆρε ἀπὸ τὴ μέση τὴν Κοκαΐνα του καὶ προχωρούσανε πρὸς τὸ βάθος ποὺ βρισκότανε ἕνα τζαμί, κάτω κεῖ ποὺ ἀρχινοῦσε ἡ ὄαση.

Περπατούσανε μέσα στὴν νύχτα, μέσα στὴν ἐρημιά. Εἴχανε ἀφήσει πίσω τους καὶ τὴς τελευταῖες καλύβες. Περπατούσανε ὁ ἕνας ἀκουμπισμένος πάνω στὸν ἄλλο, σὰν δύο ἐρωτευμένοι ποὺ κεῖνο τὸ βράδι λὲς κ' εἴχανε κάνει τὴν πρώτη τους ἐξωμολόγηση.

Πάνω τους ὅμως κυριαρχοῦσε μιὰ ἀσφυκτικὴ ἀγωνία.

—Ἄφησα τὸ Buenos Ayres γιὰ νὰ γυρίσω στὴν Ἰταλία, καὶ χόρεψα ἀπόψε γιὰ τελευταῖα φορά. Δὲν εἶμαι πιὰ ὥμορφη. Ἔχω μερικὰ λεφτά. Θὰ ξαναγυρίσω στὸ ἴδιο ἐκεῖνο τέταρτο πάτωμα, ἐκεῖ ποὺ μὲ πρωτογνώρισες. Θυμᾶσαι; Ἴσως νὰ βρῶ κάποιον ἀκόμα ποὺ νὰ τοῦ ἀρέσω. Ἴσως καὶ νὰ πεθάνω μέσα στὴ μοναξιά. Ἡ ζωή μου μοιάζει μ' αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς δύο δρόμους ποὺ ἔχομε μπροστά μας. Κ' οἱ δύο τους βγαίνουνε στὴν ὄαση. Ὅποιον καὶ νὰ διαλέξω, ξέρω πὼς ἅμα θὰ ξημερώσει θὰ βρεθῶ ἀνάμεσα στὴν ἄμμο καὶ τὸν καφτὸν ἥλιο.

Αὐτὰ ἔλεγε ἡ γυναίκα ἐκείνη ἀπαρηγόρητα. Ὁ Τίτος ὅμως δὲν εἶχε ποτέ του πιστέψει στὴν ἀπελπισία τῶν ἀνθρώπων. Ὅλοι μας ζοῦμε μὲ κάποια ἐλπίδα. Ἀκόμα κι' ὅταν πεθαίνομε ἐλπίζουμε πὼς μποροῦμε νὰ ξεγελάσωμε τὸ χάρο.

Οἱ καλλιτέχνες σὰν πρωτοδοῦνε στὰ μαλλιά τους ἄσπρες τρίχες, λένε: γεράσαμε. Μὰ σὰν πραγματικὰ γεράσουνε τοὺς βλέπεις νὰ κυνηγᾶνε ὅλοι τους τὰ τρυφερὰ κοριτσάκια.

Οἱ γυναῖκες στὰ τριάντα πέντε ξαφνιάζονται μὲ τὴς πρῶτες ρυτίδες, μὰ μόλις φτάσουν στὰ σαράντα

γυρεύουν νὰ ἐκδικηθοῦν τὸ παρελθόν.

Ποτέ σου δὲν μπορεῖς νὰ πῆς πὼς εἶσαι ὁ τελευταῖος ἐραστὴς μιᾶς γυναῖκας. Εἶναι φυσικὸ στὴ γυναῖκα ὅσο κι' ἂν νοιώθει τὸν ἑαυτό της γρηά, ἄσχημη νὰ ἐλπίζη, νὰ ψάχνη νὰ βρῆ κάποιον ἄλλο.

Ἡ Κοκαΐνα ὅμως συνέχισε:

—Σὲ παρακάλεσα νἄρθῃς νὰ μὲ συναντήσῃς στὸ Ντακάρ, γιὰ νὰ γυρίσουμε μαζὶ στὴν Ἰταλία. Μοῦ προξένησε τόση λύπη ἐκεῖνο τὸ γράμμα σου ποὺ μοῦ διηγώσουνα τὴ φρικτή σου ζωὴ τοῦ Τορίνου. Μοῦλεγες πὼς ἤθελες νὰ πεθάνῃς. Καὶ γὼ θἄθελα νὰ πέθαινα.

Ἡ Κοκαΐνα μιλοῦσε μὲ θέρμη καὶ μὲ βεβαιότητα ἀκουμπισμένη πάνω στὸ μπράτσο τοῦ Τίτου, περπατούσανε ἔτσι στὴν τύχη μέσα στὴν ἔρημο. Δὲν ξέρανε ποὺ πηγαίνανε. Αὐτὸ δὲν μπορούσανε νὰ τὸ σκεφτοῦνε τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Μιὰ περίπολος ἀπὸ στρατιῶτες, βγῆκε μέσα ἀπὸ τὸ σκοτάδι καὶ σταμάτησε μπροστά τους.

—Προσέχετε—τοὺς εἶπε ὁ δεκανέας—γιατὶ σὲ λίγο θὰ περάσῃ ἡ ταχεία τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς, καὶ βρισκόσαστε κοντὰ στὶς γραμμὲς τοῦ τραίνου. Εἶναι ἕνα τραῖνο ποὺ παρουσιάζεται ξαφνικά, γιατὶ δὲν κάνει σταθμὸ ἐδῶ, οὔτε τὸ περιμένει κανείς.

—Εὐχαριστῶ, ἀπάντησε ὁ Τίτος.

—Pas du tout mon prince. Bonne nuit à la dame

Κι' ἡ περίπολος ξακολούθησε τὸ δρόμο της.

Ὁ Τίτος εἶχε δεῖ τὴ νύχτα ἐκείνη τὴν Κοκαΐνα ὠμορφη τόσο ὅσο δὲν τὴν ἔχει ξαναδεῖ ποτέ του. Τὸ ξανανέωμα αὐτὸ τὸν εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ χαρὰ κι' ἀπὸ μιὰ καινούρια λύπη. Σκεπτότανε πὼς γιὰ νἆναι ὁ τελευταῖος της ἐραστὴς θἄπρεπε νὰ περιμένη ἀκόμα πολὺ καιρό. Ἡ Κοκαΐνα νόμιζε πὼς ἦταν ἄσχημη, νόμιζε πὼς γέρασε. Δὲν νόμιζε ὅμως πὼς ἦταν καὶ γιὰ πέταμα. Ἄρα δὲν μποροῦσε νἆταν σίγουρος πὼς αὐτὸς θἆταν κι' ὁ τελευταῖος της ἐραστής.

Ὁ τελευταῖος!

Αὔριο θὰ τῆς κάνανε μιὰ δεξίωση στὸ σπίτι τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Τελωνείων. Τὴν Πέμπτη τὸ βράδι ἤταν καλεσμένη στὸ ἀγγλικὸ προξενεῖο. Τὸ Σάββατο μιὰ ἄλλη δεξίωση στὸ σπίτι ἑνὸς πλούσιου ἐμπόρου.

Αὔριο ἢ μεθαύριο μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀποικία τῶν λυσσασμένων γιὰ τὴ λευκὴ σάρκα εὐρωπαίων τὸ ἀρωματισμένο λευκὸ κορμὶ τῆς Μὼντ θὰ τοὺς κεντοῦσε τὴς ἐπιθυμίες. Ὁ Τῖτος ἤταν βέβαιος πὼς τὰ λόγια ποὺ εἶχε πεῖ πρὶν λίγο ἡ Μὼντ θὰ σβύνανε στὸ πρῶτο χαμόγελο ἑνὸς ἱππότου εὐρωπαίου.

Αὐτὸ ἔνιωθε ὁ Τῖτος. Ἡ Κοκαΐνα ὅμως τὴ στιγμὴ ἐκείνη. μ' ἀδύναμη τὴ θέληση καὶ μὲ κουρασμένα νεῦρα, ἤταν ἕνα πραματάκι ἱκανὸ νὰ τὸ παρασύρη ἕνας ἄνθρωπος μὲ μιὰ θέληση πιὸ δυνατὴ ἀπ' τὴ δική της.

—Εἶπες πὼς θἄσουνα ἀποφασισμένη νὰ πεθάνης;—μουρμούρισε ὁ Τῖτος.—Εἶπες πὼς νιώθεις τὸν ἑαυτό σου νἄχη τελειώσει τὸν προορισμό του σὰν γυναίκα, πὼς δὲν ἔχεις τίποτα πιὰ μπροστά σου, οὔτε περιμένεις. Κ' ἐγὼ εἶμαι ἕνα πτῶμα ποὺ περπατῶ. Κ' ἐγὼ δὲν ἔχω ἄλλο δρόμο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θάνατο.

»Ἂν σοῦ πρότεινα νὰ πεθάνουμε μαζί, ἀπόψε, θὰ δεχόσουνα;

Ἡ Κοκαΐνα δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Ἕνα ἀστέρι ξέφυγε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν ξάφνιασε σὰν νἄχε ξεκολλήσει ἀπὸ πάνω της. Τὰ μάτια τοῦ Τίτου γυαλίζανε σὰν τότε ποὺ μεθοῦσε ἀπὸ τὴ λευκὴ σκόνη ποὺ τοῦ προμήθευε ὁ κουτσὸς στὸ καφενεδάκι τῆς Μονμάρτης.

—Θἄσουνα διατεθειμένη;

—Ναί.

—Μαζί μου;

—Ναί.

—Τώρα ἀμέσως;

—Τώρα ἀμέσως.

—Λοιπὸν σοῦ προτείνω τὸ γλυκύτερο θάνατο.

Ἐκεῖνον, ποὺ δίνει τὴν πιὸ τρελλὴ συγκίνηση. Σὲ λίγο ἐδῶ, πάνω ἀπ' αὐτὲς τὶς σιδερένιες ράγες θὰ περάσει ἡ ταχεῖα τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς. Εἶναι ἕνα τραῖνο ποὺ ταξιδεύει μέρες καὶ νύχτες, καὶ ποὺ ταξιδεύει γιὰ πολλὲς μέρες ἀκόμα.

» Πηγαίνει στὰ στραβά, χωρὶς νὰ βλέπῃ. Οἱ θερμαστές του τὴς περισσότερες φορὲς κοιμοῦνται καὶ τὸ τραῖνο τρέχει πάνω στὶς ἴσιες αὐτὲς γραμμὲς χωρὶς φόβο, νύχτα καὶ μέρα...

—Θἄθελες νὰ σὲ τσακίσει τὸ τραῖνο;

—Ναί.

—Μὰ δὲν καταλαβαίνεις, Τίτο, πὼς δὲ μιλᾶς σὰν ἄνθρωπος, ἰσορροπημένος; Μιλᾶς ὅπως μιλᾶνε στὰ μυθιστορήματα. Ἔχεις ἔξαψη.

—Ναί. Ἡ ἔξαψη, ἡ ἔμπνευση δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰτὸ χέρι τῆς μοίρας. Εἶναι ἕνα τίναγμα ποὺ μᾶς δίνει σὰν χάνουμε τὴ θέλησή μας. Ἡ ἀφρικάνικη νύχτα, ὁ ἱδρῶτας σου, ἡ φωνή σου, ὅλα μ' ἐξάπτουν. Ἀκόμα κι' αὐτὴ ἡ ἀπελπισία σου γιὰ τὴ ζωὴ μοῦ δίνει τὸ θάρρος νὰ πεθάνω. Σκέψου, τί ἐρεθιστικὸ θἆναι νὰ πεθάνουμε δῶ πάνω σ' αὐτὰ τὰ σίδερα, νὰ νιώσωμε τὰ κορμιά μας νὰ τρέμουνε ἀπὸ φόβο γιὰ τελευταία φορά.

»Ὅσο θὰ βλέπομε νὰ μᾶς πλησιάζῃ τὸ φανάρι τοῦ τραίνου, νὰ προσεγγίζῃ ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς, θὰ ξετρελαθοῦμε ἀπὸ τὴν ἀγωνία τῆς ἀναμονῆς τοῦ θανάτου Καὶ σὰν τὰ κορμιά μας θἄχουνε σμίξει καὶ θὰ δίνει τὸ ἕνα στὸ ἄλλο τὸν τελευταῖο ἡδονικὸ σπασμὸ ζωῆς μας, ἐμεῖς θὰ σφιγγόμαστε, θὰ περιμένομε ὡς ποῦ νἀρθῇ τὸ τραῖνο νὰ μᾶς ἀγγίσῃ, νὰ μᾶς πατήσῃ, νὰ μᾶς τσακίσῃ, νὰ προσπεράσῃ πάνω μας, ἀνακατεύοντας τὰ δυὸ κορμιά μας σὲ μιὰ μᾶζα, μιὰ μᾶζα ἀπὸ σάρκες καὶ αἷμα, αἷμα καὶ σάρκες. Κάνοντάς μας νὰ νοιώσουμε δυὸ ἡδονὲς μαζί, τὴν ἡδονὴ τῆς τελευταίας μας στιγμῆς στὴ ζωὴ καὶ τὴν ἡδονὴ τῆς πρώτης μας στιγμῆς στὸ θάνατο.

Τὴν ἀγκάλιασε, τὴν ἔσφιξε καὶ τὴ φίλησε. Τὴν

ξάπλωσε στὴ γῆ κι' ἔπεσε καὶ κεῖνος ἀπὸ πάνω της. Ἡ Κοκαΐνα ἤτανε χλωμή, ἀπ' τὸ κορμί της ἔτρεχε ὁ ἱδρῶτας. Τὰ μάτια γυαλίζανε ἀπὸ μιὰν ἀναμονή, ἀπὸ μιὰν ἀγωνία.

Ὁ Τίτος πεσμένος πάνω της ξακολουθοῦσε νὰ τὴ φιλᾶ παντοῦ, στὸ στόμα, στὸ λαιμὸ στὰ μάγουλα, στὰ μάτια.

Κάτω ἀπὸ τὴ μέση της, ἡ Μὼντ ἔνιωθε τὴ σιδερένια ράγια τοῦ τραίνου νὰ τὴν κόβῃ σὰ λάμα σπαθιοῦ.

Τὴν πονοῦσε ἐκεῖνο τὸ σίδερο γιατὶ ὁ Τίτος ἀκουμποῦσε ὅλο του τὸ κορμὶ πάνω της, καὶ τὸ κορμὶ τοῦ Τίτου ἤτανε βαρύ, πολὺ βαρὺ ἀπὸ τὴν ἐξάντληση.

— Κοκαΐνα!—μούγγριζε ὁ Τίτος, φιλῶντας την, δαγκώνοντας τὰ χείλη της—Κοκαΐνα, εἶναι ἡ τελευταῖες μας στιγμές. Πές μου γιὰ τελευταία φορὰ πὼς μ' ἀγαπᾶς.

—Σ' ἀγαπῶ, ψιθύρισε μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ ἀγωνία.

—Σὲ θέλω,—γρύλισε ὁ Τίτος, σφίγγοντάς την ἀπάνω του μ' ὅλη τὴ δύναμη ποὺ τοῦ εἶχε ἀπομείνει.—Σὲ θέλω! Θέλω νὰ πεθάνω τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ σὲ κάνω δική μου γιὰ τελευταία φορά. Θέλω νἄμαι ὁ τελευταῖος σου ἐραστής.

—Ναί—οὔρλιαξε κι' ἐκείνη.—Πάρε με, εἶμαι δική σου.

Ὁ Τίτος, μὲ χέρια ποὺ τρέμανε, τῆς ξέσκισε τὸ φουστάνι ποὺ φοροῦσε, τὴ γύμνωσε ὁλότελα κι' ὅταν τὴν ἀντίκρυσε γυμνή, θεόγυμνη, ἄρχισε νὰ φιλᾶ σὰν τρελλὸς ὅλο της τὸ κορμί, τὸ στῆθος, τὰ μάτια, τὴ μέση, δαγκώνοντας καὶ πιπιλῶντας τὸ διάφανο, κρινένιο δέρμα της. Αἵματα ἔβαψαν τὰ χείλη του ἀπὸ τὶς δαγκωματιές.

—Κάνε με δική σου!—μούγγρισε ἀγριεμένη ἐκείνη.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ δυὸ κορμιὰ εἶχανε ἑνωθεῖ,

εἶχανε γίνει ἕνα σῶμα. Ἡ Μὼντ ἔβλεπε τὸ κεφάλι τοῦ Τίτου καὶ ἀπὸ πάνω του τ' ἀστέρια. Ἔνιωθε τὸ βάρος τοῦ κορμιοῦ του, τὴν πίεση τοῦ ἀρσενικοῦ ποὺ εἶχε ἀφηνιάσει γυρεύοντας μέσα στὶς τελευταῖες αὐτὲς στιγμὲς ποὺ τοῦ μένανε νὰ νοιώση τὴ μεγάλη τὴν ὑπέρτατη ἡδονὴ τῆς τελευταίας του στιγμῆς στὴ ζωή.

Ὁ Τίτος ὑπέφερε ὅσο δὲν εἶχε ὑποφέρει ποτέ του. Ἡ Μὼντ σπαρταροῦσε ὅσο δὲν εἶχε ποτέ της σπαρταρίσει, γιατὶ δὲν εἶχε νοιώσει ποτέ της καὶ τὴ σπαρταριστὴ ἀναμονὴ τοῦ θανάτου μέσα στὴν ἡδονή.

Τὰ πρόσωπά τους εἶχανε γεμίσει ἀπὸ ἕνα κόκκινο ἀφρὸ λύσσας κι' αἵματος. Τὰ μάτια τους γυαλίζανε ὀρθάνοιχτα κι' ἡ ἕνωση ἤτανε τόσο βίαιη καὶ λαχταριστὴ σὰν νὰ γυρεύανε νὰ προφτάσουνε νὰ νιώσουνε ὁλόκληρη τὴν τρέλλα τῆς πράξης των.

Ξάφνου ἡ Μὼντ μούγγρισε πιὸ δυνατά. Ὁ Τίτος σταμάτησε. Τὸ πρόσωπό του εἶχε ἀγριέψει φοβερά. Τὰ μάτια του γουρλώσανε. Γονάτισε, ἀνασηκώθηκε.

Ἡ Κοκαΐνα ἤταν ἀκόμα ξαπλωμένη. Δὲν ὑπῆρχε τίποτα τὸ ξεδιάντροπο στὴν ξετσιπωσιὰ τῆς γύμνιας της μέσα στὴ μεγάλη ἀνοικτὴ ἐκείνη νύχτα, κάτω ἀπὸ τὴν ἀγνότητα τῶν ἀστεριῶν, κάτω ἀπὸ τὸ ἄδειο τοῦ γαλάζιου οὐρανοῦ.

Κι' ὁ ἐραστής της, ὁ τελευταῖος της ἐραστής, ἔρριξε ἕνα βλέμμα πρὸς τὴ Δύση. Εἶδε ἕνα μαῦρο μακρουλὸ ὄγκο ποὺ προχωροῦσε πάνω στὰ γυαλιστερὰ σίδερα.

Τότε, πῆρε μέσα στὰ δυό του μπράτσα τὴ γυμνὴ γυναῖκα καὶ τὴν ἀκούμπησε πάνω στὰ ξερὰ χόρτα, λίγα βήματα μακρύτερα ἀπὸ τὰ σίδερα.

Ἡ ταχεία, τὸ μεγάλο τραῖνο τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς, πλησίασε, τοὺς προσπέρασε καὶ χάθηκε ἀριστερά τους σκορπῶντας στὸν ἀέρα μὲ τὸ πέρασμά του, καὶ τὸν ἀτμὸ τῆς μηχανῆς του τὰ ξεσκισμένα κομμάτια τῶν ἀσπρόρουχων καὶ τὶς πιέτες τοῦ φορέμα-

τος τῆς Μώντ.

Ἡ Κοκαΐνα ἄνοιξε τὰ μάτια κι' εἶδε τὴ μακρουλὴ γραμμὴ τῶν βαγονιῶν ποὺ χανότανε στὸ βάθος μέσα σ' ἕνα μαῦρο καπνό, ἀφήνοντας πίσω τους τὴ διπλὴ γραμμὴ ἀπὸ τὰ γυαλιστερὰ σίδερα.

Χωρὶς νὰ ποῦνε μιὰ λέξη, ὁ Τῖτος τὴ βοήθησε νὰ σκεπαστῆ μὲ τὰ σχισμένα κουρέλια ποὺ εἶχαν ἀπομείνει καὶ ξαναπήρανε τὸ δρόμο ποὺ ἔφερνε στὴ πολιτεία, στὸ ξενοδοχεῖο τους.

Φιληθήκανε ἀκόμα μιὰ φορὰ στὸ κατῶφλι τῆς κάμαράς της.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ ἀπόγευμα, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Μὼντ ἔτρωγε ἕνα παγωτὸ μπανάνας σὲ μιὰ νέα δεξίωση ποὺ δίνονταν πρὸς τιμήν της, ὁ Τῖτος ἔμπαινε σ' ἕνα βαπόρι ποὺ ἔφευγε κατ' εὐθεία γιὰ τὴ Τζένοβα.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγο κύτταξε πίσω του. Τὸ Νταπὰρ δὲ φαινότανε πιά.

Κύτταξε τὴ θάλασσα καὶ πρόφερε τὸ γλυκὸ ὄνομα : «*Κοκαΐνα !*»

Κοκαΐνα, χλωμὴ σὰν τὴ λεπτὴ σκόνη ποὺ μεθᾶ καὶ σκοτώνει. Κοκαΐνα, γυναίκα παθιάρα, ποὺ ὅσο τὴν πέρνεις, τόσο τὴν ἐπιθυμεῖς, τόσο τὴ θέλεις. Κοκαΐνα, ἀδύναμη γυναίκα, ποὺ σὰν σοῦ πρότεινε ὁ Τῖτος νὰ πεθάνῃς, δέχτηκες ἀμέσως, κι' ὕστερα ξαναδέχτηκες νὰ ζήσῃς, γιατὶ κ' ἐκεῖνος δὲ θέλησε νὰ πεθάνῃ. Κοκαΐνα ποὺ δόθηκες σὲ ὅλους ὅσους θελήσανε νὰ σὲ πάρουνε καὶ δὲν ἀρνήθηκες ποτὲ τὸ κορμί σου σὲ κανένα, γιατὶ σοῦκανε κόπο νἀρνηθῇς. Κοκαΐνα, ὁλόλευκη, ὑπέροχο δηλητήριο. Τὸ δηλητήριο τῆς ἐποχῆς μας, ἐκεῖνο ποὺ σοῦ προσφέρει τὸ πιὸ γλυκὸ θάνατο : Τὸ θάνατο τῆς ἡδονῆς !.

Ὁ Τῖτος εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ βρῇ ἀνήσυχη τὴ θάλασσα καὶ νὰ μείνῃ σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ του ἴσαμε τὴ Τζένοβα, κλεισμένος μέσα στὴν

καμπίνα του.

Κ' ἐπειδὴ ὅταν ἕνας δυστυχὴς ὑποφέρει, εἶναι φρονιμότερο νὰ τὸν ἀφήνει κανένας μονάχο, γι' αὐτὸ θὰ παρακαλέσω τὸν ἀναγνώστη νὰ βγῇ μιὰ στιγμοῦλα ἀπὸ τὴν καμπίνα του, καὶ νὰ τὸν ἀφίση ἥσυχο.

Ἄλλωστε ἔχω νὰ τοῦ ἐμπιστευθῶ καὶ κἄποιο μυστικό: Ἡ Ταχεία τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς ποὺ τὴν ἔβαλα νὰ περάση ἀπὸ τὸ Ντακὰρ δὲν ὑπάρχει. Δὲ φταίω ὅμως ἐγώ. Ἐμένα μοῦ χρειαζότανε νὰ ὑπάρχῃ.

Κι' ἀφοῦ ἀρχίσαμε νὰ ἐξομολογούμαστε τὰ μυστικά μας, θὰ ἐξομολογηθῶ καὶ κάτι ἄλλο: Τὸ Hôtel Napoléon τῆς Place Vendôme κεῖ ποὺ καθήσανε γιὰ κάμποσους μῆνες ὁ Τῖτος μὲ τὴ Μώντ, οὔτε αὐτὸ ὑπάρχει. Τὸ ἔβανα ἐγώ. Μποροῦσα βέβαια νὰ βάνω τὸ Hôtel Brîstol ἢ κανένα ἄλλο συνειθισμένο τῆς ἀριστοκρατίας ὅπως τὸ Hôtel Ritz. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔγραψα τὸ βιβλίο γιὰ νὰ κάνω ρεκλάμα στὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Παρισιοῦ, κι' οὔτε βέβαια οἱ ξενοδόχοι ἔχουνε ἀνάγκη ἀπὸ τὴ δική μου ρεκλάμα.

Καὶ τώρα ποὺ ἐξομολογηθήκαμε, ἂς ξαναμποῦμε στὴν καμπίνα τοῦ Τίτου, ποὺ ἑτοιμάζει τὶς βαλίτσες του, γιατὶ τὸ βαπόρι, πλησιάζει στὸ λιμάνι τῆς Τζένοβας.

13

Ὁ τελευταῖος αὐτὸς χωρισμὸς ἐπιρρέασε πολὺ τὸν Τίτο. Σταματοῦσε στὸ δρόμο κάθε τόσο, καὶ μὲ προφύλαξη νὰ μὴ τὸν δῇ κανείς, ἔβγαζε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὴ γυμνὴ φωτογραφία τῆς Κοκαΐνας, καὶ τὴν κύταζε.

—Βρίσκεσαι πάλι στὸ Τορῖνο;—τὸν ρώτησε ὁ Νοτσέρα.

—Ὅπως βλέπεις.

—Καὶ τί ἦρθες νὰ κάνῃς;

—Νὰ πεθάνω.

—Καὶ δὲν μποροῦσες νὰ πεθάνῃς ἐκεῖ κάτω;

—Ὄχι, δὲν μπόρεσα.

—Ἔχεις δίκηο. Κάνει πολὺ ζέστη στὴ Σενεγκάλη. Δὲν κουράζεται κανεὶς καὶ τόσο πολὺ νὰ ζῇ.

Ὁ Νοτσέρα ἀστειευότανε γιατὶ δὲν πίστευε ποτὲ πὼς ὁ Τίτος σκεφτότανε στὰ σοβαρὰ ν' αὐτοκτονήσῃ.

Δὲν εἶπανε τίποτα ἄλλο. Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἀποφασισμένος νὰ σκοτωθῇ, σωπαίνει γιὰ νὰ μὴν ἀναγκάσῃ τὸν ἄλλο νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Μιὰ μέρα τοῦ εἶπε :

—Τὰ δοκίμασα ὅλα στὴ ζωή μου : ἔρωτα, διεγερτικά, ναρκωτικά, χαρτιά, δουλειά, ὡς κι' αὐτὴ τὴν κλεψιά ! Εἶδα γυναῖκες διάφορες καὶ δοκίμασα ἀπ' ὅλες τὶς ράτσες. Ἕνα πράμα δὲ γνώρισα ἀκόμα : τὸ θάνατο θέλω νὰ τὸν δοκιμάσω.

Ὁ Νοτσέρα τοῦ ἀπάντησε :

—Μὴ μοῦ κάνεις τὸν τραγικό. Τίτο ! Μὴ μιλᾶς γιὰ θάνατο. Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ κωμωδία, μία pochade.

—Τὸ ξέρω, Νοτσέρα. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ δὲ δια-

σκεδάζω μ' αὐτὴ τὴν κωμωδία, σηκώνομαι καὶ φεύγω πρὶν νὰ τελειώση ἡ παράσταση.

—Πάνω στὸ σάβανό σου ὑπάρχουνε φιλολογικὲς ἐξάρσεις—!τοῦ ἀπάντησε ὁ Νοτσέρα. Δὲν θὰ πεθάνεις. Γιατὶ συζητᾶς μὲ μεγάλη ἐπιμονή. Ἀνάμεσα στὰ λόγια σου αὐτὰ τὰ ἴδια, ἀναζητᾶς ἕνα τσιγκέλι γιὰ νἀρπαχτῆς ἀπ' αὐτὸ καὶ ν' ἀποδείξης σὲ σένα τὸν ἴδιο τὸ λάθος σου! Ἐκεῖνο ποὺ ζητᾶς λοιπὸν ἀπὸ μένα εἶναι νὰ σοῦ ἀποδείξω ἐγὼ μὲ ἐπιχειρήματα πῶς ἔχεις λάθος, γιὰ νὰ μοῦ πῆς ὕστερα: «Ἔχεις δίκηο φίλε μου, μ' ἔπεισες, δὲ θὰ σκοτωθῶ». Ἐγὼ ὅμως, ἀγαπητὲ Τίτο, σοῦ ἀπαντῶ: Μὰ βέβαια, καλὰ θὰ κάνεις, σκοτώσου.

—Μπράβο, Νοτσέρα! Αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα ἀπὸ σένα. Νὰ μὲ ἐνθαρρύνης. Τὸ μόνο πράγμα ὅμως ποὺ μὲ ἀπασχολεῖ εἶναι ὁ τρόπος. Ποιὸ θάνατο νὰ διαλέξω; Νὰ πεθάνω ἀπὸ ἀσφυξία, ἀφήνοντας τὸ γκάζι τῆς κάμαράς μου ἀνοιχτό; Δὲν εἶναι εὐγενικὸ ν' ἀφήνει κανεὶς τὸ θάνατο νὰ περιμένη τόσο πολὺ ἔξω στὴν ἀντικάμαρα, ἀφοῦ τὸν προσκαλέσαμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι. Τὸ ἰδεῶδες εἶναι νὰ πεθάνη κανεὶς μέσα στὸν ὠκεανό. Εἶναι ὁ ὡραιότερος θάνατος. Νὰ βρίσκεσαι μέσα στὸ σαλόνι τῆς πρώτης θέσεως, μιὰ νύχτα φαντασμαγορική, σὲ μιὰ ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς ὑπέροχες γιορτὲς ποὺ δίνουνε στὰ ὑπερωκεάνεια. Μιὰ γιορτὴ γεμάτη ἀπὸ ρίγη μουσικῆς εὐθυμίας, πλούτου, ἀποστάσεως καὶ ταχύτητος. Νὰ βρίσκεσαι ἀνάμεσα σὲ τόσες ἑκατομμυριοῦχες ὥμορφες κυρίες, ντυμένες μονάχα ἀπὸ κορδελίτσες καὶ διαμαντικά: κυρίες ὥμορφες, ἐλκυστικές. Ἀνάμεσα σὲ κυρίους ντυμένους μὲ φράκο ποὺ διαπραγματεύονται ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο τοῦ κόσμου στὸ ἄλλο. Εὐθυμία, σαμπάνια, ὀρχήστρα, καμιὰ χορεύτρια ὁλόγυμνη πάνω στὸ πρόχειρο πάλκο τοῦ βαποριοῦ.

»Κοσμοπολιτικὸ ἀνακάτωμα ἀπὸ ράτσες: κινέζοι, μαῦροι, μιγάδες, ἔμποροι, viveurs, διπλωμάτες, κοκότες ποὺ ἀλλάζουνε χώρα γιὰ νὰ σηκώσουν τὴς

τιμές, ἢ καὶ γιὰ νὰ ξαναπουλήσουν τὴν παρθενιά τους.

»Ἕνα ὑπέροχο εἶδος πλήθους ποὺ προκαλεῖ τὴν τύχη, τὴ μοῖρα πάνω σ' αὐτὸ τὸ πλοῖο, μὲ αἰτίες καὶ ἀφορμὲς διάφορες ὅλοι ὅμως μ' ἕνα κοινὸ σκοπό: τὸ θάνατο.

»Σὲ μιὰ στιγμή, ἕνα τράνταγμα. Χιλιάδες πρόσωπα ποὺ στριγγλίζουν, μιὰ περιστροφιά: Τὸ νερὸ ἀρχίζει νὰ μπαίνῃ, πλημμυρίζει ὅλα, ὅλους, πνίγει τὶς φωνές. — Τὰ τραπέζια ἐπιπλέουν καὶ τὰ χαλιὰ φουσκώνουν, τὰ φῶτα σβύνουν. Καὶ ἀμέσως, σὲ μιὰ στιγμὴ ὅλα βυθίζονται, σκεπάζονται ἀπὸ ἕνα πέπλο κάτω ἀπὸ ἕνα χαριτωμένο γαλάζιο νερό. ἐνῶ μέσα στ' αὐτιά σου ἠχοῦνε ἀκόμα οἱ ἦχοι τῆς ὀρχήστρας ποὺ σὲ συνοδεύουνε στὸν ἄλλο κόσμο σὰν μιὰ γλυκειὰ νεκρικὴ μουσική. Πιστεύω πὼς θὰ πέθαινα χωρὶς κανένα δισταγμό, ἐνῶ οἱ ἄλλοι θὰ προσπαθοῦνε νὰ βροῦν ἕνα τρόπο νὰ σωθοῦν καὶ ἐγὼ θὰ ἄναβα ἕνα τσιγάρο ἢ θὰ μασοῦσα καραμελομάστιχο, ἕνα ἀρωματικὸ chawing gum.

»Τὶ τὰ θὲς φίλε μου Νοτσέρα αὐτὸς εἶναι ὁ ἰδεώδης θάνατος. Κι' ὅμως δὲν μπορῶ νὰ διαλέξω, ἕνα τόσο ὡραῖο θάνατο γιατὶ μὲ πιάνει ἡ θάλασσα.

«Τὶ κομψὸ καὶ ποωτότυπο θάψιμο, χωρὶς ταπείνωση νὰ σὲ ἁμπαλέρνουν μέσα σ' ἕνα φέρετρο, καὶ νὰ σὲ βρωμίζουν μὲ χώματα, μέσα σ' ἕνα βρώμικο λάκο.

»Θὰ φροντίσεις, φίλε μου, ἐσὺ νὰ ἀναλάβῃς τὸ πτῶμα μου. Θέλω νὰ μὲ κάψουνε!

—Μὴ λὲς ἀνοησίες!

—Τὸ ξέρω. Ὁ Jean Moréas εἶπε: θέλω νὰ κάψουνε τὸ πτῶμα μου ἀκριβῶς γιατὶ αὐτὸ εἶναι ἀνόητο.

—Ὅσο γιὰ μένα τὸ ἴδιο μοῦ κάνει,—εἶπε ὁ Νοτσέρα--ἂν μὲ ρίξουνε σ' ἕνα λάκκο ἢ μὲ στείλουνε στὰ σφαγεῖα τοῦ Westminster.

—Ὄχι καὶ σὲ μένα, δὲν ξέρεις πὼς γελῶ ἀπὸ τώρα ποὺ θὰ κοροϊδέψω ἐκεῖνα τὰ παληοσκούλικα ποὺ θὰ μὲ περιμένουνε.

»Ὄχι δὲν θὰ τοὺς δώσω τὴ χαρὰ αὐτὴ νὰ δειπνήσουνε πάνω στὸ πτῶμα μου. Νὰ σὲ τρῶνε μετὰ τὸ θάνατό σου, εἶναι ἀπαίσιο. Ζωντανός, ὄχι. Κύττα τὸ ζωντανὸ στρεῖδι ποὺ τρώγεται ζωντανό, τὶ εὐγενικὸ ζῶον ποὺ εἶναι! Θ' ἀναλάβεις λοιπὸν ἐσύ, φίλε μου, νὰ μὲ κάψουνε: εἶναι ἕνα ὑπέροχο θέαμα: ἔχεις παραστεῖ ποτέ σου; Τὸ κορμὶ μοιάζει σὰ νἄναι ἀκόμα ζωντανό, ἀνασηκώνεται, κουλουριάζει, γονατίζει, ἀνοίγει τὰ χέρια καὶ πέρνει ἕνα σωρὸ κωμικὲς στάσεις.

—Δὲν τὸ πιστεύω.

—Ὅταν θὰ δεῖς νὰ μὲ καῖνε θὰ τὸ πιστέψεις, καὶ θὰ μοῦ δώσης δίκηο. Μὴ χάνομε ὅμως καιρό. Συμβούλεψέ με, κανένα θάνατο.

—Πέσε πάνω ἀπὸ ἕνα πέμπτο πάτωμα.

—Μπορεῖ νὰ μπλέξω σὲ κανένα μπαλκόνι.

—Πέσε νὰ σὲ κόψει κανένα τραῖνο.

—Τὸ δοκίμασα ἄλλοτε. Δὲ μ' ἀρέσει..

Ὁ Πέτρος Νοτσέρα ἔχασε τὴν ὑπομονή του.

—Δὲν ξέρω τὶ νὰ σὲ συμβουλέψω. Σὰν εἶναι κανεὶς τόσο ἰδιότροπος, δὲ γυρεύει συμβουλές, οὔτε σκοτώνεται. Ζεῖ.

Περνοῦσε ἔξω ἀπὸ ἕνα νοσοκομεῖο. Στάθηκε κι' ἄρχισε νὰ διαβάζη ἀπέξω κάτι τοιχοκολλημένες ἀφίσες. Ἡ πόρτα ἦτανε ἀνοιχτή. Μπῆκε μέσα. Ἀνέβηκε μερικὰ σκαλοπάτια καὶ προχώρησε σ' ἕνα διάδρομο.

Γύρευε μιὰ γιάτρισα, μιὰ παληὰ συμμαθήτριά του στὸ Πανεπιστήμιο. Θυμήθηκε πὼς δούλευε ἐκεῖ μέσα.

Σὰν τὸν εἶδε τὸν ὑποδέχτηκε μ' ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιά της. Κάποτε ἀγαπιόντανε.

Καθήσανε μέσα σ' ἕνα γραφεῖο κι' ἄρχισαν νὰ φέρνουνε παληὲς ἀναμνήσεις μέσα στὸ μυαλό τους.

—Θὰ ἤμαστε πιὸ εὐτυχισμένοι... ἄν...» καὶ προσθέσανε τόσα «ἐὰν» ποὺ λυπημένοι ἀρκέστηκαν νὰ ἑνώσουν τὰ χέρια σὰν κάποτε ἄλλοτε ποὺ ἦσαν ἐρω-

τευμένοι.

Σηκωθήκανε. Ἤθελε νὰ τοῦ δείξη τὰ διάφορα διαμερίσματα τοῦ νοσοκομείου.

Περάσανε ἀπὸ ἕνα σωρὸ θαλάμους.

— Σκέψου πὼς τὸ ἕνα σου ποδάρι βρίσκεται στὸν παράδεισο,—ἔλεγε μιὰ νοσοκόμα σ' ἕνα ἑτοιμοθάνατο —καὶ πὼς θὰ πᾶς γρήγορα νὰ τὸ συναντήσης.

Περάσανε σ' ἕναν ἄλλο θάλαμο. Πάνω σ' ἕνα χαμηλὸ κρεβατάκι βρισκότανε νεκρὸς ἕνας ταγματάρχης. Ντυμένος, μὲ τὰ παράσημά του, τὸ σπαθί του, καὶ πάνω στὸ μαξιλάρι του τὸ πιλήκιο.

— Τὸ καπέλο σὰν βρίσκεται πάνω σ' ἕνα κρεβάτι σημαίνει ἀτυχία—εἶπε χαμογελώντας ὁ Τίτος.

— Καὶ ποιὰ ἄλλη ἀτυχία ἀπὸ τὸ θάνατο, μπορεῖ νὰ τὸν βρῆ ἀκόμα ;

—Νὰ ζωντανέψη.

Ἀνεβήκανε στὸ ἀπάνω πάτωμα. Μπήκανε σὲ μιὰ αἴθουσα χειρουργείου. Μέσα σὲ μιὰ βιτρίνα, ἦταν ἀραδιασμένα διάφορα μπουκαλάκια καὶ σωληνάρια.

—Καλλιεργοῦμε τὰ μικρόβια. Δεφτερίτη, τῦφο, μαλάρια.

Κάθε σωληνάριο εἶχε καὶ μιὰ ἐτικετοῦλα μὲ τὴν ὀνομασία τῶν μικροβίων ποὺ περιεῖχε μέσα του.

Ἕνας νοσοκόμος ἦρθε καὶ ψιθύρισε κάτι στὴ γιάτρεσα.

—Συγνώμη, μὲ φωνάζουν μιὰ στιγμὴ στὸ τηλέφωνο.

Ὁ Τίτος ἔμεινε μόνος. Ἀσυναίσθητα τὸ χέρι του ἅπλωσε καὶ πῆρε ἕνα ἀπὸ κεῖνα τὰ σωληνάρια. Ἔμεινε ἀκόμα λίγο ἔπειτα μαζὶ μὲ τὴ γιάτρισα, κ' ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι του. Κλείδωσε τὴν πόρτα τῆς κάμαράς του καὶ τράβηξε ἀπ' τὴ τσέπη τὸ σωληνάριο. Διάβασε: τῦφος.

—Τῦφος, μικρόβια τύφου. Πάω νὰ δρῶ τὸν κύριο θάνατο. Ἡ τύχη μονάχα θὰ μὲ σώσει ἂν μὲ ρίξει στὰ χέρια κανενὸς καλοῦ γιατροῦ.

Ἀνακάτεψε τὸ γλοιῶδες ἐκεῖνο ὑγρό, τὄρριξε μέ-

σα σ' ἕνα ποτῆρι καὶ τῶπιε. Εἶχε μιὰ ὑπόξινη γεύση.

Ἤπιε ἔπειτα ἀπὸ πίσω ἕνα ποτηράκι chartreuse.

— Δὲν ἦταν κι' ἄσχημο πιοτό—μουρμούρισε.

Κάθησε ὕστερα στὸ γραφεῖο του. Ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὴ γυμνὴ φωτογραφία τῆς Μώντ, τὴν ἔβαλε μπροστά του, κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ.

«Αὐτοκτονῶ γιατὶ ἀηδίασα τὴ ζωή. Κάθε ἄνθρωπος ἔξυπνος ποὺ φτάνει στὰ εἴκοσι ὀχτώ του χρόνια πρέπει νά κάνῃ τὸ ἴδιο.

»Στὴν κηδεία μου, δὲ θέλω παπάδες. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ παπάδες ποὺ ἔρχονται δὲ χρησιμεύουν γιὰ τὸν πεθαμένο, μὰ γιὰ τοὺς ζωντανοὺς ποὺ ἀκολουθᾶνε, ἂς ὑπάρχουν παπάδες, νὰ ἔρθῃ κ' ἕνας ραββῖνος, κ' ἕνας μουσουλμᾶνος ἱμάμης. Ἔχω μεγάλη συμπάθεια γιὰ ὅλους τοὺς ἱερωμένους ὅλων τῶν θρησκειῶν.

»Θέλω νὰ μοῦ φορέσουν τὴν πράσινη πυτζάμα μου, πρὶν μὲ βάλουν στὸ φέρετρο.

»Ἀπαιτῶ νὰ μὲ κάψουνε, καὶ νὰ μὲ κάνουν στάχτη.

»Νὰ γεμίσουνε μὲ τή στάχτη μου τὶς δύο σφαιρικὲς σταχτοδόχες ποὺ ἔχω. Τὴ μιὰ νὰ τὴν πάρει ὁ Πέτρος Νοτσέρα, καὶ τὴν ἄλλη ἡ Μὼντ Φαμπρέζ.

»Στὸν Πέτρο Νοτσέρα ἀφήνω ἐπίσης ὅλα μου τὰ βιβλία καὶ τὰ ροῦχα. Στὴ Μὼντ Φαμπρὲζ (Μαγδαληνὴ Μανάρντι) τὰ λίγα χρυσαφικὰ ποὺ ἔχω.

»Τὰ λεφτά μου τὰ φήνω στὴν «Ἑταιρία πρὸς Προστασίαν τῶν Ζώων».

Ὑπόγραψε, ἔβαλε ἡμερομηνία, ἔκλεισε τὸ χαρτὶ μέσα σ' ἕνα μεγάλο φάκελο κ' ἔγραψε ἀπάνω:

«*Ἡ Διαθήκη μου. Νἀνοιχτῇ μόλις πεθάνω.*»

Καὶ γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴ μελαγχολία του πρεζάρισε λίγη κοκαΐνα καὶ βγῆκε στὸ δρόμο,—κυττάζοντας, ἀριστερὰ δεξιὰ μὲ προφύλαξη μὴ τὸν πατήσῃ κανένα τραμ καὶ πάει ἀπὸ ἄλλο θάνατο.

Μπῆκε σ' ἕνα κινηματογράφο, ρούφηξε δύο πρέζες ἀκόμη ἀπὸ τὴ λευκὴ σκόνη. Κύτταζε μὰ δὲν ἔβλεπε τίποτα.

—Κάθε φορὰ ποὺ ἔλεγα τῆς μητέρας μου πὼς πονοῦσα τὸ δόντι μου, μὲ πήγαινε στὸ γιατρὸ καὶ μοῦ τὄβγαζε: ὅταν εἶχα κανένα σπυρὶ μοῦ τἄνοιγε: ὅταν τῆς ξωμολογούμουνα πὼς ὑπέφερα ἀπὸ καμιὰ γυναίκα μ' ἀποκαλοῦσε ἀνόητο.

Λίγο μετὰ τὴ γέννησή μου ὁ πατέρας μου ἐφώναξε ἕναν παπᾶ: κ' ἐπειδὴ ἐφώναξε ἐκεῖνον τὸν παπᾶ καὶ ὄχι κανέναν ἄλλον, ἔπρεπε νὰ λατρεύω τὸ θεὸ τοῦ παπᾶ ἐκείνου καὶ ὄχι κανενὸς ἄλλου παπᾶ: ὅταν ἄλλαξα θρησκεία μὲ εἶπανε ἄθεο γιατὶ δὲν τιμοῦσα τὸν παπᾶ ποὺ ἤθελε νὰ τιμᾶ κι' ὁ πατέρας μου. Ἀπὸ μικρὸ παιδὶ μοῦ διδάξανε τὴν ἀνατροφή: ἡ ἀνατροφὴ δὲν εἶναι ἄλλο τίποτα παρὰ μιὰ σειρὰ ἀπὸ ψέματα: προσποιεῖσαι ὅτι ἀγνοεῖς ἕνα πρᾶμα, ποὺ ὁ ἄλλος λυπᾶται γιατὶ ξέρει πὼς πράγματι δὲν τὸ ἀγνοεῖς: χαμογελᾶς σ' ἕνα πρόσωπο ποὺ εὐχαρίστως θὰ φτοῦσες στὰ μοῦτρα του: λὲς εὐχαριστῶ σὲ κάποιον ποὺ θὰ τοὔλεγες «πήγαινε νὰ χαθῆς». Ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἐπανεστάτησα ἐναντίον τῆς ἀνατροφῆς καὶ ξεδίπλωσα τὴ σημαία τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εἰλικρίνειας. Ἀργότερα κατάλαβα πὼς ἀπὸ τὴν εἰλικρίνεια δὲν εἶχα παρὰ ζημίες Κ' ἔτσι ξανάρχισα νὰ ὑποκρίνομαι. Ἀκολούθησα δηλαδὴ τὰ πρῶτα μαθήματα ποὺ μοῦ εἶχανε δώσει. Ἕνα ἀπὸ τὰ μαθήματα αὐτὰ ἦταν πὼς ἔπρεπε νὰ πιστεύω καὶ τὴν κοινὴ γνώμη: πολλὲς φορὲς ποὺ μὲ προσέβαλε ἡ κοινὴ γνώμη ἤξερα πὼς ἡ κοινὴ γνώμη ἤτανε ἐσφαλμένη. Ἀργότερα σὰν καλοσκέφτηκα καὶ μπῆκα περισσότερο στὸ νόημα, παραδέχτηκα πὼς ἡ κοινὴ γνώμη εἶχε δίκηο. Ὅταν ὅλοι σοῦ λένε πὼς ὁ Τίτσιο εἶναι κλέφτης καὶ ἡ Τίτσια μιὰ πόρνη, μὴν τὸ πιστέψεις: γιὰ ἕνα δύο χρόνια πίστεψε στὴν ἀγνότητά τους: τὸν τρῖτο ὅμως χρόνο ποὺ θὰ τοὺς γνωρίσεις, θὰ καταλάβεις πὼς τόσο ὁ ἕνας, ὅσο καὶ ἡ ἄλλη ἔχουνε μέσα τους μεγάλη δόση ἀτιμίας. Πάντως πρέπει νὰ πιστέψῃς ἀμέσως στὴν κοινὴ γνώμη, γιατὶ ἂν ἀκόμα δὲν εἶναι ἄτιμος κανείς, ἡ κοινὴ γνώ-

μη θὰ τὸν καταντήση νὰ γίνη. Ὅταν ἔγινα εἴκοσι χρονῶ μοῦ εἶπανε νὰ ὁρκιστῶ «πίστιν πρὸς τὸν Βασιλέα», σ' ἕνα πρόσωπο ποὺ κάνει τὸ Βασιλέα, γιατὶ τὴν ἴδια δουλειὰ ἔκανε ὁ πατέρας του καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν πατέρα του ὁ παποῦς του. Ὡρκίστηκα γιατὶ ἤμουνα ὑποχρεωμένος νὰ ὁρκιστῶ. Ἂν δὲν μὲ ὑποχρεώνανε δὲ θὰ ὁρκιζώμουνα. Κ' ἔπειτα μὲ στείλανε νὰ σκοτώνω ἀνθρώπους ἄγνωστους σὲ μένα, καὶ ντυμένους σχεδὸν τὸ ἴδιο μὲ μένα. Κάποια μέρα μοῦ εἶπανε: «Βλέπεις; Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐχθρός σου. Ρίχτου, σκότωσέ τον». Κ' ἐγὼ τοὔρριξα. Δὲν τὸν πέτυχα. Μοὔρριξε καὶ κεῖνος. Καὶ μὲ πλήγωσε. Δὲν ξέρω γιατὶ μοῦ εἶπανε πὼς αὐτὸ ἤτανε ἕνα ἔνδοξον τραῦμα.

Ὁ κινηματόγραφος γυρνοῦσε ἐξακολουθητικά. Ἡ μία πρᾶξη ἀκολουθοῦσε τὴν ἄλλη, τὸ ἕνα διάλειμμα τὸ ἄλλο, οἱ θεατὲς φεύγανε καὶ ἄλλοι ἐρχόντανε, καὶ ὁ Τῖτος παρέμεινε ἀκίνητος στὴ θέση του μέσα στὶς σκέψεις του. Μία ταξιθέτις ἦρθε νὰ τὸν πληροφορήση ὅτι εἶχε ἤδη δεῖ τρεῖς φορὲς τὸ θέαμα, καὶ τόν προσκάλεσε νὰ βγῆ ἔξω.

Ὅταν βρέθηκε στὸ δρόμο ξακολουθοῦσε νὰ σκέπτεται καὶ νὰ στέλνη τὴ φαντασία του στὰ πιὸ ἄγνωστα καὶ μακρινὰ πράγματα. Σκεπτώτανε πὼς τώρα πιὰ ἤτανε εἴκοσι ὀκτὼ χρονῶν, ἡ πιὸ τραγικὴ ἡλικία γιὰ τοὺς ἀρσενικοὺς ἐρωτευμένους. Δὲν ἔχουνε πιὰ τὴν ἀντοχὴ ἑνὸς νέου ἐρωτευμένου καὶ δὲν ἔχουνε οὔτε τὰ λεφτὰ ποὺ ἔχει ἕνας γέρος ἐρωτευμένος. Σκεπτότανε πὼς ἡ γυναίκα ὅταν σ' ἀγαπᾶ θὰ ἔκανε κάθε θυσία... ὅταν δὲν σὲ ἀγαπᾷ πιὰ εἶναι ἱκανὴ νὰ σοῦ κάνει κάθε κακὸ γιὰ μιὰ ἱκανοποίηση τῆς κτηνωδίας της, νὰ πῆ ψέματα, καὶ νὰ δημιουργήση πράγματα ἀνύπαρκτα εἰς βάρος σου. Ἐγέλασε μὲ τὰ ἰδανικά. Σὲ κάθε πιὸ εὐγενικὴ ἔμπνευση ὑπάρχει ἡ μεταλλικὴ ἀντανάκλαση τοῦ χρήματος. Ἔνιωσε νἀναγεννιοῦνται μέσα του παληὲς χαμένες συγκινήσεις: δὲν ὑπάρχει ἔρως χωρὶς ζήλεια: μονάχα οἱ γυναῖκες καὶ οἱ μαστρωποὶ

παραδέχονται τὸ ἀντίθετο. Ἐμελέτησε νέα σχέδια αὐτοκτονίας: νὰ πέση ἀπὸ τὸ ὕψος ἑνὸς ὑπερώου θεάτρου μὲ τὸ κεφάλι πάνω στὰ καθίσματα τῆς πλατείας. Ἡ γυναῖκες ποὺ παραδίδονται στὸν πρῶτο τυχόντα, τὴν ἡμέρα ποὺ δὲν ἀγαποῦνε πιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν ἀγαπᾶ, δὲν ξαναπηγαίνουν πιὰ μ' ἕνα ξένο. Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ σκεφτῆ νὰ ξανάρθη μαζί σου δὲν θὰ πάη πιὰ μὲ τὸν ἄλλο, ὅταν ὅμως τὴν κατηγορήσης ποὺ πῆγε μ' ἕναν ἄλλο, θὰ σοῦ ἀπαντήσει πὼς αὐτὴ ἡ σχέση δὲν εἶχε καμιὰ σημασία.

Ἐγύρισε στὰ καφενεῖα ποὺ συχνάζονταν ἀπὸ ἐμπόρους.

— Δὲν ἔχω ποτέ μου καταλάβει πὼς μπορεῖ νὰ ζῆ κανεὶς ἀπὸ τὸ ἐμπόριο, δηλαδὴ νὰ πουλᾶς ἑκατὸ ἐκεῖνο ποὺ σοῦ κοστίζει δέκα. Ἐγὼ κάθε φορὰ ποὺ ἀναγκάστηκα νὰ πουλήσω κάτι, ἔδινα γιὰ δέκα ἐκεῖνο ποὺ μοῦ κόστιζε πενῆντα.

Τέλος παραδέχτηκε πὼς ἂν γεννιώτανε πάλι καμιὰ ἄλλη φορὰ θὰ γινώτανε ἀλήτης, τυχοδιώκτης. Τὰ χρήματα ἔχουν ἀξία ὅταν μπορεῖς καὶ τὰ ξοδεύεις. Ἂν ἐργάζεσαι δὲν σοῦ μένει καιρὸς νὰ ξοδέψης νὰ χρήματα ποὺ κέρδισες. Πρέπει ἢ νὰ γεννιώμαστε πλούσιοι ἢ νὰ κάνομε τὸν κλέφτη. Τὶ πᾶ νὰ πῆ,σκοτώνεις ἕναν ἄνθρωπο; Σὲ πέντε λεπτὰ ἔχεις ὅλο τὸν καιρὸ νὰ προμελετήσης νὰ σκοτώσης, νὰ μετανοήσης καὶ νὰ ξεχάσης. Τὶ εἶναι μιὰ νιστεριά, μιὰ ἐγχείριση ποὺ πονᾶ καὶ ποὺ δὲν διαρκεῖ παραπάνω ἀπὸ τριάτα δευτερόλεπτα, ὅταν σοῦ δίνει μετὰ τὴν εὐτυχία μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς;

Κάθε τόσο θυμώτανε πὼς πλησίαζε τὸ θάνατο. Τὰ μικρόβια εἶχανε ἤδη ἀρχίση τὸ φιλανθρωπικό τους ἔργο. Ἔνιωθε νὰ βγαίνη ἀπὸ τὴ ζωὴ κουρασμένος καὶ στενοχωρημένος ὅπως βγαίνει κανεὶς ἀπὸ τὸ κρεβάτι μιᾶς ξταίρας.

Ἐξ ἄλλου ἡ ζωή του εἶχε περιστραφῆ γύρω ἀπὸ τὴ γυναίκα, καὶ ἡ σκέψη του γύριζε πάντα γύρω ἀπ' αὐτήν.

— Ἔχετε ποτέ σας φαντασθεῖ — σκεπτότανε — ποιὲς μποροῦσε νὰ εἶναι ἡ αἰτίες ψυχολογικές, φυσιολογικές, παθολογικές, ἔκφυλες γιὰ τὴς ὁποῖες ἡ ἐρωμένη σας σᾶς ἀπατᾶ; Μά ... μιὰ γυναίκα μπορεῖ νὰ δοθῆ σ' ἕναν ἄντρα, τὴς περισσότερες φορές, μονάχα γιατὶ τὴς λείπει ἕνα ζευγάρι μεταξωτὲς καλτσοδέτες ποὺ τὴς ἔχει ἀνάγκη γιὰ νὰ τὴς ἐπιδείξη σ' ἕνα καινούριο ἐρωμένο ποὺ πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῆ γιὰ πρώτη φορά.

Ξαναθυμήθηκε, χωρὶς πόνο, μερικὰ κομμάτια τὴς ζωῆς του ποὺ τὰ πέρασε σὰν ἀγαπητικός. Ἡ Κοκαΐνα, ἡ μακρινή του Κοκαΐνα τοῦ ἔδινε τὴν ἔξαψη μιᾶς ὁλόκληρης ὥρας. Κάθε φορὰ ποὺ τὴν ἔκανε δική του, ἔνιωθε μιὰ τρέλα δημιουργίας, ἕνα ἐνθουσιασμὸ νὰ ζήση. Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ μιὰ ὥρα τὸν τύλιγε ἕνα παράξενο συναίσθημα ἀπογοήτευσης, ζήλειας, φόβου μὴ τὴ χάσει, μιὰ ἀγιάτρευτη ἀρρώστια μανίας καταδιώξεως. Ἐκείνη ἡ γυναίκα καὶ κείνη ἡ σκόνη τοῦ ἔδιναν τὰ ἴδια συναισθήματα. Ἂν δὲν γνώριζε τὴ γυναίκα αὐτὴ ἀσφαλῶς σήμερα θὰ ἤτανε ἕνας γιατρός, θὰ ἐξασκοῦσε τὸ ἐπάγγελμά του, θὰ κυττοῦσε μέσα σ' ἕνα μικροσκόπιο, χωρὶς νὰ βλέπη τίποτα: μπορεῖ καὶ νὰ τἄβλεπε ὅλα. Τὰ τυφλὰ μάτια ἑνὸς ποιητὴ ὅπως τὸν Ὅμηρο καὶ τὸ Μίλτωνα βλέπανε περισσότερο ἀπὸ τὰ κανονισμένα ὄργανα ὁράσεως.

Τοῦ ἦρθε μέσα στὸ νοῦ ἡ εἰκόνα τῆς Κοκαΐνας: γερασμένη, ἄσχημη, μὰ μ' ὤμορφο μακιγιαρισμένο πρόσωπο. Ὅλη μου ἡ ἀτυχία προερχότανε ἀπὸ ἕνα σωληνάριο κοκκινάδι τῶν χειλιῶν, ἕνα μολύβι μπλὲ γιὰ τὰ μάτια κ' ἕνα κουτὶ πούντρα γιὰ τὰ μάγουλα.

Μετανοοῦσε ποὺ δὲν δέχτηκε τὴν πρόσκληση τοῦ φίλου του, τοῦ πρώην σερβιτόρου καὶ νῦν καλόγερου.

—Μά...γιατὶ κάνω αὐτοὺς τοὺς φανταστικοὺς συλλογισμούς; Ἀσφαλῶς θἄχω πυρετὸ—εἶπε μέσα του, κι' ἔπιασε τὸ σφυγμό του.

Μέσα σ' ἕνα κουτὶ εἶχε ἕνα θερμόμετρο. Τὄβαλε κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη του. Τριάντα ἐννιά.

Ἄφησε τὸ θερμόμετρο πάνω στὸ τραπεζάκι, ἔβγαλε τὸ ἕνα παπούστι, ἔπειτα τὸ ἄλλο ἔπειτα τὰ ροῦχα του κ' ἔπεσε στὸ κρεβάτι.

Ἡ ἀρρώστια ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνεται μὲ κυνάγκη: πυρετό, καὶ γενικὴ ἀδυναμία. Μὰ πὼς εἶναι δυνατόν, κυνάγκη; Κατάπια μικρόβια τύφου. Θὰ εἶναι κάποιος ἀνώμαλος τῦφος.

Ἐπανάλαβε τὸ πρόγραμμα τοῦ θανάτου του: Θέλω νἀφήσω στὴ μοῖρα ἀπόλυτη ἐλευθερία νὰ πεθάνω ἢ νὰ σωθῶ: Θὰ κάνω ὅτι κάνουν ὅλοι οἱ ἄρρωστοι: Θὰ φωνάξω τὸ γιατρό, θὰ τοῦ πῶ τὰ συμπτώματα, θἀκολουθήσω τὴ δίαιτα ποὺ θὰ μοῦ ἐπιβάλει. Ἂν ἡ μοῖρα θελήσει νὰ ζήσω, θὰ ζήσω. Δὲν θἀντισταθῶ στὸ θάνατο. Δὲ θὰ μαρτυρήσω τὴν αἰτία τῆς ἀρρώστιας μου. Ἂν ἡ μοῖρα θελήσει, νὰ τὸ καταλάβη ὁ γιατρός, ἂς τὸ καταλάβει μόνος του.

Κοιμήθηκε πολλὲς ὧρες ἕναν ἀνήσυχο ὕπνο. Ὅταν ξύπνησε βρῆκε στὸ προσκέφαλό του τὸν Πέτρο Νοτσέρα, τὴ νοικοκυρά του καὶ τὴ Μώντ.

Τὴ Μώντ ποὺ μόλις εἶχε φθάσει, πρὶν λίγες ὧρες ἀπὸ τὴ Σενεγκάλη κι' ἔτρεξε ἀμέσως νὰ τὸν βρῆ.

Μόλις τὴν εἶδε, ἔνιωσε μιὰ παράξενη ἐπιθυμία νὰ ζήση. Θυμώτανε πὼς γιὰ τὸν τῦφο βάζουν στὴν κοιλιὰ πάγο, ζήτησε λοιπὸν νὰ τοῦ βάλουν πάγο ὡς ποῦ νἄρθη ὁ γιατρός.

— Νὰ τοῦ χτυπήσω δύο αὐγά, κύριε Νοτσέρα;

-- Ναί, εἶπε ὁ Νοτσέρα.

—Ὄχι, εἶπε ὁ ἄρρωστος γιατὶ ἤξερε πὼς στὸν τῦφο ἀπαγορεύεται τὸ φαΐ. Νηστεία καὶ πάγος στὴν κοιλιά. Πάγος στὴν κοιλιὰ καὶ νηστεία.

—Ἦρθ' ὁ γιατρός,—εἶπε ἡ Μώντ, καὶ πῆγε νὰ τ' ἀνοίξη.

Μπῆκε ὁ διάσημος καθηγητὴς Λιμπάνι, νέος ἐπιστήμων, πολὺ μοντέρνος μὲ χρυσᾶ μαλλιά, μὲ χρυσᾶ γυαλιὰ καὶ μὲ πολλὰ χρυσαφικὰ σκορπισμένα πάνω στὴν κοιλιὰ καὶ στὰ δάχτυλα.

Κάθησε. Ἄπλωσε πάνω στὸν ἄρρωστο τὸ κλινι-

κό του μάτι, σήκωσε πάνω τὸ σεντόνι, τράβηξε τὸ πουκάμισο, τὸν ἄγγισε, τὸν μάλαξε, τὸν ἀκροάστηκε, τὸν κύτταξε καὶ ξανακάθησε πάλι γιὰ νὰ μεταφράση μὲ ἁπλᾶ λόγια τὴν ἀπάντηση τῆς Ἐπιστήμης.

Ὁ Τῖτος μόλις τὸν εἶδε νἀνοίγη τὸ στόμα, νόμισε πὼς θὰ προφέρει μιὰ λέξη μονάχα: τῦφος.

Κι' ὅμως ὁ ἐπιστήμων ἀκούστηκε νὰ λέη:

—Πίνετε κατσικίσιο γάλα;

—Ὄχι, κύριε.

— Μάλιστα. Πίνετε γάλα κατσικίσιο.

—Ἀδύνατον, γιατρέ.

— Τί μπορεῖτε νὰ ξέρετε σεῖς. Σεῖς πίνετε ὅτι σᾶς δίνει ὁ γαλατᾶς.

—Ὁ γαλατᾶς δὲ μοῦ δίνει τίποτα γιατὶ συχένομαι τὸ γάλα. Ἤπια βέβαια σὰν ἤμουνα μωρό, ἴσαμε τὰ δέκα μου χρόνια. Ἀπὸ τότες ὅμως...

—Δὲν μ' ἐνδιαφέρει, — εἶπε αὐστηρὰ ὁ γιατρός. — Ἔχετε...

Κι' ὁ Τῖτος νόμιζε πὼς θἀκούσει τὴν τρομερὴ ἐκείνη λέξη: τῦφος.

—Ἔχετε σηψαιμία ἢ καλλίτερα λοίμωξιν τοῦ αἵματος.

—Εἶναι σοβαρό;—ρώτησε κατάχλωμη ἡ Μώντ.

—Ὄχι,—τὴν ἐνεθάρρυνε ὁ γιατρός.—Θὰ κάνετε αὐτὴ τὴ θεραπεία: πρῶτα ἀπὸ ὅλα θὰ πετάξωμε τὸν πάγο ἀπὸ τὴν κοιλιά. Θὰ τοῦ κάνομε διακλυσμοὺς ὑψηλῆς πιέσεως διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἐντέρων.

— Κλύσματα;Ἀπὸ τί;—ρώτησε ἡ σπιτονοικοκυρά.

—Μερικὰ λίτρα φυσιολογικοῦ ὀροῦ, ἤτοι: νερὸ μὲ ἁλάτι. Κι' ὅταν πέσει ὁ πυρετὸς νὰ τρώη ὅτι τραβάει ἡ ὄρεξή του.

Ὁ Τῖτος ἄνοιξε μὲ περιέργεια τὰ μάτια.

—Μὰ πῶς;—σκέφτηκε.—Ὁ τῦφος φκιάνει ζάρες στὰ ἔντερα. Γιὰ νὰ μὴ ἐρεθιστοῦν αὐτὲς ἡ ζάρες διατάζουν ἀπόλυτη νηστεία.Αὐτὸς ὅμως διέταξε νὰ τρώγω καὶ νὰ κάνω κλύσματα ποὺ θὰ μοῦ φουσκώνανε τὴν κοιλιά, σὰ λάστιχο αὐτοκινήτου. Δὲ θέλω νὰ ἐμπο-

δίσω τὴ μοῖρα νὰ κάνη τὴ δουλειά της μιὰ ποὺ ἡ μοῖρα μου μ' ἔρριξε πάνω σ' ἕνα τέτοιο γιατρό. Θὰ τρώγω, καὶ θὰ κάνω κλύσματα, θὰ σκάσω.

Τοῦ ξέφυγε μιὰ παρατήρηση:

—Γιατρέ, μήπως εἶναι τῦφος;

—Ἀποκλείω ἐντελῶς αὐτὴ τὴν περίπτωση. Λείπουν τὰ γενικὰ συμπτώματα τοῦ τύφου: κεφαλαλγία σκοτοδίνη, διάχυτοι πόνοι στὰ κόκκαλα. Ἡ κοιλιὰ δὲν ἔχει βγάλει ροδάνθη, ὁ σφυγμὸς εἶναι πολὺ ταχὺς ἐν σχέσει μὲ τὴ θερμοκρασία. Πάντως ἂν θέλετε νὰ βεβαιωθοῦμε, μποροῦμε νὰ κάμωμε μιὰ ὀροδιαγνωστική. Θὰ ἐπιστρέψω σήμερα πάλι μὲ τὰ σγετικά.

Ἔπλυνε τὰ χέρια του, τὰ σκούπισε κι' ἔφυγε κατσουφιασμένος.

Ἔξω στὸ διάδρομο ὁ Νοτσέρα, ἡ Μώντ, καὶ ἡ νοικοκυρὰ τοῦ ξαναμιλήσανε μὲ χαμηλὴ φωνή, καὶ ξαναγυρίσανε νὰ ρωτήσουν τὸν ἄρρωστο τὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη

—Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει, κάνετε ὅτι θέλετε.

—Τότε ἂς κάνομε τὴν ὑδραυλικὴ ἐγχείρηση ὡς ποὺ νὰ ψηθῆ ἕνα μπιφτέκι,—εἶπε ὁ Νοτσέρα.

—Καλά, μουρμούρισε ὁ Τῖτος,

Γύρισε καὶ τοῦ κάνανε τὸ κλύσμα.

—Τώρα γύρισε καὶ κάθισε — τοῦ εἶπε ὁ Νοτσέρα —νὰ φᾶς τὸ μπιφτέκι σου.

Ὁ καταδικασμένος γύρισε κάθισε καὶ πῆρε τὸ μπιφτέκι μὲ τὰ χέρια του, ὅπως ὁ Σωκράτης, πῆρε τὸ κώνειον ἀπὸ τὸν ὑπηρέτη τῶν Ἕντεκα.

Ὅταν ἀπόφαγε ὅλο τὸ κρέας, ἀκούμπισε στὴ μιὰ πλευρὰ καὶ μὲ κλειστὰ τὰ μάτια φαντάστηκε τὸ ταξίδι τοῦ μπιφτεκιοῦ μέσα στὰ σωθικά του: τώρα διέτρεξε τὸν εἰσοφάγο, ἀνακατώθηκε μὲ τὸ καρδιακὸν ὑγρὸν καὶ μπῆκε στὸ στομάχι. Τὰ στομαχικὰ ὑγρὰ κάνανε πανυγῆρι καὶ ὁ στομαχικὸς σάκκος ἄρχισε νὰ χορεύη. Πάντως ἔπειτα ἀπὸ τόση ὥρα ποὺ πέρασε, τόσες ὧρες, πῶς δὲν εἶχε ἀκόμα πεθάνει; Αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ καταλάβη.

—Ἡσύχασε, ἡσύχασε, ἀγάπη μου ! τοῦ ψιθύρισε ἡ Μὼντ βλέποντάς τον ἔτσι ἀνήσυχο.

Ἕνας ἐλαφρὸς πυρετὸς τὸν ἔρριξε στὶς περίεργες σκέψεις ποὺ τὸν εἶχε ρίξει γιὰ πρώτη φορὰ ἡ κοκαΐνα μιὰ νύχτα στὸ κρεβάτι. Σκεπτώτανε καὶ τώρα.

—Ὄχι, ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μεγάλος γελωτοποιός. Εἶναι πολὺ μικρὸς θεατρῖνος. Θέλει νὰ εὐχαριστεῖ μονάχα τὸν ἑαυτό του. Γιὰ νὰ σκοτώνῃ τοὺς ἀνθρώπους μεταχειρίζεται πολέμους καὶ ἐπιδημίες. Δὲν ἔχει οὔτε τὸ αἴσθημα μιᾶς ὡραίας δικαιοσύνης. Τὶς μόνες ὡραῖες πράξεις ποὺ τὸν εἶδα νὰ σχεδιάζῃ, ἦταν μέσα στὴν ἐκκλησία. Νὰ ξαλαφρώνῃ τὶς τσέπες τῶν πιστῶν, ἔστω καὶ ἀπὸ λίγο, φτάνει νὰ γεμίζουν ἡ τσέπες τῶν ἀντιπροσώπων του. Ἂν ἤμουνα ἐγὼ Θεὸς θἄκανα πράματα ποὺ θὰ μὲ θαυμάζανε γιὰ τὴ δύναμή μου. Θὰ ἐπιτάχυνα τὴν κεντρόφυγο δύναμη τῆς γῆς, κι' ἀντὶ νὰ στρέφεται σὲ 24 ὧρες, ἐγὼ θὰ τὴ γύριζα σὲ μιὰ ὥρα μονάχα. Τί ὡραῖο ποὺ θὰ ἤτανε τὸ θέαμα ! Θἄβλεπες τὶς γιαπωνέζικες παγόδες ριγμένες πάνω στὸ παγωμένο Λευκὸ Ὄρος, τοὺς τούρκικους μιναρέδες νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸν κρατῆρα τοῦ Βεζουβίου, τὴν πυραμίδα τοῦ Χέωπος στημένη στὴν πλατεία τῆς Ὁμονοίας. Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι καλλιτέχνης. Γιὰ νὰ σκοτώσῃ τοὺς ἀνθρώπους μεταχειρίζεται μικρά μέσα γιὰ νὰ γελοιοποιεῖται κι' αὐτὸς κ' ἐμεῖς ποὺ εἴμαστε τὸ ὁμοίωμά του. Τί περιορισμένο μυαλό, αὐτὸς ὁ Αἰώνιος Πατήρ !

—Ἡσύχασε, ἡσύχασε, ἀγάπη μου !—ξακολουθοῦσε νὰ τὸν παρακαλᾶ ἡ ἐρωμένη του.—Ἔχεις πυρετό.—Ὕστερα στράφηκε στὸ γιατρὸ ποὺ ἔμπαινε τὴν ἴδια στιγμὴ μέσα στὸ δωμάτιο καὶ πρόσθεσε ; Ἂν τοῦ κάναμε γιατρέ, καμιὰ ἔνεση μορφίνας ;

—Δὲ χρειάζεται. Τώρα θὰ κάνομε τὴν ὀροδιάγνωστική. Μ' αὐτὸ τὸ σύστημα—εἶπε ὁ γιατρὸς δείχνοντας δύο λάστιχα—θὰ βεβαιωθοῦμε πὼς δὲν πρόκειται περὶ τύφου. Ἐγὼ εἶμαι ἤδη βέβαιος γι' αὐτό. Λείπουν τὰ ἐξανθήματα, λείπουν...

Κι' ὁ Τῖτος ποὺ ἄκουσε μέσα στὸ βύθισμα τοῦ πυρετοῦ τὴν τελευταία φράση τοῦ γιατροῦ μουρμούρισε μέσα σὲ μιὰ ἀναλαμπὴ ἐπίγνωσης.

—Λείπουν τὰ ἐξανθήματα μὰ ὑπάρχουν τὰ μικρόβια. Ποιὸς ξέρει πόσα δισεκατομμύρια νὰ ἔχω φάει !...

Ὁ γιατρὸς τοῦ πῆρε αἷμα κ' ἔφυγε. Τὴν ἄλλη μέρα γύρισε. Ὁ Τῖτος εἶχε κοιμηθεῖ καλὰ ἐκεῖνο τὸ βράδι, ὁ γιατρὸς ἀνήγγειλε πὼς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀροδιαγνωστικῆς ἦσαν ἀρνητικὰ γιὰ ὅλων τῶν εἰδῶν τοὺς τύφους, γιὰ τὸν παράτυφο Α΄ καὶ τὸν παράτυφο Β΄.

—Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου εἴμεθα ἥσυχοι: δὲν εἶναι τῦφος. Γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια, μποροῦμε, ἂν θέλετε, νὰ κάνωμε μιὰ ἀνάλυση τῶν οὔρων τὴν ἐπιλεγομένη,διαζωτοαντίδρασιν τοῦ Ehrlich.

– Νὰ τὴν κάνομε τὴν διαζωτοαντίδρασιν.

—Θὰ τὴν κάνομε. Στὸ ἀναμεταξὺ ὅμως πρέπει νὰ τρώῃ καλὰ καὶ νὰ συνεχίσετε τοὺς διακλυσμούς.

Ὁ Τῖτος νόμιζε πὼς ἴσως νὰ βρισκότανε ἀκόμα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίρροια τῆς κοκαΐνας. Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ πὼς ἀφοῦ ἔκανε ὅλα τὰ ἀντίθετα γιὰ τὸν τῦφο, ζοῦσε ἀκόμα καὶ δὲν εἶχε πεθάνει.

—Κι' ἡ ἀνάλυση, ἡ διαζωτοαντίδρασις Ehrlich,ἦταν ἀρνητική,—εἶπε θριαμβευτικὰ ὁ γιατρὸς κάνοντας τὴν τετάρτη του ἐπίσκεψη. Τὸν εἶχα ἀποκλείσει ἐξ ἀρχῆς, ἐγώ, τὸν τῦφο. Ἐξ ἄλλου βλέπω μιὰ αἰσθητὴ βελτίωση.

—Ναί,—εἶπε ἡ Μώντ.—Εἶναι ἀνήσυχος τὸ πρωῒ καὶ τὸ βράδι. Τ' ἀπογέματα εἶναι πιὸ ἥσυχος.

—Αὐτὸ σημαίνει—ἀπάντησε ὁ Τῖτος—πὼς τὰ μικρόβια τὸ ἀπόγευμα ἡσυχάζουν !

—Ὁ πυρετὸς ὅμως ἐξακολουθεῖ.

—Θὰ ὑποχωρήσει κι' αὐτὸς—ὑποσχέθηκε ὁ γιατρὸς φορῶντας τὸ παλτό του.

Σὰν ἔφυγε, ὁ Νοτσέρα εἶπε στὴ Μώντ.

—Ἐγὼ δὲ βλέπω καμιὰ βελτίωση. Μοῦ φαίνεται

πὼς εἶναι τὸ ἴδιο σὰν τὴ πρώτη μέρα.

—Νὰ φέρωμε τότε κι' ἕναν ἄλλο γιατρό ;

—Αὐτὸ θἄθελα νὰ πῶ κι' ἐγώ.

Ὁ Τῖτος δὲν ἔφερε ἀντίρρηση. Ὅπως δὲ θὰ ἔφερνε ἀντίρρηση σὰν τοῦ λέγανε πὼς χρειάζεται νὰ φέρουν ἕναν ἠλεκτρολόγο ἢ πὼς θἄπρεπε νὰ πιῇ ἕνα μπουκάλι βιτριόλι.

Ἦρθε λοιπὸν κι' ὁ ἄλλος γιατρός. Ἦταν ὁ τύπος τοῦ παθολόγου τῆς παληᾶς ἐποχῆς, τοῦ σοβαροῦ γιατροῦ. Ἀκούμπησε τὴς παλάμες του στὴν κοιλιά του. Τοῦ κύτταξε τὸ σφυγμό, τοῦ κύτταξε τὴ γλῶσσα, τὸ ρωλόγι του, τὸ θερμόμετρο.

—Ποιὸν ἔχετε γιατρό ;

Ὁ Νοτσέρα εἶπε ἕνα ὄνομα, ὁ γιατρὸς ἐκούνησε τὸ κεφάλι του.

—Καὶ τί σᾶς εἶπε ;

—Λοίμωξις τοῦ αἵματος.

—Μπά ! εἶπε ὁ γιατρὸς καὶ γέλασε. Αὐτὸς ὁ κύριος πάσχει ἀπό...

Ὁ Τῖτος ἔβλεπε τὰ χείλη τοῦ γιατροῦ, νόμιζε πὼς θὰ προφέρῃ τὴ λέξη: τῦφος.

—Πάσχει ἀπὸ Μελιτικὸν πυρετόν.

—Εἶναι σοβαρό, γιατρέ ;

—Ὄχι.—Σ' αὐτὴ τὴν ἀρρώστια ἡ ὑροθεραπεία κάνει θαύματα. Γιατρεύεται μὲ τὸ ἐμβόλιον τοῦ Wright. Πρέπει ὅμως νὰ ἐνεργήσω ἀμέσως. Καὶ πρῶτα ἀπὸ ὅλα νὰ καταργήσουμε τὴν προηγούμενη δίαιτα. Ἐγὼ πηγαίνω νὰ πάρω τὸ ἐμβόλιον καὶ ξαναγυρίζω. Σὲ μισὴ ὥρα θὰ εἶμαι ἐδῶ.

Αὐτὸς ὁ σοβαρὸς γιατρὸς διάβαζε ἰατρικὰ περιοδικὰ κι' ἤτανε ξετρελαμένος μὲ τὴν ἐφαρμογὴ κάθε νέας μεθόδου. Πρὸ ἕξη μηνῶν τοῦ εἶχε πεθάνει ἕνας ἄρρωστος ἀπὸ Μαλτέζικο πυρετὸ κι' ἀπὸ τότε δὲν ἔβλεπε μπροστά του τίποτε ἄλλο παρὰ ἀρρώστους μὲ Μελιτικὸν πυρετόν.

—Εἶναι ἁπλούστατον—ἐξηγοῦσε στὸν Τῖτο.—Θὰ σᾶς βάνω στὸ αἷμα μέσα μερικὰ δισεκατομμύρια

μικροβίων.

Ὁ ἄρρωστος ἔμοιαζε μὲ μάρτυρα. Ἄφησε νὰ τοῦ διοχετεύσουν τὰ μικρόβια χωρὶς νὰ δείξῃ καμμιὰ συγκίνηση οὔτε στὸ πρόσωπο μὰ οὔτε καὶ στὸ μέρος ποὺ τὸν τρυπούσανε μὲ τὴ βελόνα.

Εἶπε μόνο;

—Γιατρέ, μοῦ βάλατε στὸ αἷμα τὰ μικρόβια τοῦ Μαλτέζικου πυρετοῦ.

—Ναί.

—Ἂν ὅμως—ἂς ὑποθέσωμε— δὲν ἔχω τὴν ἀρρώστια αὐτή, τότε μοῦ τὴν δώσατε τώρα σεῖς.

—Βεβαιότατα.

—Κι' ἂν λαθέψατε στὴ διάγνωση κι' εἶμαι ἄρρωστος, παραδείγματος χάριν, ἀπὸ τῦφο, μετὰ τὴν ἔνεση ποὺ μοῦ κάνατε θἄχω τότες καὶ τῆς δυὸ ἀρρώστιες μαζί.

—Βεβαιότατα. Ἀλλὰ σεῖς δὲν ἔχετε τῦφο.

—Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω,—ἀπάντησε διαστικὰ ὁ ἄρρωστος—ἔκανα μόνο μιὰ ἁπλῆ ὑπόθεση.

Τώρα ὁ Τίτος ἤξερε πὼς μέσα στὸ κορμί του δὲν εἶχε πιὰ μόνο μιὰ ἀρρώστεια, ἀλλὰ δυό.

Σκέφτηκε.

—Μιὰ ἀπὸ τὴς δυὸ ἀσφαλῶς θὰ μὲ πεθάνει.

Ἡ Μὼντ κι' ὁ Νοτσέρα ἀμφιβάλανε καὶ μὲ τὴ δεύτερη αὐτὴ διάγνωση τοῦ γιατροῦ.

Πρὶν νυχτώσει ἀκόμα, μπῆκε στὴν κάμαρα τοῦ Τίτου μιὰ ἐξοχότης, ἕνας φωτισμένος, ἕνας ἱεροφάντης, τῆς ἐπιστήμης.

Ἔσφιξε τὸ χέρι τῶν δύο ἄλλων γιατρῶν κι' εἶπε:

—Τῦφος: θὰ τὸ καταλάβαινε κι' ἕνας ὀδοντοϊατρός.

—Ἀδύνατο!—εἶπε ὁ πρῶτος γιατρός.

—Ἐκάνατε Ὀρσαντίδραση Vidal;

—Μάλιστα.

—Πόσες φορές;

—Μία.

—Δὲ φτάνει. Ἀκόμα μιὰ φορά.

Ὁ Τῖτος εὑρῆκε ἐπιτέλους τὸ γιατρὸ ποὺ θὰ τὸν ἔσωζε. Ἡ δεύτερη Ὀροδιαγνωστικὴ ἦταν θετικὴ «1:100».

—Λοιπὸν εἶναι τῦφος; ρώτησε ὁ Τῖτος.

—Τῦφος, εἶπανε κι' οἱ τρεῖς.

—Μπάνια κρύα, παγωμένα, νὰ πέση ὁ πυρετός. Ἔπειτα στὸ κρεβάτι. Ἐμεῖς θὰ ξανάρθομε αὔριο.

Ὅταν ξανάρθανε οἱ γιατροὶ πληροφορηθήκανε πὼς ὁ Τῖτος ἔβηξε καὶ ἔφτυσε αἷμα.

Ὁ ἕνας γνωμάτευσε πὼςθὰ εἶναι ἀπὸ κανένα μεσοπλεύριον ἄλγος. Ὁ ἄλλος ἐγνωμάτευσε ὅτι θὰ εἶχε κανένα μετατυφικὸν ἀπόστημα. Κι' ἡ ἐξοχότης εἶπε:

—Δὲν εἶναι τίποτα: Εἶναι ἀπὸ τὸν τῦφο. Αὐτὸ θὰ τὸ καταλάβαινε ἀμέσως κι' ἕνας στρατιωτικὸς γιατρός.

Ὁ Τῖτος ὅμως κατάλαβε πὼς μέσα στὸ παγωμένο μπάνιο ἅρπαξε κερκυνοβόλο πνευμονία.

Ἡ Μὼντ βγῆκε νὰ φωνάξη τοὺς γιατρούς μὰ δὲν τοὺς βρῆκε. Εἶχανε ἐξαφανιστεῖ μόλις εἶδανε τὸν Τῖτο νὰ φτύνη αἷμα.

Κι' ὁ Τῖτος εἶδε τὴν ἄλλη μέρα δίπλα του ἕναν παπᾶ, ἕναν παπᾶ μονοκόμματο καὶ μαῦρο, ποὺ τοῦ μιλοῦσε μὲ μιὰ φωνὴ ὑπερανθρώπινη.

—Ποιὸς τὸν ἔφερε; ρώτησε ὁ ἄρρωστος.

—Κανείς. Εἶπε ψέματα ἡ νοικοκυρά.

—Οἱ παπάδες μυρίζονται ἀπὸ μακρυὰ τὸ θάνατο σὰν τὰ γεράκια τὸ ψοφῆμι,—μουρμούρισε ὁ Τῖτος.

Ὁ παπᾶς τοῦ ἔδειξε ἕνα σταυρὸ καὶ τὸν ἔβανε νὰ πῆ μιὰ προσευχή.

—Ἄκουσε, παπᾶ μου, μέσα σὲ κεῖνο τὸ μπαοῦλο, ὑπάρχει ἕνα κουτί, καὶ μέσα στὸ κουτὶ μιὰ φωτογραφία. Δόσε μοῦ την.

Ὁ Παπᾶς ἔφερε τὸ κουτί, κι' ὁ Τῖτος ἔβγαλε ἀπὸ μέσα τὴν φωτογραφία τῆς Κοκαΐνας, ὁλόγυμνη.

—Γιὰ νὰ τὴν καταστρέψης, ἐλπίζω—εἶπε ὁ παπᾶς ἀνοίγοντας διάπλατα τὰ μάτια του.

—Ὄχι, γιὰ νὰ τὴ δῶ μιὰ τελευταία φορά,—ἀπάντησε ὁ Τῖτος μὲ ἤρεμο βλέμμα.

—Τὴν ὑστάτην ὅμως αὐτὴν στιγμήν, γύρω ἀπὸ τὸ κρεβάτι σου ὑπάρχει ὁ Θεός,—πρόφερε μ' ἕνα ἄγριο ὕφος ὁ παπᾶς.

—Ὡραῖα! θὰ τὴ δεῖ κι' αὐτός.

—Καὶ τώρα θὰ ἐξομολογηθῆτε—τοῦ εἶπε μ' ἐπιβλητικότητα ὁ παπᾶς πέρνοντας μ' ἀγανάκτηση ἀπὸ τὰ χέρια του τὴ φωτογραφία καὶ βάζοντάς την ἀνάμεσα στὶς σελίδες τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ βαστοῦσε.

—Νὰ ξομολογηθῶ; Εἶναι ἀναγκαῖο νὰ πάρω μιὰ λεμονάδα μαγνησία τὸ καθαρτικὸ αὐτὸ τῆς ψυχῆς.

—Μὴ βλασφημεῖς, δυστυχισμένε!

—Ἔ, τότε φῦγε, ζῶον!

Καὶ γύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ κρεβατιοῦ.

Ὁ παπᾶς βγῆκε ἔξω. Μόλις βρέθηκε στὴ μέση τῆς σκάλας ἄνοιξε τὸ Εὐαγγέλιο κύτταξε τὴ φωτογραφία καὶ κοκκίνησε.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτό, ὁ Τῖτος ἔφαγε μικρόβια τύφου, ἔκανε θεραπεία γιὰ σηψαιμία καὶ γιὰ μαλτέζικο πυρετό. Ὡστόσο ὅλοι τους περίμεναν νὰ γιατρευτῆ.

Μὰ κι' ἂν ἀκόμα γινότανε κι' αὐτὴ ἡ κλασσικὴ θεραπεία τοῦ τύφου, ὁ Τῖτος θαυμάσια θὰ πέθαινε ἀπὸ πνευμονία!

14

Ὅταν ἄνοιξε τὴ διαθήκη ὁ Πέτρος Νοτσέρα δὲν ἦταν μπροστὰ κανένας ἄλλος ἐξὸν ἀπὸ τὴ Μώντ, ποὺ τὰ μάτια της ἦταν κατακόκκινα ἀπ' τὸ κλάμα.

Ὁ Τίτος ἔγραφε καθαρά: «Αὐτοκτονῶ». Καὶ σκοτώθηκε γιὰ κείνην.

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ Μὼντ ἔνιωθε τύψεις.

—Ἂν τοῦ ἔμενα πιὸ πιστή, ἢ κι' ἂν κρατοῦσα τουλάχιστο τὰ προσχήματα, νὰ φαίνομαι στὰ μάτια του πιστή, αὐτὴν τὴν ὥρα...

—Μὴ τὸ σκέπτεστε, δεσποινὶς—ἔκανε ὁ Νοτσέρα θέλοντας νὰ τὴν παρηγορήσῃ.—Δὲν ὠφελοῦν σὲ τίποτα ἡ τύψεις. Σᾶς συμβουλεύω νὰ πᾶτε σπίτι σας νὰ κοιμηθῆτε.—Θὰ φροντίσω ἐγὼ γιὰ τὴν κηδεία.

Ἡ Μὼντ φίλησε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ μέτωπο τοῦ Τίτου ἔβαλε λίγο κόκκινο στὰ χείλη κι' ἔφυγε νὰ πάῃ σπίτι της.

Ὁ πατέρας της τὴ ρώτησε μήπως ὁ συχωρεμένος εἶχε ἀνάμεσα στὰ φορέματά του κανένα ἐλαφρὸ πανωφοράκι...

Στὸ σπίτι τοῦ πεθαμένου ἦρθαν ἕνας γιατρὸς ποὺ πιστοποίησε τὸ θάνατο, κ' ἔφυγε ἀμέσως, κ' ἕνας παπᾶς ποὺ περίμενε μισὴ ὥρα.

—Ὁ φίλος μου ἦταν ἄθεος—τοῦ εἶπε ὁ Νοτσέρα.

—Δὲν εἶναι μεγάλη ἀνάγκη ὁ πεθαμένος νὰ εἶναι πιστὸς—δήλωσε ὁ παπᾶς.—Φτάνει νὰ εἶναι οἱ φίλοι του, οἱ συγγενεῖς του.

—Ἐγὼ ἀλήθεια...

—Σεῖς ὄχι, ἀλλά...

—Ἂς εἶναι πόσα θὰ κοστίσει ἡ κηδεία ;

—Κάθε παπᾶς εἰκοσιπέντε φράγκα.

—Γιὰ νὰ φανῇ καλὴ ἡ κηδεία πόσοι παπάδες χρειάζονται ;

—Ὀκτὼ τουλάγιστο.

—Κάνουν διακόσια φράγκα.

—Ἔπειτα ἡ καλόγρηες.

—Πόσο κοστίζουνε ;

—Δύο φράγκα ἡ μιὰ ἂν κρατᾶ μεταχειρισμένα κεριὰ καὶ τρία φράγκα ἂν εἶναι παρθένα.

—Καὶ χρειαζόμαστε : πόσες ;

—Καμιὰ ἑκατοστή.

—Κάνουν διακόσια φράγκα.

—Ὄχι μὲ καινούρια κεριά;

—Μιὰ φορὰ ποὺ θὰ τἀνάψουν δὲ θὰ φαίνονται ἂν εἶναι παρθένα ἢ μεταχειρισμένα.

—Πρέπει νὰ προσθέσουμε πενῆντα φράγκα γιὰ τὰ χαλιὰ ποὺ θὰ στρώσωμε στὴν πόρτα.

—Εἶναι ἀπαραίτητα ;

—Ἀπαραίτητα. Ἔπειτα ἡ λειτουργία κι' ἡ εὐλογία.

—Ἂς κάνομε μιὰ γενικὴ τιμή. Τὸ πιὸ λίγο.

—Λειτουργία, εὐλογία, χαλιά, ἑκατὸ φράγκα. Παπάδες καὶ καλόγρηες χώρια.

—Πολὺ καλά.

—Μπορεῖτε νὰ μοῦ δώσετε μιὰ προκαταβολὴ γιὰ τὰ πρῶτα ἔξοδα ;

—Φτάνουν διακόσια φράγκα ;

—Μάλιστα.

—Θὰ φροντίσετε σεῖς γιὰ ὅλα;

—Γιὰ ὅλα. Αὔριο τἀπόγευμα στὴς τέσσερις,

—Αὔριο στὴς τέσσερις. Προσκυνῶ.

Ἔπειτα ἦρθε ὁ πράκτωρ τῆς ἑταιρίας τῶν κηδεῶν, νὰ συζητήση γιὰ τὸ ἁμάξι καὶ γιὰ τὰ ἄλογα.

Ὁ Νοτσέρα τηλεφώνησε γιὰ τὴ μουσικὴ καὶ τοῦ στείλανε ἕνα ὑπάλληλο ποὺ ἦτανε καὶ μαέστρος.

—Εἶμαι τὸ πρῶτο κλαρίνο τῆς πρώτης μπάντας

ἀπὸ τὴς πρῶτες γιὰ κηδεῖες. Ἔχομε ἐκλεκτὸ ρεπερτόριο ἀπὸ νεκρικὰ ἐμβατήρια Gounod, Donizetti, Wagner, Petrella, Grieg καὶ Chopin. Ἔχομε καὶ τὴ σημαία μας, κάθε μουσικὸς τὸ πηλίκιό του. Ἂν προσθέσετε ἀκόμα κἄτι τότε θἀρθοῦν οἱ μουσικαὶ καὶ μὲ τὰ σπαθιά τους.

—Πόσο θὰ κοστίσουνε μὲ τὰ σπαθιά τους ;

— Διακόσια φράγκα.

— Σύμφωνοι. Αὔριο...

—Διαλέξτε τὰ κομμάτια !

—Ποιὰ κομμάτια ;

—Τῆς μουσικῆς.

—Διαλέξτε μόνοι σας τὰ πιὸ καλά...

Φέρανε τὸ φέρετρο.

Ὁ Νοτσέρα ἔβγαλε τὴς πράσινες μεταξωτὲς πυτζάμες κ' ἔντυσε τὸν πεθαμένο.

Ἔπειτα τὸν βάλανε στὸ φέρετρο.

—Νὰ κλείσομε ;

Ἂς κλείσομε ἀφοῦ δὲν ἔχομε νὰ προσθέσωμε τίποτ' ἄλλο.

Ἡ νεκροφόρα σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα. Κατέβασαν τὸ φέρετρο καὶ τὸ τοποθέτησαν μέσα. Ξεκίνησαν. Τὰ μπαλκόνια ἦταν γεμάτα ἀπὸ περίεργους καὶ ἔξω στὴς πόρτες βγήκανε νᾶ δοῦν τὴν κηδεία οἱ μαγαζάτορες.

Τὴ νεκρικὴ πομπὴ ἄνοιγε ἕνας πεθαμενατζῆς μὲ μουστάκια κομμένα ἀλ ἀμερικάνα.

Ἔπειτα ἐρχότανε ἡ μπάντα.

Ἕνα ὀταβίνο.

Ὠχτὼ φλάουτα.

Δυὸ κορνέτες.

Δυὸ τρομπόνια.

Ταμποῦρλο καὶ τρίγωνο.

Δυὸ bombardini.

Ἕνα μπάσο.

Ἀκολουθοῦσαν ἡ καλογρηὲς ντυμένες πράσινα.

Ἔπειτα ἐρχόντανε οἱ παπάδες ποὺ σιγοψέλνανε. Ἦταν ὀκτώ. Ὁ ἕνας ἀπ᾽ αὐτοὺς κουτσός.

Ἡ νεκροφόρα, στολισμένη μὲ χρυσάνθεμα.

Ἄλογα μὲ φτερὰ στὸ κεφάλι.

Ἡ Μὼντ μὲ μαῦρα πέπλα.

Ὁ Νοτσέρα.

Ὁ πατέρας τῆς Μώντ, μ᾽ ἕνα ἐλαφρὸ πανωφοράκι τοῦ πεθαμένου ποὺ τοῦ πήγαινε θαυμάσια.

Πολλὲς γυναῖκες. Πολλοὶ ἄντρες. Κόσμος ποὺ ὁ Νοτσέρα δὲν ἤξερε.

Μερικὲς γρηοῦλες κάνανε τὸ σταυρό τους στὸ πέρασμα τῆς νεκροφόρας.

Ἕνα παιδὶ καβάλλα στὸ ποδήλατο προχώρησε πλάϊ στὴ μουσική.

Δυὸ σκυλιὰ πηγαίνανε κι᾽ αὐτὰ μαζί.

— Εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ πεθαμένου;—ρώτησε κάποιος ποὺ ἀκολουθοῦσε δείχνοντας, τὴ Μώντ.

— Ἡ γυναίκα του.

—Ἡ ἐρωμένη του.

—Εἶναι ὤμορφη ...

— Καὶ ὤμορφα ...

— Εἶναι γρηά.

— Ἄ, μπά, στὰ τριανταπέντε.

— Κάτι παραπάνω.

— Τί κάνει;

— Κάνει τή ...

— Ὤ, πάντα αὐτὸ ἔκανε...

— Κ᾽ ἐκεῖνος;

—Ἔκανε πὼς δὲν ἔβλεπε.

— Κι᾽ ἄνοιγε τὸ πορτοφόλλι.

— Τὄκανε μ᾽ εὐγένεια.

— Ὅλοι τὸ ξέρανε.

— Εἶχε πάει καὶ στὴ φυλακή.

— Κάτι ψεύτικα γραμμάτια.

— Κι᾽ ἀπὸ τί πέθανε;

— Φθισικός ..

— Συφιλιδικός.

— Ἀλήθεια ;
— Κι' ἀπὸ τὴν πιὸ καλή.
— Τὴν ἀμερικάνικη.
— Θὰ τὴν κόλλησε κ' ἐκείνη,
— Ἐκείνη τοῦ τὴν κόλλησε.
—Ἀλήθεια;
—Τὸ ξέρουνε ὅλοι.
—Ξέρω τὸ γιατρὸ ποὺ ἔκανε θεραπεία καὶ στοὺς δυό.
—Τί βρωμιά!
Ἡ μουσική, ἡ νεκροφόρα, ἡ καλογρηές, οἱ παπάδες ὁ κόσμος, σταματήσανε.
Πήγανε τὸ φέρετρο στὴν ἐκκλησία. Τὸ ξαναφέρανε ἔξω, τὸ μπάσανε πάλι στὴ νεκροφόρα.
Κι' ἄρχσε πάλι ὁ δρόμος.
Σιγά, σιγά.
Πολὺ σιγά.
Ἡ κηδεία ἔπρεπε νὰ γινότανε μὲ αὐτοκίνητα. Ὁ πεθαμένος σὲ αὐτοκίνητο, οἱ παπάδες σὲ μοτοσυκλέτες, οἱ μουσικοὶ σὲ μοτοσυκλέττα, ἡ καλόγρηες σὲ μοτοσυκλέττα.
Ὁ Νοτσέρα γύρισε καὶ κύτταξε πίσω. Ὁ κόσμος εἶχε ἀραιώσει. Ἐκεῖνος ποὺ θὰ τύχει νὰ πεθάνει καμιὰ φορὰ—γιατὶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ πεθάνη—καὶ δὲν ἔχει ἀφήσει πίσω του ἕναν ἄνθρωπο νὰ μπορῇ νὰ συζητήση, μὲ τὸν παπᾶ τῆς ἐνορίας, νὰ τοῦ στείλη ὀκτὼ παπάδες καὶ ἑκατὸ καλογρηὲς μὲ παρθένα ἢ μεταχειρισμένα κεριά, νὰ συζητήση μὲ τὸν ἀρχιμουσικὸ νὰ τοῦ στείλη φλάουτα καὶ ὀκαρίνες, αὐτὸς ὁ δυστυχὴς θὰ πάη στὴν τελευταία κατοικία ἀπαρατήρητος, χωρὶς κόσμο καὶ συνοδεία, χωρὶς περιέργεια καὶ κοτσομπολιό.
Ὁ Τίτος εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ ἔχη πίσω του ἕνα Νοτσέρα μὲ λίγα λεφτά, ἀλλὰ καὶ τὴ Μὼντ μὲ ὅλες τῆς οἰκονομίες ποὺ ἔφερε ἀπὸ τὴν Νότιο Ἀμερική, σηκώνοντας τὰ ποδάρια της ψηλὰ στὸ χορό, σὲ ἐπιδείξεις μὲ τὸ φράκο.

Ὁ Τίτος λοιπὸν εἶχε τοὺς παπάδες, τὶς καλόγριες, τοὺς μουσικοὺς καὶ πολὺ κόσμο στὴν κηδεία του.

Οἱ περισσότεροι γιὰ νὰ περάσουνε τὴν ὥρα τους κουβεντιάζανε.

—Πόσο εἶναι λυπημένη.

—Θὰ παρηγορηθεῖ.

—Ὄχι ἀμέσως.

—Ὅταν θὰ βρεῖ ἕναν ἄλλο.

—Πῶς ... θὰ τὸν ἔχει κι' ὅλας βρεῖ.

—Καὶ μόνον ἕνα.

—Τοὺς ἄνδρες ρωτᾶς... θηλυκὸ νᾶναι...

—Αὐτὲς ἡ γυναῖκες πάλι.

—Μὲ τὴ βαμμένη μούρη.

—Καὶ τὰ ψεύτικα δόντια.

—Καὶ τὴν περοῦκα.

—Καὶ τὶ ἐπάγγελμα κάνει!

—Δουλεύει γιὰ τὸν ἄντρα.

Τὸ νεκροταφεῖο ἤτανε κοντά. Μέσα στὸ βάθος ὁ φοῦρνος ποὺ τοὺς καίγανε μὲ τὴν καπνοδόχο του.

Περάσανε τὰ κάγκελα, καὶ πήγανε πρὸς τὸ φοῦρνο.

—Ἄλτ.

Ἔξω τὸ φέρετρο! Σιωπή. Ἐπικήδειος. Ποιὸς ἤταν αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε; Δὲν τὸν ἤξαιρε κανείς.

Θὰ μιλούσανε κι' ἄλλοι;

Κανείς.

Δύο νεκροθάφτες πήρανε τὸ φέρετρο, τὸ τοποθετήσανε σ' ἕνα καροτσάκι καὶ τὸ φέρανε σὲ μιὰ λευκὴ αἴθουσα.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς «Ἑταιρίας Ἀποτεφρώσεων» δήλωσε πὼς οἱ συγγενεῖς ἢ φίλοι μποροῦσαν νὰ παρασταθοῦν στὸ κάψιμο. Ἡ Μὼντ πῆγε στὸ ἐκκλησάκι νὰ προσευχηθῆ, κι' ὁ Νοτσέρα τοποθετήθηκε ἐκεῖ μπροστὰ κι' ἔβλεπε τὸ πτῶμα ποὺ τὸ εἶχανε σκεπάσει ἡ φλόγες.

—Θὰ περάσει μιὰ ὥρα,—εἶπε ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐπιστατοῦσε στὸ κάψιμο τοῦ πτώματος.

Ὁ Νοτσέρα τοῦ ἔδωσε εἴκοσι φράγκα.

—Νὰ ψηθῇ καλά.

—Ξέρω καλὰ τὴ δουλειά μου.

Ὁ Νοτσέρα δὲν ἔβλεπε τίποτα. Ξάφνου φέρανε τὸ πτῶμα ὁλόγυμνο. Τὸ ρίξανε μέσα στὶς φλόγες. Οἱ φλόγες τὸ σκεπάσανε κι' αὐτὸ ἀνθίστατο.

—Εἶναι ἀλήθεια—σκέφτηκε ὁ Νοτσέρα,—πὼς τὸ πτῶμα λὲς καὶ ξαναζεῖ, ἀνθίσταται. Ἀνασηκώνεται, γονατίζει, στριφογυρίζει, κουλουριάζει, πέρνει στάσεις παράξενες. Ὁ Τίτος εἶχε δίκηο. Κρῖμα ποὺ δὲν εἶναι κι' αὐτὸς ἐδῶ νὰ τὸ δῇ. Θὰ διασκέδαζε: Κύττα τον σηκώνει τὸ χέρι, τὸ φέρνει στὸ μέτωπο λὲς καὶ θέλει νὰ χαιρετήσῃ τὴ ζωὴ στρατιωτικά, μὲ ὅλη τὴν ἐπισημότητα τῆς στιγμῆς. Σήκωσε καὶ τ' ἄλλο χέρι, ἔστριψε τὶς γροθιές, μήπως μετάνιωσε καὶ ξαναζωντανεύῃ;

Τὸ πτῶμα ἄλλαξε χρῶμα, λεπτύνεται, σουρώνει, λυώνει ἀπανθρακοῦται, σταχτοποιεῖται.

Τέλειωσε ἡ ὑπόθεση, τραβήξανε ἔξω τὴ σκάρα, καὶ μ' ἕνα ἀσημένιο φτιαράκι μαζέψανε τὴ στάχτη.

Ὁ Νοτσέρα βαστοῦσε μαζί του τὶς δύο σφαιρικὲς σταχτοδόχες. Τὶς γέμισε καὶ τὶς δύο. Μερικὰ κόκκαλα μείνανε. Τὰ κλείσανε σ' ἕνα λάκκο.

Ὁ Νοτσέρα μὲ τὸ ἕνα χέρι βαστοῦσε τὶς σταχτοδόχες καὶ τἄλλο χέρι του πρόσφερε στὴ Μώντ.

Κι' ὅταν βγήκανε ἔξω ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο;

—Καὶ τώρα ποῦ θὰ πᾶμε;—τὴ ρώτησε ὁ Νοτσέρα βοηθῶντας την νἀνεβῇ πάνω σ' ἕνα ἁμάξι ποὺ ἤτανε σταματισμένο ἔξω ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο.

—Πρέπει νὰ περάσω ἀπὸ τὴ ράφτρα μου γιὰ τὰ πένθιμα.

—Θὰ σᾶς πηγαίνουν καλὰ τὰ μαῦρα.

—Φαντάζομαι. Περισσότερο ὅμως τὸ γυαλιστερὸ μαῦρο. Μιὰ τουαλέττα ἀπὸ μαῦρο γυαλιστερὸ μπορεῖ νὰ τὴ φορᾶ κανεὶς κι' ὅταν δὲν ἔχει πένθος.

Τὸ ἁμαξάκι προχωροῦσε μέσα στὴν πολιτεία χωρὶς ἀκόμα νὰ ξέρει ὁ ἁμαξᾶς ποὺ πήγαινε τοὺς ἐπιβάτες του.

—Δὲν πεινῶ—εἶπε ὁ Νοτσέρα.

—Κι' ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξη,—εἶπε ἡ Μώντ.

Ὁ Νοτσέρα ἀναστέναξε. Ἡ Μὼντ ἀναστέναξε.

—Μά!..

—Δὲν θὰ φάγω.

—Οὔτ' ἐγώ.

—Λίγο ζουμί.

—Ἕνα αὐγό.

Ὁ Νοτσέρα διέταξε τὸν ἁμαξᾶ νὰ τοὺς πάη σ' ἕνα ἑστιατόριο. Ἡ Μὼντ θεώρησε καλὸ πὼς θἄπρεπε νὰ κλάψη λιγάκι.

Κι' ἔκλαψε λιγάκι ἐνῶ ὁ Νοτσέρα σκεφτότανε τὸ πτῶμα τοῦ Τίτου μέσα στὸ φοῦρνο.

Κ' ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουνε, φθάσανε στὸ ἑστιατόριο. Ὅλη ἡ ἱεραρχία τῶν σερβιτόρων ξεπετάχτηκε γιὰ νὰ τοὺς προσφέρη καθίσματα καὶ νὰ τοὺς πάρη τὰ πανωφόρια τους. Ἡ Μὼντ δὲν πεινοῦσε. Τὸ φαΐ τῆς καθότανε στὸ λαιμό. Ὁ Νοτσέρα δὲν μποροῦσε νά καταπιῆ. Πάντως φάγανε.

Πλήρωσε: Ἑκατονογδόντα φράγκα. Δὲν ἦταν ἀκριβὰ μὲ τὰ λικέρια ποὺ ἤπιανε γιὰ νὰ πᾶνε κάτω ὁ ἀστακὸς καὶ ἡ πέρδικες ποὺ φάγανε.

—Τί θλίψη νὰ γυρίζη κανεὶς μόνος στὸ σπίτι.

—Ἂν πηγαίναμε στὸ θέατρο.

—Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ κάναμε μιὰν ἱεροσυλία.

—Μὰ ὄχι, γιὰ νὰ διασκεδάσωμε. Γιὰ νὰ μὴ σκεπτώμαστε τὴ θλίψη.

—Τί παίζουνε ;

—Τὰ ***Χάπια τοῦ Ἡρακλῆ.***

—Εἶναι πολὺ πρόστυχο ;

—Ναί.

Ὅταν τέλειωσε ἡ παράσταση ὁ Νοτσέρα τὴ συνόδευσε μὲ τ' ἁμάξι ἴσαμε τὸ σπίτι της.

Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ τῆς πρόσφερε μιὰν ἀπὸ

τὴς δύο σταχτοδόχες γιὰ νὰ διαλέξη ὅποιαν ἤθελε.

—Τὸ ἴδιο εἶναι—εἶπε ἐκείνη πέρνοντας τὴ μιά.

Ποτὲ κληρονομιὰ δὲν μοιράστηκε μὲ τόση εἰρήνη.

Ὁ Νοτσέρα ἔβαλε στὴν τσέπη του τὴν ἄλλη σταχτοδόχη καὶ ξαναμπῆκε στὸ ἀμάξι.

Πόσο ἔρημο καὶ φτωχικὸ τῆς φάνηκε τὸ σπίτι. Εἶχε γυρίσει πρὶν κάμποσες ἑβδομάδες στὸ Τορῖνο, ἀφοῦ εἶχε χορέψει τὸν τελευταῖο της χορὸ κάτω ἀπὸ τὸν Σενεγαλέζικο οὐρανό. Γύρισε στὸ Τορῖνο γιὰ νὰ ἀποτραβηχτῆ ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ νὰ κλειστῆ μέσα σὲ κείνη τὴν καμαροῦλα ποὺ εἶχε ξαναζήση κάποτε σὰν κοριτσόπουλο.

Βρῆκε παληὲς κὰρτ-ποστάλ, ἄδεια κουτιὰ ἀπὸ κουφετί, μυθιστορήματα ξεφυλλισμένα, τετράδια στενογραφείας κιτρινιασμένα ἀπ' τὸν καιρό, ὑφάσματα ἀπὸ πουκαμισάκια, κορδέλες. Περάσανε ἀπὸ τὸ μυαλό της διάφορες ἀναμνήσεις: Τὸ μέρος ποὺ τὴν πρωτοφίλησε ὁ Τῖτος, τὴν πόρτα ποὺ τὴν εἶχε στριμώξει ἕνα αὐγουστιάτικο μεσημέρι ἐκεῖνος ὁ «**ἄλλος**».

Ὅλα τῆς φανήκανε γλυκά, μελαγχολικά. Θἄθελε νὰ κρυφτῆ μέσα σὲ κεῖνο τὸ δωμάτιο καὶ νὰ πεθάνη μὲ τὶς ἀναμνήσεις. Θἄθελε νὰ κλειδωνότανε μ' ὅλες τὶς τύψεις ποὺ δὲν εἶχε μείνει πιστὴ στὸν Τῖτο. Τώρα τοῦ χρωστοῦσε τὸν ἀπόλυτο σεβασμό, τὴν αἰώνια πίστη. Ὁ Τῖτος θἄτανε «***ὁ τευλευταῖος της ἐρωμένος***» ὅπως τῆς τῶχε ζητήσει καὶ Κεῖνος.

Ἄπλωσε στὸ κρεβάτι τὴ γοῦνα της ἀπὸ cfiinchilla, ἑτοίμασε στὴ γωνιὰ τοῦ δωματίου ἕνα κρεβατάκι γιὰ τὸ σκυλάκι της.

Τὸ δωμάτιο ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ μπαοῦλα, ποὺ εἶχανε στὰ πλάγια τους κολλημένες ἐτικέτες ξενοδοχείων καὶ τελωνείων.

Τὰ γουναρικὰ καὶ τὰ πανωφόρια μυρίζανε μὲ τὸ ἀγαπημένο της ἄρωμα τὸ Avatar.

Πάνω σ' ἕνα τραπεζάκι ποὺ τῶφτιασε γραφεῖο,

κοντὰ στὸ παράθυρο, τοποθέτησε μιὰ φωτογραφία τοῦ Τίτου καὶ πάνω σ' ἕνα ραφάκι τὴ σταχτοδόχη, γεμάτη ἀπὸ τὴ γκρίζα σκόνη. Ἐκείνη ἡ γκρίζα σκόνη ἦταν ὁ Τίτος. Ἕνα πόδι ; Τὸ κεφάλι ; Ἕνα χέρι ; Δύο μπούτια ; Ἕνας λαιμός ; Ποιὸς ξέρει ποιὰ μέλη τοῦ κορμιοῦ του νὰ τῆς τύχανε. Καὶ τώρα ποὺ κάθε τί εἶχε χάσει τὴ φόρμα του μέσα στὴ γκρίζα κείνη σκόνη, λὲς κι' ἔμοιαζε μὲ ποῦντρα rachel !

—Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς ἀναμνήσεις—σκέφτηκε —μπορῶ τώρα νὰ πεθάνω.

Ὁ Νοτσέρα πλήρωσε τοὺς γιατρούς, τὸ φαρμακοποιό, τὴν ἑταιρία Κηδειῶν καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησία.

— Πόσα εἶναι ;

Εἶχανε ἑτοιμάσει τὸ λογαριασμό, ἕτοιμο ἐξωφλημένο. Πλήρωσε χωρὶς νὰ ζητήση ἔκπτωση, μ' ὅλο ποὺ ἀνάμεσα στοὺς ὀχτὼ παπάδες (πρὸς εἴκοσι φράγκα τὸν ἕνα) ὁ ἕνας ἦταν κουτσός.

Πλήρωσε καὶ ἄλλα πρόσωπα ποὺ ἐνοχληθήκανε γιὰ τὴ κηδεία.

Ἀκολούθησε πιστὰ τὶς τελευταῖες θελήσεις τοῦ πεθαμένου. Ἔστειλε κάποιο εὐχαριστήριο, μάζεψε τὰ τελευταῖα πράματα ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ Τίτου. Κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι βρῆκε ἕνα ζευγάρι παπούτσια ἀκόμα.

Ἄ, τὰ παπούτσια τῶν πεθαμένων, τὶ τρομερὸ θέαμα ποὺ εἶναι ! Αὐτὰ τὰ μαῦρα πράματα διατηροῦνε τὸ σχῆμα ἑνὸς ποδιοῦ ποὺ δὲν ὑπάρχει πιά !

Στὸ Παρίσι ὁ Πέτρος Νοντέρα δὲν εἶχε ποτὲ τὴν εὐκαιρία νὰ πλησιάση τὴ Μώντ. Κι' ἂν ἀκόμα τύχαινε νὰ τὴν ἔβλεπε ἀνάμεσα στὶς κομψὲς παριζιάνες, ἀσφαλῶς δὲν θὰ τοὔκανε καμιὰ ἐντύπωση αὐτὴ ἡ ἐπαρχιώτικη ἰταλικὴ φτώχεια κι' ὠμορφιά.

Στὸ Τορῖνο ὅμως ποὺ τὴν εἶδε ἔνιωσε νὰ τὸν τραβᾶ τὸ πολυταξιδεμένο της θέλγητρο, τὸ ὁλότελα παριζιάνικο. Ἡ ἀφοσίωσή της γιὰ τὸν ἄρρωστο ἐρω-

μένο της, τὸν εἶχε συγκινήσει. Κι' ἀπὸ τὴ συγκίνηση ἴσαμε τὴ συμπάθεια δὲν ὑπάρχει μεγάλη ἀπόσταση, οὔτε καὶ σ' αὐτὰ ἀκόμα τὰ λεξικά.

Ἕνα πρωΐ—τρεῖς μέρες μετὰ τὴ κηδεία—ἡ Μαγδαληνὴ ἔπερνε τὸ πρόγευμά της—καφὲ μὲ γάλα,—στὸ μπαλκόνι ποὺ ἔβλεπε μέσα στὴν αὐλή, σὰν τῆς φέρανε κάποιο γράμμα. Ἐκείνη τὸ διάβασε μονάχα μιὰ φορά, ἔπειτα ἔγραψε μὲ τὸ μολύβι, στὴν πρώτη σελίδα.

«Ἀγαπητὲ Νοτσέρα,

»Σεῖς δὲ μ' ἀγαπᾶτε. Νομίζετε πὼς μ' ἀγαπᾶτε. Μὴ μοῦ ξαναγράψετε ὅπως σήμερα. Δὲ θὰ γίνω οὔτε δική σας οὔτε κανενὸς ἄλλου ποτέ! Ὁ Τίτος θὰ μείνῃ ὁ τελευταῖος μου ἐραστής.»

Τὴν ἄλλη μέρα τῆς δώσανε ἕνα ἄλλο γράμμα τοῦ Νοτσέρα ποὺ τῆς ἔγραφε πὼς εἶχε τὴν πιὸ τρελλὴ ἐπιθυμία νὰ φιλήσῃ τὸ ἐξαίσιο κορμί της.

Ἐκείνη πῆγε νὰ συμβουλευτῇ τὸν καθρέφτη κι' ἀπάντησε:

«Ἀγαπητὲ Νοτσέρα,

»Τὸ κορμί μου εἶναι μαρασμένο. Δὲν μπορῶ πιὰ νἀγαπήσω καὶ δὲν θέλω ποτὲ πιὰ νἀφήσω τὸν ἑαυτό μου νἀγαπήσῃ. Ὁ τελευταῖος μου ἐραστὴς θὰ μείνῃ ὁ Τίτος, ποὺ θὰ τοῦ εἶμαι πιστὴ ἴσαμε τὸ θάνατο.»

Τὴν ἄλλη μέρα περίμενε νὰ τῆς στείλῃ κι' ἄλλο γράμμα. Δὲν ἔλαβε. Περίμενε ἀκόμα δύο μέρες, τρεῖς μέρες, μὲ μιὰ παράξενη ἀνησυχία.

Γιατί ὁ Νοτσέρα δὲν ἐπέμενε;

—Ἕνα γράμμα γιὰ σένα Μαγδαληνή.

—Εὐχαριστῶ, μπαμπά.

Ἦταν ἕνα τελευταῖο παθιάρικο γράμμα τοῦ Νοτσέρα ποὺ τὴν παρακαλοῦσε νὰ πάῃ σπίτι του, σ' ἕνα δρομάκο σχεδὸν ποιητικό, σὲ μιὰ ἥσυχη γειτονιά. Τῆς ἔγραφε πὼς τὴν ἀγαπᾶ, πὼς τὴν ἐπιθυμοῦσε, πὼς εἶχε ἀνάγκη, ἀνάγκη ἀπὸ τὴ σάρκα της

κι' ἀπὸ τὸ ἄρωμά της.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἔμεινε σκεφτικὴ λίγες στιγμές, ἔπειτα πῆρε χαρτὶ καὶ φάκελο κ' ἔγραψε μὲ ἡρεμία καὶ μ' ἕνα ἀνοιξιάτικο χαμόγελο στὰ χείλη :

«Θαρθῶ σπίτι σου, στὴς τέσσερις. Περίμενε με».

Γύρεψε στουπόχαρτο. Δὲ βρῆκε. Κύτταξε τριγύρω της. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἄμμος. Κάτω ἀπὸ τὰ μάτια της, βρισκότανε μιὰ σταχτοδόχη, γεμάτη ἀπὸ μιὰ γκρίζα σκόνη, ποὺ ἔμοιαζε μὲ πούντρα rachel.

Ἡ Μαγδαληνὴ τὴ σήκωσε, ἔρριξε λίγη σκόνη πάνω στὸ φρέσκο μελάνι, κούνησε τὸ χαρτί, ἡ σκόνη σκόρπισε πάνω στὶς λέξεις. Ὕστερα τσακίζοντας τὸ χαρτὶ ἄδειασε πάλι τὴ σκόνη στὴ σταχτοδόχη...

Ἔκλεισε τὸ φάκελλο, τὸν ἔδωσε στὸ παιδὶ ποὺ περίμενε κι' ἔμεινε σκεφτικὴ γιὰ μιὰ στιγμή.

Δάγκωσε τὸ κάτω χεῖλος της, ἔβρεξε μὲ τὴ γλῶσσα τὸ ἐπάνω. κι' ἔτριψε τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο ἐλαφρὰ γιὰ νὰ στρώση τὸ κοκκινάδι ποὺ τοὺς εἶχε βάλει.

Διάλεξε μέσα στὰ κλειδιά της, ἕνα μικρὸ κλειδάκι ἐκεῖνο ποὺ ἄνοιγε ἕνα στενὸ φαρδὺ μπαοῦλο μὲ τὶς ὠμορφότερες τουαλέττες της.

Ἔνιωσε τὴν ψυχή της ξελαφρομένη.

Ὕστερα σιγανοσφυρίζοντας κάποιο τραγουδάκι γονάτισε μπρὸς σ' ἕνα σωρὸ ζευγάρια κάλτσες, καὶ διάλεξε τὶς πιὸ λεπτές, ἐκεῖνες ποὺ ἀφίνανε νὰ φαίνονται πιὸ ζωηρὲς καὶ πιὸ προκλητικὲς ἡ γάμπες της . . .

ΤΕΛΟΣ

ΔΕΣΧΗ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ "ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1878